

13 - Knjižnica HAZU

655038

PA-101-151-18

MATOŠ
XVIII

A. G. MATOŠ

Sabrana djela

BILJEŽNICE

II

105.043

ČA-101-168

Č-467

ANTUN GUSTAV MATOŠ / SABRANA DJELA
Svezak XVIII.

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Razred za suvremenu književnost
Institut za književnost i teatrologiju

SABRANA DJELA
ANTUNA GUSTAVA MATOŠA
(1873—1914—1973)

Urednički i izdavački odbor:

MARIJAN MATKOVIĆ, predsjednik

Članovi: NIKOLA BATUŠIĆ, SLAVKO BATUŠIĆ, SLAVKO GOLDSTEIN, VIDA FLAKER,
DUBRAVKO JELCIC, BRANKO JURICEVIC, DAVOR KAPETANIC, IVAN KROLO,
NEDJELJKO MIHANOVIC, DRAGUTIN TADIJANOVIC, LOVRO ŽUPANOVIC

Tajnica odbora
VIKICA MANHALTER

Lektor
BRATOLJUB KLAIC

Svezak XVIII.
BILJEŽNICE VII—XX.

»MLADOST«, IZDAVAČKO-KNJIŽARSKO PODUZEĆE, ZAGREB
»LIBER«, IZDANJA INSTITUTA ZA ZNANOST O KNJIŽEVNOSTI

ANTUN GUSTAV MATOŠ

BILJEŽNICE VII-XX.

Uredio
DAVOR KAPETANIĆ

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA
ZNANOSTI I UMJETNOSTI
LIBER / MLADOST

ZAGREB 1973

D-210174

rev. 22

BILJEŽNICE VII-XX

BILJEŽNICA VII.

[PARIZ, 1902.]

[1902]

(1)

[1—6] *Martin: Histoire de France [...]*

(2)

[7—9] *Gedanken über die Nachahmung der griechischen Werke in der Malerei und Bildhauerkunst*, von J. Winckelmann. [...]

(3)

[9] Colignon: *Histoire de la Sculpture grecque*
Overbeck: *Die antiken Schriftquellen zur Geschichte der bildenden Künste bei den Griechen*, Leipzig 1868
Brunn: *Geschichte der g. Künstler*. Stuttgart

(4)

Renan: le livre de Job:

Knjiga Job je nastala u 8 vijeku p. I.

L'absence complète de l'instinct scientifique est un des traits qui caractérisent les peuples sémitiques.

scheol = podzemni svijet nomadskih Židova.

Knjiga Job je postala kada se stadoše drmati patriarhalne teorije.

[10] [...] de la vie qui savent étouffer leur tristesse.
[...] se passer d'espérances, faire taire ces doutes éternels où ne s'arrêtent que les âmes faibles et les époques fatiguées,

(1) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s iscrpnim podacima o francuskoj povijesti XI—XIII. stoljeća. (ISPUSTENO!)

(2) Citati na njemačkom s općim mjestima iz Winckelmannova djela. (ISPUSTENO!)

(4) Uglatim zagrada označena su oštećenja zbog kojih su odnosna mjesta u tekstu posve nečitka.

Idumejski mudraci.

L'humanité fait du divin comme l'araignée file sa toile; la marche du monde est enveloppée de ténèbres, mais il va vers Dieu. Tandis que l'homme méchant, sot ou frivole mourra tout entier en ce sens qu'il ne laissera rien dans le résultat général du travail de son espèce, l'homme voué aux bonnes et belles choses participera à l'immortalité de ce qu'il a aimé.

Rien ne se perd: ce qu'a fait de bien le plus inconnu des hommes vertueux compte plus dans la balance éternelle que les plus insolents triomphes de l'erreur et du mal.

Job: go izadjoh iz utrobe moje majke i go ću unići.

Périse le jour où je suis né

Et la nuit qui a dit: Un homme est conçu

Mes soupirs sont devenus comme mon pain,

Et mes gémissements se repandent comme l'eau.

Eliphaz de Thémon dit:

Un terreur et un tremblement me saisirent,

Et agitèrent violemment tous mes os.

*Un souffle passe sur ma face,

Et fit dresser le poil de ma chair.

[11]

[...]

Il trouve de la dépravation, même dans ses anges.

La corde de leur tente est coupée,

Ils meurent avant d'avoir atteint la sagesse

*orao »sin groma«

Tu entreras mur dans le tombeau

Comme un gerbe qu'on anlève en son temps.

Job veli:

Les torresseurs de Dieu sont rangées en bataille

contre moi

l'état de l'homme sur la terre est celui du soldat

ses jours sont comme ceux d'un mercenaire

Bildad de Suah dit:

Dokle ćeš držati ovake besjede

Riječi tvojih usta će ličiti jakom vjetru.

Interroge les générations antiques

Applique ton esprit à la sagesse des pères.

Nos jours sur la terre sont comme une ombre

Job odgovara:

Mais il (bog) se rit des épreuves de l'innocent
Car au fond de mon cœur, je ne suis pas tel que
je semble.

J'aurais passé du ventre de ma mère au tombeau.

[...] et sombre terre,

Où règnent l'obscurité et le [...]

Et où le plein jour est semblable [...]

[12] [...] Naama parle;

Job govori:

Vraiment vous (njegovi prijatelji) êtes le monde
entier,

Et avec vous mourra la sagesse.

La sagesse doit être cherchée dans les vieillards

Les raisons sont le fruit des longs jours

Mais vous, vous êtes des fabricateurs de mensonges

Vous êtes tous des médecins inutiles,

Que n'avez-vous gardé le silence?

Cela eût passé pour de la sagesse.

Consumé comme un bois pourri

Comme un vêtement que rongent les vers?

Eliphaz de Théman govori:

Car la famille de l'impie est stérile,

Et le feu dévore la tente de l'homme corrompu

Job govori:

L'homme, qui trahit ses amis

Verra défaillir les yeux de ses enfants

Bildad de Suah parle:

Job govori:

Car, je la sais, mon vengeur existe

[...]

poison dans ses entrailles.

[13] Job odgovara:

Comment se fait-il que les méchants vivent,

Qu'ils vieillissent, qu'ils croissent en force.

Tu je srč Joba.

Ophirski metal.

Job zbori:

*Hvali mudrost, ali ne onu, koja valja brda i ruje
zemlju, mudrost vrjedniju od ofirskog zlata i od etiop-
skog topaza. Job, sjajan i bogat beduin, sjedio na grad-
skim vratima.

A me vue, les jeunes gens se cachaient,

Les vieillards se levaient et se tenaient debout

Les princes retenaient leurs paroles,
 Et posaient leur main sur leur bouche;
 La voix des schefs restait muette,
 Leur langue s'attachait à leur palais (nepce)
 Car ...
 J'étais vêtu d'innocence comme d'un vêtement;
 Ma justice était mon manteau et ma tiare.
 J'étais les yeux de l'aveugle
 Et les pieds du boiteux.

Celui qui m'a fait dans le sein de ma mère ne l'a-t-il
 pas fait aussi?
 Un même créateur ne nous a-t-il pas formés dans la
 vulve?

[...]

[14] d'imfâmes prostitutions et à une mort précoce.

Bog govori:

... Ou qui jeta la pierre angulaire,
 Quand les étoiles du matin chantaient en chœur
 Et que le fils de Dieu poussaient des cris d'allé-
 gresse

.

Qui a fermé la mer avec des portes,
 Quand elle jaillit et s'élanca de la vulve ...

Leviathan = crocodile.

Kanaanac = trgovac (u bibl. jeziku).

Opis krokodila i hipopotama na kraju.

Il (krokodil) laisse apres lui un sillage de
 lumière

On dirait que l'abîme a des cheveux blancs.

késita = monnaie de l'époque patriarcale

14000 ovaca, 6000 deva, 1000 jarmova volova i 1000
 magarica.

crno za obrve iz antimonija.

Iza toga J. živi 140 god.

Knjiga počinje i svršava magarcima, devama i volovima.

(5)

*Lokomotiva ždere daljinu crvenim ždrijelom.

(6)

[15] [...] knjige, koje se i ne čitaju.

Omar Khayyam (preveo grof Schack) vrlo se čita u
 Americi. — Kh. je pesimista kao Leopardi.

Leopardi ima samo 34 pjesama.

- (7)
[15—18] Elémir Bourges: Les Oiseaux s'envolent et les fleurs tombent [...]
[ZOLA I ELÉMIR BOURGES, SD IX.]

- (8)
[18—19] *Wilde: Salome* [...]

- (9)
[19—20] *Wilde: Le Portrait de Dorian Gray.* [...]

- (10)
[20] *Wilde: Ballade de la Geôle de Reading (The Ballad of Reading Gaol) Transcription française de Henry-D. Davray.*
Pourtant chaque homme tue ce qu'il aime.
Car celui qui vit plus d'une vie, doit mourir aussi plus d'une mort = For he who lives more lives than one — More deaths than one must die.
Šetanje nijemo na asfaltskom dvorištu.

- (11)
[21—27] *Ozanam: Oeuvres: (5. et 6. volume* [...]

- (12)
Ozanam: Dante et la Philosophie catholique au treizième siècle. [...]
[ZOLA I ELÉMIR BOURGES, SD IX.]

- (7) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom iz čitavog sadržaja romana. (ISPUŠTENOI!)
- (8) Ispisi na hrvatskom s građom dekorativnih elemenata iz djela. (ISPUŠTENOI!)
- (9) Citati na francuskom s općim mjestima iz Wildeova romana. (ISPUŠTENOI!)
- (11) Citati na francuskom i ekscerpti na hrvatskom s građom podataka o franjevačkoj poeziji u Italiji u XIII. stoljeću i o poetsko-religioznim pretpostavkama Danteove *Božanstvene komedije*. (ISPUŠTENOI!)
- (12) Ekscerpti, pretežno na hrvatskom, s podacima o Danteovu životu i djelu. (ISPUŠTENOI!)

BILJEŽNICA VIII.

[PARIZ, jesen 1902 — SAMOBOR, 17. VIII. 1908.]

[1902]

(1)

- [1—2] *Lohengrin, der Ritter mit dem Schwane*. Ein mittelhochdeutsches Heldengedicht. [...]

(2)

- [2—4] *Passé le Détroit. La vie et l'art à Londres. Par Gabriel Mourey*. Lijepa, informativna knjiga, osobito o prerafaelitima. Najljepši je članak o Whistleru i Turneru. [...]

[NOVE PJESME, SD VIII; — PARIŠKI SALONI, SD XI; — U SJENI VELIKOG IMENA, SD IV; — WILDE I MAC NEIL WHISTLER, SD IX.]

(3)

- [4] Jedan Njeguš je pumpovo iz Pariza tal. kraljicu i primio — 30 fran.

U 42. 43. Brankova Kola (1902) Taj broj (u članku Gjorgje Popović je protiv Hrvata) ima notica, gdje se veli, zašto više ne izlazi Jankov Seljak.

(4)

stručnjak. odnosni pisac (dotični). čvariti se. žene stružu načve. glamnje (na vatri). klokoče voda u loncu. brvna od sljemena. murdari Azijati (schlampig).

trbuh mi raste

Zrno u piramidi izraslo za 2000 god.

(1) Ekscerpti na njemačkom i u prijevodu na hrvatski, s građom povijesnih podataka o legendi i njezinu sadržaju. (ISPUSTENO!)

(2) Ispisi i citati na francuskom i hrvatskom s podacima o engleskim slikarima i pjesnicima, a napose o D. G. Rossettiju, Wildeu, Whistleru i Craneu. (ISPUSTENO!)

(5)

- [5] *E. T. A. Hoffmann: Kater Murr.* — Nema kompozicije. Silom vicig, često. Glavna lica graditelj orgulja Abraham i Kreisler, komponist (Legationsrath). Knez Irenej, kći Hedviga i luckasti sin Ignac. Ljubovca savjetnikovica Benzon. Angela, kneževu vanbračno dijete. Otrovao ju brat njenog talijanskog zaručnika. Samostan, park, gitara, ciganka, smiješni dvor. — Pudel Ponto odaje ljubavnika kao moj papagaj... (Sličnost!) Kritičari će reći, da pisah Camao iza lektire Mačka Murra.

(6)

Monachus in clastro non valet ova duo; sed quando est extra, bene valet triginta.

(7)

Sofokles: Elektra. Na grob očevo baca Orest cvijeće, mlijeko, uvojke od svoje kose. Agamemnova djeca: Orest, Ifigeneia, Elektra, Hrysothemis, Ifianasa. Oresta čuva ujak Στρόφις, kralj Krise (Fokida)

(8)

*Ne budimo kao vosak, nego kao kaučuk.
[KOD KUĆE, SD IV.]

(9)

Zašto da mi nemamo takih pisaca kao Francuži?

(10)

*Ne Horvati, nego horjati.
[JESENSKA IDILA, SD I.]

(11)

Najsajnije ime u našoj lit. je Vlad. Dukat.

(12)

Pariz, grad gradova, gradovi u gradu!

(13)

Marko, narodni junak je lakej, pridvorica.

(14)

Vuk (Nar. Pjesme):

Da zatvorim sedmera nebesa,
Da udarim pečat na oblake,
Da ne padne dažda iz oblaka,
Plaha dažda, niti rosa tiha.

Sveti Spase žitnjega cvijeta,
Sveti Savo leda i snijega
Sveti Jovan sabor anđelima.

I od čeda krvi da ugrabim,
Da poškropim tvoje bele dvore:
Što je nemo progovoriće ti,
Što je slepo, sve će progledati.

[6] Ja bih, sinko, sa bukve jabuku
Iz velike vode Koladžijske.

(Jovan i divski starješina).

Silni Jovan ne može da raskine »pokleto *drndarsko* tetivo«. pandža. *krste* se kršćani, a *pokrstiti* se može tek inovjerac. roda horjatskoga. Porežu mu svijetlo odijelo. šećerli kava i rakija. guje i *jakrepi. negovati. *roditelj = otac. *prestavio se = umro. babo moj = = čako. *duhovati = popovati. alasi. U zlo doba u gladne godine. I pribeže gori u ajduke. starešovati (starješina) *Da me živa moja želja mine.

Car Duklijan i krstitelj Jovan:

*Gospod njemu riječ govorio:
O Jovane, moja vjerna slugo!
Zakuni se mnome triput krivo,
Teke nemoj mojijem imenom.

*tica zloglasnica. sinje more. vrhovni božji apoštoli. Al' je tvrda vera u Čivuta. *Žalostiva na svoje čedo = = mekana spram. Odjubar planina = neka »palestinska« gora. *kamen stanoviti.

*Te sijaju na ovome svetu,
Kako sunce na ovome svetu.

Sovra drva šimširova.

*No besjedi samouče djače,
Ne govori caru po hateru,
Već govori Bogu po zakonu.

nahraniti *ništa i uboga, zazor i sramota. knjige *carostavne (starostavne). jamac. *sužanj. lice *smagne* od sunca. osvrte se vojvoda. posadili se (oko sovre). *karati. nose manastiru *žuti vosak i *bijeli tamjan.

Kud se djede car Nemanje blago,

*Sedam kula groša i dukata?

gospodja kraljica. *presti svilu na zlatno vreteno. *nositi *divu* i kadvu. taze hljebac. Jabučilo, krilati konj.

[7] U Momčila sablja sa očima. Sablju će mu zatopiti slanom krvlju (da je ne izvuče).

Mudar bješe vojvoda Momčilo,

Mudar bješe, al se prevario.

*fenjer. Gdje se povi jedan *pramen magle od proklete zemlje Vasojeve. Dobar junak dobar san usnio. *nadamak jezera. opteče ih = opkoli. obijest. konjic *njiškom odgovara. direk = kolac. *riznica. aršin. Tri Mrljavčevića. obaljuje. ne harči blaga. Nije vajde. Noćca ih zastanula. zeman dodje = vrijeme. nano! ljuba *vijernica*. I sjen se čeljadetu može uzidati u temelj, pa ono poslije umre. *Podlistao kulu teškim olovom. *zeleni tuč. hajd otole, bezdušnici. *Uždio. zemlja se propanula = provalila. *ibrik. Sluge njega iz stola digoše. naljegoše iz crkve. Šećer iju, a rakiju piju. Ledjan, grad latinski. opravio = otpremio.

*U piću su ljute pijanice,

A u kavzi ljute kavgađžije.

*zulum. S njega živa meso otpadalo. poći nazorice = = ravno, bez razmišljanja, odmah. A iz nosa modar plamen *suče. I još prida stotinu dukata i *suviše* ralo i volove.

Mene nije ni otac orao,

Pak je mene ljbom odranio.

Premetnuo = prekopitnuo. kopanja.

Koliko ga lako udario,

Tri mu zuba u grlo sasuo.

*Izobila vina. dostati. *Dok se ponačini = okrepi. Ustan more, *bijelo* Latinče. Na biljezi (bacanje kamena i mejdan). *zaigra se preko polja ravna. konak.

*Teško svuda svome bez svojega.

Itar lov loviti. *košata *mudra. sitno zvjerinje. kecelja. *ubava.

Prometnu ga kroz *nedra svilena,

Da bi s dete od srca nazvalo = kao da ga je rodila.

- [8] Što on rekne i car ne *prekrati*. Lasno. bendjeluk = = neko bilje, koje se meće u vino, da se omami čovjek. *Petli peše, *klepala* udriše. Od ljutine aljinu razdera. suva *davina* (grana?) gospodja devojka. milošta. delija. skide se niz kulu. diba (diva) i kadifa. Glas otide od usta do usta. smijerno govoriti. Da mu vratim žalost za sramotu. krivo pogleduje (na cara.) konjic mi nije **ološao*. svijetla nedjelja. potegoše mače *kovrdine*. sudjenica = (mi je sudjena). zaptiti (zapt). kolijevka. Samodreža crkva (na Kosovu). Koliko su *silni od silnijeh. zvekir = alka. Ni po babu, ni po stričevima. caru do koljena (prvi do cara.) pristoji se.

*Kume Marko, Bog ti pomogao!
Tvoje lice svjetlo na divanu!
Tvoja sablja sjekla na mejdanu!
Nada te se ne našlo junaka!
Ime ti se svuda spominjalo,
Dok je sunca i dok je mjeseca.

Što su rekli, tako mu se *steklo*. noćom, danjom. Ladno vino. *platna = zidovi. Od kamena nikom ni kamena. Kaldurma je kamen, trotoar na drumu. Nek se sjaje, nek se moje znaje (biser e. c.). *zaravanjak. Marija pali munjom, Ilija bije gromom. na konje se dohitaše. ždraka = zrak, morski dženerali = admirali. okladiše se u 1000 duk. krvi (mjesto krvlju). *šestoper zlatni. nasloni se sedlu na *oblučje*. kolani (na trbuhu). pusti-mice dobro neštedice. *Zagasi rane na junaku. groz-ni = grozdni (vinograd). bedevija. *sapa od topuza (baca iz sedla). U pjesmi M. K-ć i Ljut. Bogdan veli Marko:

Već hodite, da mi pobjegnemo.

Samur-kalpak. Pod Bogdanom noge *obumreše. sablje dimiskije. djem = ono gvoždje konju u ustima. raskr-snica. obiskivati, obisnuti. tanana Latinka. A nju fale, a ni nas ne kude. tri *kata* haljina = tri haljine, tri [9] reda haljina. čabar. durbin od biljura. tanki čardaci. gospoština. Kupa bere 9 litar vina. glavni junak = = veliki.

Udari se pamet na pamecu.

Udari se pamet na pamecu. (pameću)

Butun Bosna i Urumenlija samovoljna. nahodi = na-lazi. otidi! sele udomiti. brale. turska pridvorica. Miloša kobila rodila. Relja je *kopile. Planu M. *kao oganj živi. *Jegjupac (-kinja). ukine glavu. skuti i rukavi. pinjal = nož.

Kade ruča, ona ne večera,

Kad sastavi ručak i večeru,

Onda joj je rua nedostalo.

šičar = profit. Il ne čuješ, il ne haješ za me. tulumina vina. unkaš (?) skela = brod. skeledžija. ledina. Tro-ljetna je ufati groznica. svekar = mužev otac; ona je svekru snaha. ljuljati.

Jedni miju, drugi kosu briju,

A treći im nokte zarezuju.

Nakitiše se rujna vina. *Sjetna nevesela. *blijeda i pot-mula (u obrazu). Car Lazare, srpska kruno zlatna. na-

vaditi se. *mukom zamuknuše. Sve mislio, na jednu
smislio. Metnu oči niz polje Kruševo. rujevno vino.

*Dokle teče sunca i mjeseca.

I njegova djela i koljena.

poočim. Netko bješe Strahiniću bane. hitro pohitajte.
tazbina. šurevi = šuraci.

Ponositu čohu sajaliju,

Što od vode čoha crvenija,

A od sunca čoha rumenija.

Od mramora do suva Javora (na Kosovu Turci). *ognje-
viti Janjičari. ojadio majku. Zlo ti vino *napokonje* bilo.
Strahinićev hrt Karaman. turska ordija. prohesapi i
umom promisli. *kondijer. Nesta blaga, nesta prijatelja.
stariš = starkelja. koplje otrovano. prokaži = izdaj.
uglibiti, glib. ošinuti. Skoči Turčin, ka da se pridrnu.
nabrekuješ.

Kovala su sablju dva kovača,

Dva kovača i tri pomagača

Od nedjelje opet do nedjelje

[10] Oštrpkuje sablju. odlomčine = iverje. Nosiše se ljet-
ni dan do podne.

Nigda njemu mila biti nećeš,

Priekorna biti do vijeka.

Al' je ženska *strana* strašivica.

*No mu grlom bane zapinjaše,

A pod grlo *zubom* dovataše.

Da dohaka *mene* i obrani (rani).

**Pomalo* je takijeh junaka

Ka' što bješe Strahiniću bane.

Vojska na alaje. obeznani se.

Dje brat brata izdati ne šćede,

Doklegodje jedan tecijaše.

Bog da prosti, ko ga je rodio! (Miloša)

On ostavi spomen rodu Srpskom,

Da se priča i pripovijeda,

Dok je ljudi i dok je Kosova.

Temelj zadužbini od svile i skrleta. Sakroji crkvu.

Sve je sveto i čestito bilo

I milom Bogu pristupačno.

Sluga Vaistina. ročište = sastanak.

R'djom kapo (Vuk), dok mu je kolena.

Kob ga kobi, Stevanova ljuba (*skobi* ga).

od jako = odsele. ograšje. *skerlet. Oči sokolove i krila
labudova. Od srca suze ne pustila. Obukao u bijelu pjenu.

*Malaksale ruke. po milosti = po simpatiji. srce milostivo. Kosančić lijep, Toplica visok, Miloš junak. Zasukati rukave. zalaže ih hljebom. bratučed. strement. uzendjija. kidisaše vojsku = uništiše, pobiše. Obretenije = otkriće. *Kladenac, čatrnja. Zaiti vode. obrediše se vodom. srmajli-marama. znati i pametovati (pamtiti). okoreše se krila. luč. 9 kraljevina i turska carevina.

*Kad je vidjeh, moja stara majko!

Oko mene trava okrenu se.

Brašnjenica (kruh — pogača?) dužd od Mletaka. Dje je sreća, ima i nesreće

Sjedi dolje, moja mila kumo!

Da s grlimo i da s' milujemo.

- [11] Daje im dobro jutro. *Čestit = srećan. Valja sablja tri careva grada. vidati, vidar. Uz kulu uteče. *Krvave mu suze iz očiju. Dok dočera cara do duvara. babajko. Zarekao se = dao riječ. gadare (?) Uprti koplje. I tri zdrava pomjeri joj zuba. bešika = zipka. »Ne budi mi po kožuhu buha«. Osta Vilip nogom kopajući. nečoveštvo. kaduna. vodjice = uzde. strela Tataranka. Marko se fali: Ja, Turčine, ja sam dobar junak. Mina od Kostura.

Sjede Marko s majkom večerati

Suva hljeba i crvena vina.

poharati.

Malo trenuh, čudan sanak *usnih*,

Čudan sanak *a u* čudan časak.

Od ina se caru ne mogaše, već — —. Ustupi = uzmakni. kosijer = srp. Učinio mlogu krvcu. kapa kamilavka. kolasta azdija = plašt. dolama. ludo blago = bez pameti stečeno. grudaju se djevojke.

Tamnica je kuća neobična.

tucak = potucalo. divit i hartija. siv-zelen sokole. boja karaboja = crna boja. debelo more.

Sve na noću po jalovu ovcu

I furunu ljeba bijeloga,

Jedan čabar *žežene rakije,

Po dva čabra crvenoga vina,

I po jednu lijepu djevojku,

Te mu služi crveniku vino.

poočim i pomatera. mijeh vina. Udaću se za tebe. jezero. obricala = obećavala. Ja glavom. Neka mi vina ne omane. Od njegova straha velikoga. Za njime se naturio Marko, topuzina. polovan (kaput). *čengele =

= kvake. *trupina* i nakovanj. prikučiti se. Od učkura do bijela grla. uzavnice = gosti. na noge *bukagije, na ruke belenzuke, na grlo *sindžir teški. vodi konja u povodu (na uzdi). Junaci žedni kolju konja ili sokola i piju krvcu. Arap prekomorac. svadbarina. harač. *Oj davori, ti Kosovo ravno. Da dobijem konja prema sebe.

[12] U men', kurvo, veresije nema!

Ne daš blaga, sa mnom se podsmevaš. *jogunica. kobac. kini mi se s očijul Pleća utrnula. prisjela užina. Markov buzdovan: 40 oka gvoždja, 20 oka srebra, 6 oka zlata. kravajnoša (?). Marko umro na Urvini planini. saktisa oružje = uništi (?). kljast. Kale = kalugjer. Marko beži u Vilindar crkvu. cigle do tri sluge. *kraguj = = mali soko. *obeležje* = znak, karakteristika.

Kakva jaše vranca od mejdana,

Onakoga u svijetu nema:

Na čelu mu jarko sunce sija,

A na grlu sjajna mjesečina,

Na sapima zvijezda danica.

Dvori *mi *prokapaše* = kiša kroz njih curi. djerdjef = = na čemu se veze. nalbantin = kovač (cigani nalbanti). isti = ići. nekmoli. rasturi ih na 4 strane (knjige).

Prek oružja piju mrko vino,

Pod oružjem i sanak borave.

*dogodio se = desio se, trefio. kvar. *obalila ga crna krvca. bescen* kamen. sproc = spram. putaca (gen. plur. od puce). trepetljike zlatne na čelenci. preboljeti. strele na zmijinu jedu nakaljene, sanduk. onemočala. *beljare* = = vešerke. rok. isprošena i prstenovana. Sramotan je svaki se vraćao. prebjeg = uskok. Jerina prokleta. Pri-pade = iznenada doleti, dodje. sablja navalija. ždralkonj. meneka, tebeka. seja. sanak boraviti. nemjereno blago. zmija šestokrila (junak se u nju pretvara).

Zlo si lego, vojevoda Janko!

Zlo si lego, a gore ustao.

Djipi. strijela i tetiva. pusat (pojas?). Sazda se u šarenu guju. Prenu se. Guja mu se gaip (?) učinila. *Nemoj dati umlje za bezumlje. U latinskom Mletku pletenome. Kratki dani, a dugi konaci. Srma i zlato. džin. Dohitiše se za sablje. ustovaše (?) svadbu. prija. djemija, šajka. srčali-pendžeri. viknu sluge, *nabreknu sluškinje. kraste. slana = solika. *inokosan = sam. prati = šalje. Poturiti = zabaciti. telal. ćurak. opovidje = odreknu.

[13] bakračlija (bič). pusnik. rati = hamovi. vidjen. punac i punica. nije kroz prsten predena. krok. nepogodan =

= nezgodan. djuveglija = mladoženja. zobnica. ponosao se (ponositi). Na koljenu sitnu knjigu piše. balčak. pile sokolovo. Vije kolo kako vijor gorom. tugovi (repovi konjski tur.) murećep = mastilo. terzije = krojači. *Cjeliva ga u skut i u ruku. galijska. zataji. sitna knjiga. šer = selo. Malo vreme postojalo. zeleni mači. aloviti vranac. Pleći dade, bijegati stade. *Stojni Biograd. Pa se Porča pokraj Save fula. Kula Nebojša. Kljusina je moja *durnovita. Drugi ju preprosio. Hajde na mezevo. djida. divan. ugledan. Vrći ću te za vezira. dodijati se kome.

Dvorbu dvori bogat u bogata,

A siroma jedan u drugoga.

U zlo sjeli i vino popili.

Od zla roda nek nema poroda,

Od zla pseta nek nema šteneta.

Mjesec kara zvijezdu Danicu. vojno. zagario. prvoja-gnjenice (ovce). Hajkni zvjerad iz planine. Naženi = potjera. razbučio ga jelen. *pohoditi*. s koga je = radi. huda sreća.

Volim s Jovom s lista vodu piti,

Nego s tobom slatku malvaziju,

Medovinu iz *kondira zlatna.

(15)

Legenda u Djakon Stefan i dva angjela je slična onoj, koju spominje W. Pater

Nahod Simeun obljubio majku kao Oidip

Predrag ubija Nenada = Eteokles i Polyneikes.

[U SJENI VELIKOG IMENA, SD IV.]

Najljepša pjesma u Vukovoj zbirci je Smrt majke Jugovića, iz *Hrvatske*.

Nadula se majka Jugovića,

Nadula se, pa se i raspade.

(16)

- [14] *Gabriel Hanotaux: Du choix d'une carrière*. O nastavi. Unatoč Frary-u i Lemaitreu, H. je za klasičnu nastavu. ratés, fruits secs, déclassés.

(17)

- [14—15] *Eduard Barthélemy: Thomas Carlyle, essai biographique et critique. [...]*

[KNJIZEVNOST I KNJIZEVNICI, SD IV; — BAUDELAIRE, SD IV.]

(18)

- [15] Čio, čavrljati, učičkani rep. tajac. škrgutnu zubima, prevjeriti = preći na drugu vjeru. tačan(nost)

(19)

- [15—16] *Albert Samain: Contes. Xanthis* = ljubav male Venere Tanagre sa markizom (...nском vazom), muzičarom i mramornim satirom.

Divine Bontemps simbolska slika djevojke i žene, dobre i sentimentalne, propalog genrea ženskog. — **Hyalis* je modrooki faun, koji se zaželio smrti i ljubavi, pa umre. [HYPERIONS TOD, SD IV.] *Rovère et Angisèle* = = ljubav uništuje vjerske sklonosti, dušu, Samain je poganin. Naslov prve priče je *Xanthis ou la vitrine sentimentale*.

[...]

Hyalis je sličan Stucku-Böcklinu.

(20)

- [16] *Leconte de Lisle* bibliotekar *Senata* (sinekura).

(21)

Tout le mouvement dramatique de ces dix dernières années, c'est Antoine qui la 'n crée.

[U PARIZU, 5. SIJEČNJA 1903, SD III.]

(22)

Publika utorka u Théâtre Français.

[O MODERNOSTI, SD IV.]

(23)

- [16—17] *Marcel Schwob: Vies imaginaires*. Očito je, da je Schwoba inspirirao W. Pater u *Portraits imaginaires*. [...]

[»PROROCI«, SD IX.]

- (17) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o životu i djelima Thomasa Carlylea i s citatima njegovih misli o različitim pitanjima. (ISPUŠTENOI!)

- (19) U nastavku zapisa nepovezani citati na francuskom iz Samainovih *Contes*. (ISPUŠTENOI!)

- (23) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s biografskim podacima o pojedinim evropskim piscima i opis sadržaja knjige. (ISPUŠTENOI!)

(24)

- [17] 12 gradova jonskih zabrani da dodje Herostratovo ime u budućnost, pa ipak ... Kada je zapalio hram, one noći rodio se Aleksandar.

Eros i Anteros.

Folco Ricovero de Portinari.

(25)

Kumičić: Slučaj. Broj 84. i broj 85. Crn Božić. Kraljica Lepa. U predgovoru se veli: *»Brza rasprodaja svakoga izdanja najbolja je ocjena, u naših književnih prilikah, svakomu djelu.«

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(26)

- paluba. vremešan. čedan. drāga. hip. *zatravljen. osoviti se. *pozlilo mi. *otajstven. strmogled (drvo) = vrba (?). okani se. veža. krv stine. ponizan. stenjati. dostao se svog krušca. sagene, kondure, galije, djemije. ladje su sukale morem, jambori, krma. sulica. *prijazan. smaknuti. *rezbari(je). urota. žestiti se. brlog. gubavac. bačva. korota. liznu u crkvu. stališ. mrka rujevina. vranac munja ušima. bangava kljusina. kreševo. *Danom [18] žaba a noćom djevojka. *graščak = kastelan. zublja. *ključar. paralaža. vjetri očima. otkresao mu. taština. krvolok. pretilina. brnjača. nehajno. lomača. zažagri očima. kuš, vrijesak, majčina dušica, smilje — u Primorju. stožer. krezub. čatrnja = cisterna. *čud.* naprasit. obrlatiti. skvrne svete stvari. ogorčenje. ubrus. ubrusar. *urnebes. pomazanik. kasati. pohitati. goropadan. raspre i tegobe naroda. kolebati se. darovnica. sažima ramenima, jecavi ban. živnulo ga. sklenica. roždanik. prokšen.

(27)

Kao ponornica. — Kao crne zmiје u vodi.

(28)

Hladna voda Korana.

(29)

Van Dyckov portrait u Zagrebu.

[1903]

(30)

Süd Jugović prešao početkom 1903. medju Srbe, Pa-cher-Kisićevom edicijom.

[TRAGIKOMIKA TASTINE, SD I.]

(31)

Ljudevit Dvorniković, naš novi literarni kritičar!

(32)

»A meni je bilo, kao da su u tom glasu zadrhtale suze« —
veli Zofka, Nada (II br. 1903)

(33)

Bogdan piše o slikama, Jakša o umj. mobilieuru.

(34)

Marko Novosel (pravnik) i Slavo Jutriša ustrajaju sa klubom djaka Zagoraca pučke knjižnice. (Adresa: dr Stjepan Ortner, Medulićeva 2a)

(35)

Leslie Stephen = jedan od najboljih današnjih engl. kritičara.

(36)

Čisti nacionalni pjesnici ne mogu biti u tudjini razumljeni. Biti preveden ne znači biti dobar.

(37)

[18—21] *Nietzsche: Morgenröthe. Gedanken über die moralischen Vorurtheile* [...]

[VELEČASTNI KRITIČAR, SD XII, .

(38)

[21] 2. veljače 1903. u 9 s. izjutra umrla je moja draga teta Pepika, Josefina Ziegesberger. To bijaše najbolja, najčestitija ženska, koju sam poznavao. Siromah Tončika ostaje sam.

(39)

Pa šta im se vidi od toga = koja im hasna. stimam ga. dvornica = salon. žvatati, ne žvakati. za tinji čas. riba i pčela *umire*, ne crkava. svrha = cilj. molećivo. go-ropadan. *bezazlen*. podbradi se (maramom). uzvrpolji se. stane čepati na mjestu. te hoće biti, te neće biti. pri-noviti = steći. parnik = premac, takmac. *pečali = laborat. posinak. *usov = lavina. stradati. iznemognem. Gjurgjevsku kišu carevina ne plaća.

(40)

Uloga mrtvih u sadašnjosti.

(37) Citati na njemačkom, pretežno o moralu u staroj Grčkoj (ISPUŠTENO!)

(41)

Nije čudo, te sam nesrećan. Rodjen sam u petak i 13.-oga.

(42)

zaljuljati. sprud = na rijeci. ladja se nasukala. more-plovac.

(43)

12/II 03 i opet strahovit dan!

[...]

Ja izvrsno ljude poznam jer ih ne ljubim. Ima glupana, koji misle, da sam ljubio ženu! Žena je lijepa pljuvač-nica. Svaka je mati rodjena peza, kuplerica svoje kćeri. Ivan, Marta, kupleraj (London): krasne stvari.

(44)

Lebensbeschreibung des Ritters Götz von Berlichingen.

(45)

[21—23] *Jean Paul: Hesperus oder fünfundvierzig Hundspostta-ge. Eine Lebensbeschreibung [...]*

[PRVA NEVJERA, SD II; — NESTO NI O ČEMU, SD XV; — DON KI-HOT, SD IV; — KOD KUĆE, SD IV; — BAUDELAIRE, SD IV; —STE-VAN SREMAC, SD IV.]

(46)

[23] Jean Paul ist ein freimaurerischer, oft schwülstiger, Prediger. Seine Helden lesen Kant, Jacobi und Epictet.

(47)

*Veli se, da je Michelangelo model za Isusa odista razapeo na krst.

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(48)

[24] Mensch, ein lachendes Thier.

(49)

*viola »d'amour«.

(50)

Po Pliniusu, poljubac na oko je poljubac na dušu.

(51)

Čifuti spominjahu ime Jehovino samo u gradu, ne na selu.

(43) Uglatim zagradama označeno je mjesto na kome se nalazi zapis što ga je Matoš naknadno sasvim precrtao.

(45) Nepovezani citati na njemačkom iz romana. (ISPUSTENO!)

(52)

Descartes i Galiani rade u krevetu. Jean Paul i Rousseau čitajući jednu.

[KNJIZEVNOST I KNJIZEVNICI,
SD IV.]

(53)

Burke veli, da nema uzvišenijeg vonja nego najsmrdljiviji, und kein Geschmack als der bitterste (nach J. Paul).

(54)

*der Zornige bekommt auf seinem Gesicht die Mienen dessen, den er hasst, opaža Lavater (nach Jean Paul citiert).

[STEVAN SREMAC, SD IV.]

(55)

Krist pretvaraše vodu u vino. Birtaši pretvaraju vino u vodu.

(56)

Počeh djelo golobrad, svrših ga bradat: za 14 dana.

(57)

Mi se od klasika odlikujemo i time, da imamo više humora.

(58)

*Der Gott des Schlafes wurde von drei Wesen umgeben, von Phantasus, der sich nur in leblose Dinge verwandeln konnte, von Phabetor, der alle Thiergestalten, und von Morpheus, der alle Menschengestalten annehmen konnte.

[JESENSKA IDILA, SD I.]

(59)

261 (II) Hesperus usporediti sa Baud. vizijom.

(60)

Chamisso: Peter Schlemihl. Prodo vragu sjenu.

(61)

*Parkovi mirišu na kantaride.

[JESENSKA IDILA, SD I.]

(62)

Mačka pobježe sa kapom.

(63)

*Sise prekipljuju bijelim mlijekom.

[JESENSKA IDILA, SD I.]

(64)

Umoran kao govno, što pada iz VI. kata.

(65)

Melle Caca i Mr Coco.

(66)

Oprezan ko da pali posljednju žigicu.

(67)

*Smijeh opasan i otrovan poput pjene na ustima škaljanog čovjeka.

[JESENSKA IDILA, SD I.]

(68)

*Afrodita, boginja vlažnih obala.

[JESENSKA IDILA, SD I.]

(69)

*Beč je bijela kafa.

[OD PARIZA DO BEOGRADA, SD V.]

(70)

Repovi od fraka kao rukunice na plugu.

(71)

[25—28] *Dante Alighieri's Göttliche Komödie.*

Dante bijaše prior u svojoj domovini.

Najčišći simbolist

[...]

Osim Francesce da Rimini, nijedna žena u D. Kom. ne govori.

[...]

Lijenčine meće Dante u Čistilište. U 6 pjevanju divno pjeva Italiji. Zove ju ladjom bez krme, bludilištem.

[...]

[JESENSKA IDILA, SD I.; — BAU-
DELAIRE, SD IV; — KUĆA, SD IV;
— U ŽUTOJ KUĆI, SD IV; — POD
FLORENTINSKIM ŠEŠIROM, SD XI.]

(72)

[28] Zagorski mi veli, da Aulić napisa studiju o Gorkomu, koja će izaći u Nadi pod Jel. imenom.

(73)

splet (u komediji). u koliko mogbudem. zloćudna. karljiva žena. skladna djevojka. čestit = srećan. štipati. mnio, mnjela, mnjelo. štincati se = zamandaliti vrata

(71) Uglatim zagradama označeni su ispušteni ispisi stihova iz njemačkog prijevoda Danteove *Božanstvene komedije*.

(starodubrovački). cjepidlaka. brene. *bizgić*, živa dubrov. riječ = coquette. *upoznali* ste se = prevarili ste se, misleći, da me poznate. *hudosrećan.

- [29] preša je. zjam. *bezočnik. rijet = reći. guba, grintavica. obijestan. njekei. osnova = plan. bugarštice. rudokosi vitezovi. u zakladu mu ostavio = u amanet.

Gdo s poštenjem spravan na ov svit umire,

Vičnji mu glas slavan do nebes dopire

(Karnarutić)

odmetništvo.

Od ropstva bi davno u valih

Potonula Italija,

O hrvatskih da se žalih

More Otmansko ne razbija. (Minčetić)

krizma. zaira. na mjehe derati. zatomiti. navalice. osoran. bukvar. skobiti. bunjište. domišljan. *trijem. strnjak = strnište. svikla i obikla. tanka boka i visoka. krnjiti. prkositi. goropadan.

*Igrali se po polici lonci,

Lonac šerpu uzo za [švalerku]

[JESENSKA IDILA, SD I.]

(74)

Quid foret hic tanto dignum promissor hiatus. *Ex oriente lux. cucullus non facit monachum. [KNJIŽEVNOST I KNJIŽEVNICI, SD IV.] argumentatis ad hominem et ad rem.

fable convenue = tako zove Fontenelle povijest.

(75)

Voltaire: les gens de lettres, qui ont rendu le plus de services au petit nombre d'être pensans répondus dans le monde, sont des lettrés isolés, les vrais savans, renfermés dans leur cabinet.

(76)

Chamfort: Le bonheur n'est pas chose aisée; il est très-difficile de le trouver en nous, et impossible de le trouver ailleurs.

(77)

*Pollux je besmrtnan, Kastor smrtnan.

[JESENSKA IDILA, SD I.]

(78)

Voltaire: Le bonheur n'est qu'un rêve, et la douleur est réelle.

(79)

Pitagorino pravilo, da u veče, prije spavanja, pogledamo sve što danju uradismo.

(80)

La Bruyère: Tout notre mal vient de ne pouvoir être seul.

[DRUSTVENOST, SD V.]

(81)

Petrarkino djelo De vita solitaria uzor Zimmermannovoj knjizi.

(82)

Friedrich Vel. pokušava jedared odučiti se od spavanja.

(83)

*Wordsworth, Walter Scott, Southey u starosti idioti.

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(84)

Duo cum faciunt idem, non est idem

(85)

[30] gongorizam = Gongora (Španija), marinizam = Marini (Italija). Eufuizam u Engl. po pripovijesti Johna Lyly-a. Précieuses.

(86)

Oko Petra Zrinjskoga hrv. kulturni radnici: Ratkaj, Smoljanić, Frankopan, Milovac.

(87)

[30—31] *Arthur Schopenhauer: Parerga und Paralipomena.*
[...]

[BAUDELAIRE, SD IV; — O MODERNOSTI, SD IV; — KNJIZEVNOST I KNJIZEVNICI, SD IV; — PROFESORI, SD XV.]

(88)

[32] U veljači 1903. napadom Zyr Xapulu sa plagijata, a taj čovjek mi bezobrazno odgovorio.

[PRIPOSLANO (17. II. 1903), SD XIII.]

(87) Citati na njemačkom i ekscerpti na hrvatskom Schopenhauerovih misli o filozofiji i njezinoj interpretaciji na univerzitetu. (ISPUSTENO!)

(89)

U starosti se čovjek najmanje dugočasi. Dani mu lete kao strijele. Dosada je dakle znak neke mladosti, želje za akcijom.

(90)

staze i bogazi. vitice od kose. ljetina. oskudan, nesuglasica. dolikuje, gajtan. bardak.

(91)

*In pulicis morsu Deum invocare.

(92)

Bacon preporuča samohvalisanje u umjerenoj dozi.

(93)

Putovati kroz periferiju zemlje.

(94)

Lenau:

Leise werd ich hier umweht
Von geheimen, frohen Schauern,
Gleich als hätt' ein fromm Gebet
Sich verspätet in den Mauern.
Himmelstrauer (divno!)

Pjeva Poljacima.

Hoffnungsloser Kummer ist ein Phantast.

Trägt Natur auf allen Wegen
Einen grossen, ew'gen Schmerz,
Den sie mir als Muttersegen
Heimlich strömet in das Herz.

Hier haben uns die Winde
Verlassen und vergessen.

Am Himmel zieht der bleiche Mond verdrossen
*Den Wolkenmantel zu, als ob er fröre.

Divna pjesma Wunsch.

Trotz allem Freundeswort, und Mitgefühlsge-
berden,

Bleibt jeder tiefe Schmerz ein Eremit auf Erden.

*Das dürre Blatt = Preradović digo, plagirao.

(95)

*»slava, sunce mrtvih« (Balzac).

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(96)

- pomoliti se. babo. buklija. zamedljano vino. zvanice =
= uzovnici. suče brke. cmakati se. mehana. okna. kladenac. žuber-voda. izbrežak. dubodolina. nizbrdica. pregalac. razmilješe se ovce. krtičnjak. crna zemlja. raz-
[33] metanje. pljeva. pljevsti vrt. poseći. kolan = uzda.
gudura. uz hljeb *prismače* sol i luk. prilazi mi ruci.
krupež = krupan čovjek. prokazati koga. kočoperan:
razgovoran. ovlaš.

(97)

- [33—37] *Pensées de Blaise Pascal. [...]*

[DON KIHOT, SD IV; — U SJENI
VELIKOG IMENA, SD IV; — KUROPATKIN, SD V.]

(98)

- [37] *Sv. Augustin veli, da je u svakom čovjeku zmija, Eva i Adam.

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(99)

Pico della Mirandola u 24 god. thesu de omni scibili.

(100)

*plus poetice quam humane locutus est.

(101)

*Što je čovjek kulturniji, više treba. Kultura je nesreća

(102)

*Deus absconditus = sakriveni Bog.

(103)

*Postati čovjek je ljepše i slavnije nego postati kralj.

(104)

Kamen spoticanja. U koga ima stida i obraza. pazarni dan. Dodje divlji da istjera pitomoga. mećava. preslica i vreteno. iščiljela kapa. Kopnja (kopati). krčag. pitomina. pjevidruzi i plačidruzi.

(105)

Ožujka 1903. oženio Marković Juliju Voisin.

(97) Nepovezani citati na francuskom iz Pascalovih *Misli*. (ISPUŠTENI!)

(106)

nadun = bolest govečeta (nadunuti se). Sunce izjutri.
natušteno nebo. medjer. močaran dan. hitaju školi.
neiscrpan. brčkavica = blato. jogunstvo.

(107)

[37—39] *Poésies de Malherbe*. [...]
[FLANERIJA, SD V.]

(108)

[39] *EuclySION = posvećeno mjesto kamo udari grom.

(109)

Na sam veliki petak 1903. poslao mi Otto Kraus telegram
(čestitku) i 40 fran.

(110)

U aprilu 1903. bijah sa Duparcom 2 put na koncertima u
Scola cantorum. Biancheri sviraše svoj valse triste i
valse gaie. Najviše mi se dopala Händelova sonata za
hautbois i orgulje.

(111)

Na uskrs 1903. poslao mi dr Josip Majcen iz Krapine
10 kr. i telegram felix aleluja. Josip Golub, vlastelin u
Šikadu (pošta Mihovljan) poslao mi takodjer 10 kr.

(112)

Padom katolicizma će pjesnici opet biti vates.

(113)

Kao da ga grize buha i ne može se grepsti.

(114)

*Kod Francuza sreća i novac isto.

[OD PARIZA DO BEOGRADA, SD V.]

(115)

Naš simbol = puževi.

(116)

Spitzer stariji plemić od Abramovića ili od Jakopovića.

(117)

Na kraju nauke na kraju atmosfere — krv na nos.

(107) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom iz predgovora izdanju, s podacima o životu i djelima Malherbea i pregršt nepovezanih citata na francuskom iz pojedinih njegovih pjesama. (ISPUSTENO!)

(118)

Stupa, kao da ima poderane cipele.

(119)

Na glasu kao kiralj Milan.

(120)

du Bellay i Baud.

(121)

Bog se jamačno više amizira od mene. Stariji, pametniji, spleenski.

Spleen snaga dinamita u bombi.

(122)

[40] *Breščenski piše Karlopaidiju.

(123)

Bulonjska šuma s obješenjacima mjesto sa mrtvom lovinom, sa kokotama — ticama.

(124)

Gromonoša orao.

(125)

Oči — 2 rosna jutra. Oči — 2 zlatne persijske noći.

(126)

Ide kao da nosi u rukama krhka jaja.

(127)

Ja — Orfej: volovi rone suze, krave bucaju mjesto teladi operске pjevačice, drveće govori kao sveuč. profesori.

(128)

Htio badava služiti bana.

(129)

Prodo bi talenat, nemam kupca.

(130)

Beethoven bi bacio zemlju na sunce, svijet u kaos.

(131)

*Ja sam bogat, jer imam vremena, a vrijeme je novac.

[OD PARIZA DO BEOGRADA, SD V.]

(132)

Ja sam car, jer imam zraka. Srećan sam, jer sam zdrav
i neoženjen.

(133)

Nos od kaučuka. Servus Gustl. — Zdravo Matoš!

(134)

*Kao javno mnijenje — bez karaktera.

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(135)

Sa Vama (banom) filoksera.

(136)

Mi svaki dan sa sobom imamo sastanak i rastanak (san
i budjenje).

Govori franc. kao Khuen (Kujon)

*Kao flaša: ima samo vrat i trbuh. Ako ima glavu, glava
je čep.

Blond brada kao Tomašić, Moš. ili Nikola Zrinjski
Nema nesreće bez sreće. Vi i potres. Zavadio braću. Ma-
cedonski kralj. Neću da ste prost, makar vi meni platili.
Vi niste zlatni ovan (zlatno runo) vi niste ni običan ovan.
Izbori, veliki govornik.

(137)

Crveni papa.

Slijepi Basler na mostu.

(138)

Govornik. Otac cijele retorske i filozofske škole. Pred-
ložen za akademika. Duhovit kao Zyr Xapula.

(139)

Zagrebački šinter. Vunbacitel Kuzmanović. Bechthols-
heim der edle Ritter. Škandal, da ga nema u leksikonu.
Pozdravlja Vas Kečkemeti i Mme Humbert. Ostenek je
pust, kada niste tamo. Slični lijepom Adolfu (Moš). U
zvijezde, među škorpiona i Vel. Medjeda. U Americi
selo Hedervarčići.

(140)

[41] *Voltaire: Zadig*

et il y a toujours de la ressource avec les princes qui
aiment les vers.
et le roi fut alors le seul monarque de la terre qui eût
un ami.

Le Blanc et le Noir: dva genija čovjekova, crni i bijeli.
Platon je to rekao prvi.

Le taureau blanc — satira na bibliju

Le monde comme il va — je Paris, bajagi Persepolis.
L'archimandrite lui avona qu'il avait cent mille écus
de rente pour avoir fait vœu de pauvreté. —

Il s'affectionnait à la ville dont le peuple était poli,
doux et bienfaisant, quoique léger, médisant et plein
de vanité.

Si tout n'est pas bien, tout est passable — je filozofija
te satire.

(141)

*EuclySION = sveto mjesto gdje udari grom.

(142)

Kod žena je glavno i najteže naći njihovu temperaturu,
da niste odviše vruć ili odviše hladan...

(143)

Ugodnost umornosti.

(144)

Harmonija. Pravilno lice gadno. Nepravilno lijepo.

(145)

Aristokrati i konji = kopita i cipele.

(146)

Duhovit sam iza lumperaja.

(147)

Ah — reče markiza.

(148)

Mladujem i gladujem.

(149)

presahne razgovor. uzastopce. živo dijete mimo dru-
go = više nego. suhojadenije = post. inokoština. blago.
blažiti = mrsiti, blagota = bijeli smok.

(150)

14./IV. poslao mi Julius Melkus, moj prijatelj (Zagreb,
15 Rainerova ul) 56 kr. Naša sloga u Poli, administra-
tor Eug. Košak šalje mi 5 kr. Peroslav Paskijević-Čikara
šalje mi 50 kruna.

(151)

U Aurore, 12./IV 03. čitam, da je Siegfried Nacht, moj prijatelj, uhapšen na granici španjolsko-portugalskoj, jer namjeravaše ubiti engl. kralja (na posjeti u Lisabonu)

[CRVENA GNIJEZDA, SD V.]

(152)

15./IV primio sam 10 kruna od Krsta Pavletića, profesora u Senju. 63.35 kruna od Janka Leskovara, sa pozdravom od dra Banjavčića. 14 kr. 69 od Z. Lamze, u ime kluba Iskre u Zagrebu.

[42] 16/IV. 03 primih od dra Fr. Zbiezechowskog iz Slatine (općinski liječnik) 5 kr.

(153)

18/IV primih 20 kr. od Vilima Lorschya — Brod. 19/IV primih 60 kr. od Krausa, 5 kr. od Rize Bajor (glumice, Posen, 21 St. Martin), i 10 kruna od I. C. (Gospić) sa preporukom na dra Lombarda, urednika Concordie.

(154)

18/IV primio od Dra Havličeka (Popovača) 2 kr.

(155)

21/IV primih 27 kr. od Kostajničke štedione.

(156)

24/IV primih anonimno njemačko pismo, u kojem me grdi nepoznata osoba. Pismo svršava »diess für heute«.

(157)

29/IV 03 primih od g. Janka Goluba, vlastelina, Šikad (Mihovljan) 7 kr.

10/V 03 primih od Olge Herrak i Zlate Havliček kao dar VII. razreda ženskog liceja 20 kr. Do danas dakle primih 287 fr.

(158)

[42—43] M. Barrès: *Amori et dolori sacrum*. [...]

[BAUDELAIRE, SD IV; — AMORI ET DOLORI SACRUM, SD IX.]

(158) Citati na francuskom i natuknice na hrvatskom iz općeg sadržaja djela (v. zapis 185). (ISPUSTENO!)

(159)

- [43] *Hoffmann: das Fräulein von Scuderi*. In der Strasse St. Honoré war das kleine Haus gelegen, welches von Magdalene von Scuderi (Louis XIV i Maintenon) bewohnte. Apotekar Glaser i Exili
Tu priču je imitirao Poë.

(160)

polutanac. osobenjak. lišiti. *osulo* se stado livadom. nije oka sveo. napakostio sam mu. pasmina. s istoka *pojmila* jutarnja rumen. tojaga. osvrće se. zamače u kuću. prekorna reč. goladija (sansculottes). ledne me u srce. prodju ga mravci, srsi. obojak. gušati se kao zgranut. izvetreo (čovjek). brbljiv kao crvoglavo bravče. moja je muka i zamuka. sprdaju se s njim. pohodjani. *skomračiti = teško živjeti. u stoku udario pomor. suvišak. žitnica, tor, obor, pivnica.

(161)

Sarajlija je bio hajduk, žitni trgovac i činovnik.

(162)

Gustave le Mauvais Sujet, Looping the loop = boucler la boucle.

(163)

*Herman sličan Knutu, a Knut ima sličnosti sa knutom. Herman dakle sličan knuti.

(164)

Knjige pišemo za sebe; štampano ih za druge.

(165)

»Crveni papa.«

(166)

čarka supot (čarkati). podesan. šarenica. ćebe. mutvak = one kuće u dvorištu, gdje se pere i t. d. objed. bezjak. uslužan. parlože se misli = trunu (zaparložen vrt). narikače. pred kućom zakrčio svet. tvorižu = gamižu. zadijao se. sipljiv starčić. globiti. podbuo čovek. narodna grbača. *tumarati. »zamješateljstvo«. navro, hoće da ide. zabeći se. izuzeli se rdjavi ljudi da mi rasture kuću. duljijaš = odužuješ. saraniti. zažmurim. trampiti. 50 fran. *prida* (prido). propasnik. o Nikolju dne. zakovrči = umre. kona = komšinica. lupež. siročad. podglav-

nica. goropadno. bezbratnica = sestra bez braće, močarno. močvara. nabadaju (prave od presne kože opanke). Luč se sa svećom ne traži. Iako sam čupav, nisam gubav. Bliža košulja nego haljina. Prama glavi i oca po glavi. dugonja. podrobnije prikazati. prekaljeno srce. survati. nezgrapan.

(167)

- [44] Od proljeća do juna 1903 u Hrvatskoj nemiri. Ubiše, vele, učiteljicu Tomac, 2 seljaka. Mnoge povješaše i t. d.

(168)

Rousseau je sat prije rada ogledao knjige, hartije i t. d.

(169)

*Machiavell jouant aux dés avec les paysans.

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(170)

*Sculpture! divine Sculpture, tu es ma seule amante!
— Kraj jednog soneta Michel-Angelova.

[PARISKI SALONI, SD XI.]

(171)

poëtae minores.

(172)

*Ženu zove Joseph de Maistre *bel animal*.

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(173)

Louis XV. volio la simple nature. Bježao od Dubarry.
Kada se poljepšala, metala crveno.

(174)

*Gribouillages zove Diderot eaux-fortes de Rembrandt.

[KNJIZEVNOST I KNJIZEVNICI,
SD IV.]

(175)

Pierre Dupont:

**La France est pâle comme un lys,
Le front ceint de grises verveines.*

[OD PARIZA DO BEOGRADA, SD V.]

(176)

Swedenborg veli, da je nebo vrlo velik čovjek.

(177)

U maju 1903. došao Krešimir Rabar u Pariz. Bio kod Vandernyla.

(178)

Početkom juna 1903 došli u Pariz Tresić i Sirovatka.

(179)

*plandovati. maši se u džep. lepinja. uhvatio rogulje za parožak √. propasnik i raspikuća, trampiti (mijenjati se). *ustumarati se. parnik (par). učestati. lednu je u srce. proobičajiti. jedna nogavica landara vrh opanka. *žarac = žrec. *zemunica. kokica, hrušt, gundelj ili žuk ili šljivarka.

(180)

Zle i dobre strane originalnosti.

(181)

*Kao 2 topa tornjevi Saint Sulpicea.

[FLANERIJA, SD V.]

(182)

*gadnih, grdnih, garavih gavrana grla hrapava.

[FLANERIJA, SD V.]

(183)

Kao djeca vole biti »fakini«.

(184)

Ja Hermafrodit. — Da sam perfektan, umro bi od čame. Imaginarni pejzaž. Mrvice u krevetu. Hrvatska kao žena: ljepša iz daleka.

Hrv. stomak probavlja sve osim istine.

(185)

[45—46] Barrès: Amori et dolori (nastavak) [...]

(186)

[46—52] Etienne Bricon: *Psychologie d'Art. Les Maîtres de la fin du XIX. siècle.* [...]

(187)

[52—53] Ed. Drumont: *La France juive.* [...]

(186) Citati na francuskom i natuknice na hrvatskom s podacima o Puvīs de Chavannesu, Henneru, Falguièreu, Duranu, Besnardu, Carrièreu, Manetu, Monetu, Degasu, Renoiru i drugim francuskim slikarima s kraja XIX. i početka XX. stoljeća. (ISPUSTENO!)

(187) Ekscerpti u obliku citata na francuskom i natuknica na hrvatskom s gradom podataka iz povijesti i društvenih običaja Židova u Francuskoj. (ISPUSTENO!)

(188)

- [54—55] *H. de Balzac: Louis Lambert [...]*
[BAUDELAIRE, SD IV.]

(189)

- [55—56] *I. K. Huysmans: A Rebours.*
[...]
Samo jedno lice u romanu. Nema t. z. akcije.
[BAUDELAIRE, SD IV.]

(190)

- [56—58] *A. Fierens-Gevaert: La Tristesse contemporaine.*
[...]
[BAUDELAIRE, SD IV; — VELEČA-
ŠTNI KRITICAR, SD XII; — U SJE-
NI VELIKOG IMENA, SD IV.]

(191)

- [58] **Leopardi: Opuscles et Pensées (Alcan)*

(192)

- [58—59] *Goldsmith: Der Landprediger von Wakefield*
[...]
Govori protiv kazne zločinaca = kao Lombroso i t. d.

(193)

- [59—60] *Cervantes: Don Quichotte (Traduction de Florian).* U
tom romanu ima dosta protuslovja.
[...]
Quichotte je komunist.
[DON KIHOT, SD IV.]

(194)

- [60] *Edmond de Goncourt: La Faustin.* Istorija tragične glu-
mice. Njen ljubavnik, lord Annandale ju daje baciti iz
kuće, jer je imitirala njegov samrtni smijeh »agonie
sardonique«.
*N'aimons-nous quelquefois un homme pour les circon-
stances dans lesquelles nous l'avons aimé?

(188) Nepovezani citati na francuskom iz Balzacovih djela: *Louis Lambert, Les Proscrits i Séraphita.* (ISPUSTENO!)

(189) Citati na francuskom i natuknice na hrvatskom s gradom o glavnom licu romana *Des Esseintesu.* (ISPUSTENO!)

(190) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o tuzi, pesimizmu i ljubavi u djelima i životu velikih pisaca. (ISPUSTENO!)

(192) Uglatim zgradama označeni su ispušteni citati iz njemačkog prijevoda romana Olivera Goldsmitha *The Vicar of Wakefield.* (ISPUSTENO!)

(193) Uglatim zgradama označeni su ispušteni citati i natuknice iz francuskog prijevoda Cervantesova romana *Don Quijote.* (ISPUSTENO!)

Na probi: »et où les actrices jouent avec des visages d'ombre et des mains de lumière.

Ova ljubav je kao ljubav lord Abermala i Lolotte (XVIII. vijek)

même les ouvriers, des mécaniciens, des menuisiers qui ont une fois travaillé au théâtre, ne veulent, ne peuvent plus travailler qui là, quelque mal payés qu'ils y soient.

[NARODNO POZORIŠTE (12. 4. 1905),
SD X.]

(195)

Flaubert: Bouvard et Pécuchet. Slična knjiga Pikviku i Don Quichotteu. Dva kopista dodju baštinom do novaca, kupe salaš i prodju diletantski kroz sve moderne teorije (gospodarstvo, medicinu, prirodne nauke, filozofije). Najzad postaju religiozni i bave se pedagogijom. Sve bezuspješno. I opet budnu kopisti.

(196)

[61] *Octave Mirbeau: Le Jardin des Supplices.*

Ubijanje i ljubav. Vrt muka u južnoj Kini. Opis cvijeća kao kod Huysmansa (A rebours). Cvijeće u tom vrtu raste iz praha i truleži poginulih mučenika.

[...]

[PROLJETNA ČASKANJA, SD V.]

(197)

čepati. žito se vreteni i klasa.

(198)

Pera Taletov.

Whistlerov i Ruskinov proces zbog Nocturna en bleu et or (200000 fran.)

(199)

Björnstjerne Björnson: Ueber die Kraft

Ihm (pastoru Sangu, junaku) fehlt gänzlich ein Sinn; der Sinn für das Wirkliche. Er sieht nichts, ausser was er sehn will. Darum, zum Beispiel, nichts Böses in einem Menschen.

(200)

[62] salauka = bura. timor. papigovati. jematva. čun. gogolj = vrtuljak. greben. sunovratiti. orljava. tovan ovan. povraz = nit na udici. na šake, na povaljuše. upla-

(196) U nastavku zapisa citati na francuskom iz općeg sadržaja knjige. (IS-PUŠTENOI!)

hiriti se. ukrkit = natovarit. gudura. mitismo = ostavismo Grabovac. suhoparan. založimo se. kriška sira. blagovati. kotlina. postojbina. diple. bodulija = vrljanje po svijetu. sljepić = zatvor. hirovit. srbila u kopri-ve. glagolati. blašće. sige u spilama. puknu imotsko polje. obodem konja. doliš = osim. u dva navrata. ševaruša = koliba od ševara. negve i lisičine. jenjavati. koro-
rota. ždrijelo.

(201)

- [62—63] *Considérations sur les mœurs de ce siècle*
(Duclos).
[...]

(202)

- [63—64] *Goethe: Italienische Reise (1786—87)* [...]

(203)

- [64] Sredinom Augusta 1903 udala se Dragica za Arp. P.

(204)

- [64—67] *E. Renan: Souvenirs d'Enfance et de Jeunesse.*
[...]

[USKRS, SD IV; — O MODERNOSTI,
SD IV; — KNJIZEVNOST I KNJ-
ZEVNICI, SD IV.]

(205)

- [67] *Tasso: Oslobodjeni Jerusolim.* Dosadna, virtuožno slo-
žena historija. Tankred i Klorinda, Argant i t. d. Gundu-
lića je stvar inspirirala, osobito zbog paklenih duhova.
Armida i Rinaldo, otac kuće Este.

(206)

- [67—69] *Jules Brisson: Mélanges politiques et littéraires.*
[...]

[OD PARIZA DO BEOGRADA, SD V.]

(207)

- [69] *Jean Richepin: Sophie Mounier, Maîtresse de Mirabeau.*

(201) Citati na francuskom iz čitavog sadržaja knjige. (ISPUSTENO!)

(202) Citati i natuknice na njemačkom i hrvatskom s podacima o Goethe-ovu putovanju u Italiju. (ISPUSTENO!)

(204) Ekscerpti u obliku citata na francuskom i natuknica na hrvatskom s građom podataka iz Renanove mladosti i školovanja. (ISPUSTENO!)

(206) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom o društvenom životu u starom Rimu i o životu francuskih pisaca XVII. i XVIII. stoljeća. (ISPUSTENO!)

Oeuvres complètes de Régnier.

Nećak pjesnika i kanonika Desportesa. Rodjen u Chartresu 1575. Malherbe je jedared rućao kod Desportesa i reče: Ne vous dérangez pas. J'ai lu vos vers, je les connais et je trouve votre potage infiniment meilleur. Vrlo je libertinac i satiričan. Najbolja mu satira *Ma-cette*, slika stare licemjerne peze.

J'ay beu chaud, mangé froid, j'ay couché sur la
dure.

Il n'est, comme aux putains, mal-aisé de me taire
Il m'en faut discourir de tort et de travers.

*Ha! c'est que notre siècle est en tout perverty.

Car sans le revenu l'estude nous abuse,
Et le corps ne se paist aux banquets de la Muse.
Et le bien et le mal despend du goust des hommes.
Et, comme nostre poil, blanchissent nos désirs,
Au gouffre du plaisir la courante m'emporte:
Tout ainsi qu'un cheval qui a la bouche forte
Or, ignorant de tout, de tout je me veux rire.
Les temples aujourd'hui servent aux rendez-vous
En toute opinion je fuis la nouveauté.

Le mauvais giste = baudel. (tri babe):

... L'une comme un fantasma affrausement hardie,
Sembloit faire l'entrée en quelque tragédie;
L'autre, une Egyptienne, en qui les rides font
Contre-escarpes, rampards, et fossez sur le front;
L'autre, qui de soy-mesme estoit diminutive,
Ressembloit, transparente, une lanterne vive
Quoy! monsieur, n'est-ce pas cest homme à la
satyre,

Qui perdrait son amy plustôt qu'un mot pour rire?

Le juge sans reproche est la postérité.

Impuissance = opisuje, kako se blamirao kod cure.

[70] *Contre une vieille m...* = baudelairski:

Esprit errant, ame idolastre,
Corpsvérolé couvert d'emplastre,
Aveuglé d'un lascif bandeau;
Grande nymphe à la harlequine,
Qui s'est brisé toute l'eshine
Dessus le pavé du bordeau

De moy tu n'auras paix ni tresve
Que je ne t'aye veue en Grèsv
La peau passée en maroquin,
Les os brisséz, la chair meurtrie,
Preste à porter à la voirie,
Et mise au fond d'un manequin.

— — — — —

Vieille sans dent, grand' hallebarde,
Vieux baril à mettre moutarde, (slačica)
Grand morion (kaciga), vieux pot cassé,
Plaque de lict, corne à lanterne,
Menche de lut, corps de guiterne (gitare)
Qu n'est tu desjà *in pace*...

La Douleur d'Amour = baudel.

Stances sur la ch (aude pisse)

... Mon cas, que se lève et se hausse,
Bave d'une estrange façon;
Belle, vous fournistes la sausse,
Lors que je fournis le poisson.
Las! si ce membre eut l'arrogance
De fouiller trop les lieux sacrez,
Qu'ou luy pardonne son offence,
Car il pleure assez ses péchez.

Discours d'une vieille m...

Ceste femme à couleur de bois
En tout temps peut faire potage; (Le femme fardée)
Car dans sa manche elle a des poix,
Et du beurre sur son visage.
Hier la langue me fourcha,
Devisant avecqu'Antoinette;
Je dis f...; et ceste finette (La langue qui fourche)
Me fit la mine, et se fascha
Je deschus de tout mon credit
Et vis, a sa couleur vermeille,
Qu'elle ay moit ce que j'avois dit
Mais en autre part qu'en oreille.
Quand sur moy je jette les yeux
A trente ans me voyant tout vieux
Mon coeur de freyeur diminue.

[71]

— — — — —
(Stances)
— — — — —

Les hommes sont comme des fleurs,
Qui naissent et vivent en pleurs,
Et d'heure en heure se fanissent

La douleur aux traits vénéreux
Comme d'un habit épineux,
Me ceint d'une horrible torture,
Mes beaux jours sont changez en nuits;
Et mon coeur, tout flétry d'ennuis
N'attend plus que la sépulture.

(209)

pincer sans rire.

(210)

*Magis magnos clericos non sunt magis magnos sapientes.

(211)

*Mais où les neiges d'antan (Villon).

(212)

Sjesti na britvu.

(213)

ü pate = paćenici. potkućnica = zemlja pod kućom. kalikuje za njom = željkuje. ćepina mu na glavi skaće. odumio u Ameriku. dojučerašnji. Ne opepeli — reče. Rednja ustajati. red je. Putak putovati. ženskaći = ženske. nakolesi mi se prilika = desi. ajka kokoši (ajkati). pomučno mi bješe. lakoradni poso. strikan. banati se = živjeti, vladati se. ajkati. = vikati aj. traga = pasmina. šapurkaju = šapuću. Nikola, pusti *sinovać*. Smije se, kao da je našao bradom. Zapovrzem se u govor. Puca ruga po selu. ljaga. Vitez bez ljage. Zapuši usta.

(214)

*Smijeh sv. Medarda. Pošto sv. M. liječi od zubobolje, prikazivahu ga srednjovjekovni kipari sa smiješkom pokazujući svoje zube.

(215)

Chopin je izvrsno imitirao ljude. Malibran se, pjevajući u operi, krijepila rakijom.

(216)

Balzac: *Un prince de la Bohème: Un homme d'Affaires Gaudissart II. Les Comédiens sans le savoir.* Dosta dosadno.

(217)

Richard Muther: *Max Klinger.* [...]

(218)

[72—73] Guillaume Ferrero: *Les lois psychologiques du symbolisme.* [...]

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(219)

[73] *Richepin: Chanson des Gueux.*

Veli u predgovoru, qu'un certain docteur Goripius, dans un livre publié à Anvers, en 1580, a prouvé qu'on parlait hollandais au paradis.

I u toj zbirci su neke pjesme zabranjene. Sud. 30 dana zatvora i 500 fr. kazne. R. brani poeziju od »moralâ«. Pjevano u argotu. Rictus ga nastavlja.

... Ah! la nuit! C'est la nasse

Que la Mort tous les soirs tend par où nous passons,
Et qui tous les matins est pleine de poissons.

Un lit est toujours doux, même quand il est sale.

Zimi:

Les chevaux d'omnibus ont l'hermine au garrot;
Le Panthéon prend l'air d'un casque à mèche
énorme,

Et dans chaque statue apparaît un Pierrot.

L'honneur, c'est de bien vivre et d'être très
heureux.

Ventre libre pieds chauds, coeur vide et tête
froide.

Lagaše:

Je suis aujourd'hui, qui, fantasque, fougueux,
Mais je suis que je dois finir comme ce gueur

(220)

[74] Argot: [...]

(217) Citati i natuknice na njemačkom i hrvatskom s podacima o životu i radu Maxa Klingera. (ISPUŠTENOI!)

(218) Citati na francuskom o pojmu i vrstama simbola. (ISPUŠTENOI!)

(220) Ispisi riječi francuskog argota iz Richepinovih pjesama. (ISPUŠTENOI!)

Richepin: Les Blasphèmes.

U predgovoru veli: je crois avoir dit le dernier mot de l'athée véritable.

Krotilac riječi

[75] Et sachant que tout n'est qu'un leurre
L'homme écoute s'écouler l'heure
Qui tombe à l'éternel égout,
Et, plus stupide qu'une borne
Immobile, muet et morne,
Devant la vie et se qui l'orne
Il ne sent plus que du dégoût.
La vie est une putain soûle
Qui dans l'infini hurle et roule
Sans savoir comment ni pourquoi.

»Sonnets amers.«

On est fils du hasard qui lança
Un spermatozoïde aveugle dans l'ovaire
Les Soleils primitifs aux ardeurs fabuleuses
Qui, tout gonflés du sang fumeux des Nébuleuses,
Dispersent dans l'espace en paquets rayonnants
Leurs gouttes de semence où vout germer les
Mondes,
Eux-mêmes ils ne sont que d'ignobles Onans
Qui doivent ravalier un jour leurs jets immondes

La Prière de l'Athée:

A mes désirs de poète
J'ai dit d'éternels adieux,
J'ai du ventre et je suis bête
Tout est pour le mieux.

Le Juif — Errant (kao Lenau)

L'Apologie du Diable:

Ne croyant pas à Dieu, je ne crois pas au Diable.

Vidio je vraga:

C'était un monsieur fort bien mis (kao Heine)

La Mort des Dieux (Heine)

Oui, je tuerai les Dieux. Oui, j'ai soif de ce crime
Car il n'y a qu'un Dieu sur la terre; c'est l'homme.

Le Bohémien (kao Lenau)

Slavi Turaneu što je podvorio svog prijatelja svojim
jedinim djetetom

Proti progresu.

Au Christ futur. Osudjuje ga na smrt

(222)

- [75—77] *J. Sully: Le Pessimisme [...]*
[BAUDELAIRE, SD IV; — KOD KU-
CE, SD IV.]

(223)

- [77—78] *Leconte de Lisle: Poèmes barbares [...]*
[BAUDELAIRE, SD IV.]

(224)

- [78] *Die französische Litteratur im Urteile Heinrich Heine von dr. Louis P. Betz [...]*
[BAUDELAIRE, SD IV.]

(225)

- [79—81] *Renan: Die Apostel. [...]*
[USKRS, SD IV.]

(226)

- [81] *Fr. Bulau: Die russischen Thronrevolutionen 1762 und 1801, (Petar III i Pavao I).*

(227)

Stanley Jevons: Economie politique [...]

(228)

Victor Hugo: Les Quatre Vents de l'Esprit

Et Dante tient le bout de la chaîne de fer
Que Judas rêveur mord dans l'ombre de l'enfer.

A passer scélérat, lui qui n'est que maroufle,
Ce pédagogue aspire au grade de coquin,

C'était le matin, l'heure où le bois se fait beau,
Où la nature semble une immense prunelle
Éblouie, ayant Dieu presque visible en elle.

- [82] Et le pauvre n'pas le droit de pourriture
(Na groblju),
J'aime la cathédrale et non le moyen âge

(222) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o teoriji pesimizma i o pesimizmu u filozofiji i književnosti. (ISPUSTENO!)

(223) Citati odlomaka i ispisi sa naslovima pjesama *Le Manchy, Le Sommeil du condor, Paysage polaire, Le Corbeau, La Tristesse du Diable, Le Nazaréen, L'Anathème* i *Aux modernes*. (ISPUSTENO!)

(224) Ekscerpti na hrvatskom i njemačkom s podacima o Heineu i Hugou. (ISPUSTENO!)

(225) Citati iz njemačkog prijevoda *Les Apôtres* s građom iz općeg sadržaja djela. (ISPUSTENO!)

(227) Citati na francuskom o različitim kategorijama političke ekonomije. (ISPUSTENO!)

Dieu éclaboussé par Zoïle je prava satira na Richepina.

Judas domine les vivants;
Debout sur la terre, hereux, blême,
Fier, les mains pleines d'or, il sème
De la trahison dans les vents.

(229)

Babura: žito se *dedje* u babure i kladnje. U 1 babure ima do 100 snopova, a u kladnje i do 300. Najgornji snop zove se *svršak*. Nije mu ni bedelj = nije ni blizu onaki kao onaj, kojim se isporodjuje. Bekleman = koji je spleten u poslu. Uzeli koga na bëlêk = na ruglo. benôlija = ludost, manitaština. bjedljiv = opak, pakostan. brëzkišan = bez kiše. bëljučâr = što ima stoke na buljuka. vétonja = mator čovjek. vûzlad = die Flegel, momci između ljudi i djece. gradomedja. gròždjara = kruška koja s groždjem dopijeva. guljač = guljar, koji guli druge.

(230)

13./X 03 poslala mi gdja Tereza Andrassy (1 Kapucinska ul) 12 kr. sa pisamcem, gdje me odvraća od ženidbe, jer čuje da se ženim. Gospodi! — 18./X. poslao mi Marković iz Londona 20 fr.

(231)

Friedrich Hölderlin: Hyperion. Hyperion (bolje Hysterion) je sanjar, Grk, velik prijatelj i velik ljubavnik. Dok se bije za grčku slobodu, umire njegova ljubavnica Distima. Ide u Njemačku i tu svršava roman.

(232)

[83] *A. France: Balthazar*, Le réséda de curé, M. Pigeonneau, La fille de Lilith, Laeta Acilia, L'oeuf rouge, Abeille.

(233)

Vauquelin i Fourcroy su analizovali suzu.

[O MODERNOSTI, SD IV.]

(234)

princip čuvane snage. *Ako je materija uvijek ista i jednaka, i sila je takva. Sila humaniteta raste.

(235)

I. K. Huysmans: Là-Bas.

U početku roman protiv naturalizma.

[...]

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(235) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s građom realija o Parizu i simbolskim značenjima dragog kamenja i cvijeća. (ISPUSTENO!)

(236)

De te fabula narratur

(237)

- [84] *Karl Marx: Das Kapital. Kritik der politischen Oekonomie.*

*U predgovoru: Wir Leiden nicht nur von den Leben-
den, sondern auch von den Todten.

[U SJENI VELIKOG IMENA, SD
IV.]

Die Waare.

Um Waare zu werden, muss das Produkt dem andern,
dem es als Gebrauchswerth dient, durch den Austausch
übertragen werden. Hrv. knjige nisu dakle roba.

(238)

dumping: kada fabrikanti, zbog konkurencije, prodaju
jeftinije robu no što ih košta.

(239)

Goethe: Wilhelm Meisters Wanderjahre. Do zla boga
dosadno. Bez kompozicije.

(240)

Balzac: La dernière incarnation de Vautrin [...]

(241)

- [84—85] *Emerson: Essays. [...]*

(242)

- [85] Dr Živadinović, Holpert, Antić (prvi udario sabljom
kraljicu).

(243)

Von Chatam wird berichtet, dass er in Baileys Wörter-
buche zu lesen pflegte, wenn er sich auf eine Parla-
mentsrede vorbereiten wollte.

(244)

Vitruvije veli, da su stari umjetnici držali, da nijedan
graditelj ne može graditi kuću, ako ne razumije anato-
mije.

(240) Nepovezani citati na francuskom, s građom općih mjesta u djelu. (IS-
PUSTENO!)

(241) Pojedinačni citati Emersonovih misli iz njemačkog prijevoda njegova
djela *Essays*. (ISPUSTENO!)

(242) Zapis se odnosi na ubojstvo srpskog kralja Aleksandra Obrenovića i Dra-
ge Mašin u Beogradu 1903.

(245)

Goethe Eckermannu: Jedes Bonmot kostet mich eine Börse Goldes. Eine halbe Million von meinem Golde, das geerbte Vermögen, meinen Gehalt, und die grossen Einnahmen aus meinen Werken während fünfzig Jahren, habe ich ausgegeben um mich in dem zu unterrichten, was ich jetzt weiss.

(246)

José Marie de Heredia: Les Trophées

Sphinx = Kao Stuckova slika.

Pour le Vaisseau de Vergile:

La moitié de mon âme est dans la nef fragile
Qui, sur la mer sacrée où chantait Arion,
Vers la terre des Dieux porte le grand Virgile.

mastni val Nilov.

Aux Montagnes divines:

Et sur ces sommets clairs où le silence vibre,
Dans l'air inviolable, immense et pur, jeté,
Je crois entendre encor le cri d'un homme libre.

Vélin doré:

Mais cet ivoire souple et presque diaphane,
Marguerite, Marie, ou peut-être Diane,
De leurs doigts amoureux l'ont jadis caressé.

Evo što vidi na Nilu (Le Prisonnier):

Camac, vojvoda, pa
A l'arrière, joyeux et l'insulte à la bouche,
Grattant l'aigre guzla qui rythme un air farouche,
Se penchant un Arnaute à l'oeil féroce et vil;

[86] Le Lit:

Heureux qui peut dormir sans peur et sans
remords

Dans le lit paternel, massif et vénérable,
Où tous les siens sont nés aussi bien qu'ils sont
morts

La Mort de l'Aigle — divno.

Michel-Ange:

Et dans les marbres froids où bout son âme
altière

Comme il a fait courir avec un grand frisson,
La colère d'un Dieu vaincu par la Matière!

Le Triomphe du Cid.

Donc, lorsque les huissiers annoncèrent — Le Roi!
Telle fut la clameur, que corbeaux et corneilles
Des tours et des clochers s'envolèrent d'effroi.

(247)

Flaubert: *Education sentimentale*.

[...]

Cesto indirektan govor, zbog lapidarnosti.

[87] F. nema mnogo ideja.

Roman svršava uspomenom prijatelja, F. i Deslauriersa na prvi bordel. — C'est là ce que nous avons en de meilleur! dit Frédéric.

(248)

Mérimée. Colomba. — Orso Antoine della Rebbia i Lydia Nevil. vocero = tužbalica. Običaji u Korzici kao naši. Imitacija tužaljke. M. voli narodne pjesme.

C'est pour me conformer au précepte d'Horace que je me suis lancé d'abord *in medias res*. Postaje personalan. Stari Barricini, iza lijesa sinova: Toujours les yeux fixés sur les cadavres, il se heurtait contre les pierres, contre les arbres, contre tous les obstacles qu'il recontrait.

Hajduk »župnik« čita Horaca.

La Venus d'Ille. Prekrasno. Mladi Peyrehorades

*car l'énergie, même dans les mauvaises passions, excite toujours en nous un étonnement et une espèce d'amiration involontaire.

Les âmes du Purgatoire. Život grofa Juana de Marañá. Na grobu mu piše: tu leži najgori čovjek koji bijaše na svijetu (Aqui jace el peor hombre que fue en el mundo).

(249)

[87—88] Balzac: *Honorine*. [...]

(250)

[88] *Joseph Freih. von Eichendorff: Aus dem Leben eines Taugenichts*

(247) Uglatim zagradama označeni su nepovezani citati iz romana. (ISPUSTENO!)

(249) Nepovezani citati na francuskom i natuknice na hrvatskom iz Balzacovih djela: *Honorine*, *Le Colonel Chabert*, *La Messe de l'Athée*, *L'Interdiction* i *Pierre Grassou*. (ISPUSTENO!)

(251)

- [88—90] *Moderne deutsche Lyrik*. Uvod: Hans Benzmann
(Univ. Bibl.) [...]

(252)

- [90] Padaju oči iz repa paunova.

(253)

kurnjaveći iz kusastijeh lula (pušeći?)

(254)

Laudatur et alget (krepost) = Juvenal.

(255)

Leonid Andrejev: Bezdan, Na prozoru, Veliki šelem, Zid
(simbolski), U magli, Dans le Sous-Sol.

(256)

- [91] *Lamartine: Oeuvres poétiques*. [...]
[O MODERNOSTI, SD IV.]

(257)

- [92] 1./XII. primih od Društva hrv. književnika, na molbu
Dežmanovu, 50 kr.

(258)

Stjepan Mitrov Ljubiša: *Pričanja Vuka Dojčevića*.
star i grohnuo. preminuti. priličilo se = dogodilo se.
povjedač = pripovjedač. iznitio = izmislio. iznjedri-
li = izvadili iz njedra. tudjica (riječ). kopilad. suhopa-
ran. žuci = žumanjci. Ako laže koza, ne laže rog. dja-
čiti. sricati. povrci se = roditi se. jednogodišnjaci =
= vršnjaci. mrs. kutao = posuda za mlijeko. jamu-
ža = jomuža, istom izmuzeno i nevareno mlijeko. bes-
poslica. počem. da te počem ne pita starost gdje je bila
mladost. plandovati. krivo tečenje = nepravedna te-
kovina. štir, čučeg, srpulja i burazina = divlje trave
što se jedu skuhanе. kukljati = burljati. medja. zja mi
srce da inokosni dukat u jatim (jato). drugom i trećom
(dr. i tr. put). špag = džep. Kad nestani novac, nastani

(251) Ekscerpti na hrvatskom iz uvodne studije s podacima o razvitku nje-
mačke modernističke lirike i citati iz pjesama G. Hauptmanna (*Im
Nachtzug*), Franza Helda, H. von Hofmannsthal (*Vorfrühling, Balla-
de des äusseren Lebens*), A. Holza, Nietzschea (*An den Mistrall, An
Goethe, Niedergang, Der Weise spricht, Vereinsamt*) i zapisi naslova pje-
sama R. Schaukela (*Alte Schlösser, Goya*), G. Schülera (*Klingers Beet-
hoven*) i Margarete Susman (*An Leopardi*). (ISPUŠTENI!)

(256) Ispisi na francuskom iz predgovora knjige s podacima o Lamartinu i ci-
tati odlomaka iz njegove pjesme *Le Soir*. (ISPUŠTENI!)

bojac. jali = ili. djemija. smud = što smrdi, gori. čarna gora. podaračiti koga = nametnuti harač. kostret = = kozja dlaka, iska i treska. gnjat. nazlobrzović. spuž = = puž. zgučiti se = šćućuriti se. iskrpečati = iskrpiti. za doviijeka. tri dni. pregnuti, pregalac. krvoproliće. djelimice. nakarade = vojne svirke u Turaka. paloš = = vrsta mača. ortak. vlašti = isti. povrgla = rodila. dimove = maglu. svojta. trbuhom za kruhom. živukati. poh = podjoh. srčana = srdobolja. u te dnevi. priprežuje = vreba. poturiti = odbaciti, odgrnuti. sporedan = prikladan. tazbina. perivoj. milobruković. sprdaju se sa mnom. prislačak = slatkiš. istištati se = =dopeći se (pošto se pecivo izvadi iz peći ili digne iz vatre). priganica = uštupak, kolačić (u Dubrovniku). u požnje = pozno, dockan, navlaš. ni cigloga komada. prisukivala predju na vreteno. klupko. Zloga moga časa! bestrva = bez traga. gatnjik — učkur. prosje-sti = zemlja poda mnom. rinčak = mala okrugla mreža optočena zrnima od olova. uzône = u zo čas. na pasji opanak = kao psa. tvornica. ogovarati se = izgovarati se. Gladni čoeck ne može ni bogu da se moli. podmirismo se jelom. zimovnik. krčmiti. ukljeva = vrsta sitne ribe u Skadarskom jezeru; a Srbi je zovu saraga. prozuknuti se = o mlijeku kada ukisne, pa i o kostima. mrtvo neodрто = mrcina neodрта. ožičica = lažičica = mjesto podno rebara. pljuckavica. ohvečati = ostarati. u zastavi = u zalogu. zublje. naresili. znatan = koji zna. odora. dublijer = velika voštanica. žaplje = zaton, »golfo«. igla šivatica. ubečiti se = silno se zagledati. hranjenik = ko me hrani. samosedmi = šestoro i ja sedmi. zlarad = zloradica, pozlopce, zlonamjerno. dati babu za nevjestu. podbiti nekoga = podvaliti. Darovnu [93] se konju zubi ne gledaju. Dade krnje za zdravo. zakačica = finta. Pri mucu trista, po mucu ništa. Teško nogama pod mahnitom glavom. O Badnjevu dnevju. Klimavica i drijemež. u potonje — na posljjetku. jašterica = prištić na jeziku. *krplje* = (ski) = kao obruči što se isprečaju dretvom ili oputom, te čobani i lovci po Hercegovini i Crnoj Gori obuvaju na noge, da mogu ići povrh snijega. uhvrijeti (uhvren) = umrijeti od studeni. u potoč zvjeretu. sponaša = pripovijeda. mlitati = ići bez razloga. presumititi se = presamititi se = = isprekrštati se. smlačiti se = ogrijati se. razjediti se = odljutiti se. Ili kamenom o lonac ili loncem o kamen, teško loncu. rĭbati, ribanje. pića = hrana. iz-

jesti kome koljivo = sahraniti koga. karvan = karavana. držalica, patarica i prijeboj = vrsta ograde na mostu. u mimogred = mimogredce. pazduh = pastuh. na šte srce. Srebrom ti se kovala, a medom primala. vlašti = sam, isti. ručnik. hinorija = župa, parohija. zlovaran = zlosutan, zloguk. dažd = bir = žito kao porez. svikolici. namijeraše se među njima = desio se. prikladan. ozim = žito u jesen posijano. umolnica = moba. Ako nemaš zlotvora, mati ti ga je rodila. dani-mice. razvadja (razvaditi). preuzim = nasilno povraćanje grabeža. doušiti, doušnik. radoznanac. pričasní pobratim = pričesni p. navada. nastožiti (stog). sva pet = sva petorica. zastarče = zastarjelo dijete. zadjevica. Teško ti domu gdje zastara kokot ili djevojče. karež = svadja, karanje. pruručiti = predati u ruke. cvjetala joj kosa na mahove. = mjestimice osijedjela. prišt, bradavica. četiri krsta = 40 godina. prljaga = prljuša, mršava zemlja. bosjak = bos vol (slabih papaka). mekoputast. za gotovinu ili u priček. perpera = stari biz., srp., mlet. i dubr. novac. utvara. blagouhati (crkv. slov.) = mirisati. prenemoći = onesvijestiti se. kidisati kome. danu = dede. povesti se = pomesti se, zbuniti se. umre na priječac. lučiti se = odvajati se. U mlinu se žito sipa u mučnjak, miro teče iz svetačkih kostiju. bog me umudrio. taložina = mjesto gdje ne grije sunce, *japad*. grinjati se = gristi se, crvati se. škembe. stijenj = fitilj. na vjetrnu = na promahi. kalup. ženski donos, prazni ponos. izmišljotina. lopiža = zemljani velik lonac za kuhanje. poposati = posisati. zadjetinjiti = zatrudnjeti, nošnja = trudnoća. prvacinja = koja rodi prvi put. vratilo = ono oblo drvo oko kojeg se kupi predja i sukno, hromica; hromac. čora = čorava. obestrviti = nestati bez traga (strva) istračiti se = umrijeti bez muškog potomstva. sirak = siroče. Ko zabavlja šeničnoj pogači, željeti će i hljeba sjerčanoga. prežati (prežu, prežući) = vrebati. točak = studenac, česma. lug (kod pranja rublja). Sve su rane pokraj srca, a sinovnje posred srca.

- [94] grintav, grinta = kao guba. stopanjica = domaćica, pozlijedjeti rane. zlovarnik = ko o ljudima misli rdjavo, pesimist. šljeme (na kući). soihljebnik. prionjiv = priljepčiv. utekle oči u glavu. kile (plur.) kilav. optati = nanjušiti. pomor. nedaća. klapinjati = buncati. napupuljiti (pupoljak). Što uteče Janku ne pobježe Marku. prosjadjija, ajdučija. udomazetiti se. izništati = postati ništa. Arbanasi golopende = golaći. gnjusan. kopilić.

uvor = utok. očinci = kada se istjera zrno iz žita, dakle ona korica. Od zla roda da nije poroda. kupica. puh kusorepasti. osičijati = učiniti da neko dobije sičiju (sušicu). neharnost. bjelavina = plitčina u moru. koporati se = micati se. Ako je trava pokošena, ostalo je korijenje. šežanj — sežanj, mjera malo veća od hvata. tle = zemlja. žik = varak. šik = Rauschgold. plovi ko ulje vrh vode. neroduša. na zarok = silno, veoma. svinja rilja zemlju. tušica = patuljak. vehnuti. čora i vrlja (razrok). rani tići poletići. zaova = ženina punica. oputa = tanka kožna vrvca. splaka = čovek koji izpira (isplaće) usta ogovarajući. mlivo (mljeti). zlo mu jutro. doždene svinje. vepar na bunjištu. pustopašica = zabranjena paša. prut. Prispiju u prve = među prvima. čić = inje. topac = utopljenik. zakučast nos. kosijer. prisjedne zalogaj. vratnice. želud (žir). u dubak = uspravo. strž = srce od hrastova duba. stožer = jak kao ... ukoračiti se = ukočiti se. sumavati = misliti, namjeravati. omečiti = omekljati. bezbratica. priziralo mi se. zavrijeti = ukočiti se. uhvanje = nada. eda = da bi. zlica. gdje omrknem ne osvanem. pako (donja strana u lišća, srednj. roda). smoči mesa = okusi. čemu = = zašto. kužanj krvi. imbrik vode. hrbat. čeperna djeca. Nekomu tonu pluta, a nekomu plutaju olova. preobisti = pregledati, pretražiti. rukodržac = jatak. žlje — zlo, malo, slabo. kopriva, badelj, zloljesina i šmrljika. skoro = nedavno, mučava jaja = mučak. naše ruke = = našeg roda, vrsti. košuljica = vodenjak = Eihaut. babine = veselje o porođaju. povojnica = čast i novorođenčetu dar. Ako smo i braća, nijesmo družina. oplo-titi = omedjašiti. vrša = koš za hvatanje riba. šiljež = = jagnjad od godine dana. svojakati. Teško samcu i na vagancu. strkotina = iver. zakećati = zakrčljati. kećavo dijete. meko = kum kršteni, redovnik. panje-ga = placard, Schrank in der Mauer. Gdje jezde veliki konji, malijema trbusi pucaju. narok = sreća. tvrdja = = dokumenat, tapija. raščiniti se = raskrupnjati se. obreo = stvorio. Koliko je uzbrdica, toliko je nizbrdica. ribljiva jezera. Tudja koza puna loja. Nisam nečemu rad. povoljiti kome. oboci = mingjuše. Lasno se drijeti, no je muka mrijeti. skosje = pokošena trava što se na livadi suši. kučine. tobolac. izdajica = prodanik.

[95]

ral zemlje. haluga = gusta šuma, na paruku = pri ruci. prječac = prijek put. put i postopica. crkovan (od crkva). Eda ga nadje. pućerica = drven kablič. zlo-

rad = zlonamjerno, u peškeš. dvizac = ovan ili jarac od dvije godine. zamozuljiti se = dobiti mozulje (žuljeve). šume i muše = utrine. ispusti čabar. mrgin = medjas. zovka = divlja trava. kulja = trbušina. Pizma babi dušu gubi. mimogred. prica = branilac, odvjetnik. katramunać = molitva da se prokune neznani zlikovac. ujam = zakup. ujmovina = novac za ujam. S tudja konja nasred polja. Trpija = bolest, te si mršav i porred jela i apetita. crnokrug = otrovnica. žena je bredja, djetinja, krava steona, kobila suždrijebna, kučka i mačka skotna. skojisati = lipsati. zrno dafinovo = oraščić, orah mirisni, nux moscata. hitnja. esap, esapim. Od zla dužnika i kozu bez mlijeka. Niti ga dobru steci, ni zlu ostavi. pustoruk = ko ništa ne zaradjuje. ovičak = ono što s lopate poleti kad se vije žito. Gdje pošla sjekira nek ide i držalo. bezbrat (rdjav brat). Žmurke = zatvorenih očiju. poglavaš = Ⓢ od krpa na glavi pod škafor. zbilja = odista.

[1904]

(259)

Tristan Corbière: Les Amours jaunes. [...]

(260)

[95—96] Heroji djedovi plemena Harpije [...]

(261)

[96] *Heine: Florentinische Nächte.* die Weiber haben leider nur eine einzige Art, wie sie uns glücklich machen können, während sie uns auf dreissigtausend Arten unglücklich machen können, während sie uns auf dreissigtausend Arten unglücklich zu machen wissen? »In der sichtbaren Signatur des Spieles konnte der taube Maler die Töne sehen. Gibt es doch Menschen, denen die Töne selber nur sichtbare Signaturen sind, worin sie Farben und Gestalten hören.«

(259) Citati odlomka iz pjesama *Epitaphe* i *Le Crapaud*. (ISPUSTENO!)

(260) Natuknice na hrvatskom s podacima iz antičke mitologije. (ISPUŠTENI!)

(262)

- [96—97] *Goethe: Wahlverwandtschaften. [...]*
[BAUDELAIRE, SD IV; — NARODNO
POZORIŠTE (12. IV. 1905.), SD X.]

(263)

- [97—98] *Schlegel: Englisches und spanisches Theater. [...]*
[DON KIHOT, SD IV; — STEVAN
SREMAC, SD IV; — O MODER-
NOSTI, SD IV.]

(264)

- [98] *Ludw. Nohl: Beethoven. [...]*
[KNJIZEVNOST I KNJIZEVNICI, SD
IV.]

(265)

- [98—99] *Sainte-Beuve: Volupté [...]*

(266)

- [99] Veillons au salut de l'Empire = himna Empira.

(267)

Ne dederis mulieribus substantiam tuam.
[USPIO ROMAN, SD IX.]

(268)

Kirchengut hat eisernen Zahn.

(269)

Slikar Courbet je dnevno pio 12 litara.

(270)

*rowdy (lump), Whitmanov tip
[FLANERIJA, SD V.]

(271)

Zle i dobre strane originalnosti.

(272)

*Kao 2 topa tornjevi St Sulpicea
[FLANERIJA, SD V.]

(262) Nepovezani citati na njemačkom iz općih mjesta u djelu. (ISPUSTENO!)

(263) Ekscerpti na njemačkom i francuskom o povijesti teatra iz djela W. Schlegela: *Englisches und spanisches Theater* i *Griechisches und römisches Theater*. (ISPUSTENO!)

(264) Ispisi na hrvatskom s podacima o Beethovenovoj biografiji. (ISPUŠTENI!)

(265) Nepovezani citati na francuskom i parafraze na hrvatskom općih mjesta iz romana. (ISPUSTENO!)

(273)

Crni moj sin. Ne govorim sa suradnicima.

(274)

Sirovica D. i Sirovatka H.

(275)

Nada počela sa Bože živi, svršila sa ...

(276)

*Prošteno je svima, svima, samo nije glupanima.

(277)

Peačević-hozn.

(278)

Whistler i Ruskin mislili o smrti.

(279)

*U mraku se jedu crvi sa voćem.

(280)

*Spomenike dižu odgonetkama, ne zagonetkama.

(281)

*papigati. ekonomska vrijednost pjesme.

(282)

Mrvice u krevetu epikurejca.

(283)

Šta bi bilo, da Hamletu odsjekoše nos?

(284)

Fruzi = Franci, Fružka Gora.

Balon (da ga imam).

Luka (M) = simbol vol.

(285)

[99—101] *Sir Walter Scott: Vie de John Dryden [...]*

[U SJENI VELIKOG IMENA, SD IV;
— O MODERNOSTI, SD IV; — KNJI-
ŽEVNOST I KNJIŽEVNICI, SD IV.]

(275) Zapis se odnosi na prestanak izlaženja književnog časopisa »Nada«, 15. XII. 1903.

(285) Citati i natuknice s podacima o Drydenovu životu i djelima iz francuskog prijevoda Scottova djela *The life of John Dryden*. (ISPUŠTENO!)

(286)

- [101—102] Casimir Delavigne: [...]
[STEVAN SREMAC, SD IV.]

(287)

- [102] Slavnog prevodioca d'Ablancourta su komplimentirali:
On ne sait qui lui a le plus d'obligations, de vivants ou de morts.

(288)

- [102—103] *Die Bekenntnisse des heiligen Augustin [...]*
[U SJENI VELIKOG IMENA, SD IV; — USPIO ROMAN, SD IX; — VELECASTNI KRITICAR, SD XII.]

(289)

- [103] *Les Martyrs, ou le Triomphe de la religion chrétienne.*
(Chateaubriand).
Cymodocée, Demodokova kći, unuka Homerova i Eudor, potomak Filopojmenov. Nebo i pakao, nisu samo opisani, nego se miješaju direktno u stvari. Dioklecijan, sv. Augustin, Jeronim i t. d. Galerije je Napoleon. Lijepo pisano, ali danas dosadno.

(290)

- [103—104] *Goethe: Wilhelm Meisters Lehrjahre. [...]*

(291)

- [104] Nietzsche rođen 15. okt. 1844 u Roecken, selu u pruskoj Saskoj.

(292)

- [104—111] *Michel de Montaigne: Essais. [...]*
[O MODERNOSTI, SD IV; — KNJIŽEVNOST I KNJIŽEVNICI, SD IV.]

(293)

- [111—113] *George Meredith: Essai sur la Comédie. [...]*
[OKO LOBORA, SD IV; — O MODERNOSTI, SD IV.]

- (286) Citat iz Delavigneove pjesme posvećene liječniku Edwardu Jenneru. (ISPUSTENO!)
- (288) Citati općih mjesta iz njemačkog prijevoda Augustinovih *Confessiones*. (ISPUSTENO!)
- (290) Citati na njemačkom i natuknice na hrvatskom o Goetheovu ljubavnom životu i o njegovu stavu prema Corneilleu i Hamletu. (ISPUSTENO!)
- (292) Ekscerpti i citati na francuskom i hrvatskom sa pretežno autobiografskim sadržajem; opsežnim ovim zapisom Matoš je obuhvatio ukupnu građu Montaigneova djela. (ISPUSTENO!)
- (293) Ekscerpti i citati na francuskom i hrvatskom iz francuskog prijevoda Meredithova eseja *The Idea of Comedy and the Uses of the Comic Spirit*, i ispis sa shemom lica iz romana *The Tragic Comedians*. (ISPUSTENO!)

(294)

- [113] odvugla sô = kada promokne, zamagli se. humna soba = toplija nego je napolju. kao djoja = bajagi. bak = bik. sumaglica. sakat. upotan = ko se poti. prisjede mu riječ u grlu. švapske rute = rite. perčin. timorina = onaj vazduh sivi i plavi što se vidi na planini. belčim = tobože. ziratna zemlja = koja treba da se obradi. saraorina = nadnica. sam samcijan. podnimio se na ruke. živolazan. varićak žita = mjerica. kršnjak = ko slavi krsno ime. štimati koga. pir. užinati. da se selo poreže = udari porez. *s mene* stradati. sjarne vatru = podstakne. vjetar pirlja. zabrkljačim koju tursku. zakrnati na nj' = izdere se. kantar. kruška mionljača. okuka = gdje zavija put. *čud.* kaca. barabar sjedi = ko da im je ravan sjedi. poteglio ovamo. rospija = gadno za ženu. pinta = 10 oka. čatati. muća praznu plosku. jedni po jedni = i te kako (živi). perilo = = gdje se pere rublje.

(295)

- [114] *Lamartine:*

O Napoleonu: Que tout rampe à ses pieds de bronze ...
excepté moi!

le mépris du vulgaire

Est l'apanage du grands coeurs.

Pisao pod brežuljkom Tresserves (Bourget). *Adieu* pisao kod ujaka grofa de Maistrea, u Château Bissy, pod mont du Chat (nad jezerom dvor!)

Smrt Sokratova.

(296)

Si vis me flere, dolendum est. Primum ipsi tibi.

(297)

Fernand Gregh: Le beauté de vivre.

Tout homme, s'il le veut, est maître de son sort,
Et chacun fait sa vie!

Et morts, nous serons plus vivants que les vivant,
Et que bon ou mauvais, n'importe, vivre est beau!

Comme on t'adore d'un coeur simple,

Comme on te retrouve ici-bas

Partout, dans la vie ample et sainte,

Mon Dieu, qui n'est peut-être pas!
 Pjesma Instant = verlaineska.
 Il n'est rien de réel que la joie, ici-bas!
 La Maison du peuple = social.

(298)

[114—116] *Henri de Régnier: Figures et Caractères. Izvrstno napisano. [...]*

[PISCI I PISCI, SD XV.]

(299)

[116] *Albert Samain: Au Jardin de l'Infante.*

Mon âme est un infante en robe de parade.

Des roses! Des roses encor!

Je les adore à la souffrance.

Elles ont le sombre attirance

Des choses qui donnent la mort,

[117] Tes yeux verts rêvent, grands ouverts

Larmes = divno.

En robe héliotrope, et sa pensée aux doigts,

La Rêve passe, le ceinture dénouée,

Frôlant les âmes de sa traîne de nuée,

An rythme éteint d'une musique d'autrefois.

Ma jeunesse déjà grave comme une veuve.

Dilection = njegov Credo.

Nocturne = divno Régence.

(300)

9/VIII stigoh iz Pariza u Biograd iza 2-nedjeljnog puta.
 U Beču bijah sa Danom, Mamom, Karličem, Lampéom,
 bar. Kaumberg. Hedwig i Despić.

(301)

9/22 augusta napadoše mene i Tresića škotski Večernje
 Nov.

(302)

Anatole France: Crainquebille, Putris, Riquet, Pensées de Riquet (kao u Božićnoj priči), La Cravate, Onésime Dupont et c. La plupart de ces contes sont insignifiants.

(298) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom s podacima o Micheletu, Hugou, Vignyju, Mallarméu, Chateaubriandu, Sainte Beuveu, Wildeu, Byronu, Kiplingu, Lecont de Lisleu, Verhaerenu, Verlaineu i parnasovcima. (ISPUSTENO!)

(300) Proboravivši u Parizu pet godina, Matoš se vratio u Beograd, gdje ostaje do siječnja 1908, kada je, poslije 13-godišnjeg vojnog bjegunstva, pomilovan.

(303)

Geza Mattachich: Aus den letzten Tagen, Memoiren.
[MATACIC-KEGLEVIC, SD XV.]

(304)

21. avg. (3. sept.) napao me u Dnevnom Listu Skerlić.

(305)

Pišem da ne moram misliti.

(306)

Pacov se ukmetio u živoj svinji.

(307)

Carlyle mi platio vrlo rdjav ručak.

(308)

les plantes = désir, comme les enfants.
Miguel. Dis, B-ska i Mijatović
Srb. poznaš ko čifuta.

(309)

[118] sipljiva i čakarasta kljusina. sise joj nabrizgale. gerz:
djida (Kočić). utoli vjetar. plandište. buču likovi.

(310)

P. de Nohac: Louis XV et Marie Leczinska. Kraljica za
6½ god. starija. S ocem u Wissembourgu. Adrienne
Lecouvreur.

(311)

Max Nordau: Zeitgenössische Franzosen. [...]

[KNJIZEVNOST I KNJIZEVNICI,
SD IV: — POZAGREBULJEN SO-
LILOKVIJ, SD X.]

(312)

[119] *Oscar Wilde: Das Bildnis des Mr. W. H. Lord Arthur*
Saviles Verbrechen. Ubija hiromanta. Nije ništa (»Eine
Studie über Pflicht«).
Oscar Wilde, Die Geschichte einer unglücklichen Freund-
schaft von Robert Harborough Sherard.
[...]

[NOVE PESME, SD VIII.]

(311) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom Nordauovih ocjena Micheleta, Goethea, Barrèsa i Verlainea, i nekoliko nepovezanih citata iz francuske poezije. (ISPUŠTENO!)

(312) U ispuštenom dijelu zapisa ekscerpti na hrvatskom s podacima iz Wildeove biografije.

(313)

[119—120] *Flaubert: Madame Bovary [...]*

(314)

[120] *M. Gj. Milićević: Karagjorgje u govoru i u tvoru. [...]*

(315)

Najbolji danski mod. pjesnici Johannes Jørgensen (prešao na katolicizam, djak Verlainea, simb.) i Waldemar Rørdam

(316)

preriškaju (svinje krv na zemlji). trmka = košnica. kovanluk (pčelinjak). križati pogaču, kriška. zavičaj.

(317)

[121] *Rudolf Huch: Mehr Goethe [...]*

(318)

Hugo von Hoffmansthal: Das Märchen der 672. Nacht, Reitergeschichte (dobro). Erlebnis des Marschalls v. Bassompierre (Journal de ma vie).

Pismo, Filip lord Chandos (Francisu Baconu): in allem fühlte ich Natur, in den Verwirrungen des Wahnsinnes ebenso wie in den äussersten Verfeinerungen eines span. Zeremoniells.

(319)

[121—122] *Walter Pater: Griechische Studien. [...]*
[USKRS, SD XV.]

[1905]

(320)

[122] *Balzac: Grandeur et décadence de César Birotteau.*
Rasprava o bankrotu.

(313) Nepovezani citati na francuskom, sa sadržajem iz općih mjesta u romanu. (ISPUŠTENOI!)

(314) Natuknice s podacima o Karađorđevu životu. (ISPUŠTENOI!)

(317) Citati i ekscerpti na njemačkom i hrvatskom o Goetheu i autorovu polemičkom odnosu prema Nietzscheu, Maeterlincku i Ibsenu. (ISPUŠTENOI!)

(319) Natuknice, pretežno na njemačkom, s objašnjenjima pojmova koji se odnose na antički teatar, iz njemačkog prijevoda Paterova djela *Greek Studies*. (ISPUŠTENOI!)

(321)

Daudet: La Nabab. Bogataš Jensoulet. Morny = Mora.
Marquis de Monpavon.

(322)

F. Corréard: Michelet.

(323)

[122—123] *Carlyle: Sartor Resartus.* [...] [KOD KUĆE, SD IV.]

(324)

[123] *F. von Saar: Ginevra. Die Troglodytin.* Slabe novele.

(325)

Macaulay: Wil. Pitt. [...] [STEVAN SREMAC, SD IV; — KNJI-
ŽEVNOST I KNJIŽEVNICI, SD IV.]

(326)

[123—124] *Swift: Gullivers Reisen.* Liliput. Brobdingnag. Konac
knjige vrlo dosadan, mizantropski.

(327)

[124—125] *Brehm: Löwe und Tiger.* [...]

(328)

[125—127] *Edgar Poe: Nouvelles Histoires extraordinaires.*
Trad. Baud. [...]

[KNJIŽEVNOST I KNJIŽEVNICI,
SD IV.]

(329)

[127] Pećina o kojoj govori Ptolomej Hefestionu: ni more ni
čovjek je ne pokreće: samo cvijet asfodel.
O gdjici Sallé se reklo que tous ses pas étaient des
sentiments.

(323) Ekscerpti, pretežno na hrvatskom, iz Carlyleova djela *Sartor Resartus: The Life and Opinions of Herr Teufelsdröckh.* (ISPUSTENO!)

(325) Citati na njemačkom i parafraze na hrvatskom s podacima o školovanju W. Pitta, njegovoj vladavini i odnosu prema engleskim književnicima iz njemačkog prijevoda Macaulayeva eseja. (ISPUSTENO!)

(327) Ekscerpti u obliku parafraza na hrvatskom o životu lava, tigra i psa iz Brehmova djela *Illustriertes Tierleben.* (ISPUSTENO!)

(328) Citati na francuskom pretežno iz Baudelaireova predgovora Poeove zbirke *Tales of the Grotesque and Arabesque* (1846) u prijevodu Baudelairea na francuski. (ISPUSTENO!)

(330)

27./VI. 05 stigoh u Zagreb. 5., 6. i 7. VII u Zlataru kod Tončike. 12. u Brezovici. 15. šuma u Prekrižju. »Und was wäre das, was ich ihnen nicht geben konnte« (G. von Geijerstamm: Margit). 18/VII. Šabac, 19. Bd.

(331)

L. Stevenson: Prinz Florisel (Der Selbstmordtrieb). »Die Menschen spielen mit der Liebe. Die Liebe ist aber gar keine starke Leidenschaft. Furcht ist das eine mächtigste Gefühl.«

(332)

[127—128] *Wilde: Intentionen. [...]*

[STEVEAN SREMAC, SD IV; — VE-
LECASTNI KRITICAR, SD XII.]

(333)

[128—133] *Herodotos: [...]*

(334)

[133] Krajem srpnja 1905. poslao mi dr Ant. Benešić iz Iloka pomoć od 50 kr.

(335)

Flora na sav. ostrvima — vrbe, platane, posrebreno lišće, kao da je na lišću refleks od vode — od njenog sjaja i njene magle.

(326)

Ubiti? Vi mi ne možete učiniti ništa gore od smrti.

(337)

pripozniti = zakasniti. piždriti = piljiti. natotaliti =
= naići. položiti = pokvariti. istražiti = uništiti. gnjat.
lišiti života. planu na me ko da mu bjeh žena. plāču
usta = peru. priljež. razminu = ode, uminu. slučiti se
s kime = skobiti koga. pohitati. šćućuriti se. ložica —
žlica. snebivati se. kuljar = zaliv na rijeci u kojem
voda obično miruje. opozniti se = zadocniti. idu u svi-
jet u *tečnik* — da tako zaradjuju. hilati kome = biti
baksuz. resuljci = resice. biskati se (bištem) = tri-
jebiti uši.

(332) Citati i natuknice s podacima o Wildeovim dramama i njegovu shvaćanju umjetnosti i života iz njemačkog prijevoda *Intentions*. (ISPUŠTENOI!)

(333) Ispisi, pretežno na hrvatskom, iz ukupnog sadržaja Herodotove *Povijesti* u prijevodu na njemački. (ISPUŠTENOI!)

(338)

*On je kreten. To mu je glavno zanimanje.
K. nije ni u zoologiji ni u šematizmu.
Sk. ta sovuljaga što se ruga sjenicama da imaju debelu
glavu. Mile Krpelj.

(339)

[133—135] *Hermès Trismégiste. [...]*

(340)

[135] Svijet = odjeća božja.
Sit sam gladi.
*Planeti popadaše ko trule vreće sa drveta.
Atleti se mažu uljem.

(341)

sumašedši = lud, sumanut. porok. kulučiti. jednomje-
seći = rođj. istog mjeseca. obori, torovi. misno. tu =
= pored ove. vampir.
[136] Rusalje ili padalice = histerične žene u selu Dubokoj
(požarevački okrug). Liječe ih kraljice. daemoniac
pestis. tarantismus (tarantela). Trembleurs de Levennes
(Camusardes)

(342)

Ranke: Istorija Srp. Revolucije. Od svih slav. pravo
srpsko je najnarodnije.

(343)

Č. Mijatović: Despot Gj. Branković.

(344)

Pokret, 10./IX 05: »Načuli smo, da te laži za debele
novce kuje jedan emigrant hrvatski, koji u Beogradu
živi i tamo svojim perom pomaže raspirivati srpsku
stranačku mržnju, kao što je i u Hrvatskoj svojim jed-
kim perom pomagao stranački razdor, kadgod je to
pero umakao u nebeletr. svrhe. Taj novinar nalazi se
baš sada u velikoj bijedi, te si je navodno htio zaraditi
putni trošak za Pariz i počeo je u »Hrv. Pravu« rigati
na Supila pod imenom Argus.

[AFERA FRANK-SUPILO, SD XII.]

(339) Ekscerpti pretežno na francuskom iz mitološkog sadržaja djela *Poiman-
drès.* (ISPUŠTENI!)

(345)

- Slovenski Narod, 13. sept. 05: »Najnovija verzija, ki sem jo izvedel iz zanesljivega vira, označuje kot pisca onih »tajinstvenih« odkritij — hrv. beletrista A. G. Matoša, ki živi v Beogradu in se večno bori s gladom, a piše tistemu, ki ga plača najbolje. No, »Hrv. Pravo« ga plača za taka odkritja brez dvouma bogato! Lep junak to, ki navaljuje v imenu »morale« na Supila.

△ (= Milan Plut)

[MILAN PLUT, SD XII.]

(346)

Novi List to demantira, 17./IX., a 19./IX izlazi u Obzoru moje »Priposlano«.

[AFERA FRANK-SUPILO, SD XII.]

(347)

Knut Hamsun: *Kämpfende Kräfte*. Rdjavo. Dobro samo: Alexander u. Leonarda, i Vagabondage.

(348)

Graf Baldassare Castiglione: *Frauenspiegel der Renaissance*. [...]

(349)

- [138—144] Paul Bourget: *Etudes et Portraits* [...]

[STEVAN SREMAC, SD IV; — KNJIŽEVNOST I KNJIŽEVNICI, SD IV.]

(350)

- [144] 16/X 05 bijah u Ingiji. 17. u Brodu (opančar Novaković), a 18. u Zagrebu, odakle odoh u več 2./XI (katol. kalendar). Olgica i njene prijateljice Olga Dolovčak,
[145] Mira Kočonda i Ema Merliček. Andra, Lovrić, Kosor, Juras, Škalabrin, Cihlar, Drechsler, Lunaček, Zaviška, Žepić, Fiucek, dr Frank i Ivica Frank. Veče kod Peršića (njegova gospodja, Zyr Xapula, Ogrizović, Kokotović).

(351)

Flaubert: *La Tentation de Saint Antoine*.

- (348) Citati i natuknice na njemačkom i hrvatskom iz njemačkog prijevoda Castiglioneova djela *Il cortegiano*. (ISPUSTENO!)

- (349) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o Pascalu, La Fontaineu, Rivarolu, Chateaubriandu, A. de Vignyju, Hugou, Flaubertu, G. Sand, Vallèsu, Barbey d'Aurevillyju i citati iz eseja *Science et Poésie*, *L'Esthétique du Parnasse*, *Réflexions sur l'Art du Roman*, *Réflexions sur l'Art de l'Histoire* i *Réflexions sur la Critique*. (ISPUSTENO!)

(352)

Ernest Feydeau: *Fanny* [...]

(353)

[145—148] Rousseau: *Les Rêveries d'un Passant solitaire*. [...]

[DVJESTAGODISNJICA JEANA JA-
CQUESA ROUSSEAU-A, SD IX.]

(354)

[148] Voltaire: *Candide ou l'Optimisme* [...]

(355)

[148—150] J. J. Rousseau: *Du Contrat social*. [...]

[DVJESTAGODISNJICA JEANA JA-
CQUESA ROUSSEAU-A, SD IX.]

[1906]

(356)

[150] Diderot: *Jacques le Fataliste*.

(357)

*Lasciva est nobis pagina, vita proba.

(358)

Krunisani zločinci.

Tiberije je prvi izumio iudicium maiestatis, uvrjedu veličanstvo.

Caligulin konj Incitatus ima mramornu staju, jasle od binjiša i postaje konzul.

Aulus Vitellius kazni rođenu mater gladnom smrću. Titus Flav. Domitianus istjera sve filozofe iz Italije i Rima.

Tako dobro gadja strjelicom, da puca između prstiju roba-dječaka. 20000 ljudi dade pogubiti.

Papa Ivan VII živi sa majkom i sestrom u incestu.

(352) Nepovezani citati na francuskom iz romana. (ISPUSTENO!)

(353) Citati na francuskom s građom autobiografskih razmišljanja Rousseau-ovih. (ISPUSTENO!)

(354) Ekscerpti na francuskom o Candideovu boravku kod Bugara. (ISPUSTENO!)

(355) Nepovezani citati na francuskom iz opće problematike Rousseauove *Raspave*. (ISPUSTENO!)

(359)

[151] *Hugo: les Orientales.*

Helas! que j'en ai vu mourir de jeunes filles!

Semlin, tes noirs clochers gothiques.

Napoleon! soleil dont je suis le Memnon!

Austerlitz et Marengo sont de grands noms et de
petits villages.

Une ville géante, assise sur le bord,

Baignait dans l'eau ses pieds de marbre.

(360)

[151—154] *John Bigelow: das Geheimnis des Schlafs. [...]*

(361)

[154—156] *Miletić: Hrvatsko Glumište (1894—99). Dramaturški zapisci. [...]*

[POZAGREBULJEN SOLILOKVIJ,
SD X.]

(362)

[156—157] *Balzac: Ferragus (Histoire des Treize) [...]*

(363)

[157—159] *Poe: Histoires extraordinaires. [...]*

[STEVAN SREMAC, SD IV.]

(364)

[159] Il n'y a pas de beauté exquise sans une certaine étran-
[160] geté dans ces proportions (Verulam)

On a dit de mademoiselle Sallé que tous ses pas étaient
des sentiments.

(365)

U Glasu Matice Hrv. (1906) napao me Hranilović.

[KRITIKA GOSP. JOV. HRANILO-
VIĆA, SD XII.]

(360) Ekscerpti, uglavnom na hrvatskom, s podacima o načinu spavanja pojedinih književnika, filozofa i političara. (ISPUSTENO!)

(361) Ispisi s gradom podataka o prvim godinama rada Hrvatskog narodnog kazališta u novoj zgradi u Zagrebu. (ISPUSTENO!)

(362) Nepovezani citati i natuknice na francuskom i hrvatskom iz dijelova Balzacove *Histoire des Treize: Ferragus, chef des Dévorants* i *Fille aux yeux d'or*. (ISPUSTENO!)

(363) Citati na francuskom pretežno iz Baudelaireova predgovora Poeove zbirke *Tales of the Grotesque and Arabesque* (1839) u prijevodu Baudelairea na francuski. (ISPUSTENO!)

(365) Odnosi se na članak Jovana Hranilovića *Tumač i branitelj hrvatske moderne* (»Glas Matice hrvatske«, I, br. 5—6. i 7, Zagreb, 25. III. i 10. IV. 1906).

(366)

Byron: *Manfred*.

Der Baum des Wissens ist nicht der des Lebens.

[ŽIVOT FRIDRIKA NIETZSCHEA,
SD IX.]

Kain:

Erkenntniss ist der Schmerz.

Ich will nicht mehr Altäre bauen

Noch deren dulden.

Sardanapal:

Der König! Ja er kampf so wie er zecht.

(367)

Sophokles: Philoktetes.

die Zung auf Erden es ist, nicht die That, die Alles lenkt
das unsichtbare Licht, das mich erhält.

Gaia stanuje kod zlatne rijeke Paktola.

Mich hat der Nothzwang lieben selbst mein Leid gelehrt.

(368)

Dr. Branko Vodnik: Franjo Marković. Dobra studija.

(369)

V. N. Korabljev: Grof Aleksej Tolstoj, Jakov P. Polonski (čist umjetnik), Semen J. Nadson, N. V. Gogolj.

[161] Drugovi ga prozvaše »tajanstvenik«.

Gogolj piše u *Savremenik*.

*Žalost je kada vidiš u kakvom se jadnom položaju kod nas nalazi književnik. Svi su protiv njega i, nema nikoga, koji bi koliko toliko stao uz njega. On je palikuća i buntovnik.« (Gogolj)

[AUGUST HARAMBASIC, SD VII.]

(370)

[161—162] *E. Poë: Derniers Contes. [...]*

(371)

[162—163] *Bossuet: Oraisons funèbres. [...]*

(372)

[163—165] *La Fontaine: Fables. [...]*

(370) Ekscerpti sa nekoliko naslova i nepovezanih citata iz Poeove zbirke u prijevodu Baudelairea na francuski. (ISPUSTENO!)

(371) Nekoliko nepovezanih citata na francuskom i latinskom iz opće problematike knjige. (ISPUSTENO!)

(372) Ispisi s nepovezanim citatima pojedinih stihova ili grupe stihova iz La Fontaineovih *Basni*. (ISPUSTENO!)

(373)

[165] Dosadan ko zubobolja.

Malj mu na glavu.

Čeka da mu drugovi postanu profesori pa da položi maturu.

(374)

Aug. von Platen: Gedichte.

Sie, die von der Tugend zehren,

Liessen übrig uns die Sünde.

Und den Fluss hinauf, hinunter ziehn die Schatten
tapfrer Goethen,

In der Nacht, in der Nacht,

Das Thor mit dem gothischen Bogen

[166]

Tristan.

*Wer die Schönheit angeschaut mit Augen,

Ist dem Tode schon anheimgegeben,

Wird für keinen Dienst der Erde taugen,

Und doch wird er vor dem Tode beben,

Wer die Schönheit angeschaut mit Augen!

[SKERLIC, SD IV.]

Ewig währt für ihn der Schmerz der Liebe,

Denn ein Thor nur kann auf Erden hoffen,

Zur genügen einem solchen Triebe:

Wen der Pfeil des Schönen je getroffen,

Ewig währt für ihn der Schmerz der Liebe.

Ach, er möchte wie ein Quell versiechen,

Jedem Hauch der Luft ein Gift entsaugen,

Und den Tod aus jeder Blume riechen:

Wer die Schönheit angeschaut mit Augen,

Ach, der möchte wie ein Quell versiechen!

Das Sonett an Goethe

Wen Kraft und Fülle tief im Busen keimen,

Das Wort beherrscht er mit gerechten Stolze,

Bewegt sich leicht, wenn auch in schweren

Reimen.

(374) Tekstove Platenovih pjesama Matoš nije prepisao nego ih je izrezao iz nekog izdanja i nalijepio u BILJEŽNICU; rukom je ispisao samo napomene kojima je popratio pojedine pjesme. Uglatim zagradama označeni su ispušteni izresci s tekstovima pjesama: *Griechen und Britten, Verächtliche Ohnmacht, Corneille, Racine, Horaz und Klopstock, Odysee, Der Venetianer, Spanisches Theater, Verdienst der Kunst, Vasari's Biographien, Beschränkte Wissbegierde, Loyola, Piemont, Madonnenverehrung, Christen des fünften Jahrhunderts, Architektur und Poesie, Hermann und Dorothea, An die Poetaster, Genie und Kunst, Einseitiges Talent, Leonardo da Vinci i Venedig*. Ove pjesme Matoš nije popratio napomenama.

Er schneidet sich des Liedes flücht'ge Bolze
Gewandt und sicher, ohne je zu leimen,
Und was er fertigt, ist aus ganzem Holze.

Prolog an Goethe
Und überall umschwebt uns der Gedanke:
Freiheit erscheint nur im Bezirk der Schranke.

Der Rubel auf Reisen
Ihn speichert selbst der Pietist,
Und gibt der Armen mehr:
Seit ausser Curs die Tugend ist,
Cursirt der Rubel sehr.

Sittenzwang und Formelwessen hätten längst die Welt
verkümmert,
Wenn sich nicht Gesang zuweilen durch die Welt
ergossen hätte.
Mir indessen, dem's im Busen thatenschwanger wühlte,
gohr,
Diente selbst der Scherz als Maske, wenn ich tiefe
Schmerzen sang;

O selig, wer im Herzen ein schönes Bild erkor,
Bei dem es süß zu schlummern, und süß zu wachen ist!
In dessen Augen Seele, in dessen Gliedern Mass,
Und dessen Thräne lieblich wie dessen Lachen ist!
Sich selbst zu schaun, erschuf der Schöpfer einst das All,
Das ist der Schmerz des All's, ein Spiegel nur zu sein!
So ruhn wir Menschen auf des Lebens Schwelle,
Und was wir hoffen, was wir suchen stets,
Ein leichter Hauch gebiert's, ein leichter Hauch
verweht's

Und sollt' ich sterben einst wie Ulrich Hutten
Verlassen und allein,
Abziehn den Heuchlern will ich ihre Kutten:
Nicht lohnt's der Mühe, schlecht zu sein!

Ihm werde die gewaltige Natur
Zum Mittel nur,
Aus eigner Kraft sich eine Welt zu baun.

Bis ich zuletzt, nicht ohne Schmerz, empfand,
Das alles Schöne, was der Welt gehört,
Sich selbst zerstört,
Und nicht erträgt die rohe Menschenhand.

Lass Haupt an Haupt uns lehnen, denn es taugen
Dein dunkles Haar, mein hell Gesicht zusammen!
= (Verlaine)

O weh dir, der die Welt verachtet, allein zu sein,
Und dessen ganze Seele trachtet, allein zu sein!

Wie ein Schaum auf schwanker Welle
Wie ein Hauch auf blanker Klinge.

Verschiedenes an Scheling. Venedig à la Gautier. »L'ami«
— Wilde. »Die Wege des Königs vom Rom« — Hugo.

Selig, wem Thatkraft und behaglichen Sinn leicht
Gegenwart,
Wer neu sich selbst fühlt, Neues zu bilden bedacht
ist,

Wem das Dasein ewig erscheint, und der Tod
selbst eine Despotenerfindung,

Deren Gedanke des Glücks Pulsschläge hemmt:
Gerne verlässt er und froh,
Kapitol, dein Schattenreich,
Eure Pracht, Kirchhöfe Roms!

Nicht fleusst in Frankreichs Andern Kroatenblut!

O wohl mir, dass in ferne Regionen
Ich flüchten darf, an einem fernen Strande
Darf athmen unter gütigeren Zonen!

Wo mir zerrissen sind die letzten Bande,
Wo Hass und Undank edle Liebe lohnen,
Wie bin ich satt von meinem Vaterlande!

Aber in sein Schwärmergesicht prägest du
Den lebendigen Geist, und jene, wiewohl fröhliche,
Doch kaltblütige Gleichmuth,
Wiegend in Ruhe Begier und Kraft.

IX.

Lange begehrten wir ruhig allein zu sein,
Lange begehrten wir's, hätten erreicht es heut,
Aber es theilt mit uns diese Genossenschaft
Wein und Jugend, ein feurig Paar.

Süsse Melancholie mässigt den Liebensbrand,
Züchtiger Rose gleich mitten im Nelkenstrauss,
Lacheln verräth das Mass inniger Zärtlichkeit,
Küsse fallen wie Honigthau.

Brennende Seufzer stets? Sage, warum? Warum
Brennende Blicke? Sind's Boten vielleicht des Glücks?
Aber du schweigst? O komm, scheuche den dreisten
Mond,

Schleuss den Laden, geliebtes Herz!

Doch schätz' ich mehr Einfaches, dem ersten Blick
Nicht gleich enthüllbar; aber getreu dem Geist:
Durch Reiz der Neuheit lockt Erhabnes,
Aber das Auge zuletzt ermüdet's.

[167]

Der Thurm des Nero

Glaubwürdiges Wort, wohnt anders es noch beim Volk,
Dann stieg, da er hiess anzünden die Stadt, dann stieg
Auf jenen Thurm schlaulustig Nero,
Und übersah die Flamme Roms.

Mordbrenner umher aussendete sein Machtwort,
Bacchantinnen gleich, trug Jeder des Fests Pechkranz;
Dort aber stand auf goldner Zinne
Der Kaiser, der die Laute schlug.

Hoch rühm' ich das Feu'r, sang Jener, es ist goldgleich,
Ist werth des Titans, der's keck dem Olymp wegstahl:
Zeus' Adler trägt's, und einst empfing es
Des Bacchus ersten Athemzug! = Baudelaire

Komm, leuchtender Gott! Reblaub in dem Haar, tanz'
uns

Weichfüssige Reihn, eh' vollends die Welt Staub wird:
Hier magst du dir Roms Asche sammeln,
Und mischen deinen Wein damit = Baudelaire

Hätt' ich nicht jedes Gift der Welt erprobet,
Nie hätt' ich ganz dem Himmel mich ergeben,
Und nie vollendet, was ihr liebt und lobet.
= Baud.

Anstimmen darf ich ungewohnte Töne,
Da nie dem Halben ich mein Herz ergeben:
Der Kunst gelobt' ich ganz ein ganzes Leben,
Und wenn ich sterbe, sterb' ich für das Schöne.

O welch ein Glück, sich ganz dir hinzugeben,
Und, wenn es möglich wäre, Jahr' um Jahre
Mit deinen Engeln, Gian Bellin, zu leben!

Weit klüger ist's, dem Vaterland entsagen,
Als unter einem kindischen Geschlechte
Das Joch des blinden Pöbelhasses tragen.

Hier wuchs die Kunst wie eine Tulipane,
Mit ihrer Farbenpracht dem Meer entstiegen,
Hier scheint auf bunten Wolken sie zu fliegen,
Gleich einer zauberischen Fee Morgane.

O goldne Zeit, die nicht mehr ist im Werden,
Als noch die Kunst vermocht' die Welt zu lehren,
Und nur das Schöne heilig war auf Erden!

Ein Zeitungsblatt ist leider nicht von Eisen,
Und wenn posaunt ihr seid in allen Landen,
Eins fehlt euch doch — es ist das Lob der Weisen.

Capri i Napulj kao Lamartine: U Idilima i Eklogama
realist. Prerafaelitski motivi.

[167—168] [...]

(375)

[168] *Il caresse la Mort come un enfant.
Gosp. Neko — pardon — Niko Andrić.
Jeo jagode sa snijega ženskih prsiju.
Kuplerov sin.
Hulja (esej)
Glava čutura puna bučkuriša.

(376)

[169—170] Johann Fichte: Reden an die deutsche Nation. [...]

(377)

[171] C. Delaclos: *Les Liaisons dangereuses*. [...]

(378)

Abbé de Voisenon: *Les exercices de Dévotions de Mr.
Henri Roch avec Madame la Duchesse de C...*
Masnije od Zole i Maupassanta.

(379)

Marija angjelu: *Nigra sum sed formosa.
Greuze najviše modela i najvjerniji suprug.
Zaljubljuje se u Allegrainovu Dianu.
*Saul, tražeći magaricu nalazi kraljevstvo.

(376) Opsežni citati općih mjesta iz djela; ove je citate Matoš izrezao iz nekog izdanja Fichteova djela i nalijepio ih u BILJEŽNICU. (ISPUSTENO!)

(377) Nepovezani citati na francuskom općih mjesta iz djela. (ISPUSTENO!)

(380)

- Iz Beograda odoh 5. VII. 06. — 6. VII. šabac. 7. VII. Zagreb. Zapečaćena vrata. Spavao kod Žigera. 8. VII. ručak kod Merličekovih. Olgica. Kovač. U veče nalazim kod kuće Leona, Bužana, Dürra i Ančerl — piju. [VIJE-
NAC OD PELINA, SD VII.] Leo drugi dan pješke u Pa-
riz. 9. VII. Oskar, Pupanović, Krnic, Otovčević. Kod
[172] kuće: Schmeckt daheim der Schmaus, bleibt der Mann
zu Haus. 10. VII. Oskar, Jelovšek. 11. VII Andra, Ogriz-
zović, Ada. 11. VIII. od Harambašića 100 kr.
21. VIII. pred veče došao Vukelić: »Matoš ist wieder
in Agram, speist beim Kaiser von Oesterreich. Vukelić
me prati do stanice, Olgica do Trnja.
Polemika sa Pokretom. [LES IMFAMES, SD XII.] Velj-
ko Tomić o Ancelu. Begović. Meštović.
22. VIII. Djakovo. Teta, Raškaj, Moca, Jurga (Jurato-
vić), Vuljakovi, Čajkovac, Šimunović, Plemić, Rački.
26. VIII. u Viškocima.
4. IX. Vinkovci kod dra Ilije Abjanića. 5. IX. Beograd.

(381)

11. X. 06. vraća mi Drechsler rukopis o Čurčinovim
Pesmama.

[PRIJATELJ I POSTOVALAC, SD
XIII; — SRPSKI MODERNISTA, SD
IV.]

(382)

Banat i Holandija.
kao koža kod voća.
br. 976 Politike (1. okt.) donosi izvadak mog članka o
car. ratu iz »Hrvatske«

(383)

S. Fischer (Berlin). Meredith: Der Egoist (6 M.) Richard
Faverel (4 M.) H. von Heidenstamm: Hans Alienus (8 M.)
Wilde: der Sozialismus und die Seele des Menschen
(4 M.).

(384)

Živimo u trostrukom mraku.
Knjiga Ivane Mažuranić.
Lugarić, Benko, Bedenko, Kos, Puntiar, Mucafir, Bar-
tolić.

(385)

Otac i sin: »Pozdravlja vas sv. Lukàč...«, »Pozdrav' ga ti, osel bedasti.«

Iliji Okrugicu Švabica: »Oćete bušiti (pušiti)« »Idi k mom kapelanu, on bolje buši.«

Abraham a Sta Clara: Einem Esel traut man s'Dorf (Trautmansdorff)

(386)

*Europa im zlo pristaje.

Wilh. Trübner i Leibl.

(387)

Momak grlici: J...o te otac u dupe.

Ima ih, kojima vlastiti smrad miriše.

(388)

Ribera: die Intriguen der Seele (5 Mk), das zweite Leben (5 Mk)

Meredith: der Egoist, Stevenson: Velasquez (Fischer)

(389)

[173—174] P. Bourget: *Etudes et Portraits* (1906). [...] [O MODERNOSTI, SD IV.]

(390)

[175] Lice reklama za ...
džiu — džic

(391)

Hamsun: *Im Märchenland.*

Hvali se, ko uvijek, sa svojim bakšišima.

[INTIMNI DOJMOVI, SD XIII.]

Ruski pjesnici: »die grössten Dichtergiganten, die die Welt kennt«

(392)

Ibsen: *der Bund der Jugend* [...]

(389) Citati na francuskom iz Bourgetovih eseja: *Le Realisme de Bonald, Le Politique de Balzac, Le deux Taine, Sainte Beuve poète, Balzac nouvelle liste, H. Heine et A. de Musset, Souvenirs de Barbey d' Aureville, Guy Maupassant i Charles Pomairols.* (ISPUSTENO!)

(392) Nepovezani citati iz njemačkog prijevoda Ibsenove drame *De unge forbund.* (ISPUSTENO!)

(393)

An. France: L'Etui de Nacre.

Gestas, dans nos anciens mystères, c'est le nom du larron a la droite de Jésus — on n'inspire que ce qu'on éprouve.

(394)

Karakteristika 1. polovine prošlog vijeka je vjera u ideje, 2. — vjera u silu. Pretpostavka Petra V., da kultura kruži oko zemaljske kugle: došla s Istoka i tamo će se vratiti.

»Narodnosti od tako velike sile i sa tako originalnim obilježjem kao engleska i talijanska nisu toliko tvorevina zemlje i rase, koliko velikih promjena i događaja« (Ranke.)

(395)

Franz Blei: Félicien Rops.

Dojam Gavarniev, Mouilleronov, Nanteuiler, Millet i Manet. Utjecaj Johna Leecha.

»l'art psychologique est le véritable art moderne.«

Klinger: »Malerei u. Zeichnung«.

Rops † 24 aug. 1897, u 64 god.

(396)

Istinu govorimo samo kad lažemo.

Da ga nema, Boga bi, kao Austriju, trebalo izmisliti.

[176] Visoke štikle na kaldrmi.

Za jednu noć bacih 50 fr. To mi se rijetko događa — samo kad ih imam.

Knut Hamsun se uvijek hvali svojim bakšišima.

[INTIMNI DOJMOVI, SD XIII.]

(397)

Felix Poppenberg: Nordische Portraits. [...]

(398)

Aug. Strindberg: Sylva sylvarum. [...]

(397) Ekscerpti na njemačkom s podacima o Hermannu Bangu, Knutu Hamsunu, Sigbjörnu Obstfelderu, Duhenni Ahou i Gustavu Geijerstamu. (ISPUSTENO!)

(398) Citati na njemačkom i u prijevodu na hrvatski iz općeg sadržaja knjige. (ISPUSTENO!)

(399)

Voltaire: die Auferstehung ist eine ganz natürliche Sache; es ist nicht erstaunlicher, zweimal als einmal geboren zu werden.

(400)

[177] *G. Brandes: Anatole France.* Dosta slabo.

Fr. ne zna engl. ni njemački. Priznaje, da se neprestano opetuje.

Pas Riguet einer des trefflichsten Characteres Frances.

(401)

M. Barrès: Le Voyage de Sparte [...]

(402)

[178—180] *Taine: Nouveaux Essais de Critique et d'Histoire. [...]*

(403)

[180] U Savremeniku (prosinca 1906) izgrdio me Drechsler.

(404)

8. XII. htjedoh otići u Zb sa putnikom Voj. Pelivanovića, ali me zemunska policija vrati, jer je pasoš preko roka za 13 dana.

(405)

*»Schwarze Mütze, schlechte Gelegenheit« — mrka kapa, zla prilika.

(406)

5. XII. poslao mi Lav. Klein 200 kr. za Vidike i Putove.

(407)

Al. Dumas: Napoleon. [...]

(408)

[180—182] *Henri de Régnier: Sujets et Paysages. [...]*

[KNJIZEVNOST I KNJIZEVNICI,
SD IV.]

(401) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o Louisu Ménardu, Leconte de Lisleu, Taineu, Goetheu i antičkom poimanju pejzaža. (ISPUSTENO!)

(402) Opsežni ispisi na francuskom iz Taineovih eseja o Balzacu, Racineu, Stendhalu, budizmu i Leonardu da Vinciju. (ISPUSTENO!)

(407) Ispisi na francuskom i hrvatskom s biografskim podacima o Napoleonu. (ISPUSTENO!)

(408) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s građom najrazličitijih podataka putopisnog karaktera i anegdotskih podataka o evropskim slikarima, piscima i političarima. (ISPUSTENO!)

(409)

- [182] *Edgar Poe. Sa vie et son oeuvre. Etude de psychologie pathologique par Émile Lauvrière [...]*

[1907]

(410)

- [183—184] *Voyage en Italie par H. Taine. [...]*

(411)

- [184] Jakšić i 4 franka (Čeda Popović i Paško Vučetić)

(412)

Miss Maud Allan, kod Nadežde Petrović.

(413)

Jurkovićeva i kralj Aleksandar.

(414)

Flaubert: Trois Contes. Un Coeur simple divna stvar. Život kuharice Félicite. Vizija samrtna papagaja t. j. sv. Duha. Ironičan humor. — *La Légende de Saint Julien l'Hospitalier* = moderna hagiografija. — *Hérodias*. Priča o Joakannanu i Salomi. Wilde je to upotrebio. To je najslabije. Renanzizam u priči.

(415)

- [185—189] [É. Lauvrière: *Edgar Poe. Nastavak ispisa.*] [...]

[STEVAN SREMAC, SD IV; — U SJENI VELIKOG IMENA, SD IV; — O MODERNOSTI, SD IV; — KNJIŽEVNOST I KNJIŽEVNICI, SD IV; — PISCI I PISCI, SD IX.]

(416)

- [189] *Nullum ingenium sine mixtura dementiae.*

(409) Citati i ekscerpti na francuskom i hrvatskom s biografskim podacima o Poeu i naslovima i karakteristikama nekih njegovih djela (v. zapis br. 415). (ISPUSTENO!)

(410) Citati, uglavnom na francuskom, i natuknice na hrvatskom s podacima o talijanskoj kulturi kroz stoljeća i kulturnim spomenicima Rima. (ISPUSTENO!)

(417)

- [190] Kepler veli: Qu'importe que mon oeuvre soit lue maintenant ou par la postérité? Il ne m'en coûte pas d'attendre un siècle pour trouver des lecteurs alors que Dieu a attendu pendant six mille ans un observateur. Je triomphe, j'ai dérobé le secret d'or des Egyptiens. Je veux m'abandonner à ma sainte furie.»

(418)

Jova Biftek i M. T. Marković.

(419)

- [190—191] *John Sterling. Ein Lebensbild von Thomas Carlyle. [...]*

(420)

- [191] Oko Siona, blizu vodopada Oissevache, najviše kretena. Harpokrates, bog ćutanja.

(421)

O. Wilde: Gedichte

Engleskoj kraljici. *Sonnet auf das Christenmasakre in Bulgarien.

[U SJENI VELIKOG IMENA, SD IV.]

Proti demagoga. Talij. i kat. motivi, snobizam. Verlainov upliv.

Das Hurrenhaus = Bordel.

Ravenna. Sphinx, Reading balade.

Priče. Divni srećni princ. Die Nachtigall u. d. Rose. Gedichte in Prosa. Modell u. Millionär. Rothschild pozira kao prosjak.

Betrachtungen. Eine Vorlesung über die engl. Renaissance. [...]

(422)

- [192—193] *Thomas de Quincey: De l'Assassinat considéré comme un des Beaux Arts. [...]*

[GOSPODA SA SUNCOKRETOM, SD X.]

(419) Opsežni citati općih mjesta iz Carlyleova djela *Life of John Sterling* u prijevodu na njemački. (ISPUSTENO!)

(422) Ekscerpti i natuknice na francuskom i hrvatskom s podacima o pojedinim piscima, umjetnicima i filozofima i njihovim relacijama prema umorstvu kao umjetnosti iz francuskog prijevoda De Quinceyeva djela *On Murder as one of the Fine Arts*. (ISPUSTENO!)

(423)

- [193] *Kvaternik: Politička razmatranja na raskrižju hrv. naroda.* 61.

Narod, kojeg državnici nisu se kadri popeti do onog stupnja poznavanja *temelnog zakona* svakog državnictva, t. j. politike: da ono, što danas u zvijezde kuješ, *koristi narodnje radi* sutra ćeš morat po blatu valjat, i obratno; nije narod, to je skup

Ne vjeruje u oslobodjenje Italije. Spominje »der Zug nach Osten«.

Franc. i Rusija nisu naravne saveznice.

Hrv. savez s Rumunjima.

Dočim se mi danas po Zagrebu i t. d. kao s uma sišavši proti Njemcu tlačitelju konstrušimo, konstrušimo bez repa i glave: tko vas ne opazuje jošte da smo mi već s te ludosti političke već jednom drugom na pol u džepu? Jeda li je to postupak jednog *naroda*?

Napol. »prvi diplomat« u Evropi.

»Razlog jačega je uvijek jači.«

»sve što je korisno, je pošteno.«

ali bratstva ili prijateljstva med narodi neimade; koji još danas što takovoga vjerovati može, tomu se naj Višnji smiluje.

Citira Makijav. i Talleyranda.

*Mi danas nismo narod, mi smo prosta jedna velika partaja ugar. države.

*načela Europe jesu samo sredstva koristi državnih.

Ujedinjena Italija mogla bi uništiti slobodu Franc.

(424)

- [194] *Životopis E. Kvaternika* (1880) [...]

(425)

Comte Paul Vasili: La Société de Londres. [...]

[PISCI I PISCI, SD IX.]

(426)

- [195] *Ste-Beuve: Causeries du Lundi* [...]

[KNJIZEVNOST I KNJIZEVNICI, SD IV.]

(424) Ispisi iz članka *Životopis Eugena Kvaternika* (»Hrvatska«. Almanah, Zagreb, 1880). (ISPUSTENO!)

(425) Ekscerpti, pretežno u hrvatskom prijevodu, s podacima o društvenom i kulturnom životu Londona s kraja XIX. stoljeća (v. zapis br. 431). (ISPUSTENO!)

(426) Citati i natuknice na originalu i u prijevodu s podacima o Lamartineu i Williamu Hamiltonu. (ISPUSTENO!)

(427)

15. IV. stigoh preko šapca u Zagreb.

428)

Kamelije sa gđjama.

(429)

Miškatovićev pas — zato me uvijek to mjesto sjeća na
Magj.

Kajao sam se, kada sam griješio, još više, kada nisam.

(430)

Lijepo je samo ono što je prolazno.

Difficile est satiram scribere

Sonet je jednačba i ne valja, kad to nije

Najbolja je vježba za prozu stih, za stihove proza

*Svake 3. god. imendan.

[O TEBI I O MENI, SD I.]

Lessing nije shvaćao Racineov realizam

Životinja nema karaktera.

Teško, gotovo nemoguće biti istodobno mršav i debeo.

Milo mi je što me žalite; još bi mi bilo milije, da žalim
Vas.

Dopustite, da vam liznem nos.

Ko medo na vrućoj furuni.

Noć ima biele, dan crne misli.

(431)

[195—196]

[P. Vasili: *La société de Londres*. Nastavak ispisa.]

[...]

[KNJIŽEVNOST I KNJIŽEVNICI, SD
IV.]

(432)

[196] Moj glas kao kamen dječiji, padajući djetetu na glavu.
Jesi maska ili lice? Kao kralju samo slijepac ti može
buljiti u lice

(433)

Iz Jeremije

Klicati ću sjeni tvojih kreljuti

Raskinimo njegve njihove i zbacimo sa sebe ja-
ram njihov

Jerusalem, Jer., okreni se Gospodu bogu tvome.

Da me uhvate, izadjoše na mene mačevima i toljagama
Siromah sam i u tjeskobama od malih nogu

*Gledajte svi narodi, ima li boli kao što je bol moja
[U SJENI VELIKOG IMENA, SD
IV.]

Pred njim idjaše smrt.

Bezdan pusti glas svoj, visina podiže ruke svoje. Sunce
i mjesec stadoše u stavu svome, u sjaju svojih strijela
i poći ću u svjetlosti gromovnog koplja tvoga
Tudjin postao sam braći svojoj i neznan sinovima ma-
tere svoje.

I dadoše mi žuč za hranu i u žedji mojoj napojiše me
octom.

Duh je bodar, al je tielo slabo

Sišao je dažd na pokošenu livadu, kao kaplja roseći
zemlju.

Nasljedstvo naše ode tudjincima, domovina naša ino-
strancima.

Večerom dolazi plač, a jutrom radost.

Ali da on ne bijaše čovjek, ne bi se oslobodio čovjek.

Oči mi oslabiše, gore gledajući.

(434)

Alfred de Vigny: Poésies.

Moïse (Kranjčević)

Suivi du Suicide impie

A travers les pâles cités

Le Malheur rôde, il nous épie,

Près de nos seuils épouvantés. (Le Malheur)

J'aime le son du Cor, le soir, au fond des bois

Pjesnik ratne mornarice (la Frégate »la Sérieuse«)

[197] Maîtres en longs discours, à flots intarissables!

Vous qui tout enseignez, n'aviez-vous rien appris?

Toute démocratie est un désert de sables;

Il y fallait bâtir, si vous l'eussiez compris...

(Les Oracles)

La Colère de Samson:

Une lutte éternelle en tout temps, en tout lieu,

Se livre sur la terre, en présence de Dieu,

Entre la bonté d'homme et la ruse de Femme,

Car la femme est un être impur de corps et
d'âme...

... Et, plus ou moins, le Femme est toujours Dalile.

... Toujours ce compagnon dont le coeur n'est pas
sûr,

La Femme, enfant malade et douze fois impur.

La Mort du Loup:

Les nuages couraient sur la lune enflammée
Come sur l'incendie on voit fuir la fumée...
...Comment on doit quitter la vie et tous ses
maux,
C'est vous qui le savez, sublimes animaux!...
...Seul le silence est grand; tout le reste est
faiblesse...
...Gémir, pleurer, prier, est également lâche.
Fais énergiquement ta longue et lourde tâche
Dans la voie où le sort a voulu t'appeler
Puis, après, comme moi, souffre et meurs sans
parler.

Son esprit surnagea dans les plis d'un journal (la Flûte)

Si le Ciel nous laissa comme un monde avorté,
Le juste opposera le dédain à l'absence,
Et ne répondra plus que par un froid silence
Au silence éternel de la Divinité

(le Mont des Oliviers)

L'esprit pur:

Si l'orgueil prend ton cœur quand le peuple me nomme,
Que de mes livres seuls te vienne ta fierté.
J'ai mis sur le cimier doré du gentilhomme
Une plume de fer qui n'est pas sans beauté.
J'ai fait illustre un nom qu'on m'a transmis sans gloire.
Qu'il soit ancien, qu'importe? il n'aura de mémoire
Que du jour seulement où mon front l'a porté...
... Si j'écris leur histoire, ils descendront de moi...
... Ton règne est arrivé, pur esprit, roi du monde!
Quand ton ailé d'azur dans la nuit nous surprit,

[198] Déesse de nos moeurs, la guerre vagabonde
Régnaît sur nos aïeux. Aujourd'hui, c'est l'ECRIT
L'ECRIT UNIVERSEL, parfois impérissable,
Que tu graves au marbre ou traînes sur le sable.
Colobe au bec d'airain! VISIBLE SAINT ESPRIT!
Čista, serafska umjetnost. Refleksivni pesimizam. Dik-
cija slična Schillerovoj.

(435)

[198—199] *Psychologie du Rire par L. Dugas. [...]*

(435) Citati na francuskom o psihologiji i estetski smijeha. (ISPUSTENO!)

(436)

[199] 15. IV. preko Šapca (Klenka) u Zagreb. Od 6.—13. maja u Zlataru kod Tončeka. Jože Tićak, Štef Duplić, mala Zorica Pisačić, Bartolić i dr Langhoffer: Izlet u Lobor i Sutinske Toplice. Pješke u Zagreb preko Mar. Bistrice. Krnic, Ogrizović, Vidrić, V. Tomić, Huberovi. Olga D. i Mira Kočonda. Olgičin brat kod dobre mamice. Lumpanje s Krunom Jurkovićem. Ch. Šegvić kod Radića u Matiji. 27. maja odlazak iz Zagreba, 28. dolazak u Bd (hotel National). 29. u novom stanu.

(437)

Dostojevski: Idiot. Izvrsno. Naročito scena borbe između Aglaje Ivanovne i Nastasje Filipovne, pa slika i ubijstvo Rogožinovo. Divan tip glav. junaka Leva Nikolajevića Miškina.

(438)

Krajem juna 1907. izadjoše *Vidici i Putovi*.

(439)

[199—200] *William Blake: Ausgewählte Dichtungen* (Oesterheld, Berlin) [...]

[PJESME DRAGUTINA DOMJANIĆA,
SD IV.]

(440)

[200] *A. de Musset:*

Divna elegija *Lucie*. U *La Nuit de Mai* divna slika pelikanova: pjesnikov simbol. Les plus désespérés sont les chants les plus beaux.

Za Byrona:

Lui qui depuis dix ans fuyait se renommée
Et de sa solitude emplissait l'univers

Stances *À la Malibran:*

Rien n'est bon que d'aimer, n'est vrai que de
souffrir...

...Ce que l'homme ici-bas appelle le génie

*C'est le besoin d'aimer; hors de là tout est vain.

[POZAGREBULJEN SOLILOKVIJ, SD
X.]

(438) Četvrta Matoševa knjiga, *VIDICI I PUTOVI*, objavljena je u izdanju Hrvatske knjižare i industrije papira Lavoslava Kleina u Zagrebu.

(439) Nepovezani citati pojedinih stihova iz njemačkog prijevoda Blakeovih pjesama. (ISPUŠTENI!)

Jours de travail! seuls jours où j'ai vécu!
Rien n'est vrai que le beau, rien n'est vrai sans
beauté.

»Sur trois Marches de Marbre rose«
O mon Dieu! dans si peu de chose
Que de grâce et que de beauté!

(441)

[201—202] *Dr Rudolf Horvat: Najnovije doba hrv. povijesti.*
[...]

(442)

[202] Sonnet des »*Regrets*« (Joachim du Bellay): [...]

(443)

Vous ne passerez pour belle
Qu'autant que je l'aurais dit

(P. Corneille: Stances à la Marquise)

[203] Et son dernier soupir fut un soupir d'amour (P. Corneille) Epitaf Elizabeti Ranquet.

(444)

Qui n'a l'esprit de son âge
De son âge a tout la malheur (Volt.)

(445)

Le Parfum imperirssable (Leconte de Lisle) [...]

(446)

[203—204] *Jules Donady: Vie de William Hazlitt l'essayiste*
[...]

[U SJENI VELIKOG IMENA, SD
IV; — PISCI I PISCI, SD IX.]

(447)

[204] O Vidicima pisao u julu 07. prvi Ars. Wenzelides u Savremen. i Nar Nov.

(448)

[205] *P. Mantegazza: Die Physiologie des Weibes.* Vrlo slaba knjiga. Potpune monografije o ženi nema.

(441) Ispisi s podacima iz hrvatske povijesti od 1789. do 1871. (ISPUSTENO!)

(442) Prijepis soneta. ISPUSTENO!

(445) Prijepis soneta. ISPUSTENO!

(446) Ekscerpti na francuskom i u prijevodu na hrvatski s podacima o životu, djelima i prijateljskim relacijama W. Hazlitta s Ch. Lambom, Shelleyem, Keatsom, E. Keanom i drugim engleskim piscima i slikarima. (ISPUSTENO!)

(449)

Marijan Mihaljković, biv. predsjednik brod. imovne
općine, posjednik, Andrijaševci.

(450)

*Plagijati? (Neue Gedichte, Heine)

Jedna Wildeova divna priča slična je plagijatu H. pjes-
me u Neuer Frühling:

Im Anfang war die Nachtigall

Und sang das Wort: Zukühl! Zukühl!

[POZAGREBULJEN SOLILOKVIJ, SD
X.]

(451)

Jedna Preradovićeve »noćna pjesma« miriše na plagijat
ove Heineove:

Sterne mit den goldnen Füßchen

Wandeln droben bang und sacht,

Dass sie nicht die Erde wecken.

Die da schläft in Schoss der Nacht (37. pjesma,
Neuer Frühling)

[POZAGREBULJEN SOLILOKVIJ,
SD X.]

(452)

[205—208] *Merimée, par Augustin Filon. [...]*

(453)

[208] *Dr. Philos: die lesbische Liebe [...]*

(454)

Žena u vodi: amfibija.

(455)

[208—209] *Dr. Philos: Bühne und Prostitution. [...]*

(456)

[209] *Dr. Veriphantor: der Flagellantismus. [...]*

(452) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o Mériméeovu životu
i karakteristikama njegovih djela. (ISPUSTENO!)

(453) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom iz opće problematike djela. (IS-
PUSTENO!)

(455) Uz nekoliko natuknica s podacima o prostituciji, Matoš u ovom zapisu
citira i građu o istoj problematici iz djela Ericha Mühsama: *Die Ho-
mosexualität*. (ISPUSTENO!)

(456) Ispisi, pretežno na hrvatskom, s podacima o flagelantizmu kroz vje-
kove. (ISPUSTENO!)

(457)

Dr. Veriphantor: der Sadismus. [...]

(458)

[210—211] *Ibsen (1828—1906) par Ossip Lourié [...]*

[KNJIZEVNOST I KNJIZEVNICI,
SD IV; — POZAGREBULJEN SOLI-
LOKVIJ, SD X.]

(459)

[211—212] *An. France: Le Crime de Sylvestre Bonnard.*

[...]

Bonnard = Pickwick. Franc. humor. Daudet i France.

(460)

[212] *G. de Maupassant. La Maison Tellier.* Kurva kao satira na buržoaziju, crkvu, popove. Ismijevanje uobičajenog i oficijalnog patosa. Kurve u crkvi, na brašančevo: et sur leur tête semblait plâner quelque chose de sur-humain, une âme épandue, le souffle prodigieux d'un être invisible et tout puissant. Plakanje u crkvi, a pop veli s hostijom: C'est Dieu, c'est Dieu qui est parmi nous, qui manifeste sa présence, qui descend à me voir...« U propovjedi ih pop apostrofira: Merci surtout à Vous, mes chères *soeurs*, qui êtes venues de si loin, et dont la présence parmi nous i t. d. Nije od uzbudjenja mogao govoriti. Pred kuplerajem la petite lanterne de madone.

Suvišni opisi lokomotive.

[213] *Les Tombales.* Grobljanske kurve.

Flaubert: (u Maison Tellier) i gvozdена zmija u crkvi suzi u općem hister. plaču. Mais on se fatigue de tout, mais principalement des femmes.

Sur l'Eau. »Il faisait très chaud, de sorte qu'à la rigueur je pouvais, sans grand mal, passer la nuit à la belle étoile.

I onda:

Le jour venait, sombre, gris, pluriel, *glacial*

Histoire d'une fille de forme. I opet Flaubert: Un coeur simple.

(457) Ekscerpti na hrvatskom i njemačkom s podacima iz opće problematike djela. (ISPUSTENO!)

(458) Ekscerpti i citati na francuskom i hrvatskom s iscrpnom građom podataka o životu i djelima Henrika Ibsena. (ISPUSTENO!)

(459) Uglatim zgradama označeni su ispušteni citati na francuskom iz romana.

Opis kokota i njegovog parenja. Sluga i sluškinja noću i *čuje se frktanje* jednog konja. Pobjegne; simbolske pijavice, kada pere noge.

njene suze »se séchèrent sur ses joues comme des gouttes d'eau sur du fer rouge.

Nema refleksija. Ništa intelektualno, kao Turgenjev i Meredith.

Brutalno, ali pesimist. i nezdravo.

Flaubert, Maupassant i Zola = satirici.

En famille satira na buržoasku familiju. Grosmanu orobe i ona — oživi. Finis: Ruga se plaću sina, činovničkoj djeci. »Qu'est-ce que je vais dire à mon chef« = finis *La Papa de Simon*. Divno, zdravo, prekrasno. Fačuk, »gdje ti je otac« i divni kovač Filip Rémy. U kovačnici: Et leur brunde pensée montait et retombait avec leur marteaux.

Une partie de campagne: Divan opis proljetne ljubavi u džbunu kraj vode, pod slavujskom pjesmom. Mržnja posle coitusa.

Au Printemps isto. Slava proljeću. Afiše: Retour du printemps, Citoyens français, prenez garde à l'amour. *La femme de Paul*. Pusti lezbizam. Opisi kurvinskog bala. Les mâles s'accroupissaient comme des crapauds avec des gestes obscènes, se contorsionnaient, quimaçants et brideux, faisaient la roue sur les mains, on bien, s'efforçaient d'être drôles, esquissaient des manières avec une grâce ridicule. Paul ih čuje = lizanje i skače u vodu.

(461)

[213] U oktobru 1907. Milanova afera sa Marijom Grdenić.

(462)

[214] *Léon Bloy: Les Dernières Colonnes de l'Eglise*
[...]

[TOLSTOJ, SD V.]

(463)

Afera Hrvatske Pravice u Varaždinu. Afera Plut (oktobar 07)

[»POKRET«, ORTAK M. PLUTA, SD XII.]

(462) Ekscerpti uglavnom na francuskom o problemu religioznosti s navodima iz djela Fr. Coppéa, F. Brunetièrea, J. K. Huysmansa, P. Bourgeta i H. Sienkiewicza. (ISPUŠTENI!)

(464)

[215—216] *H.-B. Brewster: L'Ame païenne. [...]*

(465)

[216] *Maxima pueris debetur reverentia.*

(466)

[216—217] *George Meredith: Der Egoist [...]*

[U SJENI VELIKOG IMENA, SD
IV.]

(467)

[217—231] *Emile Faguet: Le Socialisme en 1907 [...]*

(468)

[231] *Il popolo fara da se.*

(469)

**Ubi solitudinem facit (Ugarska), potestatem appellat.
(pustoš)*

(470)

*Albert Samain: Aux Flancs du Vase suivi de Polyphème
et de Poèmes inachevés.*

Aux Flancs d. Vase su klasične sličice vrlo modernog osjećanja, uvijek prekrasne, u maniri parnasovaca, naročito Heredije. Polyphème je takva dramska slika, pretekst za lirsku slikariju, bez trunka pravog poganskog osjećanja i tradicije. Polifemu tu n. pr. ne izbija oka Odisej, nego — on sam, ljubomorani na pastira Acisa, koji ga vara sa Galatejom. — Poèmes inachevés su već u čistom simbolističnom stilu.

Aux Flancs du Vase:

Soudain, le bouc lascif se dresse, et titubant,
Sur la chèvre efflanquée à l'échine rugueuse
Satisfait au soleil sa luxure fougueuse.

(Mnasyle)

Tout est noir; le grand ciel brille de feux sans

nombre;

(464) Citati na francuskom o egoizmu, mišljenju, duši, personalizmu itd. (ISPUSTENO!)

(466) Ispisi sa citatima iz općeg sadržaja Meredithova romana *The egoist* u prijevodu na njemački. (ISPUSTENO!)

(467) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o povijesnom razvitku socijalizma kao društvene ideologije, njegovim realizacijama u vrijeme francuske revolucije i pariske komune, kapitalističkoj kritici socijalizma itd. (ISPUSTENO!)

Par instants, sur la route, un pas some, dans
l'ombre... kao u Vojislava.
(Nyza chante)

Divna pjesmica la Tourterelle d'Amymone
Večernji pjesnik; vidi se da je mlad i njegove mlade,
proljetne i srećne osobe poznaju suze bez uzroka.

Polyphème:

Rimovana imitacija hora.

Prends garde, il est des coeurs trop tendres pour
l'amour.

Groždje — kao sunce kroz topaze.

Et saluons la nuit, la nuit grave aux longs voiles
Qui pose ses pieds bleus sur les nuages d'or,
Et porte doucement, sous son manteau d'étoiles,
Le crépuscule qui s'endort.

Le silence est sonore et ressemble, ô merveille!
Au bruit d'un coquillage appuyé sur l'oreille...

[232] *Poèmes inachevés:*

*Je rêve d'une île ancienne,
D'une île grecque nom d'or pur,
Ouverte — rose — sur l'azur
De quelque mer Ionienne

(471)

Albert Mockel: *Stéphane Mallarmé. Un héros.*
[...]

(472)

[233—234] *Macaulay: Friedrich der Grosse. [...]*

(473)

[234] *Charles Guérin: L'Homme intérieur.*

Lijepe, tehnički savršene pjesme, malo mlačne, više
intimne no subjektivne.

Le jour baisse. La brise agite mon rideau,
Et, tandis que je suis des yeux sur le parterre
L'arrosoir qui répand sa chevelure d'eau,
Mon âme à son murmure égal se désaltère.
On entend cheminer l'automne dans les nues
Pour l'homme intérieur il n'est pas sous le ciel
De forme qui ne cache un sens spirituel.

(471) Citati na francuskom s općim karakteristikama Mallarméova poetskog
djela i prijepisom njegove pjesme *Le Cygne*. (ISPUSTENO!)

(472) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s podacima o životu i radu Frie-
dricha Velikog iz njemačkog prijevoda Macaulayeve monografije. (IS-
PUSTENO!)

Pjesma VI, VIII, X, XIII, XVI (slavi kovača ko Mau passant), XXIII, XXIX: prekrasne.

Imitacija osinjeg letenja:

Sur la treille où leur rit l'odeur du doux raisin
Les guêpes font un bruit de prières confuses.
Il n'est contre l'amour, dit le Syracusain,
D'autres remède que les Muses.

Car ils n'ont de recours qu'en leurs secrets blas-
phèmes,
Tous ces pauvres rêveurs torturés d'aujourd'hui
Qui, trop fiers pour user leur douleur sur autrui,
De tout leur désespoir s'acharnent contre eux
mêmes.

Je regrette toujours la volupté de croire,
Et ce dissentiment éclate en plus d'un lieu
Dans mon livre contradictoire.

Je veux, quand le moment viendra, mourir aux
pieds

Du crucifix qui m'a vu naître.

Vrlo jednostavne, vrlo jasne i vrlo iskrene pjesme.
Utjecaj njem. lirike.

(474)

[235] *John Beckford: Vathek [...]*

(475)

Kozarac: Tena. Izvrsna stvar. »Savršena ljepota ne
smije na sebi nositi tragove svagdanjega posmjeha.«
zatraviti. lecnuti se. izvjedljivost. ključati. bitanga. briz-
gati. udoban. snužden. prorajtati. napastovati. *posivjela*
u licu. mekoputan, puten i mlitav. prošast. ishlapiti.
»Bez vjere, bez odgoja, pokvarena Tena tako je grozno
i ludo umovala.«
Truljarski (lažni) dukati. smućen. snébiven. smrče se.
halabuka. kljast.

(476)

[235—236] *Sarcey: le Siège de Paris. [...]*

(474) Ekscerpti na hrvatskom s biografskim podacima o Johnu Beckfordu i nekoliko nepovezanih citata iz njemačkog prijevoda njegova djela. (ISPUSTENO!)

(476) Ispisi na hrvatskom s podacima o životu u Parizu za vrijeme francusko-pruskog rata 1870. (ISPUSTENO!)

(477)
[236—238] *Prosper Mérimée: Portraits historiques et littéraires [...]*

(478)
[238] Traduttore, traditore.
Cato Užički.
Sorel, syndikalist.

(479)
[238—240] *Thukydides: Geschichte des Peloponnesischen Krieges. [...]*

(480)
[240] Helada propada:
borba između demokracije i oligarhije (Tiranije)
mješanje persij. i maked. vladara,
borba između Doraca (Šparte) i Jonaca (Atine)
borba između vjere i sofista
incapacité de s'unier.

(481)
I Lakedemonac nije u stisci malorjek.

(482)
O andres Dzagrebaioi!

(483)
Edm. et Jules de Goncourt: Renée Maupérin. (à Théophile Gautier).
l'espèce de dégoût que (lui) laissent certaines situations
ridicules de la femme qui aime.
Mme Davarande était pieuse: Dieu lui semblait chic.
Opis Denoisela, tipičnog Parizlije
ces admirables filles de Paris qui font le jour où elles
passent.
les moeurs ... défont terriblement les lois.
Prekrasan roman običaja visoke buržoazije 2 polovi-
nom XIX. vieka. Junak idealna djevojka, tragična zbog
prevelikog sensibiliteta. Sve puno nijanse, finoće, de-
likatese.

(477) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom s podacima o Cervante-
su, V. Jacquemontu, H. de Guiseu, Ch. Nodieru, Stendhalu, Branthô-
meu, Ch. Lenormantu, E. Elliceu, Puškinu i Turgenjevu. (ISPUSTENO!)

(479) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s građom podataka iz čitavog sa-
držaja Tukididove *Povijesti peloponeskog rata*. (ISPUSTENO!)

(484)

- [240—242] *Erasmus v. Rotterdam: das Lob der Thorheit.*
[...]

(485)

- [242] *Stojan Novaković: Srbi i Turci XIV. i XV. veka.*
[...]

(486)

Hans Bethge: Hölderlin. H. svira flautu (izvrsno) i violinu. Školski mu drugovi Schelling, Hegel. Diotime = = Susette, žena bankara Jacoba Gontarda. Iz Bordeaux dolazi lud, 41 god. lud. Zove se Scardanelli i Buonarrotti.

(487)

- [243] *Oskar Wilde: Weisheiten* [...]

(488)

- [244] *Renan: Marc Aurèle et la fin du monde antique.*
[...]

[NAPULJSKE SETNJE, SD VIII.]

(489)

- [244—245] *Une Autobiographie par Herbert Spencer* [...]
[PISCI I PISCI, SD IX.]

[1908]

(490)

- [245] 22. I. 08 iz Beograda u Zagreb

(484) Citati na njemačkom i u hrvatskom prijevodu iz Erazmova djela *Encomium moriae*. (ISPUSTENO!)

(485) Ispisi s podacima o turskim i srpskim istaknutijim ličnostima XIV. i XV. stoljeća. (ISPUSTENO!)

(487) Citati o ljubavi, despotizmu, sreći, ženi, moralu itd. iz Wildeova djela *De profundis* u prijevodu na njemački. (ISPUSTENO!)

(488) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o životu i djelovanju Marka Aurelija te o pobjedi kršćanstva nad antičkom civilizacijom. (ISPUSTENO!)

(489) Ekscerpti s građom podataka o životu i djelima Herberta Spencera i citatima njegovih misli i pogleda. (ISPUSTENO!)

(490) Poslije 13-godišnjeg vojnog bjegunstva, pomilovan prigodom kraljeva jubileja, Matoš se definitivno vratio u Zagreb.

(491)

Pierre Louÿs: Aphrodite. = Thais An. Francea, samo što ljubavnik nije pop, asket. Glupo i puno nevjerovatnosti. Lijepa scena između robinje na krstu i Timona.

(492)

[246] *Jules Renard: Poil de Carotte:* nadimak malog mangupa, kojega ne voli mati. Deliciozna knjiga.

(493)

René Bazin: Donatienne. Kao Un Coeur simple ili Goncourtov roman, gdje je služavka junakinja. Žena Bretonca Jeana Lonarua ode u Pariz za dojkkinju, a muž propada i odlazi sa 3 djece u svijet, u Francusku na argatovanje. Ona se vraća iza dugog vremena i nalazi muža na smrtnoj postelji; ubio, zdrobio ga kamen u kamenolomu.

(494)

[246—248] *Nietzsche: Also sprach Zarathustra [...]*

(495)

[248] *Memoires sur M-me de Pompadour, tirés du Portefeuille de la Maréchale D... par Soulavie [...]*

(496)

[248—249] *Lj. Nenadović: Pisma iz Italije [...]*
[NAPULJSKE SETNJE, SD VIII.]

(497)

[249] **Knut Hamsun: Nova Zemlja.* Vrlo slab roman. Grdi literate i norveške boeme, hvali trgovce. Irgens = vrsta Tresića; Ōjen, pjesnik u prozi; slikar Milde, žurnalist Petersen.

[PISCI I PISCI, SD IX.]

(498)

[249—250] *Taine: Origines [...]*

(494) Citati na njemačkom iz ukupnog sadržaja knjige. (ISPUŠTENO!)

(495) Ekscerpti na hrvatskom s podacima o gospođi de Pompadur i o suvremenom francuskom životu. (ISPUŠTENO!)

(496) Ispisi Nenadovićevih zapažanja i misli o Italiji i putovanju uopće. (ISPUŠTENO!)

(498) Citati na francuskom i natuknice na hrvatskom s podacima biografsko-anegdotske prirode o pojedinim francuskim piscima, filozofima, glumcima i političarima. (ISPUŠTENO!)

(499)

- [250] *Gautier: Caprices et Zigzags.*
cockney = badaud. Wellington kao Ahil u Hyde-Parc.
Un et un font trois en arithmétique amoureuse.
Ladislava, poljskog kralja rastrgali pacovi.
Paris futur: divna fantazija.

(500)

Michelet: La Bible de l'Humanité [...]

(501)

- [250—251] *Brandes: W. Shakespeare [...]*
[PISCI I PISCI, SD IX; — SHAKES-
PEARE U SUMI, SD X.]

(502)

- [251] *Duclos: Confessions d'un Roué de la Régence.* les fem-
mes n'ont pas de plus grands ennemis que les femmes.
un homme à la mode ne doit jamais entreprendre que
des conquêtes sûres.
Opisuje ljubav sa 28 žena; na koncu se ženi.

(503)

- [252] Najrealniji su ljudi izmišljeni, imaginarni, dakle ne-
realni.

(504)

Adolf Lann: Dichtercharactere [...]

(505)

*Dr. Eugen Dühren: Der Marquis de Sade und seine
Zeit. [...]*

(506)

- [252—253] *Houston Stewart Chamberlain: Die Grundlagen
des XIX. Jahrhunderts. [...]*

(500) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom o religioznoj povijesti čovječan-
stva. (ISPUSTENO!)

(501) Ekscerpti i natuknice pretežno u prijevodu na hrvatski s podacima o
Shakespeareovu životu i djelu. (ISPUSTENO!)

(504) Ispisi na hrvatskom s građom biografskih detalja o Chénieru, Thomasu
Grayu i Luis Ponce de Leonu. (ISPUSTENO!)

(505) Ekscerpti i natuknice na francuskom i hrvatskom o životu i djelima
markiza de Sadea i o francuskoj erotičnoj literaturi. (ISPUSTENO!)

(506) Citati na njemačkom i hrvatskom o rasama, židovstvu, germanstvu, mi-
ješanju rasa, židovima, Germanima i katoličanstvu. (ISPUSTENO!)

(507)

- [253] *Friedländer: Aus der Sittengeschichte Roms.* Pod Neronom neki Arpocras pojeo divlju svinju, živu kokoš s perjem, 100 jaja i t. d.

(508)

Perikle se nikad ne smije.

bišću se = traže uši.

Le curé de St Eustache refuse à Molière la sépulture ecclésiastique.

*Jean Jacques contre Molière.

[PISCI I PISCI, SD IX.]

(509)

Sainte Beuve: Causeries du Lundi.

Hamilton. Adrienne Le Couvreur. Župnik Saint Sulpicea uskraćuje joj posvećen grob.

(510)

Goncourt: les Maîtresses de Louis XV [...]

(511)

Englezi: Ewans i Paton o Dubrovniku.

(512)

- [253—254] *Taine: Notes sur l'Angleterre [...]*

(513)

- [254] Divina natura dedit agros, ars humana aedificavit urbes (Varro).

(514)

Sainte-Beuve: Port Royal. [...]

(515)

Odjek 1903 (5 januara): zbunjene Matoševe autobiografske beleške pod simbolskim naslovom Za nov. Bog. nisu nam mogle mnogo podržati zanos da proniknemo u ovu komplikovanu kajkavsku dušu.

(510) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o gospođi de Pompadour i gospođi du Barry. (ISPUŠTENOM!)

(512) Citati u originalu i prijevodu s podacima o Tennysonu, Arnoldu i Carlyleu te o razlikama između Francuza i Engleza. (ISPUŠTENOM!)

(514) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o jansenizmu u Francuskoj u XVII. stoljeću. (ISPUŠTENOM!)

(516)

Hamlet 3924, Richard II 3599, Macbeth (mnogo ispušteno) 1993 stihova. Iz Holinshedovih kronika hist. drama.

(517)

[254—255] *Henne am Rhyn: Kulturgeschichte. [...]*

(518)

[255] *W. Scott: Über das Leben und Werke berühmter engl. Romandichter. [...]*

(519)

[256] *A. France: Le Jardin d'Epicure. [...]*

(520)

Banville: Les Cariatides.

Toute comme un auteur de grand ton
Qui rafraîchit son feuilleton
Avec ses larmes.

»A Henri Heine«

(521)

Memoiren des Grafen Adam Oršić de Slavetić.
[...]

(522)

Goncourt: Portraits intimes: Cette santé de l'esprit: l'humeur

(523)

[256—257] *Macaulay: Byrons Leben. [...]*
[PISCI I PISCI, SD IX.]

(524)

[257] *Goncourt: Manette Salomon. [...]*

(517) Ekscerpti pretežno na hrvatskom s građom biografskih i anegdotskih podataka o evropskim piscima, umjetnicima, kondotijerima i svećenicima od XIV. do XVIII. stoljeća. (ISPUSTENO!)

(518) Bilješke na njemačkom i hrvatskom o Swiftu, Walpoleu, A. Redcliff, Richardsonu i Samuelu Johnsonu. (ISPUSTENO!)

(519) Nepovezani citati iz općeg sadržaja djela. (ISPUSTENO!)

(521) Ispisi s građom iz povijesti Hrvatske početkom XIX. stoljeća (ISPUSTENO!)

(523) Ekscerpti na njemačkom iz prijevoda Macaulayevih eseja o Byronu, Samuelu Johnsonu, Addisonu i Walpoleu. (ISPUSTENO!)

(524) Citati na originalu i u prijevodu iz općeg sadržaja romana. (ISPUSTENO!)

(525)

Dr. Thomas Garrigue Masaryk: Der Selbstmord als sociale Massenerscheinung der moderne Civilisation.
Najviše samoubijstva ljeti; danju više no noću.
Heine, der Dichter der hohen Skepsis.

[GAJ, SD VI.]

(526)

Samoubijstvo je jedino djelo, koje Bog ne može učiniti.

(527)

Eugen Oswald: Thomas Carlyle. Ein Lebensbild. Engleze upoznava sa Nijemcima Scott, Coleridge, Sarah Austin, Shelley, Crabbe, Robinson, W. M. Taylor. Carlyle 1870. na strani Nijemaca. Uzajmio rukopis Franc. Revol. ženi Milleovoj, kuharica bacila u vatru I. dio i morao ponova pisati. Prijatelj Mazziniev. Darwina nije htio čitati. I pozitiviste ne kultivira. Nikad nije glasovao.

(528)

[257—258] *Victor Laprade: Essais de Critique idéaliste. [...]*

(529)

[258—261] *Baudrillart: Histoire du Luxe. [...]*
[O MODERNOSTI, SD IV.]

(530)

[262] *Tkalčić: Parnice proti vješticama u Hrv. Sastaju se na Medvednici. 1758. zabranjen kod nas progono vještica.*

(531)

[262—263] *Spencer: Le Progres. [...]*
[IZ SAMOBORA, SD IV.]

(532)

[263] *Et en France, je n'ai fait que des enfants et des livres qui n'ont pas vu le jour (Galiani)*

(528) Bilješke na hrvatskom s anegdotskim podacima o francuskim i engleskim piscima XIX. stoljeća. (ISPUSTENO!)

(529) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o modi i luksusu kroz povijest čovječanstva. (ISPUSTENO!)

(531) Citati na francuskom iz eseja Herberta Spencera o progresu, filozofiji stila, manirama i modi, psihologiji smijeha, stilu u arhitekturi, muzici, trgovačkom moralu, korisnom i lijepom, intelektualnom odgoju i o Diskobolu. (ISPUSTENO!)

(533)

- [264] *Leopardi: Philosop.-politischer Katechismus. Proti li-
beralnoj filosofiji. Proti Contrat social.*
Ljudi nisu jednaki.
»Der Mensch hat gar keine Rechte.«

(534)

*Štrosmaj. besjeda na prvoj svečanoj sjednici Jug. Akad.
Narodi prednjaci.*

Hvali katol. O'Connell, Pascala, Guizota, Bossueta,
L'Esprit des Lois, Bossuetovo histor. djelo = remek-
djelo. Srpskim gostima veli: Neka uvjereni budu, da
onaj ljubavi i bratimstva sveti vez koj je srca naša
jurve oklopio nikakova na svijetu sila i nikada razvrći
neće.

Rački u odgovoru: Naš je jezik gospodovao ne samo u
obitelji i crkvi nego također u državi tada, kada su
naši susjedi iznemoglo latinštinom zakone krojili ...
U davнини tražiti nauk i utjehu, što no ju uskraćuju
naši dani.

(535)

- [264—266] *Voltaire: La Pucelle de Orléans. Poème en vingt-un
chants. [...]* [DJEVICA ORLEANSKA, SD V.]

(536)

- [266—272] *Ar. France: Vie de Jeanne d'Arc. [...]*
[IZ SAMOBORA, SD IV; — DJEVICA
ORLEANSKA, SD V.]

(537)

- [272—273] *M. Barrès: Vingt-cinq années de vie littéraire
(Pages choisies) [...]* [IZ SAMOBORA, SD IV.]

(538)

- [273] *Bernard Shaw: Künstler-Liebe.* Dosta dosadan roman.
Glavna lica slikar Herbert i komponist Jack Owen —
genijalan, naravno, premda je muzikalna genijalnost u
Engl. skoro nemoguća.

(535) Nepovezani citati stihova iz Voltaireove burleskne poeme. (ISPUŠTE-
NO!)

(536) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom iz čitavog sadržaja knjige. (IS-
PUŠTEN!)

(537) Ekscerpti i natuknice na hrvatskom i francuskom o Barrèsovu shvaća-
nju pejzaža, odnosu prema francuskom društvenom životu, i autorovim
zapažanjima o suvremenim piscima. (ISPUŠTEN!)

Monselet disait: Je ne vais jamais voir les pièces dont je dois parler dans mon feuillet. J'aurais peur de me laisser influencer.

*Bizantinizam bez osjećaja za pejzaž.

*Cezar Franck, 95 bd St Michel, za vrijeme bombardmana komponuje les Béatitudes

[NIKOLA FALLER, SD IV.]

X je nemoralno moralan.

Oči duboke, oči u mozgu.

trčilaža, kalcan (kalugjer)

[274] Imendan svake 3. godine.

[O TEBI I O MENI, SD I.]

Diamant Cullinan (Afrika)

Ovome premalo 2, onome previše 4 noge.

Charles Boursenil i Filip Reis pravi pronalazači telefona. Drugima slava.

Major — ne znam, je li pump ili blicmajor.

Grčke statue = nebo.

Van Gogh odsjeko si uho. Poludio od sunca. Slika u ludnici. Umiru pušeci lulu.

*Budala prezire sve što ne zna, pametan sve što zna. Chateaubriand i sluga Julian.

*Hulja mrzi sebe — u drugome.

Übermensch = prečovjek.

Bavi se drskim zabadanjem glupog nosa u glupi zrak. Vojnović na molbu Vojnovića majku Jugovića.

Špun sa podexom.

Nikola Laciki: Zar ubiti se tom (osušenom) rukom?

»Veseličica« u Zlataru.

Župna crkva u Maču.

Likota žandara: — Jedni lopovi u finance, drugi u žandare.

Mačak Bašek.

Samo neprijateljska pohvala je prijateljska.

Nomadsko literaturu.

Čistiti šekrete silan i koristan rad, ali ja ga ostavljam drugima.

X ima veliko srce i velika usta.

Najfiniji sport govoriti istinu.

Visoka aristokracija internacionalna kao Crkva, socijalizam i Židovi.

*Stil = odnošaj duše na dušu.

Henri de Groux, Duparc, Alfred Douglas, Tailhade, Cuvelier, Rohis, Champion, Procopé, Champion.

podex = codex

Krug simbol klasika — spirala — romantika.

*Htjeti sve je htjeti ništa u praksi.

Stjenice u knjigama.

Henri Delormel, Nacht, Stéphane, Zeppa, café Rouge, Bibi la Purée, Riclus, Ponchon, Troubat, Bometon, Jean Lorrain, Brzozowsky, Dagny, Max, Moréas, Dahlia i Gandara u Luxemb.

Prognanik, premda ga (Verlainea) ne vidjeh.

Bog je nemoćniji od čovjeka, jer se ne može ubiti — kao čovjek.

(540)

- [274—276] *Pétrarque: Lettres de Vaucluse. [...]*
[IZ SAMOBORA, SD IV.]

(541)

- [276] Retor Aphtonius razoruža rječitošću džellate, poslana da ga ubiju (retor iz Antiohije).

(542)

la rage d'écrire incurable (Juvenal).

(543)

- [276—278] *Pjesme Marka Marulića*
[...]

- [278] Nisi dominus custodierit civitatem, frustra vigilant qui custodierunt rem.

Marulić i Starčević. Arceslav = Arcelaj

»žrlac i opijavac.«

Divna molitva hrv. rodoljuba u Tuženje grada Hjeruzolima (nesvršeno) pa *Molitva suprotiva Turkom*.

Opis tuče u Poklad. i Korizma (Marulić = Rabellais, Kovačić)

gospa Goja, gospa Stanka,

i s Jelenkom gospa Anka,

Zana, Žuva, Mira, Mara,

Dobra, Draga, Vidra, Vara,

Agnesina, Slada, Ljuba,

Mikulina, Cvita, Gruba;

(544)

Stari Zavjet nacionalističan, Novi Z. internacionalan.

- (540) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom o različitim znanstvenim i poetskim pitanjima, te autobiografski i povijesni podaci iz pisama (Epistolae) Francesca Petrarke u prijevodu na francuski. (ISPUŠTENO!)

- (543) Uglatim zagradama označeni su ispušteni ispisi iz predgovora izdanja Marulićevih *Pjesama* u ediciji Stari pisci hrvatski.

(545)

*Und wen vielleicht in hundert Jahren
Ein Luftschiff hoch mit Griechenwein
Durchs Morgenrot käm' hergefahren —
Wer mochte da nicht Fährmann sein?

Dann bög' ich mich, ein sel'ger Zecher,
Wohl über Bord von Kränzen schwer,
Und gösse langsam, meinen Becher
Hinab in das verlass'ne Meer.

Gottf. Keller.

(546)

[278—279] *L. Nohl: Wagner. [...]*

(547)

[279] Frau Venus u Horselbergu (Orgelnsenbergu) = Thüringen. Karlo Vel. skuplja nar. pjesme.

(548)

G. Brandes: Henrik Ibsen.

Ibsen malo čita; nije ni Kierkegaarda čitao.

*Dr. Holm = Eilert Lövborg (Hedda Gabler)

[PISCI I PISCI, SD IX.]

Beide (Tolstoj und Ibsen) haben einen anarhistischen. staatsfeindlichen Zug.

Tolstoj und Taine gleichalterig mit Ibsen

Ibsenu je važno, što nije potomak fukare.

U Engleskoj za Ibsena Edmund Gosse, William Archer i B. Shaw. Ibsen i Emilija Berdad kao 60 god. Goethe i Marianna von Willemer.

(549)

[279—281] *Werner Sombart: Sozialismus und soziale Bewegung [...]*

(550)

[281—282] *Walt Whitman: Grashalme (Leaves of Grass) [...]*

(546) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s podacima o životu i djelima Richarda Wagnera. (ISPUŠTENI!)

(549) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s podacima o razvitku socijalizma, socijalističkim kretanjima u Njemačkoj, Francuskoj i Engleskoj, ideolozima socijalizma i o socijalističkim tendencijama u suvremenoj književnosti. (ISPUŠTENI!)

(550) Nepovezani citati stihova iz njemačkog prijevoda Whitmanove zbirke pjesama *Leaves of Grass*. (ISPUŠTENI!)

- [283] *Vraz: Izabrane pjesme*. Zove se Jakob Frass. Čist književnik. Zna češki, poljski, ruski, engleski, francuski, tal., španj., grčki, lat. i uči novogrčki. Svira na fruli. 1834. u vezu sa Gajem. Krizmanićeva Bistrica ognjište ilirizma. Dragojla Štauduar u Krču kod Bistrice »posestrima«. 1836. poznanstvo sa Ljubicom Cantilli. Mirko Šandor Gjalski 1838 izdaje u Pešti ilirski almanah. Rakovca zove Vraz »preljubazni Šutislav«. Umjeren, kratka brada, surka, ne uzajmljuje, štedljiv, u društvu pjeva i pleše. Piše noću bez svieće na zidu. Tako malo birokrat, da ne umije kod Matice sastaviti Zapisnika. Šalje pjesme Rakovcu i Trnskom na ispravljanje. Juliana Cantilli. 1840. zametak sušice iza plesa kod moslavačkog župnika Jurinića: kola u blato, a gosti pješke po nevremenu. Gabriela Štauduar moli za njega pred kipom majke b. bistričke. Štauduarova dobra u Krču i Omilju; opat Krizmanić gospodjin (Dragojlin) ujak. Rus Sreznjevski u Krču, Omilju i Bistrici, pa sa Vrazom u Kranjskoj. Dragojli piše sa tog puta: »Hrvatska je zdravlje, koje čovjek onda puno cijeniti počimlje, kad ga nema«. U Gredicama kod Tita Babića upozna se sa Jelačićem iz Ratkovca. U našu poeziju uvodi baladu i romancu. Urednik Kola. Piše Erbenu: »Ja sudim, da je Hrvatska, navlastito Zagreb, ognjište iz kojeg se ras-
- [284] pršavaju iskre naobraženosti narodne u razne grane i strane jugoslavenske, i da će slava ta i dostojanstvo Hrvatskoj ostati i u buduće, barem ja nevidim ni kod Srbalja ni drugdje žive sile, koja bi *zagrebačkoj školi* mogla tu slavu oteti«. Kao Rešetar iz Cerovca osnivaatelj naše knjiž. kritike. Proti srbizmu; *Zagrebačka škola* razvila se starim Dubrovčanima. Druga V-ova Laura Hildegarda Karvančićeva gospodja Cucijeve, modrooka. Nepravilna franc. pisma. U kući dra Josipa Kriegera, 3 kćeri, sluša glasovir, Paulina Krieger. »Liepa Anka« — zagreb. gdjici Anki Atanackovićevoj. 1846. tajnik Matice. 1848. u korespondenciji sa Njegošem, pa služi u zagreb. narodnoj gardi. Kuće Kriegera, Haca i Vancaša

(551) Ekscerpti s građom različitih podataka o ruskim piscima XIX. stoljeća. (ISPUSTENO!)

(gdja Vancaš). *»ljudi od tako zvanog tobože praktičnog života, ljudi, koji imaju mjesto srca komad govedine ili krmetine!« Sestri Anki o hrv. gostoljublju: *»da imam sto usta, nebih mogao svim volju izpuniti, koji me k svome stolu pozivaju«. 1851. leže na mrtv. krevet uz njega obitelji Krieger i Naum Malin. Šestoškolac Placid Kralj uzanj. Ostavio preko 5000 for. Korespondira sa Palackim, Šafarikom, Erbenom, Čelakovskim, Slovácima Kollarom, Šturom, Hurbanom, Rusima Sreznjevskim i Bodjanskim, znamenitim svim Srbima i Slovencima. Sva Prešernova pisma Vrazu njemačka. Prešern o Vrazu u epigramu: »Lakomost za blagom vuče pisca drugamo... Vraz, slovenski uskok«. Štur Vrazu o hrvatstvu. Pišu mu Franjo Jukić i Grga Martić. Ljubica umrla 22. V. 1842. i ona i on umiru u maju.

Početak 1. 2. i 3. diela Djulabija jedna voda zabitnica. *»tužan oblak kog večer pozlati«. cjelov dušodružni. »Ja sam sin domaći lišen domovine«. Lelj i Polelj. usta bjelogriješna. Travna strila pijeća (pjevanja), krilatac, ljuven (plam), ljuvezan, strijelj, Mari milotravni, srdce titranka (koju dieva nosi), časi krilotrudni, usti (usta), plahost bježna, sljednji (posljednji), trovit (trovat), dievo dragušice, golubka, bogovodka, blagopun, moja ljubi (ljubo), sancu modrokrili, razmniva (mašta), čudikrasan, stravljen, riečca ljubka, kukavica pjevalica vaja, veruge, perivoj, vatrokrv, u ševe »usta ljubezniva«, metulj, car paklenski, Dubrovčani: Odostoji, daleče, dan s istoči. Djulabije žutovoljka, ždrali, dragoljub, Djulabije

*žutovoljka, ždrali, dragoljub, ljubica, jeleni, košute, vratiželja, trator, ruža, jablan, lipe gromom »nenagrdjene«, breza, »dieva punokosa«, tankovrhi, niski topoli šaptajućim lišćem slike srca bolnog, ševe, grlice, slavuji, drobne ptičice »bogom posestrime«, zatravljeni pjevac = žutokljuni kos, sladki slavić »Vesne sinak slavni«. — slavskog jutra pievac, vrane, sokoli, ružmarin, 134 konji na paši, pastiti, 52 pejzaž, crkva i 3 lipe, Oh sad teško patim bez doma u domu. Pejzaž 52, 99, 108, 110 108, 110.

28 divan opis šiparice (28): Sad mi čelo ravni — sad mi vlasi redi. 188 opis kokete (ćerca Milica).

Muzikalan, pjesnik dana, satirik.

*smrdljika, žabokrečac, kopriva, kozlič, žabnjak, bradušica, kukolj, vodnika, pasji jezik, zrak miriše »ambrom«, čremsa, breskva, trišnja, čutura, gusta pura, vino,

šljivovica, pečena guska, smokve i tunje, groždje, tulipan, nalip, žetelica, vrba, bukva, breza, grlica, trepetljika, ljeha, kokoš, odojci, telići, voli, vepri, medjedi, kurjaci.

Šenoa Vrazov djak; Zulinka = Srbi. Narodno Svakdan (187) Bjelana (189) = Branko. Muzikalan.

Vrazov zavičaj sličan samoborskom.

Proti Srbima 287. 287 = Brankova satira. U Mostaru Hrvat (Sablja i ruka)

kriljak, uznesenac, prosnik, plešoglavi, rajski goj, crema (voće)

vanjski čar njenog tijela nije osobit (172) = Hildegarda Karvančičeva.

308 divno Kajte se (Na čistu sriedu).

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

Finis sveska u Samoboru, 17. VIII 08

BILJEŽNICA IX .

[PARIZ, 1903 — ZAGREB, 16. IX. 1909.]

[1903]

(1)

- [1] opoštenila se. gibanicu giba. takmači se. suhoparan. čavrljati. vragometan. prokšen. stenjati. skaljine. prelivoda = nestalan. skerlet. gingav. ljubak. ciganija. gursuz. matoran. istovjetan. po zlu pominjato. zano-vijetati. sjeta(n). kuljaju oblaci. piriti. razgovjetno. kosnuti se. razgovjetno. mrzovoljan.

(2)

*René Doumic: *Etudes sur la littérature française. Ines de Castro* (pisac Houdar de Lamotte) fut un succès de larmes. Lamotte i neki Thomas više uspjeha od Corneillea. — Flaubert déclare qu' »il n'y a rien à faire du moderne«, les Goncourt s'écrient: »Le moderne, tout est là! La sensation, l'intuition du contemporain, du spectacle qui vous coudoie, du présent dans lequel vous sentez frémir vos passions et quelque chose de vous, tout est là pour l'artiste«, »L'humanité à tous les moments de sa durée se compose de plus de morts que de vivants.«

[O MODERNOSTI, SD IV.]

(3)

- [1—4] *Italienische Dichter seit der Mitte des 18ten Jahrhunderts — Paul Heyse. [...]*

[BAUDELAIRE, SD IV. — O MODERNOSTI, SD IV. — KNJIZEVNOST I KNJIZEVNICI, SD IV.]

- (3) Iz Heyseove antologije Matoš je ispisao nekoliko biografskih podataka o Leopardiju, odlomke njegovih pjesama: *Angelo Mai, Ultimo canto di Saffo, La sera del di Fiesta, Alla Luna, Il pensiero dominante i Palinodia* te ulomke iz spisa *Operette morali* u prijevodu na njemački. (ISPUSTENO!)

(4)

[5] *Da smo goli, ne bi poznavali ljubavi.

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(5)

Manoa = eine fabelhafte Stadt, sonst auch Eldorado genannt, von welcher die Spanier träumten, die sie im südlichen Amerika gelegen glaubten, zwischen dem Orinoco und den Amazonenstrom.

(6)

Leopardi: Gedanken [...]

[BAUDELAIRE, SD IV.]

(7)

[5—14] *Taine: Histoire de la littérature anglaise [...]*

[O MODERNOSTI, SD IV.]

(1904)

(8)

[14] *Garšin: Luda.*

Es ist alles gut, wenn man den Schmerz versteht; und ich verstehe ihn.

Četiri dana. (Iz ruskog turskog rata).

(9)

Björnstjerne-Björnson: Kapitän Mansanas

(10)

Ibsen: die Kronpretendänten

Jatgeir (der Skalde): Ein Mann kann fallen für das Lebenswerk eines andern, doch soll er weiter leben, so kann's nur für sein eigenes sein.

Es giebt Männer, die geboren wurden, um zu leben, und Männer die geboren wurden um zu sterben.

(6) Citati iz Leopardijeva djela *Pensieri* u prijevodu na njemački. (ISPUSTENO!)

(7) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom o općem razvitku engleske književnosti te s podacima o životu i djelima Carlylea, Ph. Sidneya, Ed. Spensera, Marlowa, Shakespearea, B. Johnsona, Miltona, Addisona, Popea, Burnsa, Dickensa, St. Milla i Tennysona. (ISPUSTENO!)

(11)

Lacordaire bio lijep u 20 god. — Abbé Loigny.

*Br. 16 rue Servandoni; C'est là que Chateaubr. venait voir l'abbé Seguin, son directeur; c'est là que Ch. reçut d'un prêtre le conseil d'écrire la Vie d'Armand de Ranci = najpobožnije Ch. djelo.

u seminaru St. Sulpice: Lacordaire, Renan, abbé Boulin abbé Loigny (Etudes bibliques). Loigny dokazuje, da les livres attribués à Moïse ne sont pas de Moïse: knjiga o Danielu i Esdri nisu autentične. Priče o prvom čovjeku, potopu i t. d., su iz asirskog vrela. Evangj. Sv. Ivana ne može biti od sv. Ivana; Lazarevo uskrsnuće je simbol la divinité du Christ, sa résurrection ne sont pas d'ordre historique.

[FLANERIJA, SD V.]

(12)

[15—17]

H. de Balzac (*Etudes analytiques*): *Physiologie du Mariage*. [...]

[FLANERIJA, SD V.]

[1905]

(13)

[17—18]

Lamartine: *Confidences*. [...]

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

(14)

[18] Pavla Vitezovića Senjskoga, zlatoga viteza: *Oddijeljena sig 4 djela*.

Nesrećan se svaki čovjek meni vidi
Kojemu voljaki čovjek nezavidi.

Svi ti mrtvi leže vitezi hrabri,
Joh tebi, i teže! joh i teže meni.

*Za Boga umriti, i za dom slavno je.

Vam serdašce vehne; or meni svi učiti,
Ver trave čerljenje leže naši ljudi.

(12) Nepovezani citati na francuskom sa sadržajem iz općih mjesta u Balzacovu romanu. (ISPUŠTENI!)

(13) Citati na francuskom Lamartinovih aforizama, pojedinih stihova i općih opisa iz njegovih memoara. (ISPUŠTENI!)

Volim bit rob vodjen po turskih pazarih,
Neg sramotno plodjen po naših kotarih.

- [19] Siget. junaci: Delivid, Žarković, Gašpar Alapić, Petar Farkašić, Miloš i Mate Badanjaković, Iv. Novaković, Juraj Čaković, Lovro Juranić, Andr. Gušić, Stj. Oršić, Pet. Patačić, Mikula Sekulić, Vuk Papratović, Ilija Golemi.

(15)

Vrtić, Pjesme Franje Krsta Frankopana Tržačkog
Il secento.

*»Ovi pako gartlic je zasadjen
V oblačnih dnevih, v urah
nesričnih, srcem turobnim,
mislih nepriličnih.

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

*Jur slavičak dragi milo se glasuje,
nimfe i pastiri, diple razigruju,
jelen po dubravi veselo pasuje,
polja, loze, zdenci z novinom zgizduju —
Zbogom duša, zbogom predrago veselje
Vsemu mome dobru jedino življenje.

Listov z mene ne pozabi,
Vernom slugi ne zabrani
Tvoje milošće.

- [20] Odosvud se javlja slavič ljubeznivi
Pod krtici nizkoj ali zeleni toj

.
Onud pako štiglec, grindlec popevljuju
Cajzlin dere finki lipo veseleći,
Z glasnim svojim grlom skup se pozvojuju
Sprid i zad za lovcem bisneć proleteći.

(16)

Broz: Crtice iz hrv. knjiž.

netom = tek što; vladika u Dubrov. = vlasteoska žena; vladica = djevojka. požuda

Hrvati se priznaju Dinko Zlatarić, Ivan Vidali.

Dubrovnik Grad

- [21] *U svoj književnosti hrvatskoj, kako se razvila u Dalmaciji i Dubrov., nema ni traga da bi se narodni jezik zvao imenom srpskim.

duplijer

14./II 869 † Ciril

»Naručnik plebanušev« 1507. prva štampana knjiga na

hrv. zemlji.

glas i *priglasje*. basna = riječ kod bakanja i gatanja.

(17)

Plutarque: Vie de Cesar. [...]

[1908]

(18)

Pjesme Ivana Mažuranića

Amor = Ljubić. Horacijev djak, »nenavist žuta«.

Dubrovačka politika: pamet bez sile. Silno lojalno Ferdinandu II. Loši soneti.

Za Ferdinanda: Jer je malo tih na sviti

Vladavac datih od Boga

Koji znadu ko on biti

Car i otac puka svoga

*U lat. pjesmi veli, da su ilirski i lat. jezik — braća.

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

(19)

[22] *Demeter: Teuta i Grobničko Polje*. Danas bi Demeter bio Srbin, Demetrović. [IZ SAMOBORA, SD IV.]

*Vraz = Boutet de Monvel. [IZ SAMOBORA, SD IV.]

D-r piše novogrčki. Rigasova (prepiljen u Beogradu) grčka Marseljeza.

*Aleksa Šuljok i Ivan Perkovac.

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

D-r odličan botaničar i patolog. Svršio u Padovi

Pjevači Daniel Farkaš, Henrik Mikšić-Lukovački.

D-r proslavi proglas srpskog ustava 23. II. 39.

1840. počeo Novosadjani prikazivati Sterijine komade s prologom Iv. Maž.

»Pali smo, braćo, duboko pali.«

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

Liszt u Zagrebu.

Ban Jelačić, njem. pjesnik.

1852. kazal. društvo na dionice.

1864. Subotićev »Zvonimir«.

*Prerad. pjesma Samoboru.

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

- (17) Citate s građom o Cezaru i braći Grakhima Matoš je izrezao iz nekog izdanja Plutarhova djela *Usporedni životopisi* u prijevodu na francuski i najljepio ih u BILJEŽNICU. (ISPUSTENO!)

*»umjetnost i narav ko sestre rodjene«, »latinskoga neba vječno ljeto«.

*153—154 pejzaž, 154 (pejzaž = moralna nauka)

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

*Car Dukljanin »naše najmožniji krvi, nadvladavanja sebe primjer prvi«.

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

*Prosto zrakom = revolucionarna.

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

*Kres, Kupiša i Rak.

Kymnos iz Hiosa veli, da se stanovnici dalm. otoka Korykta (Krka) odievaju u crno, jer je Faeton na tom otoku zaglavio.

*»U ljubavi gdje svak listak cvili — U ljubavi cvate, u ljubavi vene.«

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

*»Da upozna zemlja ta prezrena — koliko je vrijedna i koliko more.«

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

Mažuranić Ghibelin. Njemu osim talijanske nema umjetnosti. Vulović — Nenadović.

[23] *Dok to pišem — čudna stvar! — zemlja me okreće oko sunca.

[KAFANSKE VARIJACIJE, SD V.]

Kroz goru stupanje kao nad podrumom, nad lagunom.

*Romantika = individualizam, nacionalizam, klasici = katolici, internacionalci.

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

*Svak od nas pati od gospodske bolesti, socializma i vojne dužnosti

*Tornjevi od katedrale — dva prsta od zakletve.

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

Zašto su crkve preživjele château?

Miško Valois.

Fotografiram kao Wilhelm i Tolstoj.

Crvenkaste krošnje borova.

*Cantili trgovac, ne apotekar.

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

*Genius patriae super dormientibus filiis.

[IZ SAMOBORA, SD IV.]

Najozbiljnije — neozbiljna ozbiljnost.

*Najuzvišeniji moral skeptika, jer čini dobro, ne vjerujući u nj'.

[AUGUST HARAMBAŠIĆ, SD VII.]

Vraz — Heine — Branko.

*Remete i kalugjeri ljubitelji pejzaža.

Odkad Zagorka i Amadej Petricu — sve kelnerice da su duhovite a kelneri da su dramatičari.

*Liječi se od zdravlja.

*Zna praviti djecu i dugove — dakle više od mene.

(20)

- [23—27] R. W. Emerson: *Gesellschaft und Einsamkeit* [...]

[AUGUST HARAMBASIĆ, SD VII.]

(21)

- [27] Dostojevski: *Braća Karamazovi*. Osim jakih, lijepih mjesta dosadno. Sin Mitar, ubivši slugu, osudjen kao ocoubilac. Dvie rivalske ljubavnice kao u Idiotu.

(22)

Thomas de Quincey: *Souvenirs autobiographiques du mangeur d'opium*. Dosadna knjiga. Uspomene od djetinjstva pa do dolaska na univerzu (Oxford). [...]

(23)

inopes nos copia facit = obilje nas čini siromašnima.

[O MODERNOSTI, SD IV.]

imbrices ili bombi = klaka u Rimu.

Dr Wilkins, biskup u Chesteru: *Essai sur la possibilité d'aller dans la lune*.

*tempestas in matula = bura u nokširu.

Scaliger l'ancien rapporte comme un trait caractéristique des Anglais de son temps, l'horreur des ablutions à l'eau froide.

(24)

- [28] Henri de Régnier: *La Cité des Eaux*
Motivi iz Versaillesa, pa poganski: Marsyas i Pan. Parnasovstvo izmiješano sa simbolizmom. Vers libre i stroga forma.

Du songe, du silence et de la solitude.

L'Amour qui souriait en son *bronze d'or clair*.

Chaque arbre porte en lui la stature d'un dieu.

Chaque arbre a sa voix dans le vent.

- (20) Citati s gradom općih mjesta iz Emersonovih eseja *Society: Solitude i Self-reliance*; ovi se citati podudaraju uglavnom s onima koje je Matoš ranije naveo u svom eseju o Emersonu (SD IX.). (ISPUŠTENI!)

- (22) U nastavku ekscerpti na hrvatskom s biografskim podacima o De Quinceyju iz njemačkog prijevoda njegove knjige *Confessions of an English Opium-Eater*. (ISPUŠTENI!)

Le chant mystérieux que disperse et module
Lâ flute dans le vent.

Le silence est peut-être une voix qui s'est tue.
Car tu es homme et l'homme a gardé dans ses
yeux

Le pouvoir éternel de refaire des dieux.

(25)

Emile Verhaeren: Les Villes tentaculaires.

Vizije ravnica koje žderu gradovi; slike gradske u simbolima rada, bluda i nevolje. Vers libre. Slično Walt-Whitmanu, Verlaineu i Blakeu.

Tous les chemins vont vers la ville
Dehors, une lumière ouatée,
Trouble et rouge, comme un braillon qui brûle...
C'est la plaine, la plaine blême,
Interminablement, toujours la même
Les mendiants on l'air de fous.

Prosjac

[29] Ils sont le monotone pas
— Celui que vient et s'enva
Toujours le même et jamais las —
De l'horizon vers l'horizon.
La plaine et morne et morte — et la ville la
mange.

Toute la mer va vers la ville.

Rouges, dans la brume, ainsi que des viandes,
Ce sont les filles qui attendent.

Et le sens même de la gloire
Se définit par des monnaies

Chambres claires, tours et laboratoires,
Avec sur leurs frises, les sphinx évocatoires
Et vers le ciel, braqués, les télescopes d'or.

Sur la Ville, dont les affres flamboient,
Règnent, sans qu'on les voie.
Mais évidentes, les idées.

(26)

[29—31]

T. Carlyle: Goethe. [...]

[O MODERNOSTI, SD IV. — AUGUST HARAMBAŠIĆ, SD VII.]

(27)

[31]

B. Shaw: Essays. [...]

[O MODERNOSTI, SD IV.]

(28)

[31—35] *Élémir Bourges: la Nef*. Faust u prozi. Simb. drama prometejstva, malo odviše monotona. Stil divan, ali malo prenatječn.

[...]

Knjiga je slična Flaubertovim *Napastima* sv. Ant.

[1909]

(29)

[35—39]

Ant. Hangi: Muslimani u Bos. i Hercegov. [...]

(30)

[39] 3. II. 1909. primih od Olge pismo, gdje mi vraća slobodu i želi sreću.

(31)

Marko Car: S. Matavulj u Hercegovini. (Letopis) Matavulj druži se kao učitelj sa kontom Ilijom Jankovićem u Islamu Grčkom kraj Zadra. »Bilješke jednoga pisca.« Mat. fanatičan pješak i gimnastičar. Dobrovoljac kod vojvode Mića Ljubibratića. M. Car, katolik, na glavi crnogorsku kapu. Prva Mat. stvar »Naši Prosjaci« u Srp. Listu Save Bjelanića 1881.

(26) Citati i natuknice na njemačkom i hrvatskom o Goetheu, njegovim djelima, usporedbi s ostalim velikim evropskim piscima i recepciji njegova stvaralaštva u engleskoj književnosti. (ISPUSTENO!)

(27) Citati na njemačkom sa Shawovim mislima o Wildeu, H. Irvingu i E. Terryju. (ISPUSTENO!)

(28) Uglatim zgradama označeni su ispušteni citati na francuskom i hrvatskom iz čitavog sadržaja djela.

(29) Ekscerpti s općim podacima o muslimanstvu u Bosni i Hercegovini i ispi-si turcizama s tumačenjima na hrvatskom. (ISPUSTENO!)

Konte Ilija kuje u vignju, pasioniran kovač i volterovac.

Mat. po dvie udavače voli istodobno.

Matavulj. priče doživljaji.

(32)

ćakulati. ćudak. neharan.

(33)

[40] *F. Nietzsche: Die fröhliche Wissenschaft.* Po mom ukusu najbolje djelo N.

Borba njegovog zdravlja.

Bei dem Einen sind es seine Mängel, welche philosophiren, bei dem Andern seine Reichthümer und Kräfte. Die unbewusste Verkleidung physiologischer Bedürfnisse unter die Mäntel des Objektiven, Ideellen, Rein-Geistigen, geht bis zum Erschrecken weit, — und oft genug habe ich mich gefragt, ob nicht, im Grossen gerechnet, Philosophie bisher überhaupt nur eine Auslegung des Leibes und ein *Missverständniss des Leibes* gewesen ist.

bei allem Philosophiren handelte es sich bisher gar nicht um »Wahrheit«, sondern um etwas Anderes, sagen wir um Gesundheit, Zukunft, Wachsthum, Macht, Leben. Erst der grosse Schmerz ist der letzte Befreier des Geistes, als der Lehrmeister des *grossen Verdachtes*.

Nein, wenn wir Genesenden überhaupt eine Kunst noch brauchen, so ist es eine *andre* Kunst — eine spöttische, leichte, flüchtige, göttlich unbeheligte, göttlich künstliche Kunst, welche wie eine helle Flamme in einen unbewölkten Himmel hineinlodert! Vor Allem: eine Kunst für Künstler, nur für Künstler!

»Ist es wahr, dass der liebe Gott überall zugegen ist? fragte ein kleines Mädchen seine Mutter; aber ich finde das unanständig.«

Diese Griechen waren oberflächlich — *aus Tiefe!*

Zu essen das, was stets ich ass,

Dich, Schlangenkost, dich, Erde!

Wer *sich* nicht schrecklich ist, macht Niemand Schrecken:

Und nur wer Schrecken macht, kann *andre* führen.

Sein Übergluck werd ihm zum Ungemach,

Sein Überlicht geht eurem Dunkel nach.

[41] Sie hat jetzt Geist — wie kam's, dass sie ihn fand?

Ein Mann verlор durch sie jüngst den Verstand.

Und was gefällt ihm? Was er malen kann.

Und stets beisammen find't sich das:

Gerader Stolz, gekrümmte Nas.

und alle Ethiken waren zeither bis zu dem Grade thöricht und widernatürlich, dass an jeder von ihnen die Menschheit zu Grunde gegangen sein würde, falls sie sich der Menschheit bemächtigt hätte.

Die gemeine Natur ist dadurch ausgezeichnet, dass sie ihren Vortheil unverrückt im Auge behält und dass dies Denken an Zweck und Vortheil selbst stärker als die stärksten Triebe in ihr ist.

In Wahrheit sind aber die bösen Triebe in ebenso hohem Grade zweckmässig, arterhaltend und unentbehrlich wie die guten: — nur ist ihre Funktion eine verschiedene.

Man rühmt das Mitleid als die Tugend der Freudenmädchen.

der Besitz wird durch das Besitzen zumeist geringer. Es giebt wohl hier und da auf Erden eine Art Fortsetzung der Liebe, bei der jenes habsüchtige Verlangen zweier Personen nach einander einer neuen Begierde und Habsucht, einem gemeinsamen höheren Durste nach einem über ihnen stehenden Ideale, gewichen ist: aber wer kennt diese Liebe? wer hat sie erlebt? Ihr rechter Name ist *Freundschaft*.

es gehört eben mehr Genie dazu, auszugeben, als zu erwerben!

Der »Nächste« lobt die Selbstlosigkeit, *weil er durch sie Vorthelle hat!*

der Aberglaube ist nämlich die Freigeisterei zweiten Ranges.

Und so sind gerade die Zeiten der »Erschlaffung«, wo die Tragödie durch die Häuser und Gassen läuft, wo die grosse Liebe und der grosse Hass geboren werden und die Flamme des Erkenntnis lichterloh zum Himmel aufschlägt.

- [42] Za politiku: Schon jetzt hört sie auf, das Handwerk des Edelmanns zu sein: und es wäre möglich, dass man sie eines Tages so gemein fände, um sie, gleich aller Partei — und Tagesliteratur unter die Rubrik »Prostitution des Geistes« zu bringen.

Meinungen mit allen Beweisen, Widerlegungen und der ganzen intellektuellen Maskerade sind nur Symptome des veränderten Geschmacks und ganz gewiss gerade

das *nicht*, wofür man sie noch so häufig auspricht, dessen Ursachen.

...industriellen Cultur: letztere in ihrer jetzigen Gestalt ist überhaupt die gemeinste Daseinsform, die es bisher gegeben hat.

kod Rimljana ima samo 2 ženska smrtna grieha: piti vino i rušiti brak.

93: gegen die Realisten

Ženski čar je Distanzwirkung, zato treba i držati distanciju.

Eine tiefe, mächtige Altstimme, wie man sie bisweilen im Theater hört, zieht uns plötzlich den Vorhang vor Möglichkeiten auf, an die wir für gewöhnlich nicht glauben: wir glauben mit Einem Male daran, dass es irgendwo auf der Welt Frauen mit hohen, heldenhaften, königlichen Seelen geben könne, fähig und bereit zu grandiosen Entgegnungen, Entschliessungen und Aufopferungen, fähig und bereit zur Herrschaft über Männer, weil in ihnen das Beste vom Manne, über das Geschlecht hinaus, zum leibhaften Ideal geworden ist. denn die Männer werden am sichersten durch eine gewisse heimliche und phlegmatische Zärtlichkeit verführt.

Ein kleines Weib ist niemals schön — sagte der alte Aristoteles.

Der Athener ging ins Theater, *um schöne Reden zu hören*.

Der Esprit ungriechisch.

Wer an sich der Tragödie und Komödie genug hat, bleibt wohl am Liebsten fern vom Theater.

- [43] man schreibt nur *im Angesichte der Poesie* gute Prosa! Um von Goethe abzusehn, welchen billigerweise das Jahrhundert in Anspruch nimmt, das ihn hervorbrachte: so sehe ich nur Giacomo Leopardi, Prosper Mérimée, Ralph Waldo Emerson und Walter Savage Landon, den Verfasser der *Imaginary conversations*, als würdig an, Meister der Prosa zu heissen.

Fontenelleovi Dialogues des Morts = hvali

Stendhal, der vielleicht unter allen Franzosen *dieses* Jahrhunderts die gedankenreichsten Augen und Ohren gehabt hat.

Silno hvali Chamforta i navodi posljednje njegove riječi Sieyesu: Ah! mon ami, je m'en vais enfin de ce monde, où il faut que le cœur se brise ou se bronze.

Es giebt eine Geschwätzigkeit des Zorns.

Najbolja Shakesp. tragedija je Jul. Caes. Junak Brutus, junak duševne svoje vlastite slobode, koja i Caesara žrtvuje.

nur die deutschen Musiker verstehen sich auf den Ausdruck bewegter Volksmassen

Beethoven u Teplitzu kraj Goethea: polubarbarstvo pored kulture, narod pored plemstva.

Der Gesamt-Charakter der Welt ist in alle Ewigkeit Chaos.

Es giebt keine ewig dauerhaften Substanzen: die Materie ist ein ebensolcher Irrthum wie der Gott der Eleater. Aber wann werden wir am Ende mit unserer Vorsicht und Obhut sein! Wann werden uns alle diese Schatten Gottes nicht mehr verdunkeln? Wann werden wir die Natur ganz entgöttlicht haben! Wann werden wir anfangen dürfen, uns Menschen mit der reinen, neu gefundenen, neu erlösten Natur zu *vernätürlichen*. Wir beschreiben besser — wir erklären ebenso wenig wie alle Früheren.

Es giebt gar keine andern als moralische Erlebnisse, selbst nicht im Bereiche der Sinneswahrnehmung (Kranjč)

Kršćanstvo je učitelj moralne skepse.

[44] Der Papst Leo X hat einmal (im Breve an Bervaldu) das Lob der Wissenschaft gesungen.

erstens, damit der Wille entstehe, ist eine Vorstellung von Lust und Unlust nöthig. Zweitens: dass ein heftiger Reiz als Lust oder Unlust empfunden werde, das ist die Sache des interpretierenden Intellekts, der freilich zu meist dabei uns unbewusst arbeitet; und ein und derselbe Reiz kann als Lust oder Unlust interpretiert werden. Drittens: nur bei den intellektuellen Wesen giebt es Lust, Unlust und Wille; die ungeheure Mehrzahl der Organismen hat nichts davon.

Die deutsche Unlust am Leben ist wesentlich Winter — siechthum, eingerechnet die Wirkungen der Kellerluft und des Ofengiftes in deutscher Wohnräumen.

Den Griechen dagegen lag der Gedanke näher dass auch der Frevel Würde haben könne — selbst der Diebstahl, wie bei Prometheus, selbst die Abschachtung von Vieh als Äusserung eines wahnsinnigen Neides, wie bei Ajax: sie haben in ihrem Bedürfniss, dem Frevel Würde anzudichten und einzuverleiben, die *Tragödie* erfunden — eine Kunst und eine Lust, die dem Juden trotz aller seiner dichterischen Begabung

und Neigung, zum Erhabnen im tiefsten Wesen fremd geblieben ist. (Poë: Esprit de Perversité).

Juden: Fähigkeit, dass sie den Menschen in sich *tiefer verachtet haben* als irgend ein Volk.

Ganz anders als Paulus und die Juden haben die Griechen ihren idealen Drang gerade auf die Leidenschaften gewendet und diese geliebt, gehoben, vergoldet und vergöttlicht.

»Wenn ich dich liebe, was geht's dich an?« — ist schon eine ausreichende Kritik des ganzen Christenthums.

[45] Die Erfindung von Göttern, Heroen und Übermenschen aller Art sowie von Neben- und Untermenschen, von Zwergen, Feen, Centauren, Satyren, Dämonen und Teufeln war die unschätzbare Vorübung zur Rechtfertigung der Selbstsucht und Selbstherrlichkeit des Einzelnen.

Der grösste Fortschritt der Massen war bis jetzt der Religionskrieg.

Wer jetzt unbeugsam ist, dem macht seine Redlichkeit oft Gewissensbisse: denn die Unbeugsamkeit ist die Tugend eines anderen Zeitalters als die Redlichkeit (Stari)

Egoismus ist das *perspektivische* Gesetz der Empfindung, nach dem das Nächste gross und schwer erscheint: während nach der Ferne zu alle Dinge an Grösse und Gewicht abnehmen.

Ich erkenne die Geister, welche Ruhe suchen, an den vielen *dunklen* Gegenständen, welche sie um sich aufstellen.

proverb.: Seien wir klüger als die Schlangen, welche zu lange in derselben Sonne liegen.

Nietzsche: sens commun, Molière.

Wenn die Dankbarkeit Vieler gegen Einen alle Scham weg wirft, so entsteht der Ruhm.

proti 5 javnih mnijenja

Najbolji govornik je der Trommelwirbel

viši ljudi ne smiju se u Njemačkoj

Die Gedanken sind die Schatten unsrer Empfindungen — immer dunkler, leerer, einfacher als diese.

muzika der Traurigkeit des tiefsten Glücks.

Er ist ein Denker: das heisst er versteht sich darauf, die Dinge einfacher zu nehmen, als sie sind.

wer dich lobt, sagt zu dir: du bist meinesgleichen.

Kant schrieb gegen die Gelehrten zu Gunsten des

Volks-Vorurtheils, aber für Gelehrte und nicht für das Volk.

[46] *Lachen heisst: schadenfroh sein, aber mit gutem Gewissen.*

Daraus, dass einer »ein grosser Mann« ist, darf man noch nicht schliessen, dass er ein Mann ist.

Einen geheimen Feind sich halten können — das ist ein Luxus, für den die Moralität selbst hochgesinnter Geister nicht reich genug zu sein pflegt.

Väter und Söhne schonen sich viel mehr untereinander als Mütter und Töchter.

und unter den Blinden ist der König, wer die längsten Ohren hat.

Die Misstrauischen reden emphatisch; die Misstrauischen machen emphatisch

Sein ganzes Wesen überredet nicht — das kommt daher, dass er nie eine gute Handlung, die er that, verschwiegen hat.

Mann träumt gar nicht oder interessant.

es gehört selbst zu meinem Glücke, kein Hausbesitzer zu sein.

Obschon die scharfsinnigsten Richter der Hexen und sogar die Hexen selber von der Schuld der Hexerei überzeugt waren, war die Schuld trotzdem nicht vorhanden.

Die Originalen sind zumeist auch die Namengeber gewesen.

Was wir thun, wird nie verstanden, sondern immer nur gelobt und getadelt.

Istine su die *unwiderlegbaren* Irrthümer des Menschen.

...die Gewichte aller Dinge neu bestimmt werden müssen.

der Siegel der erreichten Freiheit: Sich nicht mehr vor sich selber schämen.

Sum, ergo cogito.

Našim gradovima nedostaju široka, tiha mjesta za razmišljanje.

najveća plodnost i slast od života *gefährlich leben*.

Seid Räuber und Eroberer, so lange ihr nicht Herrscher und Besitzer sein könnt, ihr Erkennenden!

Seinem Charakter »Stil geben« — eine grosse und seltene Kunst!

Denn der Anblick des Hässlichen macht schlecht und düster.

220 slava Genovi.

- [47] Ich liebe die kurzen Gewohnheiten
wir aber wollen die Dichter unseres Lebens sein, und
im Kleinsten und Alltäglichsten zuerst.
Ich will es machen wie Raffael und kein Marterbild
mehr malen. Es giebt der erhabnen Dinge genug, als
dass man die Erhabenheit dort aufzusuchen hätte, wo
sie mit der Grausamkeit in Schwesterschaft lebt; und
mein Ehrgeiz würde zudem kein Genügen daran fin-
den, wenn ich mich zum sublimen Folterknecht ma-
chen wollte (contra Baudel.)
prorocima su njihove boli proroci.
Wir selber wollen unsere Experimente und Versuchs-
-Thiere sein.
u amerikanizmu nješto indianskoga, anti-otium-skoga.
Auch die Liebe muss man lernen
der Pfad zum eigenen Himmel immer durch die Wol-
lust der eigenen Hölle geht.
ne samilost, već saradost — Mitfreude.
Ja, das Leben ist ein Weib! — veli N., a mi, aber kein
Weib ist das Leben.
Ach Freunde! Wir müssen auch die Griechen über-
winden.
Wir Furchtlosen (naslov).
auch die Wissenschaft ruht auf einem Glauben; es
giebt gar keine »voraussetzungslose« Wissenschaft.
wozu überhaupt Moral, wenn Leben, Natur, Geschi-
chte »unmoralisch« sind.
Der Mangel an Person rächt sich überall.
Christenthum haben, wie mir scheint, im alten Euro-
pa auch heute noch die Meisten nöthig.
Um den ganzen englischen Darwinismus herum haucht
etwas wie englische Übervölkerungs-Stickluft, wie klei-
ner-Leute-Geruch von Noth und Enge.
Der Norden war immer gutmüthiger und flacher als
der Süden.
Sollte es nicht der *Instinkt der Furcht* sein, der uns
erkennen lässt?
- [48] Gegen das Deutschthum
300 ohne Hegel kein Darwin.
Schopenhauer prvi pravi njem. ateist.
Danas »der Bauernaufstand des Geistes«
Kršćanstvo der letzte Römerbau

Kao noć duha (—Dostojevski, str. 308) ist die Kirche unter allen Umständen eine vornehmere Institution als der Staat.

welcher gute Schauspieler ist heute *nicht* Jude?

Das Weib ist so artistisch!

Hvali Napoleona, dass wir in's *klassische Zeitalter des Kriegs* getreten sind, jer je htio *jednu* Europu učiniti gospodaricom zemlje.

314 o ljubavi.

318 o studiju pod vedrim nebom, na gorama

jeder Spezialist hat seinen Bückel

für einen Frommen giebt es noch keine Einsamkeit

ich bin wesentlich antitheatralisch geartet.

321 proti teateru

Jede Kunst, jede Philosophie darf als Heil- und Hilfsmittel im Dienste des wachsenden, kämpfenden Lebens angesehen werden.

2 vrste paćenika: od *suviška*, pa od oskudice života: romantični i novi dioniški pesimizam.

Wir sind heute allesamt Sensualisten.

wir sind durchaus nicht »liberal«, wir arbeiten nicht für den »Fortschritt« i t. d. 335

kada pišemo, ne želimo biti samo razumljivi, nego i da nas *ne* razumiju

342 ples ideal filozofu

344: profetski: die Tragödie beginnt.

autoanaliza ludost

[49] Slavi albatrosa kao Baudelaire.

toranj sv. Marka (u pjesmi venecij. Mein Glück) — accent aigu: Musset

Nach neuen Meeren pjesme kao de Lisleove.

An den Mistral: Katalinić.

(34)

Diu noctuque incubando = deviza Newtonova.

(35)

Non ridere, non lugere, neque detestari, sed intelligere.

[AUGUST HARAMBAŠIĆ, SD VII.]

(36)

[49—53] Swift [...]

[ANTE KOVAČIĆ, SD VII. — AUGUST HARAMBAŠIĆ, SD VII.]

- (36) Ekscerpti na njemačkom sa sadržajem iz društvenog i političkog života Irske; ove je ekscerpte Matoš prepisao iz nekog njemačkog prijevoda jednog od Swiftovih tzv. *Irskih pamfleta*. (ISPUSTENO!)

(37)

[53] pro aris et focis.

[AUGUST HARAMBASIĆ, SD VII.]

(38)

[53—56] *Slobodan Jovanović: Političke i pravne rasprave.*
[...]

[PERA TODOROVIC, SD VIII.]

(39)

[56] *X zna, što niko ne zna, a ne zna, što svaki zna.

[ANTE KOVACIĆ, SD VII.]

*Konsekvencija značaja često je nekonsekvencija misli.

[ANTE KOVACIĆ, SD VII.]

Kraljevi se danas proslavljaju skandalima.

*Križa mod. ljubavi.

*Sve podnositi osim života.

[AUGUST HARAMBASIĆ, SD VII.]

Dok to pišem, krećem se oko sunca.

[KAFANSKE VARIJACIJE, SD V.]

Stubičanke lijepe žene.

Romantika = individualizam, klasicizam = kolektivizam.

Čovječanstvo volim u 1 čovjeku, Hrvatsku u 1 mjestu
Cesta biela, prebijena zmija.

Kleščička slična kralj. Dragi.

U historiji je uvijek slabiji pobjednik.

Vizija trusom zatrpanog čovjeka.

Pilko, kaj mrtve s - - t nosi.

Toni ressemblant à Régnier.

Boltek i Štef Duplić.

Vraz parasit.

Moral skeptika: čini dobro i ne vjeruje u nj'.

[AUGUST HARAMBASIĆ, SD VII.]

Otkad Zagorka Petricu, sve kelnerice dramatičarke.

Boltek vrači.

Znao je praviti djecu, dakle mogaše više od Kanta.

Za Franceka Klotilda: glas za kućnu porabu.

[57] *Croatie condition de moi.*

*Neki živu od literature; od nekih živi literatura.

[ANTE KOVACIĆ, SD VII.]

Le Figaro, samedi 19. IX., Mme Adam: Les Tchèques, comme nous, sortent de mêmes souches gallo-romaines.

(38) Ispisi s građom podataka iz srpske političke povijesti u XIX. stoljeću.
(ISPUŠTENI!)

Fiucek i hajka na lopove na tavanu.
 Čita oprezno, kao da ribu jede.
 Veliki vojvoda hessenski protektor arhit. Olbricha.
 Mi kod čovjeka tražimo i ljubimo X i Y, ne poznanice.
 Pol sela slično župniku.
 Zdrav ko crv.
 ručati (urlati) i ručati.
 Samo srećni su dobri, ali svi dobri nisu srećni.
 R. »za bana postaviti«.
 X tri roda, kao večer.
 Razrogači oči kao rogač.
 Zagreb ukusan samo kao zabranjeno voće.
 [AUGUST HARAMBASIĆ, SD VII.]
 šepanec = šampanj.
 *Samo kada ga nema nije dosadan.

(40)

Jean Valjean = Pierre Maurin, condamné 1801. aux galères pour avoir volé un pain après l'effraction d'une grille. Maurin fit 5 ans et Monsignor Miollis fut l'évêque qui accueillit chez lui le forçat libéré. Hugo piše roman 2 god. 3 mj., od 17. nov. 1845. do 21. febr. 1848. i t. d. — u 28. zamišlja, u 43. počinje, u 59. svršava djelo.

Grgur XVI. Cappelard, papa Stendhalova konzulata, o slobod. štampi u enciklici Mirari vos: Deterrima illa ac nunquam satis execranda et detestabilis libertas artis librariae.

[58] Otrov u Hamletu je jus de jusquiame i nije moguće da kralj od toga umre, Ambroise Paré okrivljen, da tako ubi Franju II. — Predugo od mandragore uspravna Julija.

Frank Craig: la Pucelle.

graša = dobrovoljni fond za prehranu naroda.

Aurelien de Sèze, advokat u Bordeauxu, prva ljubav G. Sandove.

Watteau: Ôtez-moi ce crucifix! comment un artiste a-t-il pu rendre si mal ges traits d'un dieu — i umre.

[O MODERNOSTI, SD IV.]

Nelson = Ema Hamilton.

»crljen kao zdur«. Zduri, dvorski huissiers u Dubrovniku, sasvim crvene uniforme.

ulozi = kostobolja.

1667. trus u Dubrovniku.

Rusalje = praznik Duhovi (Dubrov.)

paruke = vlasulje (dubrov.)

kuplje = tavan (dubrov.)

stranji = klijeti (dubr.)

Čeh Krampolek.

Dizmuš i Dezmuš.

Mme Bovary zvala se Delfina Delamare née Coutou-
rier.

X se bavi ljubavlju.

(41)

[58—60] *Die Hetären, griechische Freudenmädchen. [...]*

(42)

[60—65] *Johann Winckelmann: Geschichte der Kunst des
Alterthums. [...]*

[SAVREMENOST, SD IX. — AU-
GUST HARAMBASIĆ, SD VII.]

(43)

[65] *Talenat je, tko više može no što zna.

[AUGUST HARAMBASIĆ, SD VII.]

(44)

*Prosper Mérimée: Diane de Turgis. Chronique du rè-
gne de Charles IX*

Dva brata Mergya, protestant i obraćeni katolik, a pod
Rochelle ubija kalvinist Bernard Georgea.

Karlo IX. puca 14. aug. (bartolom. noć) na protestan-
te. Inače pjesnik.

Ne znamo, koji je brat mlađi i stariji.

(45)

Der Rattenfänger von Hammeln.

(46)

[65—69] *L'Avenir de la Science. Pensées de 1848 par E.
Renan. [...]*

[PUTOPIS IVANA ANDROVICA, SD
VII.]

(41) Citati i natuknice na njemačkom i hrvatskom o grčkim heterama, njiho-
vim vezama s književnicima i filozofima, kao i o njihovu učešću u druš-
tenom životu antičke Grčke. (ISPUSTENO!)

(42) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s biografskim podacima o Winckel-
mannu i s iscrpnom građom podataka i autorovih misli o grčkoj, egipat-
skoj i rimskoj umjetnosti. (ISPUSTENO!)

(46) Citati, pretežno na francuskom, Renanovih misli o znanosti, moralu, reli-
giji i humanizmu. (ISPUSTENO!)

- (47)
[69—71] *E. Renan: Saint Paul. [...]*
[PISCI I PISCI, SD IX.]
- (48)
[72—73] *Les chefs-d'oeuvre lyriques de A. Chénier [...]*
- (49)
[73—75] *Nietzsche: der Fall Wagner [...]*
- (50)
[75] *Jov. Skerlić: Franc. romantičari i srp. nar. poezija. [...]*
[DOJMOVI S UMJETNICKE IZLOŽBE, SD XI.]
- (51)
[75—79] *Otto Weininger: Geschlecht und Charakter. [...]*
[USPIO ROMAN, SD IX.]
- (52)
[79] Da nema žene, trebalo bi je stvoriti.
- (53)
[79—80] *Willim M. Thackeray: Die feine Gesellschaft [...]*
- (54)
[80—81] *T. W. Rhys Davids: der Buddhismus. [...]*
- (55)
[81—82] *F. M. Dostojevski: Bijesi. [...]*

- (47) Ekscerpti, uglavnom u prijevodu na hrvatski, s podacima o životu i radu sv. Pavla. (ISPUSTENO!)
- (48) Ispisi na hrvatskom s biografskim podacima o Chénieru i originalnim citatima iz njegovih pjesama. (ISPUSTENO!)
- (49) Uz ekscerpte na njemačkom i hrvatskom iz djela *Der Fall Wagner*, ovaj zapis sadrži i citate na njemačkom iz drugih Nietzscheovih djela: *Nietzsche contra Wagner*, *Der Antichrist* i iz pjesme *Die kleine Brigg*. (ISPUSTENO!)
- (50) Ispisi s podacima o Nodieru, Mériméeu, gospodi de Staël i njihovu zanimanju za našu narodnu poeziju. (ISPUSTENO!)
- (51) Ekscerpti u obliku kraćih natuknica i citata na njemačkom i hrvatskom iz ukupnog sadržaja djela. (ISPUSTENO!)
- (52) Ispis na hrvatskom sa sažetom biografijom W. Thackeraya. (ISPUSTENO!)
- (53) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s podacima o povijesti budizma i njegovim filozofskim osnovama i gledištima. (ISPUSTENO!)
- (54) Citati na njemačkom i hrvatskom iz čitavog sadržaja romana. (ISPUSTENO!)

(56)

- [82] Najskuplja roba, ne vriedeći ništa iza prodaje, je značaj.

(57)

- [83] *Le Sage: Turcaret*. Satira na fermiers généraux i uzdržavane žene iz finog društva.
J'admire le train de la vie humaine! Nous plumons une coquette, la coquette mange un homme d'affaires, l'homme d'affaires en pille d'autres: cela fait un ricochet de fourberies le plus plaisant du monde.
Crispin rival de son maître. Iz te komedije se vidi, da arist. francuska nije bila aristokr. u svojim odnosima prema služinčadi.

(58)

E. A. Poë: *Gedichte*.

Zvona = onomatopoetski: Schiller.

Lenore:

Das Leben noch im gelben Haar,
Doch nicht in ihren Blick —
Noch immerdar in gelben Haar,
Doch Tod in ihrem Blick.

Der verzauberte Palast:

Herrschte dort mit reichem Trosse
Der *Gedanke* — königlich.

Sonet *Znanju*

Pjesma *Israfel* (ein Engel, dessen Herz eine Laute ist und der die süsseste Stimme hat von allen Gotteskreaturen. — Koran.

(59)

10. VIII otišao sam od Franka izjavom u Hrv. Slobodi. Pokret i Obzor mi podmetnuše nogu.

(60)

- [84] 29. VIII. 09. scena s O. na Prilazu.

(61)

Prijan Lovro — Lovro Mahnić. Amerik. dvoboj u Osi-eku; u Spljetu si žile prerezao, profesor.

- (59) Ovaj se zapis odnosi na Matoševu IZJAVU (SD XIV) kojom je objavio svoj istup iz Frankove Ciste stranke prava; Matošev su istup napadačkim komentarima popratili zagrebački listovi »Obzor« i »Pokret«, s kojima je otprije polemizirao.

(62)

[84—88] *Voltaire: Histoire de Charles XII [...]*

(63)

[89—91] *Mme de Lafayette: La Princesse de Clèves [...]*

(64)

[91—93] *Gerard Harry: Maurice Maeterlinck [...]*
[MAETERLINCK, SD IX.]

(65)

[94] *A. Daudet: Tartarin de Tarascon.*

Au jardin de baobab.

Tartarin = Guijotte i Sancho.

Bombonnel lovac na lavove i Tartarin.

Na kraju dosta dosadno.

Kapa Grgura Crnogorskog qui donnait à Son Altesse un faux air de général mexicain, ou de chef de gare des bords du Danube.

des grands troupeaux de grues qui passent avec des cris d'enfants qu'on égorge.

Deva za njim u Tarascon. dromadaire déclassé.

(66)

[94—95] *Fontenelle: Dialogues des Morts. [...]*
[MATERLINCK, SD IX.]

[1904—1905]

(67)

[96] *Gautier: La comédie de la Mort, España, e. c.*

Mes vers sont les tombeaux tout brodés de sculptures;

(62) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s opsežnom građom podataka o životu Karla XII, njegovu ratovanju s Rusima te o glavnijim događajima iz evropske povijesti XVII. i XVIII. stoljeća. (ISPUŠTENOI!)

(63) Uz ekscerpte na francuskom i hrvatskom iz sadržaja romana *La Princesse de Clèves*, zapis obuhvaća i ekscerpte na francuskom i hrvatskom s podacima o francuskom društvenom i kulturnom životu iz autoričina djela *Mémoires de la Cour de France pour les années 1688. et 1689.* (ISPUŠTENOI!)

(64) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom s općim biografskim podacima o Maeterlincku, naslovima njegovih pjesama, karakteristikama njegovih djela, radu u reviji »Plejade«, vezama s drugim književnicima itd. (ISPUŠTENOI!)

(66) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom iz općeg sadržaja knjige (v. zapis 68). (ISPUŠTENOI!)

(67) Zapis s Gautierovim pjesmama može se sa sigurnošću datirati s 1905, iako je upisan između zapisa s kraja 1909. godine; rukopis naime pokazuje znakove oboljenja desne ruke kojom Matoš već jedva piše.

Ils cachent un cadavre, et sous leurs fioritures
Ils pleurent bien souvent en paraissant chanter.
mes vers pont

Dites qui d'entre vous, fils de ce siècles infâme,
Peut rendre saintement la beauté de la femme?
Aucun . . . , helàs! aucun.

On retrouve toujours les larmes sous le rire,
Les morts sont les vivants et l'homme est, à vrai
dire,

Une Nécropolis.

O mère du génie! o divine nourrice!
Des grands cours méconnus pâle consolatrice,
Solitude! qui tends tes bras silencieux
Aux ennuyés du monde, aux aspirants des cieux,
Quand pourrai-je avec toi, comme le viel ermite
Sur le livre pencher ma tête qui médite?

Sur le monde assoupi les heures taciturnes
Tordent les cheveux bruns mouillés des pleurs
nocturnes.

Le Pin des Landes: L'Albatros
Le poète est ainsi dans les Landes du monde
Lorsqu'il est sans blessures, il garde sin trésor.

[97] Il faut qu'il art au coeur une entaille profonde
Pour épancher ses vers, divines larmes d'or

U crkvi sela Urrugne:

Chaque heure fait sa plaie, et la dernière achève.

A l'horizon sans borne,
Le grave Escurial
Lève son dôme morne
Noir de l'ennui royal.

Ribeira:

Il est des coeurs épris du triste amour du laid.
Et tu sais revêtir d'une étrange beauté
Ces trois monstres abjects, effroi de l'art antique
La Douleur, La Misère et la Caducité.

L'Escurial = divines

Helas! grandeur veut dire solitude

Deux Tableaux de Valdès Léal.

A Zurbaran.

[98] A Jean Duseigneur:

Tout est grêle et mesquin dans cette époque étroite
Où Victor Hugo, seul, porte sa tête droite
Et crève les plafonds de son crâne géant

La vertu! c'était bon quand on était dans l'arche
La douleur est immense, et le plaisir borné

Slavi Eugeniju.

Divan sonet: Baiser rose, baiser bleu.

La beauté, dans la femme, est une mélodie
Dont la toilette n'est que l'accompagnement.

[99] Ave Maria.

[1909]

(68)

Fontenelle (Dialogues): [...]

(69)

16. IX. 09. Olga dobila mjesto u Opatiji.

BILJEŽNICA X.

[BEOGRAD, jesen 1906 — ZAGREB, prosinac 1910.]

[1906]

(1)

[1] *Zona Zamfirova* (god. 1903)

*biolozi i abiolozi

*Zona »bila je sudbine jednog rdjavo adresovanog pi-sma«

*Da ne znaš, ne bi znao gdje se događa i ne bi razumio.

*»Ušićen time stari Zamfir«

[STEVAN SREMAC, SD IV.]

(2)

[1—2] Slobodan Jovanović: Svet. Marković (1903) [...]

[STEVAN SREMAC, SD IV.]

(3)

[2] 18. jula 1895. (Ivk. slava posvećena Ribarcu)

[STEVAN SREMAC, SD IV.]

(4)

[3] [Slobodan Jovanović: Svet. Marković. Nastavak ispisa.]

[...]

[STEVAN SREMAC, SD IV.]

(5)

Čiča Jordan.

Dve pripovetke. Maksim.

»ruža plače za svojim draganom slavujem, koji je, valjda, otišao da fruštukuje mravlja jaja.«

(1) Naslov i navodi iz kraćeg romana Stevana Sremca *Zona Zamfirova*.

(2) Ispisi sa sadržajem iz srpske političke povijesti 70-tih godina XIX. stoljeća (v. zapis br. 4). (ISPUSTENO!)

(3) Svoj književno-kritički rad Matoš je započeo prikazom Sremčeva romana *Ivkova slava*; pod naslovom BIOGRAD, 18. JULA 1895. (od kojega ovdje zapisuje dio) Matoš je objavio 1895. u sarajevskom časopisu »Nada« (SD III).

(5) Naslovi pripovijedaka Stevana Sremca.

- [4] »u poeziji, kad je to duševna onanija«
 »ako mi ne pohvale priču a ono bar jezik u njoj da me
 spase«

(6)

Učitelj Maksim
 »Ibiš-aga«

[1907]

(7)

Lorković o Gjalskomu (Br. Kolo 98)
 Josef Dinar (Frank)

(8)

- [4—5] *Nodilo: Religija Srba i Hrvata. [...]*
 [EN MARGE, SD XIII.]

(9)

- [5] *Pisma Magjarolacah* (79)
 Dr. Matok
 Prostota bo zabacuje što joj je najrazumljivie, i hoće
 joj se čudesnih lažih
 francuska interpunkcija
 [JUBILEJ, SD XVI.]
 Hvali Engleze, grdi Nemce kvaritelje papira. Više stoji
 do kakvoće nego do kolikoće čitateljah.
 Nemac, toliki neotesanac
 [JUBILEJ, SD XVI.]
 čaverljati
 [ANTE KOVAČIĆ, SD VII.]
 [6] *Kada nisam za šalu, nisam zdrav.
 [GJURO STJ. DEŽELIĆ, SD IV.]
 Sieyès, Canning.
 Rasa i Gobineau.
 [JUBILEJ, SD XVI.]
 *1861. je njih nekoliko Makso Piškorac krstio stekliši.
 [GJURO STJ. DEŽELIĆ, SD IV.]
 Sam sebi se ruga.

(6) Naslovi pripovijedaka Stevana Sremca.

(7) Zapis se odnosi na panoramski članak Ivana Lorkovića: *Pogled na hrvatsku književnost u godini 1897* (»Brankovo kolo«, 1898) u kome je, uz ostalo, prikazan i književni rad Ks. Š. Đalskoga (v. BILJEŽNICA I/1108).

(8) Ekscerpti s podacima o hrvatskim narodnim i religioznim običajima. (ISPUŠTENOI)

(9) Ispisi iz djela Ante Starčevića: *Pisma mađarolacah*.

Nisam li ja uvek govorio, kako i danas govorim, da je
Austria bila i da bude do smerti samo herdja.

[ANTE KOVACIC, SD VII; — JU.
BILEJ, SD XVI.]

*Magjari »oholi divljaci, nadute kukavice.«

[JUBILEJ, SD XVI.]

passa tempo: Talijani ližu kesten (XXIII)

*Gladan čovek nije van za molitvu, a i čemu molitva?
ceo — e

Lutherov stil

vlaški pop, Apis

Ter samo iz mraka, iz potaje škodi onim s kojima javno
pohervati se neimaju serdce.

[GAJ, SD VI.]

Stari u Zagr. 1839.

Poklon do crne zemlje i još dublji!

[INTIMNE MISLI I IMPRESIJE,
SD X.]

mačkožder, skrozirati (skroz gledati, progledati), per-
por = strah

[JUBILEJ, SD XVI.]

Milojević

Imitira Voltairea

[7] prasetja glava = srbska

Slavoserbi živina za majmunom najpriličnija čoveku.

[GAJ, SD VI.]

30 slav. rieči kod Magjara

Može se pomisliti, da onaj koj ubija jednoga, to radi u
dobroj nameri, za se ili za tretjega; nu osim našega ob-
ćinstva nitko nemože pomisliti, da onaj ubojica radi u
dobroj nameri po onoga koga ubija.

[8] prostota (tlaka) Našinci

(10)

Danilo Medić: U ruskom taboru 1877—78

[PERA TODOROVIC, SD VIII.]

Danilo Medić: Različite Pjesme (73 Dr. Albrecht)

Pjeva Napoleona, Hanibala, Aleksandra Vel., Cir i Kre-
za, Skenderbega

Jednom Popu:

Vijaj popo mjedena bakrača,
Bakrač dimi kad se s njime maše,
Ali n'jesi rodjen za pjevača,
Jer su pune plama pjesme naše;
Nije vrana sokolova leta,
Niti crna pamet za pojeta.

*N. Svačijakoviću.

Ti si nadri-novinar,
Mažeš članke za dinar,
Nosiš kožu na pazar;
Dakle larmaj, lupaj, viči;
No pero ti istom liči
Kano oklop na djetetu
Ili sedlo magaretu.

[LITERARNE LAKRDIJE, SD
XIII.]

[1908—1909]

(11)

Hrvatska Vila na slavu sv. Ćirila i Metoda — 5 srpnja
1881

S. Buzolić, F. J. Despot, fra Grgo Martić, Mihovio Pa-
vlinović.

(12)

Hrvatska vila 1882. Krčmarić, Harambašić, Anka K-ć,
Nikola Kokotović

[9] *Hora i Kalinića* prevodi Eugen Matić

[JUBILEJ, SD XVI.]

Vrlo rezervirano govori o Kovačić. Fiškalu.

[JUBILEJ, SD XVI.]

Franjo Krežma.

Jov. Hranilović suradnik almanaka Hrvatske, pored
Nikole Gjurgjevića, Ilije Milarova, Devčića Virgila,
Opermana Dragutina, Bože Vinkovića

[JUBILEJ, SD XVI.]

Lav. Vukelić, pobratim mu Bude Budisavljević. Mati-
ca se već 1882. zbog Vukelića izgovara.

Liepo o Puciću, hvali Cvijetu

Marija Kiseljakova; stari Kiseljak

(13)

U najljepšoj dobi umiru Kovačić, Botić, Palmović, Še-
noa, Blažek, Niemčić, Vraz, Dežman, Preradović, Vu-
kelić

Abel Lukšić

Hircovi putopisi

Pravaš Eduard Halper, sudac, dao 1500 for. jamčevine
za Hrvatsku. Bar. Rukavina

[JUBILEJ, SD XVI.]

(14)

- [9—10] Deželić: Životopis Mirka Bogovića [...]
[GJURO STJ. DEŽELIĆ, SD IV.]

(15)

- [10] *Hrvatska*, knjiga za god. 1881

Portrait Vjekoslava Bacha: dugačka, natrag do ramena začešljana tamna kosa, visoko čelo, svedene dugačke obrve, velike dugoljaste crne oči, nos malo savi-jen, energičan, krupan, širokih nosnica, usne bujne, brada samo po vratu, brkovi mladi i tanki, surka.

Štiocu: »Ili je to u redu, da lanjsku Hrvatsku dostoj-no ne ocieni nijedan hrvatskih listova, bilo političkih, bilo beletrističkih?

[ANTE KOVACIĆ, SD VII.]

Policija u Grazu zabranjuje pjevanje U boj u boj i Puklerovu konferenciju »O hrvatskom otačbeničtvu.« Zajc

Hrvatska u Grazu i Hrvat u Pragu.

- [11] Ah, to mene boli! ... Ti nemaš slobode,
Nemaš svoje soli, ni kruha, ni vode,
A kraj divnog svoga i tolikog blaga!
U naroda vieću Tvoj se glas ne broji,
Al su tomu krivi tek sinovi Tvoji —
Ipak si mi mila, ipak si mi draga.

[JUBILEJ, SD XVI.]

Bach rođen 1845. u Rujevcu, mjestu nekadašnje ban-ske pukovnije, od oca (umirovljenog majora).

1860. iz sedmog razreda istjeran, radi njemškutara prof. Schwarza, u Senju. Izgubio stipendij.

Pravnik u Z-bu, gdje ga pomaže Josip Bach, biv. rav-natelj pom. ureda kr. financija. Novinar, saborski ste-nograf.

Poslie Hervata (dr. Milan Matok) Bach urednik Her-vatske (69) — sa 5—6 for. mjesečno. Vegetarijan. »Au-strianske Diple« i »Magjarske gusle«. Samoučki nau-čio francuski.

[GJURO STJ. DEŽELIĆ, SD IV; —
UMJESTO VIENCA, SD XVI; —
JUBILEJ, SD XVI.]

*»Nulla redemptio sine sanguine« — deviza.

[GJURO STJ. DEŽELIĆ, SD IV. —
JUBILEJ, SD XVI.]

11. listopada 1871. pade kod Plavče drage s revolverom u ruci, pored Kvaternika.

[GJURO STJ. DEŽELIĆ, SD IV.]

- (14) Ispis obuhvaća bibliografske podatke o objavljenim knjigama Đure De-želića. (ISPUŠTENOI!)

Simpatično u Hrvatskoj o Rusiji, i mnogo.

»Pogled na razvitak ruskog društva i literature«, divan članak, sasvim galofilski. Slavi Bjelinskoga.

[JUBILEJ, SD XVI.]

(16)

- [12—16] *Deželić: Hrvatska narodnost iliti duša hrv. naroda.* 1879. [...]

[GJURO STJ. DEŽELIĆ, SD IV; — ANTE KOVACIĆ, SD VII.]

(17)

- [16] *Burzanci.* Roman iz živ. hrv. 1885.
Proti M. Bistrici: popovski nemoral.
Klerik Radomir i švajcerova kći Ida. Nikolaj Cvjetić i Dragica.
Grad Mojmir, Čifut Gross. Lazar Ilić, rentier, Radom. defraudanti
- [17] Rasprava o bečkoj burzi.
Obrazovan
Zora Ilić i senzal Rudolf Majer, Vladimir Ilić
Radomir i Ida Holzer, Radomir i krivotvoritelj: doživotna tamnica
Sin Laze Ilića utopio se u Neckaru: Vladimir.
»lozin sok«, »brzovlak sipajući paru na sve strane«
Lazar Ilić Rentier — Wien Wipplingerstrasse No 6
*»Gledao na zapuštena imanja hrvatskih vlastela i bogate tvornice: posjede njem. doseljenika.«
Ideal: patriotski advokat, pa župnik.
*»Redom se ruši bogatstvo domovine, a mjesto domaćih sve polako dolazi tudjin za tudjinom.«

(18)

Zulejka, roman iz bos. prošlosti (1890)

»bukteće ljubavlju srdce«

[GJURO STJ. DEŽELIĆ, SD IV.]

Grudobran, Propagandni služnici

»ugodno je djavolu sve, što vodi u očaj«

[GJURO STJ. DEŽELIĆ, SD IV.]

O urocima (u Zulejci).

Zulejka, Selimova ljubava. Selim III.

»štrca voda u svih krasah kano da je pravi kalospintekamokrene«

[GJURO STJ. DEŽELIĆ, SD IV.]

(16) Ispisi s građom podataka o hrvatskoj povijesti od najstarijih vremena. (ISPUSTENO!)

(17) Naslov i ispisi iz romana Đure Deželića: *Burzanci*.

(18) Naslov i ispisi iz romana Đure Deželića: *Zulejka*.

»Tako je Rafael svoju Madonu de Foligno udahnuo u oblake, gdje počiva kano mjehurić od sapuna na baršunastom vanjkušu.«

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

- [18] opis ramazanskih običaja
Mejrima udavi Zulejku
mijenja particip
Despot Stjepan Lazarević (?) pomagao Turčinu kod
Nikopolja (?)
Popularna bosan. istorija.

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

proza u nesrećnim desetercima.

Stakićeva Maca i Gojko

bos. običaji.

Šenoa popularisana istorija

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

»Živad tankoga i debeloga grla.«

Kajkavac štokavski.

(19)

Duka veli (Pismo iz Alpa) »smo slušali kako celokupno nebo švajcarskih angjela jodluje za Engleze dole u Interlakenu.«

(20)

Deželić: Životopis Mirka Bogovića.

Dubrovčane zove klasicima

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

»Nitra, mila Nitra, ti visoka Nitra.«

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

»sačinjavao pjesme«

29. srpnja 1845. Niemčić pade preko ranjenog Bogovića.

1853. Bogović zbog našinaca u gvoždje.

Bogović prirodoslovac, Dežman, Vukotinović, dr. Tkalac u Rimu

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

Vrbanić Fran prevodi: Krvava Ruka (Montepin) u Obzoru.

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

Bogović nije slatki Januš.

- [19] Bogišić, Ban, Budmani, K. Vojnović, Kukuljević

(21)

Kvaternik: Istočno pitanje i Hrvati.

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

M. Pavlinović: *Hrvatski razgovori.*

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

Pavlinović: *Misao hrvatska i misao srpska u Dalmaciji.*

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

Bož. Petranović 1848. Hrvat.

»Narod bez prava povjestnoga nije narod, ili bolje re-
kuć, to je nahod narod.«

[GAJ, SD VI. — HRVATSKI NA-
CIONALIZAM, SD XVI.]

Niko Pucić

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

Ljubiša se zakune na državno pravo hrv. i traži sje-
dinjenje Dalm.

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

Srbija niče, jer — sloboda, a mi propadamo zbog Au-
strije.

»Zemljaštvo« u Dalmaciji.

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

Srbija ne može imati zajedn. interese s nama.

Nema srpstva dok ima 2 dinastije

Bosna i Supilo

[OKO RIJEKE; — GJURO STJ.
DEZELIĆ, SD IV.]

Nemamo eseja ni o jednom Hrvatu

[ANTE KOVACIĆ, SD VII.]

Srpska misao javlja se tek 1880. u Dalmac.

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

Srpstvo u Zagrebu

Srpstvo: Divide et impera

[IZ KNJIGA I KAZALISTA, SD X.]

1848. traže Bokelji združenje s Hrvat.

U Bukovici pravosl. zovu svoj jezik hrvat.

[20] Dok radikali postaju od socialista konservativci, pra-
vaši evoluiraju prama social.

Pravaštvo i klerikalizam.

[AUGUST HARAMBASIĆ, SD VII.]

Obzor (br. 84 i 92) 1874.: »Još prije one znamenite iz-
jave itd. (contra Serba)

Bajamonti, Klaić

baron Živković

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

Mi i Poljaci

Dali su nam jezik. Ako se rodih u štali, nisam vol.

[GJURO STJ. DEZELIĆ, SD IV.]

Slovinci, našinci

Bruerović, Vidali, Minčetić: Dubr. hrvatski, kao Šiško
Gjorgić i Dinko Zlatarić

Dr. Polit
Fran Bulić
Horvatović, Binički, Pančić, Pucić.

(23)

*Razmišljaji i istina. Odgovor na Pavlinovićev pamflet
»Hrvatski razmišljaji« (1884)*

»Članci ovi nisu naručeni odnikle; može li to kazati Don
Mijo o svojih, dvojimo.«

Pavlinović prečutao Starč. i stranku prava.

1861. Štrosm. i Rački, da Hrvatska ne može biti samo-
stalna.

[GAJ, SD VI.]

Pavlinović grdi Staroga
Folnegović

(24)

[21] Starčević: Nekolike uspomene, 1870

Motto: Rousseauov stih.

Štroce kao djaka nigdje.

I. Mažuranić od Starč. stariji za 10 god.

Kritikuje »Hervati Magjarom«, jezik, Čengićkinju, a
popunjenje Osmana hvali.

Mažuranić, kod držav. odvjetništva progoni Bogovića
i Filipovića

[GAJ, SD VI. — ANTE KOVACIC,
SD VII.]

Maž.: 1) ohol, 2) ne ljubi mu se posao.

Mnogo drži do obličja

»ljudi neobičnih ili koji hoće da su neobični.«

*»ja sam preko mere ćutljiv kada vidim da tko trpi.«

[ZA KRANJČEVICA, SD VI.]

*»A narod koj je pao samo na jednoga muža, vredno
je i mora da propadne.«

»Slavoserbi stvoriše i proglasiše dogmu koja uči da
Hervati nemogu o sebi biti, nego da moraju ili pod
Magjare, ili pod Austriu.«

[JUBILEJ, SD XVI. — HRVATSKI
NACIONALIZAM, SD XVI.]

Danas je bez dvojbe, francezki dvor najdemokratični-
ji u svoj Europi.

Neko »sa Vuke« piše proti Hauliku. »Hauliku (je) sa
g. biškupom Štrosmajerom kako-no po bajki biaše Ju-
pitru sa govnovaljem.«

Štrosm. je »čvrste volje i radi neumorno.«

Proti javnom glasovanju.

(23) Naslov i ispisi iz brošure Đure Deželića: *Razmišljaji i istina*.

- [22] dosada se praktičnost Slavoserbah, ta njihova najvišja dogma koja ludorijom kersti sve što je dobro i korisno, sve što je pametno i veličanstveno po narod, ta njihova dogma, praktičnost, dosada se nepokaza praktičnom, nego protivno!

*»narod hrvatski dade novo pokolenje koje će obnoviti i učvrstit njegovu sreću, slavu i veličinu; narod hrvatski kroz i uz svoje sinove i prijatelje okrepit će se na suncu, koje se radja za unesrećene narode.«

[ZA KRANJCEVICA, SD VI.]

(25)

Hrvatski Kalendar za prostu godinu 1858. Ureditelj Dr. Antun Starč.

[Dr. ANTE STARCEVIĆ, SD VII.]

Uz svaki dan po jedan aforizam moralni.

[Dr. ANTE STARCEVIĆ, SD VII.]

Uz 13. lipanj: Lep glas u tmini dobiva vlastitu sjajnost.

[Dr. ANTE STARCEVIĆ, SD VII.]

29. studeni: Tko pametno žive, svaki dan derži za posljednji.

1508. hrv. ban pokršteni Žid Ivan Ernušt Čakovački
1565. za Bakiće (Krupa) contra Zrinyi.

Iza Gupca zabranjeno puku pjevati »reklo bo se, da je seljak najbolji kada plače.«

[ZA KRANJCEVICA, SD VI. — GAJ, SD VI.]

1592. vladika senjski (u Klisu zauzetom) na kolac nabijen sa kanonici.

U kozeriji *Uputa* divno o djacima: kako 3 djaka mažu Turopoljce kod sv. Petra (u Vlačkoj ul.): misli za opanke, da su race.

[Dr. ANTE STARCEVIĆ, SD VII.]

- [23] Značaj (prevod jamačno Rochefocaulda)

Članak o Muhamedu

Na kraju: *Dosetke.*

Vrhovčev vic sa graničarom, koji se Ročildu danas pripisuje.

prof. Cicigoj (Rieka)

(26)

Na čemu smo (Starčević, 1878.)

Motto od Vattela.

»Bulgari, u svom državnom zametku grana Hervatah.«

[JUBILEJ, SD XVI. — HRVATSKI NACIONALIZAM, SD XVI.]

A la Nietzsche: »Rusia je, danas jedina država koja ima svest o svojem poslanstvu: o razširenju svoje vere i narodnosti.«

[KRALJ ILI MIR, SD XVI.]

njemačke pasmine ne prima se znanost
Također u Rusii je slavoserbske pasmine.

[ANTE KOVACIC, SD VII.]

II. članak grčkog ustava (pod ruskim uplivom): »Pod novom narodnostju gerčkom razumevaju se svi stanovnici carstva turskoga, koji veruju u Isusa — Kersta.«

Nitko ne mrzi Slavstvo koliko Rusi.

»gnjusno ime slavsko ili što je isto, serbsko.«

[JUBILEJ, SD XVI.]

»Rusi su, ugovorom o miru u Bukureštu, žertvovali Turskoj Srbiju, jer pokret puka biaše u francuzkom duhu.«

[24] Slavstvo je čedo Austrie, ova ga je rodila i odgojila za — da se Poljaci, Hervati i Česi puste u sanjarije, pro-pustiv svoja prava i svoju osebnost, za — da ona uz-mogne ove narode terti kao Slavce koji da teže na se-ver, i za da ona od Zapada dobiva priznanje i pomoć proti ubitačnu življu slavstva.«

»učec se koristne stvari, nemari se za metafizičke.«

*Napoleon III. »preplemenit vladar.«

Današnje uređenje monarhije po osnovi Rusije i Praizke.

»Kako nekad gerčtina rastrova rimsko carstvo, tako nemačka duha raztače Europu i Ameriku.«

[JUBILEJ, SD XVI.]

Poljaci mogu samo s Rusijom.

(27)

Govor dr. S-a u saboru 27. I. 66. povodom adrese

[DR. ANTE STARCEVIC, SD VII.]

*Porugljivo o papi.

[ANTE KOVACIC, SD VII.]

Obitelji, koje učiniše Ferdinanda I. hrv. kraljem, sve propadoše.

Franjo Rakički = Rakoci

*Jadna smrt Jelačića i Franje Kulmera.

[GAJ, SD VI. — ANTE KOVACIC, SD VII.]

»despocie (se) nepopravljaju nego propadaju« — Au-strija.

Pruska i Neufchâtel, Francuska i Andora.

*Austriji »osim vlastite sebičnosti ništa nije sveto.«

[JUBILEJ, SD XVI.]

(27) Ispisi iz Starčevićeva Govora u sjednici sabora hrvatskoga na 27. sežnja 1866.

Pasmina slavoserbska po Hervatskoj (1876.)

proti grčkom *udesu*; po tom principu nema dobra ni zla, kreposti ni istine.

»bolvan, ili bog«

Prisega biaše Gerku šala. *Dius Fidius* i *Fides*. — *božanstvo Grkom nepoznato.

Brak kod Grka — i kod Rimlj. svetinja.

Rimljanke bo dadoše Rimljane.

[25] Rimljanin sam obradjuje zemlju, Grk ne.

»Od seljanah se radjahu i najjačji muži i najhrabrii vojnici.«

Rimljani propadoše: »jer su pristali da ih uhvati tudjinstvo, gerčtina.«

*Čaverljanje i poplitjanje.

[ANTE KOVACIĆ, SD VII.]

Kad se u Rimu pojavi Malthusov sistem, propada narod, plodnost, hrana i sloboda.

Rimljanin »najnespretnii za metafiziku, ili za sanjanje na javi.«

18—19 *proti kršćanstvu* kao kontrastu rimskih načela, *»ovde se uzveličava čovek, onde se kaže da je čovek kao i tegleće blažće.«

*Hrvati, jedini narod, koji primi kršćanstvo svojevoljno.

[JUBILEJ, SD XVI.]

rimska *gentilitia* = »slava«, krsno ime.

Kod Hervatah, poradi kervi, narodnostih, verah i popah nemogaše biti sloge.

[ANTE KOVACIĆ, SD VII.]

Str. 90 vrlo lažno o Kosovu

hervatska pasmina nečistom pasminom u Arbanaskoj, u Rašii i u Srbii prevladana, u Bosni raztrovana.

Arsenij Cernojević biaše iz vidjene obitelji hervatske. »pomagači zlikovaca« = jatak

U Ugarskoj pasmini ima madj. imena, u Hrvatskoj sve do najnovijeg vremena nema prezimena.

Stefan Dušan »u istinu biaše kerstjanin ikoje cerkve.«

[26] Vlah Domitrović zagr. nadbiskup.

»nose mertvace uz strahovito kruljenje, i kad popi pro-mernjauču nekoliko rečih, spuste mertvaca u grabu.« više mrze vješala no kotač.

»Biskupi, osobito mitropolite, do Stratimirovića, pristojte u venac apoštolskih muževah.«

(28) Ispisi iz djela Ante Starčevića: *Pasmina slavoserbska po Hervatskoj*.

»A u puku zapadne cerkve, gde potiče štogod dobra i poštena, to prečesto dolazi samo odtuda, što on ne sluša i nesledi popa. Da ovaj puk nebi bio poživinčen, on bi uz redke iznimke, u popu smatrao najpervoga svojega neprijatelja. U istinu, narod hervatski ima svu svoju nesreću najvećma popom pripisati.«

[ANTE KOVACIC, SD VII.]

(29)

A. St. *Jubilei* (1888). Preštampano iz Hervatske.

[ANTE KOVACIC, SD VII.]

»Znanje uvek biaše i ostaje moćju.«

[JUBILEJ, SD XVI.]

Ciela crkvena poviest.

»Židovi koji su jači neg se obično misli.«

*»naseći« = navesti

[JUBILEJ, SD XVI.]

Papin i Štrosm. jubilej

Štrosm. »je dao i pripomogao na selu načiniti cerkvu, koja bi dolikovala znatnu gradu i koje ni tretjinu do- maći puk nemože napuniti.«

»On je pripomogao uvesti i zavodah u kojih se papir i mladići kvare.«

[ZA KRANJČEVICA, SD VI. —
HRVATSKI NACIONALIZAM,
SD XVI.]

[27] contra Štrosm. »danas nikakvoj verskoj propagandi nije vreme pogodno.«

»najbolje je deržati se svoje vere, a nepozvan nedariti u nijednu drugu.«

Štrosm. vodi samo osobna taština.

Ruski vjerski jubilej.

*»Koj drugi narod može pokazati seljane kakovi su eno ruski, i samo ih treba na pravi put navesti.«

[TOLSTOJ, SD V.]

Tvrđi, da se nigdje nije muhamedanizam mogao ukor- jeniti, osim tamo, gdje mu pravoslavlje prokrči put.

(30)

St.: *Ustavi Francezke* (1889).

Prigodom 100 god. od revolucije.

*»Možda još nikada do Napoleona III. nije na presto- lje došao muž uzvišenih misli i plemenitijega serdca.«

»Romanska narodnost od nekada je zastupala i danas zastupa prosvetu, slobodu, napredak, a medju velikimi vlastmi Europe ima samo jednu državu, Francezku; a germanska ima tri.«

Zagovara savez rusko-franc.
 Lijepo o ruskom narodu.
 engleska lozinka a deo rex, a rege lex
 [JUBILEJ, SD XVI.]

*Cagots = franc. slavoserbi.
 [ANTE KOVAČIĆ, SD VII.]

- [28] »Židovi, pasmina, izuzev nekoje iznimke, bez svakoga morala i bez svake domovine, pasmina koje svako udo podano je samo dobitku osobnu, ili onomu svojih ro-djakah.«

Revolucija je rastrovala franc. narod, izjednačivši im Cagote i Židove.

Za mod. Francusku »jer i tamo danas u javnih poslo-vih odlučuju Slavoserbi različitih dlakah, nu u stvari svi jednaki: svi blatno sebični, svi neprijatelji dobroj stvari.«

Poziv na svetkovanje 14. lipnja.

(31)

- [28—29] Jochann Joachim Winckelmann. [...] [SAVREMENOST, SD XV.]

(32)

- [29—31] William Edw. Hartpole Lecky: *Geschichte des Ursprungs und Einflusses der Aufklärung in Eu-ropa* [...]

(33)

- [31] Dr. E. Dühring: *Der Werth des Lebens*.
 Hegesias, vrst Schopenh. preteče.
 Wagner posvećuje Feuerbachu »Das Kunstwerk der Zukunft«.
 Contra Schopenhauer-Wagner.
 Byron energičan.
 Schopenhauer se zauzima za stare jungferice.

(34)

Bruno Bauer: *Zur Orientirung über die Bismark'sche Aera*.

- (31) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s podacima o Winckelmannovu ži-votu i njegovoj tezi o utjecaju društva i klime na umjetnost. (ISPU-STENO!)
- (32) Citati na hrvatskom i njemačkom o povijesnom razvoju racionalističkog gledanja na svijet, toleranciji, teološkom dogmatizmu katolicizma i o religioznim »čudesima« iz prijevoda knjige Hartpole Leckyja: *History of the Rise and Influence of the Spirit of Rationalisme in Europe*. (ISPU-STENO!)

Jedoch hat England keinen Mann aufzuweisen, der sich mit den romanischen Entdeckern der Grundgesetze in der Entwicklung der Völkerfamilien und Weltreiche messen könnte.

(35)

[32] *Hektorović: Ribanje i Ribarsko prigovaranje*

»Za trudom daj pokoj tko neće na prišu — skratiti život svoj.«

Paskoje Debelja i Nikola Zet: hvar. ribari.

ličmina = liko

jajnik = ajeršpajz

hidrografska rasprava, eksperimentat.

bantuz = rog« (metati roge), one čaše na ledjima.

rijeke posljedice isparavanja; o rosi.

»Recimo po jednu, za vrime minuti,
Bugarščinu srednu, i za trud ne čuti;
Da *Srbskim* načinom, moj družu primili
Kako meu družinom vazda smo činili.

Marko i Andrija, pa Radoslav Siverinac.

pohitaše brze konje

Divno o Marku Marulu

O Splitu čestiti, ki si sreću imil,
da s' vazda gnizdo ti razumnim ljudem bil.

Svakome mučno je sama sebe znati,
A za tim lahko je drugih pokarati.

[33] jastog = le homard

Viteže naredni Brtučeviću moj

*Ki cića umin'ja, koje on imiše,
i čista živin'ja svude poznan biše;
ki svojom dobrotom, kud godi je hodil
i svetim životom svim je bil drag i mil;

[TOLSTOJ, SD V.]

svu našu okruni stranu mnogom dikom,
i častju napuni i hvalom velikom;
kim je urešen bil i jezik slovinski,
i kim se je dičil tokoje latinski.

pir, medjaš, pomnja, [vladika]

U pismu Mikši Pelegrinoviću »našega jezika« (koji se meu svimi ostalimi na svitu najveći broji i nahodi).

vladika = mladica, dresel = žalostan

- *Mlade udovice skupom se ustaju
žene i divice, koje te poznaju,
ter ti prikazuju ružice rumene,
neka te počtuju, i venci zelene,
pelinom kićene, povite kosami,
[34] zlatom narešene, zalite suzami.

[ZA KRANJČEVIĆA, SD VI.]

Isklad = prolog.

(36)

Renan: Qu'est ce qu'une nation

*La nation moderne est donc un résultat historique
amene par une série de faits convergeant dans le même sens.

[GAJ, SD VI. — AUGUST HARAM-
BASIC, SD VII. — HRVATSKI NA-
CIONALIZAM, SD XVI. — JUBI-
LEJ, SD XVI.]

Švajca je jedan narod.

Une nation est une âme, un principe spirituel.

[GAJ, SD VI.]

(37)

Renan: L'Eglise Chretienne

Rabi Akiba = Bar Kohbin partizan. Ubijen, pošto ga
užarenim gvoždjem oguliše.

(38)

Dok bijah u gimnaziji pjesme bijahu sramota — Baza-
rov i maximum Heine.

Ljubav je neprijateljstvo proti sebi radi drugoga (dru-
ge)

Kuharice i šeširi

- [35] Wiesner
pod klerikali
[patriot.] nacion. literat.
bez talenta
»nekoliko«
media via

(39)

Zola, France, Pantheon

(40)

Graphosasmus, Mogigraphie

(38) Bazarov: glavno lice romana *Očevi i djeca* I. S. Turgenjeva.

(41)

Hvaliću ga, da se kupuje.
nabijač zanimanjem
smieh = poganski; kršč. satire nema.
Napravili poznanstvo kao psi: njušili se.
poslao memo nemo (ne v Rim)
Punch, Futatsch
I iza prodaje ima karaktera, jer ga prodaje na funte,
ne rasprodajom.

[36] Krezuba ironija
X i opet pobacio.

(42)

*Život nam smeta da — živimo.
*Srp. pitanje taj trn u našoj peti.
Ban Dim
l r
e e
p p
t t
i i
r l
reptil — anagram od leptir
Skerla i Baudelaire
Vodi računa o mom sjemenu
*kao 4 evanjel.
*anonimna pisma
*brutalni Brutus
Najviše dopala knjiga koju baš čita
*Indiskretan koji nikog ne smatra neindiskretnim.
U Glasniku Herondas
Učinio poznatim tamo nekog A. Šenou.
*duša sliepa i liepa
*život lik u uzburkanoj vodi
Indiskretan drži cio sviet diskretnim.
priljepčiv kao bolest

(43)

[37] *na Štrosm. Osvit Stenjevec Gjalski = jesenji tip.
*štiglici *Julius Ein poln. Jud der Fuchs heisst *ručati
i ručati *Vukić zvonar Carlyle — Tennyson sunce lu-
ben., mjesec dinja *Arnold Lesić jesenske žene. *Ivici

(43) Nacrt za feljton JESENSKE SETNJE (»Hrvatska sloboda«, II, br. 207,
str. 1—2, Zagreb, 11. IX. 1909) i prvopis soneta GRICKI DIJALOG koji
je Matoš prvotno objavio kao završetak feljtona JESENSKE SETNJE.

Franku vuha zarubiti Venecijanci i jesen Goethe znao
 *Matejna *Babu je buha fpičila *Žagarica *Škola *Bu-
 ratti a+g+m *Janez i štiglici *prdi Mara na pudara
 *Cinkuši, najveći gosponi v Zagrebu *odi v Rim *Nu-
 gent i Maž. *moj Zagreb *magarac i grof *Crnogorci.
 bista sv. Kralja u Parizu *Vrbanić *Cinkušu mater
 klel radi škole Reberski Kak mi je sada vredi smrtni
 greh Brezovica

[JESENSKE SETNJE, SD XV.]

- [38] *lečeju pečeju rečeju nečeju vlečeju
 cigani frigani zdigani vžigani štrigani

*Jesen i zima

Čuju gospon naj mi rečeju
 Zakaj naši ludi jesu cigani,
 Zakaj v Peštu našu zemlu vlečeju
 Bara, čkomi, Barek, mi smo frigani

Čuju gospon zakaj nečeju
 Naši [ludi biti jakši v srcu] [rodoljubi biti jakše
 vžigani] ljudi bit za bana zdigani?
 Zakaj [novci] [penezi] novci naši [drugom]
 tuđem tečeju?
 Čkomi, baba, nismo dost prefrigani.

A na nebu [zlatne valove] modrim [riečima]
 slovima

[Jesen] S oblacima jesen govori
 Veče [ide] teče s našim snovima
 Prestaše već stari govori
 Susjedovoj [pak] u kući, tek [je] se kapica
 [Vidi gdje je časko stari japica] Vidi gdje već
 driema [stari] Bara i japica

[JESENSKE SETNJE, SD XV. —
 GRICKI DIJALOG, SD V.]

(44)

- [39] *Gdjica P. gdja L.
 Mondmarter
 Pasarić Milo
 Salammbo
 Za opoziciju uvježbao se u Agr. Zg.
 I ovaj feljton prevede za Zeit. i puce.
 U Obzoru naučio hrvat.
 Konviktorci
 U Savremeniku
 Cave criticum

- Češka imena
 Glumci o L.
 Novinara i knjiž. Dežmana moli za člančić
 Ja nikad tako ubog, da pokretašima ne mogu nešto pokloniti
 opozicija, ne vlada
 [40] reklama za Raića
 Grga Lesić
 Speidel, Sarcey
 Dežman naručio od Wenzelidesa
 Eksistencija moje literature
 Jakšićev stil
 Zašto posvadjeni: hram, kultura, Pariz, Srbija
 novinar i literat
 literarni gauneri kakvu kaznu?
 Medić, Kumičić, Kovačić
 Cave criticum
 vel. nos.

(45)

- [41] Ja kod Raucha.
 *Ilički trgovci
 akadem. knjiž. druš.
 *Industrija
 Andruštvo
 tudjinac u Zagr.
 Šenoa, Treščec
 *Dolnji grad nije Zgb.
 *Ljepota okolice *Hrastova šetnja
 *Meditacije
 *Zgb. — Bgd.
 Tornjevi puževi rogovi
 *Licej — guvernant, zavod za fabrikaciju histerije
 *Obrtna škola
 Kožarnica
 [42] Električka
 Knjige
 Débats, Temps,
 Opanci.
 Trač.
 *Samobor grad, Zgb. selo
 Grad neugod. života i brojnih sprovoda
 Roman iz zagr. života nemoguć.

(45) Nacrt za feljton KOD KUĆE (»Hrvatska sloboda«, II, br. 237, str. 1—2, Zagreb, 16. X. 1909).

Berlin — Zagreb (industr.)

*Aristokrac.

*Židovi.

Zagrepeč. tudjinac u Zagr.

Izbori

Nije patriotičan

[KOD KUĆE, SD XV.]

[1910]

(46)

[43]

*Polakica kelnerca

Dekla iz Ljubljane

Sjeća me na kuhinju

Kada [krulit] cvilit stane

*Vječni refren

[Pjeva Polakica] Viče po-po-polakica

Dala mi je

Dala mi ga je krajnica

*Čuli smo i Trovatora

Stare arije

Naša [bina] scena biva vergl

Što je starije.

[CONFETTI, VERGLTEATAR, SD XII.]

*Vojnović je Peta Rupa

[Na svirali] Frule Kazališta

Što ta Rupa plaću prima

Kad ne radi [Rupa] ništa?

[CONFETTI, SINEKIRA, SD XII.]

*Šimanovska [ne zna pjevat] prima plaću

[Kad] Jer je liepom Zuni harfa

Šim. [ne zna] može pjevat:

[Mi] Vi Hrvati baš [smo] ste marva!

[44]

*[Kapelnika] Pjevanja mi nemamo

[Al zato kapelnika] Al imamo kapelnike

Zato vazda dremamo

Pored takvih umjetnika

[CONFETTI, GENERALI BEZ VOJ-SKE, SD XII.]

(46) Prvopis epigrama objavljenih pod zajedničkim naslovom CONFETTI «Hrvatska sloboda», III, br. 11, Zagreb, 15. I. 1910).

*Freuden. je postao
Agenat likera
Što da Bach ne [stvari] prodaje
Srca od licitera?

*Ogriziću nije dosta
Zagreb da ogrizuje
Odkad bivši čoeak posta
Već i Beč oblizuje.

[CONFETTI, KUSTRAVI KRALJE-
VIC, SD XII.]

**Uskrsnuli Lazar*
Jozua je umro
I digo se iz groba
Već i smrt je švindl
Našeg krasnog doba.

[CONFETTI, USKRSNULI LAZAR,
SD XII.]

[45]

*Eh, amice savjetuj me,
Nosim tešku brigul
[Eh, amice] Prijatelju, izdaj me,
Al pre izdaj knjigu!

[CONFETTI, RAZGOVOR UGODNI,
SD XII.]

[Reiss (»Božena«) [figurira, igra, pjeva] —
češkinja je

[Kod nas kao Pemica] koja sluha nema
[Dolaze već Braća Pemci] Pemske sestre potiču
već!

Iz — Jeruzalema...

[CONFETTI, EJ SLOVANE..., SD
XII.]

*Što će Strasnof sada počet
Na tamnička pušten vrata?
[Mogao bi ko] Neka ide čistoj stranci
Za Frankovog kandidata.

[CONFETTI, PROBLEM, SD XII.]

[Magjarsku će usrećiti
Khuen, ta persona grata,
Khuen misli u Budimu
Uvesti hrvatske metode.]

*Recite mi zašto je Khuen
Tako mio bečkoj bandi?
Zato, [jer je otac] braćo, jer je bio
Otac srbskoj propagandi.

[CONFETTI, VELEIZDAJNIK,
SD XII.]

[Vavra Bach se bavi perom,
Ko da pisat znade
Nije ono još literat
Jezik ko imade.]

A. G. Matoš
Murat
Joachim Murat
Maeterlinck
*Moritz Feigenstock

[GAJ, SD XV. — v. ovdje zapis
60.]

Mocenigo
Olga Herak

- [46] *Novosti [su postale nam] već postaše
Magjaronske [mjenice] stjenice
[Oporbi su postale] Komu, Bože, ostaše
Dečakove mjenice.

[CONFETTI, ZAGONETKA,
SD XII.]

*Hrvatske su Nov.
Svietom poznat kotac
Kadiš im je otac
[Kotac (pun) rokće novosti] a [ostatak] majčica
— kotac

(47)

Iz daleka ja te čeznem, ljubim

(48)

*Celo, flauta, oboa i bas
A kraj mene [kao luna] ko na vodi luna
[Markiza je] S maskom [crvenoga] od
zagonet[nog]ke baršuna
[Čudna maska] Strana žena mienja lažni glas
U [markize] Diane nije [ljepši stas] [tanji pas]
ljepši stas
Sa ritmovima [zlatna, strasna] kao meka struma
Što se čuje [tamnih] strasnih sa laguna
Kad[a] je život [kao] [samo] jedan ludi čas.
[Što si ženo, duvna il markiza
Il bludna Venus, što se daješ svakda
Što si, (biedna) java ili svilen san?]

(48) Prvopis soneta ČUVIDA («Savremenik», V, br. 4. str. 235, Zagreb, tra-
vanj 1910).

Odakle si, iz [Beča] Rima il Pariza,
 [Šta si, draga, duvna il markiza
 Šta si, divni kroju iz Pariza]
 Šta si, ženo, duvna il markiza
 Ili Venus, što [je spremna] se daje svagda?

S maskom ti si simbol sviju žena
 [Podsjećaš me čak na Musset] Sjećaš me na
 Poea (i Mot.)
 [Slavnim] S okom [zmiije] lutke i [kobnog]
 zmijskog smaragda.

[ČUVIDA, SD V.]

(49)

- [47] *Ugodno kad kiša pada
 Govor na cintoru
 Pop u Mlle Fifi
 Grlo kao grlica
 Frajla grlica
 Lomnica
 Štefl Kugler
 Remec
 Božo Vinković, Operman
 Govor na cintoru
 tuš, slike
 Gdja Bindermann
 Jamnica
 Korone
 Izdanje Kanta Kant
 Kokoši
 teta Fanika, svetica
 tornji kao u džamije
 Ljubav u grabrovoj sjenici
 glupan pametan, ako se proglasi naprednjakom
 Ne znaš ko je bedastiji, on ili čizme. Samo čizme, ali
- [48] samo onda kada bijahu na njegovim nogama
 Razlika između kopuna i kokota
 Bio sam kum kumeku
 Nebo dodje do krova a Bog blizu
 Rodoljubni pop. hrvatski: Stoos i Palmović, Rački,
 Bulić
 Ništa ne možemo proti tiranije. Očaj.
 Bitka kokota

(49) Nacrt za feljton ŽUPNIK PINTEROVIĆ (»Hrvatska sloboda«, III, br. 33, Zagreb, 11. II. 1910).

Kokot Alapić. Opis. Šporni ...
Jednim prstom orgulje
Masnec

Milkina kuća na ...
..... psi laju.

Boj se samo straha
Čekali na zeca
Pucala na vrapce
Skerlec, Lomnica
Opat Pogledić

- [49] Dečki na paši. Mi mlada gospoda.
U vrijeme, kada je neslavni Mihalović imao slavnog
osla
Dupanloup
Puti po Švajci
Lamenais, Lacordaire
Wakefield, savojski vikari
Vranić, Jamnica
Lašovski
Antunović
Amor u cveću, Volek u cveću
Muka Kristova u flaši
Pederast
Hrvat. zemlje u Parizu
Slavna lipa
Slaže se s društvom
Židovi kolatori
- [50] macica vrbina

[ŽUPNIK PINTEROVIĆ, SD IV.]

*Bogovi zavidni, jer ne mogu biti nesrećni kao mi.
*Zaostalost — poezija, naprednost — proza
*Jorgovanić, Gjalski, Harambašić, Tresić

*mačak rebus i mačka Sfinga

*Žaver Pinterović

A. G. Motaš

*zaboravio kako se zovem

*Imao je heroizma da bude kukavica.

*u zemlji gdje psi gledaju kao ljudi, a ljudi kao psi.

[ŽUPNIK PINTEROVIĆ, SD IV.]

Max Nordau, najveća konvenc. laž.

Herkul na raskršću

Imao ženija biti prvi glupan u kraljevini.

Nosi nos kao da ga uzajmio

X je sam sebe stvorio, Y pronašao, a Z izumio

[51] Tresić historik, kojemu počinje poviest kod rođenja dra Tresića, a prestaje kod smrti dra Pavičića.

*Pitagora mudrac, kojega je izumio magarac na mostu

*Da Jagić ne postoji, morala bi ga Austr. izumiti.

[ZUPNIK PINTEROVIĆ, SD IV.]

Glupost zagonetka, koju samo glupan može odgonetati

Ne misli svojom glavom, a niti tuđjom glavom, N. svojim nogama, N. svojim cipelama

*Htio sam ići u opatice, ali me ne primiše prem bijah [djevac] djevica

[ZUPNIK PINTEROVIĆ, SD IV.]

*Ne Ivan Grozni, već I. Lorković.

Suze sina prometnoga

Glupost — suza moja nema roditelja

[52] djevica — srokovi.

Dež. uči svirati vergl, da se osposobi za intend. opere.

(50)

Smrt babe Čengiĉkinje. Travestia posvećena rodoljubonarodnjakah novorodjenici g. 1880. Sušak 1880.

Ivša, fratar Joza. I. Babovanje, II. Mračnjak, III. Krdo, IV. Prasak, V. Praznina.

Od trideset i dva puna glasa

Narodnjaka jednog čuti nije.

[ANTE KOVAČIĆ, SD VII.]

Crkve su mu peštanske palače,

obraz častni kod Tiszina stola,

Tamjan miris, blagoslov Hrvatske,

što se vije s narodnjačkih djelah:

iz slobode i nezavisnosti

i iz pravah za trbuh prodanih.

Proti »praktičnosti«.

birokrate, izjeli ih vuci. Magjar David

[53] *Sloboda* (Sušak) 1879. »Iz Grabancijaševih zapisakah« anonimno contra Šenoi.

Crtice iz Auvergne. Slučaj od E. K. Brsečanina.

Iz Bombaja, 1. X. br. 117, 10. X. br. 121, 29. X. br. 129, 16. XI. br. 137, 5. XII. br. 145.

Pravaš D. Kotur. Ante Pukler i Julij Rorauer = stekliši. Tu je i dr. Hinković: Financialni položaj Hrvatske — contra Miškatović.

(50) Bilješke i ispisi iz djela Ante Kovačića: *Smrt babe Čengiĉkinje* i *Među žabarima* te iz sadržaja časopisa »Sloboda« i »Balkan«.

Valjavec dokazuje da su kajkavci kranjci.

1880: 4. I. br. 4, anonimno Kod egipatske tmine — 8. IX. br. 102. parodija ind. epopeja.

† Matok, Matasić, Zlatko Halper.

bolja štampa no danas.

Mali feljtoni. Primorski duh.

franc. duh.

Bježi-hajka humoreska Ant. Kov.-a, 11. IV. br. 44—53.

Šenoja recenzent anonimno 4. VI. Dr. Petar Tomić u Primorcu contra Šenoa. Šenoa ignorirao Staroga. Hinković kod Košuta u Colignu al Barracone.

- [54] *Balkan* 1886. A. Hercog: Macaulay, D. Tončić prevodi Turgenjeva. Kranjčević: Danak bio, Na obali uskoč. grada, Ej na križ na križ, Uspomene, Uz diplomu. Priča: žena.

Žabari. Žabje Lokve

»svi veliki ljudi imadu sentenciju, u kojoj biva uključena njihova veličina« (deviza).

Senator Perica članak »proti naprednoj stranci, u koju spadaše prije svega zlatna mladež.«

»taj praktični lirik uvijek pjevao o životu, što svršuje sa smrću.«

Dr. Brunda i dr. Cvik.

vukovi »nariču«

»Narodna Cicvara« i »Krištalica« — novine. »Kandilo« = Svjetlo. Pjevačko društvo »Krpica«.

10. II. 82. † Palmović (Mirogoj)

pour Russes, Bulgares, Harambašić, Derenčin, Mažuranić, Kumičić, Turić, Hranilović, Lovrenčević (*Prevod iz Bjelinskoga*), Draženović, Folnegović, Kranjčević, Barčić, Vojnović, Kokotović, Rorauer, M. Pogačić, Mar. Fabković, Devčić.

(51)

- [55] *1902. *Nada*. Rodj. 1854. Toma Gajdek kum. 2 god. u klerikatu. 75—80. na Universi. Šenoa proti Hrv. Domu 1876. Svršivši pravo, kod Franka. Milka Hajdinova. U

(51) Ispisi iz studije Ivana Krnica: *Dr. Ante Kovačić* («Nada», 1902) i prijepis Kovačićeve bilješke uz humoresku *Bježi-hajka*.

Karlovcu kod Banjavčića. Rukopis od broja do broja. 1887. kod Šrama.
1889. advokat u Glini. Premješten u Gjurgjevac. 5. djece. † 12. XII. 89.

[ANTE KOVACIĆ, SD VII.]

Bježi Hajka. br. 43, 1880.

*Urednik Vienca g. A. Šenoa obećao je ovaj rukopis tiskati. Sedam mjesecih čamio je u slavnoj redakciji. Na pismen upit glede toga pozvan bi uredničkom dopisnicom pisac osobno k uredniku. Tuj g. A. Šenoa među ostalim izjavi, da pošto je pisac ovog rukopisa napisao najgnjusniju pamfletažu u »Slobodi« pod naslovom »Iz Bombaja« — kako na g. A. Š. tako na druge domorodne zemaljske literature, kojim nisu svi suradnici »Slobode« dostojni prašine na noguh otepsti i bez kojih je »naša zemlja« tabula rasa; pošto je nadalje okaljao crnom nezahvalnošću dobročinstva g. A. Š., jer mu je ovaj kao urednik više stvari tiskao u »Vencu« — to s toga, za sva vremena i sve vjekove, dok A. Š. uređjuje »Vienac«, od ovakovog pisca »Slobodine« pamfletaže neće se ništa uvrstiti u »Vienac«. — Apage svaki Satanas »Slobode« daleko od njega! Medjutim inače vazda non quis sed quid.

[ANTE KOVACIĆ, SD VII.]

»debelo tjeleso«

(52)

[56] *saloni, žene

*više slobode, manje poezije

*beogr. aristokracija

*parkovi, spomenici

Pančić, Horvatić, Binički, Orešković, Kozarac.

*Kafane

*orfeji

ljeti i zimi

kazalište

komponiste, pjev. društva

*etnograf. muzej, fizički kab.

knjižare

dućani

Jova Ilijć, Janko, Nedić, Sremac

(52) Nacrt za feljton DVA GRADA (»Hrvatska sloboda«, III, br. 46, str. 1—2, Zagreb, 12. III. 1910).

*Novinarstvo, Nušić, Jakšić, Mali Žurnal
sobe-stanovi

*familiarnost, cuker-Nikola, Pižon

[DVA GRADA, SD XV.]

(53)

[57]

*Svirac i poletarac

- Teško je, kad brate imaš duha
Još je teže, kada nemaš kruha,
II. Teško sluhu, kad je liek [suza] uha
Teško uhu, kad je lišen sluha.

[Te je priče pričala mi muha,
Ili njena komšinica buha
Teško muhi, kad ju (žrtva) davi juha]
Teško onom, koga muči muha

- I. Teže onom, koga muči buha,
Teško [onom] biću, kojemu se kuha
[Kao ručak] Vječnim ručkom samo postna juha

Teško onom, koji poput puha
Vonja pored dame fina njuha
[Teško srcim što su vječno suha]
[Nosovim bez njuha, srcim što su gluha]
[Plećima bez ruha i duši potepuha]
[Stihom] [Teško stihu, kad na rimu]
[Teško pjesmi pjesničkog bez ruha]
Teško onom, koj na rimu »ruha«

Mora [gnjavit] sricat ćuha, gluha, [vuha] stuha
Svršivši sonet u [znaku] slavu potepuha
Princa Karnevala, Petra Kerempuha

[LAKRDIJAŠ, SD V.]

(54)

- [58] *Gdje je [rujni] miris ruža [moje] [lude] rujne
mladosti

Koje sam u [starom] plavom vrtu disao
Gdje su [slatke tuge] [brojanice] suze onih slatkih
žalosti

S kojima sam prve (pjesme) psalme pisao
Onoj [kojoj] što ljubljah zato jer je nema
Gdje je suvo zlato, što je danas blato!

(53) Prvopis soneta LAKRDIJAŠ («Savremenik», V, br. 4, str. 235, Zagreb, travanj 1910).

(54) Prvopisi pjesme LAMENTACIJE («Hrvatska sloboda», III, br. 70, Zagreb, 26. III. 1910).

[LAMENTACIJE. SD V.]

161

Gdje je balzam duše, rosa vječnosti,
 Nazaretsk[og] i [blagog] liljan božjeg osmjeha?
 Gdje je med božanske [tečnosti] mirne nježnosti
 Tvoga, [vedra] slatka Psiho, [sjetnog] [lakog]
 [nježnog] [sjetnog] skladnog osmjeha?
 Kekropov[o]a [čedo] Ateno reci što je [htio] krio
 Kamen kad je [Bog] [Dzeus] Bog zbog [skladne]
 lijepe forme bio.

Gdje ste, nov[a]e [mjesta] nade, [kraj]i [duše]
 [žetve] nade novih grobova

Gdje ste, nov[e luči]a sunca novih [putova]
 drumova

Gdje ste marseljeze novih robova

Gdje ste [utopije] Eldoradi novih umova

Labudovi [moji] gdje ste, lahkokrilci snovi

Gdje ste [moji] gdje ste snovi, bijeli labudovi!

[LAMENTACIJE, SD V.]

(55)

[62] Renanu istina nijansa.

Heredia impassible, jer je odviše osjetljiv i odviše ponosan.

ukus običaj — ukusno voće

Ženim te pristaješ li, da se isti dan razvede naš brak.

Bog, taj gospon sa raznim imenima nije mi još predstavljen.

Išao na 2 leve noge.

*Materija nam se čini glupa, jer je ne shvatamo.

Jedni se opisuju, kakvi jesu. Drugima je ideal njihov kontrast (Nietzsche, Schopenhauer). Lažu i jedni i drugi.

Biti konsekventan pesimist i optimist — glupo. U životu to nije niko.

Kanta bi Pokret i Schlegel proglasio glupanom.

[63] Neiskreni uvijek o svojoj iskrenosti uvjeravaju.

*Žena se boji više smiešnosti no mi.

[LUNACEK, SD VII.]

duhovita fizika.

*piši što hoćeš o ženi i nećeš se prevariti.

[LUNACEK, SD VII.]

*Bogati štede, siroti troše.

[LUNACEK, SD VII.]

*Ljubav je jedini plezir sa svjedokom, koji je lijep
usuprot svjedoku.

[LUNACEK, SD VII.]

Vladina naredba, da $2 \times 2 = 50$.

Renan i Turgenjev — negacija sebe (negacija umjetnosti).

Bizant, mršavost hipertrofije. Moreau.

Zabrana biti nesrećan.

ukus = običaj.

Voltaire moderan, t. j. ohne historischen Sinn, Sokrat
princip individualizma, Nietzsche mrzi sebe u Sokratu.

Laž — princip umjetnosti.

Moje pariske papuče, noževi.

Ne piši literatu i političaru pisma.

Mohr na groblju: U ime boga i vraga, stani — soldati
iza Crvenog Nosa.

Smrt bela kost. Student, nož i plašt.

U Stenjevcu ... Robiček i Trauermarsch.

[64] *Traže u ljubavi perpetuum mobile.

[LUNACEK, SD VII.]

Leckerl Reichfreuden.

*simpatičan, kod kojega su i pogrješke simpatične, ne-
simp. kod kojega i kreposti antipatične.

[LUNACEK, SD VII.]

Kako moj šešir?

Ljepši od vas.

(56)

Noblesse, obliži!

(57)

*Zašto srušili magjarone?

Da mi to budemo.

Poštene ljube nepošteni, jer ih je lako prevariti.

Naprednj.: disharmonija između polit. konservatizma
i kulturn. radikalizma; starč.: obratno.

[OBRADOVIC, SD XVI.]

Mjesec — štit, lampion, dukat.

Twain o rodjenju, kod Whistlera

Veljko i Slavica.

[65] Volim X ali samoću još više

Vadle ko flaša

Hrvatu uvijek drugi kriv.

[OKO KRIZEVACA, SD XI.]

Schopenhauera usređuje misao, da je sve nesrećno.

licej fabrika hysterije

Osjećao se znoj, i to ženski, koji nije ugodniji od muškoga.

S jednim okom na Stenjevac, sa drugim na universu.

Najviše jebu u vojsci seljački sinovi gospodu.

vlaške pjesme u kupleraj

alkoholizam

*Augereau

(58)

[66—73] Sur l'inégalité des races humaines. [...]

[TOLSTOJ, SD V; — JUBILEJ, SD XVI.]

(59)

[75] *Mavro, Gustl, Gavro, Frane

*Piccolo

*Potres

*Ukro kaput

Verlaine, Moréas

Rouveyre u kafani

*Kasirica: posvetite mi sonet

*Grofi kelneri

Café Procope

Ženevske kafane

Bečke

münchenske

*Stari namaće pero u belu kafu

*Kad čitaju moje članke

*Poznate Vi Matoša?

*Kartanje

*Tučnjava

Meštrović i Rački

Dežman

(58) Opsežan citat na francuskom iz uvodnog dijela Gobineauove knjige. (IS-PUSTENO!)

(59) Nacrt za feljton KAFANSKE VARIJACIJE («Hrvatska sloboda», III, br. 292, Zagreb, 24. XII. 1910.).

*Gjalski i Tomašić
Mile i Winterhalter
Pribićevićev stol
Banica, Sirovatka
*Zofka i karikature

- [76] Lana i Divković
Amruš
Julius — Senoa, Perkovac
*Kelner — diplomat
Beogradske kafane
Domjanić u kafani
Biljar — mehanika — astronomija
*Pas se popišao u cipelu
*Šporčić — ja Napoleon
*Kila absinthea
Mirišem po dimu. Šunka od dima.
*Kibic kod šaha — šupi me
*Zigeunerbaron
*Čita »franc. i nj.« novine
*Špicl
*Poseur kod prozora.

[KAFANSKE VARIJACIJE, SD V.]

(60)

- [109] žvalav, kilav stil, šuga

Moreno. Mademoiselle Moreno chez Mme Sarah Bernard (Chatelet)

Matoš Gustav

Moritz Feigenstock

[GAJ, SD XV.]

Kumičić

S maskom zagonetke

BILJEŽNICA XI.

[ZAGREB, 18. IX. 1909 — jesen 1911.]

[1909]

(1)

[1] 18. IX. O. est parti pour Opatija. Finis.

(2)

Ovid: Casta quam nemo rogavit.

(3)

Prosper Mérimée: Carmen.

Grčka lozinka.

Ironičan ton pripoviesti. Počinje i svršava kao rasprava: počinje o Rimljanima, bitci kod Munde, a svršava sa raspravom o ciganima. Zna mnoge ciganske rieči. José: sa figure, à la fois noble et farouche, me rappelait le Satan de Milton.

*Carmen »petite, jeune, bien faite et ... de très grands yeux.

Carmencita.

*On se zove José Lizzarrabengoa.

Neobičnost kao kod Poëa i Flauberta. Odviše dobro priča.

*en se balançant sur ses hanches comme une pouliche du haras de Cordoue.

str. 40 anekdota o don Petru Krvavom.

M. naravan kao klasici.

Ne vois-tu pas que je t'aime, puisque je ne t'ai jamais demandé d'argent?

*Monsieur, on devient coquin sans y penser.

*Bari *Kralissa* = la grand reine des Bohémiens.

*Mériméea zanima strast, jer je sam nema zbog osjećanja autosmiešnosti.

Arsène Guillot. Predhodnica gdje Kamelije. Opet grčki *motto*. il y a quelque chose de touchant dans toute forme d'adoration.

Divan opis licemjerne gdje de Piennes.

sanctum sanctorum = toaletni kabinet.

Pourquoi, madame, aime-t-on toujours les mauvais sujets.

Ce sentiment de curiosité que mainte femme vertueuse éprouve à connaître une femme d'une autre espèce.

- [2] le malheur nous rend doux et dociles comme des moutons.

M. de Piennes, gentilhomme grave et moral. Kad je bio odsutan, sa femme elle-même ne s'en apercevait guère.

Max de Saligny.

243 usporedje Marija: minturuskog močvari sa uzdržavanom curom.

L'enfer est »pavé de langues de femmes.«

Arsène Guillot déteste les camélias. I kod nje je kamelija igrala ulogu.

comme cette suite d'images qui paraissent et disparaissent à la portière d'une voiture entraînée sur un chemin de fer.

L'abbé Aubain. Fina satira na gradsku, na ladanje zatočenu žensku želju doživljavati romane.

de grands yeux noirs comme un traître de mélodrame. Sais-tu ce qui me frappe dans lord Byron: c'est qu'il voit et qu'il comprend la nature.

cryptogames = mariages secrets.

Noirmoutiers.

Prevod Puškinove *Pikovaje Dame i Cigana*.

Studija *Nicolas Gogol*.

Son comique est toujours un peu près de la farce, et sa gaieté n'est guère communicative.

Kao slikar jak u famil. scenama, kao Teniers i Callot. il n'y a pas plan dans ses ouvrages, et, chose étrange dans un écrivain qui se pique surtout de naturel, il ne se préoccupe nullement de la vraisemblance dans la composition générale.

La langue russe, qui est, autant que j'en puis juger, la plus riche des idiomes de l'Europe.

- [3] La facilité moderne des communications en Europe a donné aux classes élevées de tous les pays, et même aux habitants des grandes capitales, des manières qui

se ressemblent, manières de convention, adoptées par l'usage, comme le frac et le chapeau rond.

*Je suis de ceux qui goûtent fort les bandits, non que j'aime à les recontrer sur mon chemin; mais, malgré moi, l'énergie de ces hommes en lutte contre la société tout entière m'arrache une admiration dont j'ai honte.

Homera slavi radi otkrića pasje poezije. Odisej i Argus.

U Franc. bi, veli M., zabranila cenzura Revizora.

Hlestakovljevo pismo uredniku u Petrograd est une imitation libre de la scène du billet dans le *Misanthrope*.

[CARMEN, SD X.]

(4)

29. IX. 09. umro je Lacko Vidrić i oženio se Mika Juratović

(5)

[3—4] Ernest Wolff: Robert Schumann. [...]

(6)

[4—5] Adolf Weissman: Bizet. [...]

[CARMEN, SD X.]

(7)

[5] U subotu 16. X. 09. odoh u Primorje, prekinuvši put kod Ljube i Sokolića u Ogulinu. 17. X. nadjoh se u Opatiji s Olgicom. Od 18. stanovah u sušačkom Imperialu sa Draganom Turkom. Grohovac, Bujan, Srećko, Supilo; Grobnik = Starčević i Vörös. 25. izjutra odoh iz Rijeke i stigoh u Zagreb.

[OKO RIJEKE, SD IV.]

(8)

Chimaera bombynans in vacuo.

[POVODOM IZLOŽBE »MEDULICA«, SD XI; — NAJNOVIJA KNJIGA D. H. K.-a, SD VII.]

(5) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s građom biografskih podataka o Robertu Schumannu. (ISPUSTENO!)

(6) Ispisi na francuskom i hrvatskom s podacima o Bizetovu životu i djelima, a napose o njegovoj operi *Carmen*. (ISPUSTENO!)

Brentano i Sofija Mareau.

la jeune Captive = vojvot. Aimée de Coigny.

*Molièreov Vadius = Gilles Ménage.

[PISCI I PISCI, SD XV.]

Klasično osjećanje golotinje kao naše kod životinja, koje još ne nose pantalona.

Vječni zaručnik kao Krist.

[6] Boltek se spomina sa papagajem.

Nastić sličan Cavouru. Nietzsche bokove kao Chlodwig Hohenlohe.

Cuvaj = cuvaj se senjske ruke. Frank = Dinar.

vredna je smrtnog greha.

Ami du Peuple (G. Sand), Peuple constituant (Lammennais) Représentant du Peuple (Proudhon), Tribune des Peuples (Mickiewicz), Conseiller du Peuple (Lamartine), Revue parisienne (Balzac).

*Les journaux c'est l'encyclopédie des portiers (Flaubert)

[PISCI I PISCI, SD XV.]

Pošto se X u moru okupao, za 50% je slanije.

Psi Lukić i Cifrek

»Tiha luna jasno sije«... Nikar nikar se me ne boj nedolžni nežni angel moj.«

Balzac: Hanska, Mmme de Berry; duchesse de Castries = opisana kao duchesse de Langeais.

*Balzac contra Volupté. O Port Royalu piše: La tolérance est, comme la liberté, une sublime niaiserie politique.

[PISCI I PISCI, SD XV.]

Samain živio kod Port-Royala u Magny les Hameaux.

analgésie = diminution de sensibilité physique. Michelet citira Damiensa kao primjer, koliko se trpjet može. Kralj zavapio kod slušanja o tim mukama.

merle »en bottes jaunes, en frac noir« (Gautier)

Michel Colombe slavni srednj. kipar (opatija Solesmes).

(10)

kopišće = kolac za glavu. kukovača. kamenice = oštri-
ge. grič.

(11)

les Riches depuis 700 ans, G. d'Avenel. (Ar. Collin).
genij kao autocoitus.

Žene ili mirišu ili smrde: padaju u nos.

konj = pferd, kobila = pferduša.

[7] More = Rik. Nikolić (Srp. knj. Glasnik, sept. 09)

Zofka u Životu služavke svoju biografiju.

Sir Francis Cernthers najbolji engl. politič. karikatu-
rist (Westminster-Gazette)

»Žuta« (senzac.) štampa u Americi.

*Mikszáth: »Was stecken doch im diesen slavischen
Hundvolk für verborgene Kräfte.«

[POVODOM IZLOZBE »MEDULI-
CA«, SD XI.]

U Magjarskoj samo 70000 pravih seljaka. (G. L. Feray:
La Question socialiste et le socialisme en Hongrie-Al-
can).

(12)

prcknedl, škarnicl, oroslan, duknuti, čapnuti se.

(13)

Cora Pearl: Memoires. [...]

[CARMEN, SD X.]

(14)

[7—9] *Alph. Séché et Jules Bertant: George Sand. [...]*

(15)

[10—11] *Th. Carlyle: Pamphlets du dernier Jour. [...]*

[PISCI I PISCI, SD XV.]

(13) Ispisi na hrvatskom s građom autobiografskih podataka o autorici. (ISPU-
ŠTENOI!)

(14) Ekscerpti na hrvatskom s podacima o životu George Sand, njezinoj obi-
telji, prijateljskim vezama sa suvremenim francuskim književnicima, knji-
ževnom radu i vezama s Mussetom i Chopinom. (ISPUŠTENOI!)

(15) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom iz ukupnog sadržaja Carlyleove knji-
ge *Letter-Day Pamphlets*. (ISPUŠTENOI!)

(16)

- [11—15] *Pr. Mérimée: Lettres à une Inconnue. [...]*
[CARMEN, SD X; — PISCI I PISCI, SD XV.]

(17)

- [15—16] *A. Laborde-Milaa: Hippolyte Taine. Dosta slaba knjiga. [...]*
[PISCI I PISCI, SD XV.]

(18)

- [16—17] *Laura Marholm: das Buch der Frauen. [...]*

(19)

- [17] *Gérard de Nerval: Aurélia.* Snovi, j'aimais surtout les costumes et les moeurs bizarres des populations lointaines. U snovima se nikad ne vidi sunce. ...des couleurs, des odeurs et des sons, je voyais ressortir des harmonies jusqu'alors inconnues... Tout vit, tout agit, tout se correspond...
un atome peut tout dissoudre, un atome peut tout sauver.
Les Nuits d'Octobre. Avec le temps, la passion des grands voyages s'éteint, à moins qu'on n'ait voyagé assez longtemps pour devenir étranger à sa patrie
cockneys = badauds
Dupont (de Nemours) a déterminé quinze cents mots dans la langue seule du rossignol.

(20)

- [17—19] *Jean Dornis: Essai sur Leconte de Lisle. [...]*
[PISCI I PISCI, SD XV.]

(21)

- [19] »Život je taman slučaj između dva beskonačna sna« (de Vigny).

- (16) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom s autobiografskim podacima o Mériméeu i gradom njegovih kritičkih i ironičkih zapisa o suvremenim evropskim piscima, političarima, knjigama i doživljajima na putovanjima. (ISPUSTENO!)
- (17) Ispisi s citatima i natuknicama na francuskom i hrvatskom o Taineovu životu i djelu te o njegovim književnim protivnicima. (ISPUSTENO!)
- (18) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom o Mariji Baškircsev, Eleonori Duse, George Egerton, Ameliji Skram i Sonji Kowalewskoj. (ISPUSTENO!)
- (20) Ekscerpti na hrvatskom i francuskom s podacima o životu i djelima Leconte de Lislea, karakteristikama njegove poezije, citatima pojedinih stihova, pogledima na književnost i kontaktima sa suvremenim piscima. (ISPUSTENO!)

[1910]

(22)

- [20] U oči badnjaka 1909. položi učiteljski ispit iz pedagogije, a početkom siječnja 10. izadje moje imenovanje učiteljem u statusu učiteljstva županije zagrebačke sa 75 kr. mjes. plaće.

(23)

Cyrano de Bergerac: Voyage dans la Lune. [...]

(24)

- [20—24] *Brantôme: les Dames galantes. [...]*

(25)

- [24] *Villiers de l'Isle-Adam: Derniers Contes. [...]*

(26)

G. de Maupassant. Melle Fifi. Rouen, ce pot de chambre de la France. Divni opat Chantavoine. Židovka u zvoniku.

Marroca. Quand je sais comment on aime dans un pays, je connais ce pays à le décrire, bien que ne l'ayant jamais vu.

- [25] Il est deux supplices de cette terre que je te souhaite pas de connaître: le manque d'eau et le manque de femmes.

Mon Oncle Sosthène, un libre penseur par bêtise, je déclare les francs-maçons plus bêtes que les vieilles dévotes... Ces nigauds là ne font qu'imiter les curés... les chiens aussi ont une manière toute franc-maçonniqque de se reconnaître.

La Moustache. U slavu brkova. Vraiment, un homme sans moustache n'est plus un homme.

Le Saut du Berger. O popu, neprijatelju fornikacije

Le Père... parfums, cette sueur des fleurs.

(27)

Camille Mauclair: Jules Laforgue. [...]

(23) Citati na francuskom i natuknice na hrvatskom iz općeg sadržaja romana. (ISPUŠTENOI!)

(24) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s anegdotskim podacima o ljubavnom životu znamenitih evropskih ličnosti. (ISPUŠTENOI!)

(25) Citati na francuskom iz općeg sadržaja djela. (ISPUŠTENOI!)

(27) Citati na francuskom i natuknice na hrvatskom iz Maeterlinckova predgovora knjizi. (ISPUŠTENOI!)

(28)

Novalis i Sofija von Kuhn.

(29)

[26] Laforgue rođj. 1860. u Montevideu, † 1887. u Parizu. Pogreben 22. VIII. na njegov rođendan.

(30)

[26—30] *Jules Laforgue: Pensées et Paradoxes. [...]*
[PISCI I PISCI, SD XV.]

(31)

[30] *Jules Laforgue: Poésies. Le Sanglot de la Terre. Les Complaintes. L'Imitation de Notre-Dame la Lune. (Stope...) Le Concile féerique. Derniers vers. Des Fleurs de bonne volonté.*

Citat Heineov: Zdravlja i dodatak novčani: evo Gospo-
de sve što prosim,

Mais le soleil, j'sais pas,
M'semble un coeur qui ruisselle!

Et seul, je pleurerais les choses d'autrefois.

Petite Chapelle = Baudelaire pur.

La Cigarette = sonnet.

On =

Bon Breton né sous les Tropiques.
Des livres, sous la céleste Éternullité
Non, rien; délivrez — nous de la Pensée
Lèpre originelle, ivresse insensée.

O Notre-Dame des Soirs,
Que Je vous aime sans espoir!

Et l'Idéal égrène en ses mains fugitives
L'éternel chapelet des planetes plaintives.

[31] Complainte de cette bonne Lune.

Moi je veux vivre monotone.

Str. 90 absurdno

De réseaux des convois
Qui grignotent les lieues

Un couchant des Cosmogonies!
Ah! Que la Vie est quotidienne...

(30) Citati i natuknice na hrvatskom i francuskom iz Laforgueovih djela: *Pensées et Paradoxes, Sur la Femme, Pierrot Fumiste i Littérature — Critique d'Art.* (ISPUSTENO!)

Bin bam, bin bam,
Les cloches, les cloches,
Chansons en l'air, pauvres reproches!
Bin bam, bin bam,
Les cloches en Brabant!

— Et moi, je suis dans ce lit cru
De chambre d'hôtel, fade chambre,
Seul, battu dans les vents bourrus
De novembre.

Prose blanche = Dučić.

Divan Complainte épitaphe.

C'est, sur un cou qui, raide, émerge
D'une fraise empesé *idem*,
*Une face imberbe au cold-cream,
Un air d'hydrocéphale asperge.

[PIERROTI I CLOWNI, SD X.]

Ils sont de la secte du Blême,
Ils n'ont rien à voir avec Dieu,
Et sifflent: »Tout est pour le mieux
Dans le meilleur des mi-carême«.

Ces dandys de la lune.

[32]

Hélas! mais l'idée de la femme
Se prenant au sérieux encor
Dans ce siècle, voilà, les tord
D'un rire aux déchirantes gammes!

Et que, chers frères, le beau rôle
Est de vivre de but en blanc
Et, dut-on se battre les flancs,
De hausser à tout les épaules.

Imitira Heinea. Radi kao slik. impresionist, degažirano,
prostotu traži.

T'occupe pas, sois Ton Regard,
Et sois l'âme qui s'exécute;
Tu fournis la matière brute
Je me charge de l'oeuvre d'art.

Mjesec: Elle est l'Hostie; et le silence est son ciboire.

Parodija:

Mais! j'ai peur de la vie
Comme d'un mariage!
Oh! vrai, je n'ai pas l'âge
Pour se beau mariage! ...

*La terre, elle est ronde
Comme un pot-au-feu.

[CITAOCU, SD IX.]

Oh, qu'ils sont pittoresques les tocsins manqués!...

Quand j'organise une descente en Moi,
J'en conviens, je trouve là, attablée,
Une société un peu bien mêlée,
Et que je n'ai point vue à mes octrois.

[33] *Ugolin mangea ses enfants,
Afin d'leur conserver un père.

[CITAOCU, SD IX.]

(32)

*»Oče naš, koji bijaste na nebu« (Bourget)

[CITAOCU, SD IX. — AD ZVECA-
NUM MONACHUM (EPISTOLA),
SD XIV.]

(33)

[33—34] Laforgue: *Moralités légendaires*. [...]

(34)

[34] 4. IV. čuo u glazb. zavodu Valborgu Svändström
(Brahms, Schumannove pjesme) i Arriga Serata. 5. IV.
diktirao o tome članak za Pokret.

(35)

*Opat Cotin (Trissotin kao Ménage = Vadius), akade-
mik (što nije Molière) piše proti repači; mnogo bolji
od Trissotina. Galanterie sur la comète:

Il est des malheurs sans comètes
Et des comètes sans malheurs.
Mais pour une seule comète
Faut-il troubler tout l'univers?

Cotin chanoine de Bayeux, aumonier de Louis XIV.,
prevodi Lukreca i komentira Pjesmu nad pjesmama.
Znao je grčki, lat., hebrejski, sirski, talij., španjolski,
možda i engleski. Mrzio ga Molièreov prijatelj Boileau.

[PISCI I PISCI, SD XV.]

(36)

Aug. Jul. Langbehn, pisac Rembrandt als Erzieher, uži-
va, da publika ne zna tko je slavni pisac njegove knji-
ge.

(33) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o autoru i citatima nje-
govih razmatranja o Hamletu i Wildeovoj *Salomi*. (ISPUŠTENOI!)

(37)

Nos ko kvaka (ili klinčanica).

*Na silu se ne može jesti, a nekmo li — ne jesti

[AUGUST HARAMBASIC, SD VII.]

- [35] Ožujka 1910. familiarna Halsova grupa prodana u Americi po 1 mil. dollara (kupac Otto Kohn).

(38)

Izadjoše kao iz bordela po danu. — Kujon-Hederv.

(39)

l'entomologiste H. Fabre.

*Amruš anagram od šumar. [KERMESSE, SD XV.]

Tiha voda hlače dere.

(40)

Musset akademik, a Balzac, Flaubert, Baudelaire, Gautier i Stendhal nisu.

(41)

A. Mariothe operu Salome.

(42)

X je učinio divnu uslugu Saboru. On naime nije izabran.

(43)

Duboko pao, jer nisam pao na ispitu.

(44)

Riječ restaurateur: 1805 nalazimo u Guide (Reichard): Neki Boulanger 1765 na vrata gostione: Venite ad ~~mae~~ omnes qui stomacho laboratis et ego restaurabo vos.

Proživio potres, khuenovštinu, filokseru, frankovštinu i sebe.

(45)

Flock, Binički, *Matek Gradički.

Slike bez okvira u bogoštovlju.

*Šipuš = Šupiš.

[KERMESSE, SD XV.]

- (43) Položivši učiteljski ispit, Matoš je krajem 1909. imenovan privremenim učiteljem niže pučke škole uz pridjeljenje kr. vježbaonici uz učiteljsku školu u Zagrebu (v. zapis br. 22); ujedno mu je odobren dopust u svrhu priprave za polaganje ispita za učitelje viših pučkih škola. Mjeseca svibnja 1910. Matoš je taj ispit s uspjehom položio, kako to pokazuje i ovaj zapis; sam pak ispit opisao je u feljtonu VELEUCENI (SD XVI).

(46)

*drndek — crveni kao cviet na gračanskom šeširu.

(47)

ljubav metoda, kojom nam švrake u srce zaviruju.

(48)

*Ste Beuve predpostavlja de Lisleu Callemarta de Lafayettea.

[PISCI I PISCI, SD XV.]

(49)

Koncem maja 10 u Zlataru. Veleškovec ruši muž (Bal-kon). Na cesti u Lobor kukavica, svraka, ševa, slavuj, mak, lasta, zlatice, krčag u polju i okopavanje krum-pira i kukuruza, u Belcu kapelica i Cesarec, divlje ru-že.

(50)

poetična kao pogled na kasarnu.

(51)

Amerik. humoriste: Poë, Artemus Ward, Charles Dud-ley Warner, Wendell-Holmes.

(52)

[36] *Verhaeren: Les Rythmes souverains.* Ništa osobita.
Sv. Ivan:

Quand il prêchait, le soir, dans les cités d'Asie
Les brises qui passaient ensemblaient adoucies
Et les femmes pleuraient en lui tendant la main
Str. 76 smiješno,
L'or serait tout, s'il était maître des idées —
Futur, vous m'exaltez comme autrefois mon
Dieu.
Et je ne puis songer à limiter mes gestes
Aux seuls gestes qu'ont fait les morts.
la nouvelle foi
Qui fait du monde l'homme et de l'homme le
monde.

(53)

Georges Dregnois. Amizantne crtice kakvog saradnika
u Rire ili Vie parisienne.

(54)

Edmond de Goncourt: les Frères Zemgano.

Himna bratskoj ljubavi. Indirektan opis svoje ljubavi prema bratu. Krasni opisi čergaškog cirkuskog života. Stariji brat ubija mladjega, koji si *novim* skokom Gianieve invencije lomi noge, pa se od ljubavi i sam odriče drage gimnastike.

Himna fizičkoj gimnast. kulturi.

*Engl. cirkušdžije: Frank Berington, Costello, Jemmy Lee, Bill Georges, Joe Walh, Alhambra Joe.

[CITAOCU, SD IX.]

*Glava XXXI. feljton o Clownu.

[CITAOCU, SD IX.]

[37] Charles IX. vrstan gimnastičar.

Za ovaj roman trebaše apsolutnog poznavanja cirkuskog života.

Glave kratke. Stil fluidan, impresionističan; vizija Degas — Cheret — Latouche, jednostavnost goncourt-skog XVIII. vijeka.

(55)

Ne ispovijedam se, da popa ne pokvarim.

(56)

Mistral Gautieru: Vous êtes certainement un très grand poète; quel dommage que vous parliez un dialecte que personne n'entend, que personne ne parle sauf une centaine d'excentriques. — Quel dialecte? — Mais ... le français.

(57)

Marius Ary Leblond: Leconte de Lisle. Vrlo iscrpljivo djelo.

(58)

Mecislas Goldberg: La Morale des Lignes.

l'excitation d'un musele crée l'impression d'un sentiment.

Créobule a dit que le dieu d'un cheval serait un cheval.

(59)

Smijeh kontrast spleena, dakle potenciranje života.

Glava zlo stoji tom kaputu.

Civilizacija je traženje čovjeka.

Dvie romantike: pad liberalizma (Stendhal) i pad monarhizma (Chateaubriand).

klasik = umjerenost, romantika = pretjeranost.

(60)

- [37—39] *Edouard Schuré: Précurseurs et Révoltés. [...]*
[POVODOM IZLOZBE »MEDULI-
CA«, SD XI.]

(61)

- [39—42] *P. Bourget: Essais de Psychologie contemporaine. [...]*

(62)

- [42] *Jules Renard: Le Coureur de Filles* i drugo.
Detaljirane, analitično hiperbolisane nervne senzacije.
Kondensovan i pojednostavnjen Goncourt. Krasna pri-
ča *La Meule*. Žena griješi u pojati s ljubavnikom, muž
u razgovoru sa doktorom pali pojatu i ljubavnici izga-
raju da niko ništa ne zna.
Ciel de Lit neugodnost bračnog ležanja u istom kreve-
tu.
Un homme de lettres méprise tellement le public qu'il
écrit pour le public des choses qu'il méprise lui-même.

(63)

- [42—43] *Andre Beaunier: La Poesie nouvelle. [...]*
[PISCI I PISCI, SD IX.]

(64)

- [43] *Ibsen: Frau Inger auf Östrot*. Dosta fad stara historija.
Slika neobične ženske energije.

(65)

V. Hugo: les Châtiments

L'empereur surhumain.

Lui, ce bandit, qu'on lava avec l'huile du sacre!

(60) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s građom raznovrsnih podataka o Shelleyu, A. Negri, Maeterlincku, Wilhelmini Schroeder-Devrient, Gobineauu i G. Moreauu. (ISPUSTENO!)

(61) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom iz Bourgetovih eseja o Flaubertu, Stendhalu, A. Dumasu (Sinu), L. de Lisleu, Herediji, Ed. i J. Goncourtu i Turgenjevu. (ISPUSTENO!)

(63) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s karakteristikama i citatima iz djela te biografskim podacima o Banvilleu, Proudhommeu, Kahnu, Ghilu, Verlaineu, Rimbaudu, Laforgueu, Verhaerenu, Régnieru, Vielé-Griffinu i Maeterlincku. (ISPUSTENO!)

Être vainqueurs, c'est peu, mais rester grands,
c'est tout.

- [44] Méfions-nous; ce sont des gredins orthodoxes.
Ils cachettent leur lettre immonde avec l'hostie
A un Martyr = Rembrandt.

Nap. III:

Pourceau dans le cloaque et loup dans le char-
nier.

Ils vendent, ô martyr, le Dieu pensif et pâle
Qui, debout sur la terre et sous le firmament,
Triste et nous souriant dans notre nuit fatale,
Sur le noir Golgotha saigne éternellement

Batthyany, Sandor, Poërio, victimes!

Smiešno:

Toi, vieil Eschyle, ami des plaintives Électres.
C'est ainsi, qu'un filou devient homme d'Etat.

Ce trône a trois degrés: parjure, meurtre et vol
Ce drôle était voleur avant d'être ministre
Citoyens! voyez-vous ce jésuite aux yeux jaunes!
Simple jésuite et gueux
Quand on ne croit à rien, on est prêt à tout faire.

Smiješno:

Le crachat qu'un bourreau lanca sur son front
blême
Fit au ciel à l'instant même (Isusov živoder)
Une constellation
Donc comme les Baskirs, sur Paris étouffé,
Et comme les Croates
Créateurs du néant, vous avez triomphé
Dans vos haines béates.

Gouffre amer

175 divno o Napoleonu: heroj, simbol, pontif, kralj,
phare i vulkan.

- [45] époque callipyge
Je meus, ergo sum

196 divno Francuskoj

Quand tout se fait petit, femmes, vous restez
grandes.

La baisse de l'honneur dans la hausse des rentes.
»sveti ustanak«

La paradis du porc, n'est-ce pas le cloaque?
un vieux penchant humain mène à la turpitude.
Si je n'étais cheval, je voudrais être moine.

Divno l'Egout de Rome

Divna vizija 253.

Nous qui de temps futurs portons au front
l'aurore.

Mon âme est où je ne puis être
Progres, domovina, bratstvo ljudi.

(66)

- [45] *Bourienne: La Vie privée de Napoléon* (le Général B-e). [...]

(67)

- [46—47] *Gaston Boissier: La Fin du Paganisme*. [...]

(68)

- [47—48] *Charles Hacks: le Geste*. [...]

(69)

- [48] Na moru loza, maslina, mogranj, lovorika, ružmarin, smilje i kovilje

- [49] Omišalj, Kraljevica, Grobnik, Trsat, Oštrc, Lobor, Cesar, Susjed grad, Krapina, Kostel, Okić, Belec, Kamen-grad, Ilok, Badanj, Kotor grad, Zelina, Bistra, Nehaj-grad, Bag, Krk, Zrin, Kostajnica, Klis, Pedalj, Miljan, Gvozdensko, Perna, Turanj, Budački, Knin, Krstinja, Klokoč, Cetin, Kremen, Slunj, Ozalj, Blagaj, Barilović, Samobor, Jajce, Bužim, Budak, Mugorić, Novi, Brlog, Severin.

Kukuljević u Puhakovcu, Jankovac, Špilje, Ponikve, Ponnica. Samostan Visovac, Velebit. Veliki Bitoraj, Lonjsko polje, Papuk, Sinjsko polje (alke), Lokrum, Boka, Risnjak, Vrbnik

javor šestilj i jedno bibrsko groždje plavac, žumić, kamenina, ošljevin, ruža, slavina, kraljevina, zvončika, čapljan, kameničnica (na pećini uz vodu), otrovni naprstak ili jedič

Podgorje. Biokovo. slapovi Slunjčice, Fruška gora — lipa. Grobničko Polje. Plitvička jezera. Gorski Kotar. Kninsko polje. Dalm. Zagorje. Obedska B. Trakošćan. Skradinski buk na Krki. Dubovac

(66) Ispisi na hrvatskom s podacima o Napoleonovu privatnom životu. (ISPUSTENO!)

(67) Ekscerpti na hrvatskom s građom podataka iz kulturnog života starog Rima i pobjedi kršćanstva nad starijim religijama. (ISPUSTENO!)

(68) Ekscerpti na hrvatskom s građom različitih podataka o mimičkim vještina. (ISPUSTENO!)

strnadka, šojka, zeba, juričica, palčić. Smreka ili omo-rika sa češerikama. Kosodrvina, borić ili klekovina sa granama na podu: na najvišim planinama. ariš, mecesan ili listvenica. šimšir. vrba mačkovina, gnjurci, liske vodene kokoši. žuti lokvanj. čaplja. kobac, piljuga, lunja, kanja. pod sniegom modre zvončike, orešac, bieli žabnjaci i gušavice. Javor. Ljubica. ševa, slavulj. na jezeru bieli vragolić, a pored j. potočnice. Ptica pastirica. Krasuljak. zimzeleni hrast = zelenika i crnika. drjemavka = visibaba. zlatasti proljetni bobovnjak i ljubice. poljski brijest crvenocvjeti. jabrenke = resice lješnjaka. zumbul, tulipan. hariš ili hreštelj.

pušina mjesto gdje se pusi love.

veljača prevrtača — na pustoši vriština (vrijes, vrištika, vresje).

glangulić ili kopprivić. grozd, grabić ili kosirica — gradska lasta. žmirak = ronac. žukva (prim.) = vrba. na livadi djetel., mekuš, vlasulja, konjogriz, okan, metvica, kiseljak, grahorica, ružmarinka, slakovina, koloperka, orao, kanjug, kopčer, ždral, jorgovan, čempres.

toplice.

Veliki Plazur = sv. Jakob.

Po hrastovima šiške (kurjačići), šišarice (bobuške) i tuškvaci. čigre, galebi, labudi. Pure kauču, purani sa sopeľjem ili mosurom (nosom) brboču, guščići žužore, patke pataču i brljuču, kvočke kvocaju, pilići pijuču. brestovi, bukve, klenovi, topole, trepetljike, jagnjedi, jasei.

bregunice = laste po strmim dunav. i sav. obalama.

ladvica = poljska ševa (prim.)

bucovi, šarani, štuke, linjaci, keseg, sabljarke, deve-rike, bulješi, bandere; somovi i tikovi.

Žur. (prim.) = sirutka. pjenišnik = gorska ruža. bjelo-list. klekovina = vrst bora.

- [50] alp. bilje: košutje uho ili srčenik, biela kameničnica, crvena iglica, žuti naprstak, klobučić, srebrolista kunica, ivančica ili volujsko oko.

Lipa kod Osojnika blizu Severina.

U selu Rimu blizu Karlovca svi žitelji zovu se pape.

priljepak = vrsta puža uz kamen.

mogranj = plod nalikuje naranči.

Prve smokve cvijeci ili cvitulje, u lipnju bjelice, crnice, šarice, vuci i vučice. prilve = ogromne smokve.

Ružmarin srodan s majč. dušicom, bosiljkom, mažurankom, metvicom, čubrom. Kovilje ili bresina. šmrika = morska borovica.

(70)

pučenka = gumbašnica. — ručice (prim.) = snopići.

(71)

Hugues Rebell: Les Inspiratrices de Balzac, Stendhal, Mérimée. [...]

(72)

† 7. IX. 1910. u 1 sat popodne umro je naš dragi onkl Ferdinand. Sirota Hedviga!

(73)

[51—54] *Dühring: die Grössen der modernen Literatur.* — U glavnome, vrlo slaba knjiga. [...]

[PISCI I PISCI, SD IX.]

(74)

[55] R. de Gourmont: *les Funerailles du Style* [...]

[PISCI I PISCI, SD IX.]

(75)

oncat asinus = iače mag.

(76)

H. G. Wells: les Argonautes de l'Air. Le coût de la conquête de l'empire de l'air excédera, en vies et en argent, tout ce que l'homme a dépensé pour la magnifique conquête de la mer. A coup sûr il faudra plus de sacrifices que n'en a jamais exigé la pire des guerres qui ont dévasté le monde.

(77)

Omnes homines qui nascuntur ex Adam possunt considerari ut unus homo (sv. Toma Akvinac).

(78)

[56] *Bourienne: Révélations intimes sur l'Empereur.* [...]

(71) Ispisi na hrvatskom i francuskom o ljubavnom životu Balzaca, Stendhala i Mériméea. (ISPUSTENO!)

(73) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom iz ukupnog sadržaja knjige. (ISPUSTENO!)

(74) Citati na francuskom i u prijevodu na hrvatski s karakteristikama različitih stilskih kategorija, a napose metafore. (ISPUSTENO!)

(78) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s građom podataka o Napoleonovoj privatnoj ličnosti i o njegovu ljubavnom životu. (ISPUSTENO!)

(79)

P. Mérimée: la double Méprise. la Guzla.

U prvoj priči podaje se Julija de Chaverny diplomatu Darcyju, jer misli da je romantičan ljubavnik, pa od toga pogiba.

Il y a vingt qualités de champagne qui sont mauvaises, et il n'y en a qu'une qui soit bonne.

(80)

[56—57] *Michel Salomon: l'Esprit du Temps. [...]*

(81)

[58] *Eug. Fromentin: Dominique.* Opis romantične ljubavi. Fizički krasni opisi (174) odaju slikara, Dominique de Bray i Madeleine d'Orsal. U Dominiku »dva čovjeka«. Tout homme porte en lui un ou plusieurs morts. Klerici vêtus de deuil et déjà tout semblables à des veufs.

(82)

André Gide: Prétextes. [...]

[WILDE I MAC NEIL WHISTLER,
SD IX.]

(83)

Jules Renard: Histoires naturelles. Naivne, često vrlo liepe, impresije o životinjama, dosta humoristične.

(84)

[59—66] *J. J. Rousseau: Emile ou de l'Éducation. [...]*

[DVJESTAGODISNJICA JEANA
JACQUESA ROUSSEAU, SD IX.]

(85)

[66] Samo veliki ljudi mogu nekažnjeno govoriti gluposti.

(86)

dialel = dokaz circulusa vitiosus; orudje skeptika, po Bayleovim riječima najužasnije sredstvo proti dogmatizmu.

(80) Ekscerpti na hrvatskom s građom anegdotskih podataka i paradoksa o životu i shvaćanjima u XIX. stoljeću. (ISPUSTENO!)

(82) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom iz općeg sadržaja knjige, a napose iz dijelova o Wildeu. (ISPUSTENO!)

(84) Citati na francuskom i u prijevodu na hrvatski iz ukupnog sadržaja Rousseauovih djela: *Emile*, *Sophie ou la Femme* i *Profesion de foi du vicair savoyard*. (ISPUSTENO!)

(87)

15. IX. 1910. Olga otišla na svoje mjesto u Zadar (Zavod sv. Dimitrija).

(88)

23. i 24. IX. položio ispit za više p. škole.

(89)

30. IX. 10. Mimi Aguglia u *Malia*

(90)

[67] Od 4—8/X. 10. bijah u Križevcu kod Brnčića.

(91)

La Revue: Voyages aux Pyrénées et en Corse (pages inédites de Flaubert), Gabriel Trevioux: Médailles florentines (lijepi soneti).

(92)

Biline žderu kukce (les nématodes, kao zmije, živu u vodi). Darwin, Pfeffer i Kerner ont démontré que la plupart des végétaux agissent comme des êtres conscients et responsables.

(93)

[67—70] *Adalbert Luntowski: Menschen*. Osim podataka dosta slaba knjiga. [...]

(94)

[70] *Tko se barem jedared ne htjede ubiti, nije moderan.
[AUGUST HARAMBAŠIĆ, SD VII.]

(95)

[71] Za ljudsko oslobodjenje ne traži Fichte spoznaju, već rad (upliv na Carlylea).

(96)

Aristip za Laidu: »Ja nju posjedujem, ali nisam njen posjed.«

(88) Položivši u proljeće 1910. ispit iz hrvatskog, njemačkog i francuskog, Matoš je u jesenskom roku pristupio ispitu iz pedagogije i polučio vrlo dobar uspjeh; tim je ispitom stekao potpunu kvalifikaciju za učitelja viših pučkih škola (v. zapise br. 22 i 43).

(93) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s podacima o Carlyleu, Whitmanu, Dehmelu, Fidusu, R. Wagneru i H. von Kleistu, Nietzscheu, H. D. Thoreauu i Emersonu. (ISPUŠTENI!)

(97)

Sono un tronco, chi sente e pena (Leopardi).

(98)

U Savremeniku br. 10 (oktobar) plagira me Lj. Wiesner u Jesenjem Sonetu, a Miš. Marjanović u Kazališ. Cenzuri piše: »Ne shvaćam, kao ni onaj bogatunov sin, koji je na tužbe ogladnjele sirote da nema kruha za djecu, pitao majku: a zašto ne jedu slatkiša?

(99)

Boronali (Aliboron — anagram): le Soleil s'endormant sur l'Adriatique — slikano magarećim repom.

Elssler-Cachuche, Taglioni, Lola Montez

Marcial za plesačice: Nec illi Terra gravis fuerit, nec fuit illa tibi

(100)

Ništa više ne boli od misli, ma da misao ubija sve boli.

(101)

Moder. engl. dramatičari: Shaw, Granville Baker, John Galsworthy tragik — »Justice«.

(102)

Novi rat i aeroplani.

Ballin, židov iz Hamburga, direktor Hamburg-Am.-Line, ono je Wilhelmu, što je Rothschild Napol. III. i Bleichröder Bismarcku. Drugi prijatelj berlinski židov Rathenau. Gdja Felix Simon vlasnica Frankf. Zeitung i Allgemeine Zeitung (Königsberg), Krupp i Stumm.

(103)

[72] Puca — rogačica, cvilidreta

Oborene glave ko da ide iz bordela.

Idiosinkrazije: Caesar August — grom, Erazmo riba, Scaliger — bouquet, Fridrik Vel. — svoje novo odijelo, B. de Ste Pierre — basin plein d'eau; Newton, P. Bayle, Paganini, Mozart — trublja, Schopenhauer — britva, Carlyle — dućani, Rossini — vlastita sjena; Poë, Musset, Schumann, Chopin — magle, Dostojevski — realnog iznenadja, strah pred uplašenošću, Maupas-sant — otvorena vrata.

[1911]

(104)

[72—77] Gautier: *Voyage en Espagne*. [...]

(105)

[77] Europa počinje i svršava s Orientom (Turci i Arapi).

(106)

Vuk veli na naslovu rječnika: »Skupio ga i na svijet izdao« herausgegeben. Izdati znači biti izdajicom...

[AUGUST HARAMBASIĆ, SD VII.]

(107)

[78] *Memoari Karoline Murat*. Princessu Matildu javno 2 put čušne muž grof Demidov iz ljubomore. Njene recepcije u nedjelju: About, Feuillet, Flaubert, Taine, Dumas fils, Hugo, d'Aurevilly, Daudet. Mercredi — prima slikare: Hébert, Girand, Corot, Baudry, Fromentin, Ary Scheffer. — Renan, Caro, Gautier, Goncourt, Ste Beuve, Mérimée.

(108)

XVII. viek samo ove dobre komedije: Turcaret, la Métronomie, le Méchant, le Barbier de Seville et Mariage de Figaro.

(109)

Pironova Ode à Priape »à ce que nous sentons que fait ce que nous sommes.

(110)

Fontenelle ne voli rata, parce qu'elle trouble la conversation. Greuze za gdju Geoffrin: si elle me fâche, qu'elle prenne garde, je la peindrai.

(111)

Nakae Šomen, japanski moderni Rousseau.

(112)

Baudelaire šalje gdji Sabatier, à la très chère, à la très belle, metresi bankara Hipolita Mosselmanna, svoje iskrivljenim rukopisom pisane stihove. Kad izadju Fleurs d. M. deklarira joj se, dobije ju i zasiti se.

(104) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom iz ukupnog sadržaja knjige, a posebno s građom španjolskih riječi i njihovih tumačenja. (ISPUSTENO!)

(113)

Dječja republika u Freeville kod New-Yorka.

Tonneau-salon — gdje du Defand. Pod Louisom XIV. literati sastanke u gostionama, gazda le Fauchaux, pa u ulici Vieux Colombier. — U l'Epée Royale Chau-lieu, Dufresny, Dancourt; café Gardot-Lamotte, Duclos, Maupertius; café Procope — Fréron, Marmontel. Dinersi kao Bout du banc, pa Caveau (Rousseau, Helvétius, Boucher). Mme Pompadour utemeljuje Le dîner de l'Entresol (Helvétius, Bernis, St. Lambert, Grimm).

Širenje katolicizma u Savez. Državama.

(114)

Albert Samain umro u Magny-les-Hameaux, između Versaillesa i Port-Royala. Bijaše činovnik. Prix od [79] Akademije i Rev. des D. Mondes. Put u Mljetke i u Orthez, u Pireneje, Francisu Jammesu.

Moderni amerik. literati Winstoon Churchill, Booker T. Washington, Irving Bacheller, Frank Norris, Gabriel Parker, Jacob A. Riis, Stockton, Harris, Riley, e. c.

Walter Hunt.

Parnasse (contemporain, 23 passage Choiseul) = nastavak lista Art. France izvrstan znalac Revolucije. »Hugo! il est bête comme l'Himalaye« — riječ De Lisleova. Izazov na dvoboj između Francea i de Lisla. France piše za Ninu de Callias sonet La Jalousie du jeune Dieu. Maison de la Vieille (Catule Mendès) = N. de Callias. France saradnik kod Lemerreovog rječnika za kuhinju. Prvo Franceovo djelo studija o Vignyu, a prvi stihovi Poèmes dorés. France Lemerreov Lecteur = manuskripte sudi. Franceov dramski pokušaj Valet de Mme le Duchesse.

Proti Hugo Hennequin, Faguet, Lemaître.

Prva Newtonova rasprava o svjetlu i bojama izgubljena, jer je njegov pas Diamant prevaleo baklju.

950 Gerbert, potonji Silvestar II. sam — reprezentira civilizaciju.

(115)

[79—86]

Albert Cassagne: *La Théorie de l'Art pour l'Art en France*. [...]

[„REALIZAM I ARTIZAM“,
SD XIII.]

(116)

[86]

K. Kraus: *Heine u. die Folgen*. [...]

(117)

T. Gautier: *Mademoiselle de Maupin*. Preobučena cura traži ljubav, nadje je i ostavlja je. Danas već vrlo dosadna knjiga. Lijepi predgovor.

[87] *Proti rehabilitaciji kreposti u svim novinama.

Penser une chose, en écrire une autre, cela arrive tous les jours, surtout aux gens vertueux.

*L'adultère est toujours jeune, beau, bien fait et marqué pour le moins.

*L'antipathie naturelle du critique contre le poète.

*Le critique qui n'a rien produit est un lâche... Les poux critiques sont comme les poux de corps qui abandonnent les cadavres pour aller aux vivants.

*Les livres suivent les mœurs et les mœurs ne suivent pas les livres.

*Il n'y a de vraiment beau que ce qui ne peut servir à rien.

*L'occupation la plus séante à un homme policé me paraît de ne rien faire.

*la jouissance me paraît le but de la vie.

*A-t-on inventé un seul péché capital de plus?

*Proti naprednom i stidljivom Constitutionnel-u.

*Le journal tue le livre, comme le livre a tué l'architecture.

U knjizi — čežnja za neobičnim.

p. 5 divan opis lijepe žene. *Lijepa žena mora biti bogata.

*Il n'y que les beaux et les riches qui puissent être amoureux sans être ridicules ou à plaindre.

En tout j'aime ce qui dépasse les bornes ordinaires. une femme qui n'est pas belle est plus laide qu'un homme qui n'est pas beau.

(115) Ispisi na francuskom i hrvatskom s opsežnom građom podataka o kronologiji, pogledima i estetici te o pripadnicima artistsčkog razdoblja u francuskoj književnosti XIX. stoljeća. (ISPUSTENO!)

(116) Citati na njemačkom i hrvatskom s općim karakteristikama o Heineu. (ISPUSTENO!)

mon âme est comme un colombier tout plein de colombes.

je demande à la nature et à la société plus qu'elles ne peuvent donner.

un homme ne se moque jamais bien d'une femme.

je n'ai jamais été plus loin de ma maîtresse que lorsqu'elle me serrait sur son cœur.

On peut coucher dix ans avec une femme sans l'avoir jamais vue,

*les femmes ne savent jamais arriver à propos.

- [88] *Je n'ai jamais demandé aux femmes qu'une seule chose, — c'est la beauté; je me passe très-volontiers d'esprit et d'âme. — Pour moi, une femme qui est belle a toujours de l'esprit, — elle a l'esprit d'être belle, et je ne sais pas lequel vaut celui-là.

La beauté, seule chose qu'on ne puisse acquérir, inaccessible à tout jamais à ceux qui ne l'on pas d'abord; fleur éphémère et fragile qui croît sans être semée, pur don du ciel! — o beauté! le plus radieux diadème dont le hasard puisse courronner un front, — tu es admirable et précieuse comme tout ce qui est hors de la portée de l'homme, comme l'azur du firmament, comme l'or de l'étoile, comme le parfum du lis séraphique! — On peut changer son escabeau pour un trône; on peut conquérir le monde, beaucoup l'ont fait; mais qui pourrait ne pas s'agenouiller devant toi, pure personification de la pensée de Dieu?

Vrhunac sreće liep ko Antinous i jak ko Herkul.

Zavidi Neronu i žali što nije Bog. U mladom tijelu stara i bolna duša.

208 divno o ljepoti

*Poganin, proti Kristu.

*Trois choses me plaisent: l'or, le marbre et la pourpre.

Si j'avais été au concile de Trente quand s'y agita cette importante question, à savoir si la femme est un homme, j'aurais assurément opiné pour la négative. la plus petite ride peut servir de fosse au plus grand amour.

*Ce qui est beau physiquement est bien, tout se qui est laid est mal (njegov moral).

*l'homme est réellement déchu du jour où le petit enfant est né à Bethléem.

Madelaine de Maupin prerusena u Théodore de Sèrenes.

251 divno o idealu.

Za apsolutnu slobodu fantazije.

[89] *Les hommes de génie sont très bornés.

Srce čisto, duh pokvaren.

Iz te knjige je Wilde najviše našao inspiracija za svoje paradokse. U romanu — problem pederastije i hermafroditstva. Romantična ironija Tiecka, Hoffmanna i Heinea. Stil je décousu i sličan Jean Paulovom.

[TEOFIL GAUTIER, SD IX.]

(118)

Čuvene ruke Ane Austrijske.

(119)

Pametne su gadne, a lijepe su glupe.

(120)

Čuveni inženjiri Nobel, Lesseps, William Siemens, Henry Bessemer, Nik. Riggensbach (Bergbahnen), John Fowler (most preko Firtha).

(121)

Gautier 25. II. 1830 (Hernani): gilet en satin cerise, habit noir à revers de velours, pantalon vert d'eau, très pâle, ample pardessus gris doublé de satin vert.

[TEOFIL GAUTIER, SD IX.]

(122)

Mekan, dobar i čuvar kao trepavica.

Šaumroln u nos. Sa krafli nabacivati. Pijan u tudji stan.

(123)

Byrona zvao Préault Mademoiselle B-n.

(124)

Joakim Sorolla y Bastida. Zuloaga: Portrait de Pablo Urenga, Portrait torreadora Pepilla.

(125)

Conquête de la Nouvelle Espagne — Diaz, traduction Hérédia.

Auguste de Chatillon, Viliers de l'Ist i Forain na cesti bez stana. August i Viliers svadjaju se oko zauzeća Carigrada.

Louis XV. vječno misli na smrt i vječno se dosadjuje.

Louis XIV. rođen sa 2 zuba, u 40 god. skoro sasvim krezub.

*Dr. Gardner studira majmunski jezik.

[NAPULJSKE SETNJE, SD VIII.]

Moderna scena: Rusi Diagilef, Bakst i Benois; Fuchs, Littmann, Erler, Reinhard; Gordon Craig. Relief qui bouge — zove Taine scenu.

- [90] Miliunar Paine kupuje od grofa d'Aulby-a vojvode od Borghetta cijeli muzej falsifikovanih slik. remekdjela. Brockes piše pjesme bez R, dr. Franz Ritter 1813 u Leipzigu bez R. roman *Dvojci i Lizeta i Vilim*. Leo Kolbe i P. v. Schönthan vježbaju se u istom športu.

*Schanne (Scheinnard) merchand de jouets, Colline (Jean Wallon) kršć. autor. Murger osniva Društvo Vodopija.

Miss Pankhurst šef suffragetica.

Sainte Beuve i Mme Adele Hugo (Livre d'Amour) Kritičar za 2 god. mladji. Iza Adele voli kćer generala Pelletiera.

Baju, urednik *Dekadenta*.

Pjesnik Roinard (Cantique des Cantiques) melodija stihova, boja dekoracija i parfums — identični.

(126)

Po relacijama de Saint Meurice bijaše Cyrano konfident.

Za princezu de Moeurs reče Louis XIV. da ima nešto odviše veliko, a ona, da je L. najveći kralj Europe, ali da mu je kraljevstvo malo.

Till Eulenspiegel, Život heroja, Zarathustra, Simfonija domestica, Don Guichotte, Feuersnoth, Salome, Elektra, Rosenkavalier (Strauss)

Kolosalni neo-rococo u Njem.

U 9. vijeku u Kini socialist Uanqugancè.

Daniel Huet évêque d'Avranches de tous les hommes celui qui a peut-être le plus lu.

Roseberry: Dernière phase de Napoleon, Chatau.

(127)

[90—94] *Nietzsche: Menschliches, Allzumenschliches. [...]*

(127) Citati, pretežno na njemačkom, iz ukupnog sadržaja Nietzscheova djela. (ISPUŠTENI!)

(128)

- [94—95] *James Mc Neil Whistler: Ten o'Clock (Zehnuhr-Vorlesung). [...]*

[>REALIZAM I ARTIZAM<, SD XIII.]

(129)

- [95] *Balzac: Eugénie Grandet.*

Balzac kao fiziognomist pod utjecajem Lavaterovim i Gallovim.

Čiči Grandetu zlato dalo svoju žutu boju.

Si la lumière est le premier amour de la vie, l'amour n'est — n'est-il pas la lumière du coeur?

Tout pouvoir humain est un composé de patience et de temps.

Peut-être en est-il des esprits comme de certains animaux, qui n'engendrent plus transplantés hors des climats où ils naissent.

p. 140 o bankrotu.

Vraiment les écus vivent et grouillent come des hommes: ça va, ça vient, ça sue, ça produit

- [96] le christianisme doit être le religion des avarés.
Grandet — 17 mil.!

(130)

Mme de Stael de Launay: Memoires. [...]

(131)

E. de Goncourt: la Fille Elisa. Koncesija naturalizmu.
Pauperizam put u prostituciju i zločin.

(132)

- [96—97] *Amédée Boyer: la Littérature et les Arts contemporains [...]*

(133)

- [97—98] *Louis Gartine: les Jouisseurs de la Révolution. [...]*

(128) Citati na njemačkom s građom autorovih misli o umjetnosti i njezinu odnosu prema prirodi (ISPUŠTENI!)

(130) Citati na francuskom i hrvatskom sa nekoliko autobiografskih podataka o autorici. (ISPUŠTENI!)

(132) Natuknice na hrvatskom s nazivima književnih pravaca, naslovima pojedinih djela i francuskim piscima XIX. stoljeća. (ISPUŠTENI!)

(133) Ekscerpti na hrvatskom s različitim podacima o Robespierreu, Dantonu i Mirabeauu. (ISPUŠTENI!)

(134)

- [98] Vigny-u je poezija »odabrana istina«.
Chapelain slavniji od Racinea.
Kralj Edip u Ateni — treću nagradu.

(135)

Maupassantove priče, neke slabe.
Pierre Louys lažni artizam, lažni helenizam. Moderne
priče dobre.
Daudet u *le petit Chose* hvali filisteriju na trošak ar-
tizma. Ruga se de Lisleu (pjesnik Bhagavat)
Paul Hervieu izvrstan humorist u pričama.

(136)

Daudet: Lettres de mon Moulin.
Mistral u seocu Maillaneu. *Mireille. Calendal.*

(137)

- [98—99] *John Ruskin: Die Steine von Venedig. [...]*
[OD FIRENCE DO ZAGREBA,
SD XI.]

(138)

- [99] *Četiri rijeke paradiza: Pison, Gihon, Tigris i Eufrates.
[OD FIRENCE DO ZAGREBA,
SD XI.]

(139)

- [99—100] *Theodore de Banville: Odes funambulesques. [...]*
[SRPSKA LIRSKA ANTOLOGIJA,
SD VIII.]

(140)

- [100] Sax izmislio mnoge bleh-instrumente.
»J'ai l'amour-propre de me croire le seul artiste vérita-
blement sérieux e notre époque (vous voyez que j'ai le
courage de mes opinions).« Thomas Couture, Lettre a M.
de Villemessant, Figaro du 28. janvier 1857).

(141)

- [101] opervažen, predušiti (odahnuti), krnjak (torso).

(137) Citati na francuskom i hrvatskom s građom podataka o venecijanskom sli-
karstvu i arhitekturi u vrijeme renesanse. (ISPUSTENO!)

(139) Citati na francuskom i hrvatskom iz pojedinih Banvilleovih pjesama i nje-
govih misli o impresionističkoj poeziji. (ISPUSTENO!)

(142)

Baron d'Anthès-Heekeren, karikaturist, kod slikara Landurnièrea, gdje ga nalazi car Nikolaj, posinio ga holand. poslanik Heekeren. Puškin ga nalazi kod žene; poljubi je zagaravljenim ustima i kad se vrati, nadje garava usta u d'Anthèsa. Prije dvoboja d'Anthès zaprosio i dobio ruku Puškinove šogorice Katarine Gončarov. Gdja Puškin kratkovidna i na kolima sastala i ne vidjela Puškina i svjedoke na putu ka dvoboju. Puškinov svjedok Danzas, d'Anthèsov sekretar franc. poslanstva d'Archiac. Kad umiraše Puškin, oko njega Vjazemskij, Dahl, Spaskij i Žukovskij. D'Anthès mora iz Rusije.

(143)

Dinastija Walter, nedavna vlasnica Timesa, Alfred Harmsworth, kasniji lord Northcliffe, utemeljitelj moderniziranog Daily-Maila. Times svako jutro papira širokog 2 metra i dugog 500 kilometara. lord Winchelsea se kladi, da će u 1 broju Timesa naći 50 štamp. griješaka, nalazi tek 3 i mora da ih traži u 6 brojeva lista. Times ima 40 korektora i otpušteni su za jednu štamp. pogrešku.

(144)

[101—105] *Georges Lafenestre: St. François d'Assise et Savonarole inspireurs de l'art italien. [...]*

[OD FIRENCE DO ZAGREBA,
SD XI.]

(145)

[105] Strah navika i to rdjava.

Sinovi bogatih većinom idealisti, siromaha — realisti
Bacchus i sv. Franjo. Panteizam gotike. Krist falsificiran.
Toskana 1. pokret estetički.

Dante crtač.

Kršć. religija straha.

slikari stvarnosti i slikari ideala.

[106] Dante — slikanje najmaterijalnijim sredstvima najapstraktnijih sižea, moderni — obratno.

fratarsko odielo — plastično.

(144) Ekscerpti, pretežno na hrvatskom, o životu i djelovanju Franje Asiškog i Girolama Savonarole te s bogatom građom podataka o talijanskoj renesansnoj umjetnosti. (ISPUSTENO!)

(146)

Iz Zba otputovao u Firencu 23. IV. 1911. 24. stigao onamo preko Ancone, 19. V. odlazak iz Firenze, 20. V. Venecija. 21. V. Rieka, 22. V. Zagreb. U Firenci stanovao 16 s. canto de'Nelli, pensione Tei, u Veneciji — piazza Goldoni

(147)

Mercure de France fondé 89. Pleiade 86 Traite du Verbe, Massacre des Innocents. Publication hebdomadaire Scapin (kao Vogue). Samain činovnik u Hôtel de Ville. Mercure osnovan sa 200 fcs. »Il y a des habitudes, il n'y a plus de principes« Goncourt.

(148)

Wildeov brat Willie.

Venturi: Storia dell'Arte italiana.

(149)

[106—108] *Th. Gautier: Voyage en Italie. [...]*

(150)

[108] 10, 11., 12., 13. i 14. srpnja 911. (do 7 s. izjutra) bio kod Kopačevih. 10. kod Jurice, ostale dane kod Stanka (Lize) i Vere, koja mi dade na dispoziciju svoju kuću sa duhovima.

14. VII. došla Olga.

(151)

Harambašić, ranivši štapom Mileusnića po oku, odveden u bolnicu 1. VII 11., a umro u Stenjevcu, 16. VII 11. od kljenuti srca.

(152)

Biti ili ne biti = Aut esse aut non esse = Cicero Tusculanke

fièvre St. Valier = avoir la frousse

šnurb Barthelmer

Confucius i Confusius.

i *muet* na kraju našeg infinitiva

*jedriti na novet = zig zag. okojasile se pjege (na obrazu). tavanica — strop. ibrik. zdjela *arambašića*. meškolji

[109] se. zamajčene grudi. presamićen. boj = kat. napoličar. čagjak = kamin. molećiv. vrpolji se. inokosan. zdušan.

(149) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom pretežno o talijanskom renesansnom slikarstvu u venecijanskim zbirkama. (ISPUŠTENOI!)

kaskati. sjakte oči. premire od mila. predušujem govoreći. južnjak utolio. čaršav — stolnjak. pitljiv. bogovetni dan. ladolež. preboljeti. švrljati. ispaštati. kolčak = = Muff.

(153)

Emile Bergerat: Souvenirs d'un enfant de Paris. Hugo Le Père. Hugolâtres

(154)

Esther Johnson (Stella) i Esther Vauhowrigh = Swift.

(155)

Kaj — nisu obedvali? Kaj nisu slive jeli?
divlji golub = rinkač, grlač, granaš, prokletac (jer proklinje kozu, koja mu je gnijezdo osušila. bjelolist = = Edelweiss. olila se = svukla zmija lilak, olilak, košuljicu zmijsku. kolčak = Muff. šmokljan.
Zagreb, taj veliki kacenjamer.

(156)

Simonne Evrard, radnica, ljubi Marata.
Kao grabar, što lomi kamen iz kojega je raso i nosi snagu njegovu.
Sluga Maupassantov, Chateaubriandov i Mme Martellet o Mussetu.

(157)

osebunjek = komad zemlje individualne.
Mlinar Šopron kod Kopačevih.
grad — kao naušnica.
Ja u stranci, ali stranka ne u meni.
Žena most izmedju čovjeka i životinje, izmedju životinje i neba.
Notes za bilješke i ine potrebe.
Henry de Groux.
Leopardi na grčkom himnu Neptunu.
Mi smo bolji od Hrvatske.
Sredinom X. 11. odmaglio Leo u bijeli svijet.

(158)

[110—115] *Arvede Barine: Poètes et Névrosés. [...]*

(158) Ispisi na francuskom i hrvatskom s iscrpnom građom biografskih i psihopatoloških podataka o Hoffmannu, de Quinceyu i Nervalu i njihovu stvaranju. (ISPUSTENO!)

- [115] Goethe mrzi pse. (159)
- (160)
Dupont de Nemours a déterminé quinze cents mots dans la langue seule du rossignol.
- (161)
Koncem listopada 11 umro učitelj Škrlec +.
- [115—121] (162)
Maxime du Camp: Souvenirs littéraires. [...]
- (163)
[121] Nijedan gramatičar nije sjajno pisao.
Sandžak — Šerif = Profetova zastava.
Magreb — Zapad — zovu Arapi Afriku.
Concha del Oro = u Palermu.
Abu el Hul = otac užasa = zovu Arapi Sfingu.
- (164)
»La tendance du gouvernement représentatif incline à la médiocrité« (St. Mill)
- (165)
»Nužno je lažno ono, čemu povladjuje gomila« (Roger Bacon)
- (166)
Gauneau, otac coadienske vjere, proklamira superior-
nost žene nad mužem.
- (167)
On ze zvao *Mapah* = složeno od papa i mama!
- (168)
[122] Bembov sobar mora čitati breviar, da Bembo ne pokvari
dobre svoje latinštine.
Kranjčević (Mme de Montarcy — Bouilhet):
Car nous saurons du moins, si notre France expire,
Lui creuser un tombeau plus large qu'un empire...
- (169)
»Genij je bolest mozga« (Swift)
- (162) Ekscerpti, pretežno u prijevodu na hrvatski, s autobiografskim podacima o autoru, njegovim djelima i brojnim francuskim piscima XIX. stoljeća. (ISPUSTENO!)

(170)

»La Grèce et Rome sont la bonne compagnie de l'esprit humain, et au milieu de la chute de toutes les aristocraties, il faut tâcher que cella-là demeure debout« (Guizot).

(171)

L'amour est le contact de deux épidermes et l'échange de deux fantaisies (Chamfort)

(172)

John Keats: Gedichte (preveo Alexander von Bernus) Šegrt kod ranara u Edmontonu 1818. (u 23 god.) kritika o *Endymionu* (The Quarterly Review) koja je poeta porazila. Iste godine sastaje svoju Jedinu — Fanny Browne. † u Rimu. 1821 (u 26. god.) Shelleyev *Adonais* = Keats. La Belle dame sans Merci.

*Und Syrup Manna Datteln, was in Frohn
von Fez her mit ragusischen Schiffen kam ...
(Sankt Agnes Abend).

Za Homera:

Solch Schauen hattest Du wie einst die schnelle
Diana, Herrin von Erde, Himmel, Hölle
Süss ist vernommne Weise, süsser doch
Ist unvernommne, darum sanftes Rohr
Spiel fort, nicht sinnlichen Gehör, und noch
Gelinder, tonlos, nur dem innern Ohr.
[123] Schönes ist wahr und Wahres schön ...
Ich bin nichts als eine Stimme.

Keatsova eteričnost kao negacija eng. materializma.

(173)

*Njeno je tijelo satkano od duše.

(174)

[123—124] *Arvède Barine: Portraits de Femmes [...]*

(175)

[124] *Mérimée: Colomba.*

U Korsici narikuše. Colomba = narikuša.
les femmes aiment assez qu'un homme ne soit pas homme politique.
svi Byronovi junaci umiru od taneta, ne od bodeža.

(174) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o Carlyleovoj supruzi, George Eliot, sv. Terezi i Sofiji Kowalewskoj. (ISPUŠTENO!)

lit. aluzija (Otel) Colomba pag. 191. str. 211. aluzija na couleur locale.

la Vénus d'Ille.

depuis le cèdre jusqu'à hysoppe: ta fraza i u les Ames du Purg.

les Ames du Purgatoire

don Juan Tenorio (kameni gost) i d. Juan de Mareña.

(176)

Em. Bergerat: Th. Gautier.

les diners de Magny: Theo, Goncourt, Berthelot, Ste Beuve, Renan, Taine.

Gaut. ne trpi Louisa XIV. Njegovi risotti i španaći.

(177)

Charles-Louis Philippe: La Mère et l'Enfant

Hvaljena, ali obična knjiga.

(178)

[125] *Sénancour: De l'Amour [...]*

(179)

Les livres ne changent point le monde (Voltaire).

Druidi poznaju djevicu-mater — simbol plodne materije.

Pod Louis-em X. goli ljudi na procesijama.

(180)

[125—128] *Chateaubriand: Mémoires d'outre tombe [...]*

(181)

[128] *Arthur Lévy: Napoléon intime [...]*

(182)

Balzac: le Curé de Tours

[129] Les célibataires remplacent les sentiments par les habitudes. Nous vivons à une époque où le défaut des gouvernements est d'avoir moins fait la Société pour l'Homme que l'Homme pour la Société.
en morale comme en physique, le mouvement perd en intensité ce qu'il gagne en étendue.

(178) Citati na francuskom i u prijevodu na hrvatski s građom iz općeg sadržaja knjige. (ISPUSTENO!)

(180) Ekscerpti, pretežno na hrvatskom, s iscrpnim biografskim podacima o Napoleonu. (ISPUSTENO!)

(181) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o Napoleonovoj ličnosti, njegovu školovanju i početnoj vojničkoj karijeri. (ISPUSTENO!)

le Colonel Chabert

toutes les horreurs que les romanciers croient inventer
sont toujours au-dessous de la vérité.

(183)

E. M. de Vogüé: Les Morts qui parlent. Analiza parlamentarnih običaja. Junak čifut, soc. vodja Elzéar Bayonne.

(184)

[129—130] *de Ségur: la Campagne de Russie [...]*

(185)

[130—131] *Vicomte d'Avenel: Les Français de mon temps [...]*

(186)

[131—132] *Emile Gebhart: l'Italie mystique. [...]*

(187)

[132] Tota die otiosi, qui volunt vivere de labore et sudore
aliorum.

*Alaudae aves lucis amicae.
meretrix magna — Roma.

(188)

[Émile Gebhart: *L'Italie mystique.* Nastavak ispi-
sa.] [...]

(189)

*W. Pater: Das Kind in dem Hause. 3. Imaginaeres Por-
trait.*

O Florianovim bajkama.

(190)

[132—134] *Em. Faguet: Flaubert. [...]*

(191)

[134] »Il est des coeurs épris du triste amour du laid« (Gau-
tier).

(184) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom o Napoleonu i francuskoj
vojsci za vrijeme ruskog pohoda 1812. (ISPUSTENO!)

(185) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s građom općih podataka iz sadržaja
djela. (ISPUSTENO!)

(186) Ispisi na hrvatskom s različitim podacima iz talijanske povijesti i, posebno,
o Danteu (v. zapis br. 188). (ISPUSTENO!)

(190) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s biografskim podacima o Flaubertu,
karakteristikama njegovih djela i citatima njegovih sudova o drugim fran-
cuskim piscima. (ISPUSTENO!)

(192)

- [135] *Jozef Israëls: Spanien.* Eine Reise — Erzählung. Reklamirana i glupa knjiga.

(193)

- [135—138] *Stendhal: De l'Amour. [...]*

[RIMSKI FELJTONI, SD XI.]

(194)

- [138] Et propter vitam vivendi perdere causas.

(195)

Don Kihot tip knjiškog čovjeka.

(196)

N. Tommaseo: Iskrice

Umro u Firenci 59. Ukopan u Settignanu.

»Htio bih ja, da mi se prikaže do dna, hrvatski narode, duh tvoj nepoznati.«

»Nijesi ti kriv, narode žalosni, da ti život prodje u neznanstvu i smradu.«

»Nemamo mi uspomena, koje bi nas razveselile, ali nemamo ni onih koje bi nas zasramile.«

»Radimo, vjerujemo, molimo.«

»Ali mi od tudjinaca uzimamo cvieće, a ne stabla, haljine a ne plugove, rieči a ne stvari, što je nevaljalo a ne što je potrebno.«

»Učeni ljudi češće nego siromasi gledaju na korist više nego na dužnost.«

»I sramota je nauk.«

»Puk nam je otac, a zemlja majka naša.«

»Koja krv će predobiti, latinska oli slavenska?«

»Talijanski ćete duh bolje ćutjeti, kad budete Slaveni pravi.«

»Imamo bolest mladih naroda, a tešku nejakost starih.«

(197)

Racine: Phèdre.

Une flamme si noire.

Ja ne crains que le nom que je laisse après moi.

Quelques crimes toujours précèdent les grands crimes.

(198)

Aucassin et Nicolette

- (193) Citati na francuskom i u prijevodu na hrvatski iz ukupnog sadržaja djela.
(ISPUSTENO!)

- [139] Was habe ich im Paradies zu thun? Ich verlange gar nicht hinzukommen, wofern ich nur Nicolette besitze, mein süßes Mädchen. ... Dorthin kommen jene alten Priester und jene alten Lahmen und Krüppel... aber in die Hölle will ich gehn; denn dorthin kommen die schönen weisen Meister und die schönen Ritter, die in Turnieren und gewaltigen Kriegen gefallen sind, und die guten Krieger und die freien Männer. Mit diesen will ich gehen.«

(199)

Mac Neil Whistler: Die artige Kunst sich Feinde zu machen [...]

[WILDE I MAC NEILL WHISTLER, SD IX.]

(200)

- [139—144] *Joh. Peter Eckermann: Gespräche mit Goethe. [...]*

(199) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s podacima o Whistlerovu procesu s Ruskinom i o Wildeu. (ISPUSTENO!)

(200) Citati i natuknice na njemačkom i hrvatskom iz ukupnog sadržaja knjige. (ISPUSTENO!)

BILJEŽNICA XII.

[ZAGREB, proljeće — jesen 1911.]

[1911]

(1)

- [1] Maria Beadnel = Dora Spenlow (David Copperfield) i Flora Finching (Mala Dorrit). Udala se u 34. god. za Henry Louis-Wintera. Rastali se. Ona smešna. Ona dosadjuje pismima i na kraju pošto joj je muž već miniran, on ga pumpa. On — ne odgovara.

(2)

Fustel de Coulanges

(3)

- [2] šijak — kajiš
*jopac — jopac

[SIPCI: ANAGRAM, SD XII.]

(4)

Car, Regnier
Neuman, Gabrić
tice
pješke

(5)

*Was hat man dir, du *armes Kind*
Kralj
baloni
penetration allem.
omikron-noge.
karakter flam. pejzaža

- (1) *Maria Beadnell*: mladenačka ljubav Charlesa Dickensa, prototip njegovih junakinja, Dore Spenlow u romanu *David Copperfield* i Flore Finching u romanu *Mala Dorrit*.
(2) Nacrt za putopis OD FIRENCE DO ZAGREBA (»Savremenik«, VIII, str. 112—116 i 184—187, Zagreb, siječanj i veljača 1913).

slavići, akacija, hladna noć
villa Böcklin

[3] Arno Jugozapad

čempres, sitna crnogorica, palma, bagrem, smokva, loza
(cvate), jorgovan, lovor, dud, groždje, piniya, trešnje, šljiva, neven, loza

Farman osa — sokol, zvezda — zvona fiesolska
smrad na cestama
biciklisti

*moj kišobran

*pseto u pensionu

*Cescine — drveće — ćukovi — kresnice — silni šišmiši
[OD FIRENCE DO ZAGREBA,
SD XI.]

(6)

[4] *19. V odlazak iz Fl.

*svjetlo u sobama po danu

*trešnje i jagode

[POD FLORENTINSKIM ŠEŠIROM,
SD XI.]

(7)

Kuen — anagram od neuk
trbuh otputovao, ali X nažalost za njime,
peć najinteresantnija osoba u biblioteci.

(8)

Fouillée: La liberté et le déterminisme. Critique des systèmes de morale contemporains. Le mouvement idéaliste. Le mouvement positiviste

(9)

[5] Gurate se kao general Gurko

Gosp. Deficit

Ljubite, jer ste čitali Rugjina

Kako može pametan pisati pesme?

Pošto ste pametan, vi ih ne pišete.

Ja preporodjen. Vi ste dakle sami sebi mama, jer sami sebe rodiste

(6) Krenuvši 23. IV. 1911. iz Zagreba na svoje prvo putovanje u Italiju, Matoš je stigao u Firenzu 24. IV. Odanle je, poslije skoro jednomjesečnog boravka, 19. V. otputovao u Zagreb, kamo je stigao 22. V. 1911.

(8) Naslovi djela francuskog filozofa Alfreda Fouilléea.

(9) *Rugjin*: glavno lice istoimenog romana ruskog pripovjedača Ivana Sergejeviča Turgenjeva.

- [6] Ja poznam Voltairea.
Recite hvala Bogu, da Volt. vas ne pozna!
Jedina rima na grofovi — —

(10)

Dobih diplomu —
Dakle diplomat?
Voli vadle, jer liče flašama, a flaše, jer liče vadlima.
Da nema aeroplana, X bi ga izmislio.

(11)

Niko nije kriv ako je bedast a još manje, ako to nije

(12)

Gdje se kune, tu se vjeruje

(13)

- [8] Vi ste paradoks.
Ne. Ja sam Dropučić.

(14)

Da li i vi pravite tuču?
Da ju pravim, vi bi imali glavu kao onaj vol, što pogibe
od nje.

(15)

Ime se kod nas dobiva za 5 seksera.
A gubi još jeftinije.

(16)

Šprcberb — staza u sredini kose — sličan kecu.

(17)

- [10] Kao paun — lepši straga.

(18)

Mi, po milosti bož. ljudi pokvareni

(19)

O Indiffèrent.

(20)

Imitacija marša.

(21)

Jurica Eisenhuth — hapec fuči lutrimenču

(22)

Znate, ja sam pošten čovjek.
Tvrđi li to još tko osim vas?

(23)

ide široko ko frajle zagrebačke

(24)

Valić, Balić, Matačić — Patačić

(25)

- [12] Žensko meso jeftinije od svinjskoga
Vi imate više ukusa od muža vam
Baba — Beba, Stari — Puba
Brutalni Brutus

(26)

- [14] *Satira tota nostra est.*
Kvintilian prvi rimski literarni historičar.
Po Kvintilianu Rimlj. ravni Grcima u elegiji i poviesti, a
satura tota nostra est.
Horac u epodama = iamb Arhilohov.
Satira Enijeva i Lucilijeva.

(27)

- [14—18] *Lafontaine et ses Fables [...]*

(28)

- [18] Essai sur Tite Live
Notes sur Paris, par Fred. Grainbougé
Un séjour en France entre 1793—1795
Du suffrage universel
Le positivisme anglais
L'idéalisme anglais

- [19] Philosophie de l'art en Italie
" " " " Grece
" " " " Pays Bas

(29)

- [19—24] *Alfred Fouillée: l'Idée moderne du Droit [...]*

(27) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s podacima o životu i djelima
La Fontainea iz Taineove monografije: *Essai sur les fables de La Fontaine.*
(ISPUŠTENI!)

(28) Naslovi djela H. Tainea.

(29) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s povijesnim podacima o razvitku
i idejama državnog i građanskog prava. (ISPUŠTENI!)

- (30)
- [24—28] *Taine Essai sur Tite Live [...]*
[NAPULJSKE SETNJE, SD VIII.]
- (31)
- [29—30] Fouillée: Psychologie du peuple français [...]
- (32)
- [32] 10 zapovjedi duha
 slavulj i mačka
- (33)
- [106] Quaesivit lucem ingemuitque
 pobjeda škodi pobjeditelju kao i pobjedjenome.
- (34)
- [107] Ad Fidentinum
 Nostris versibus esse te poetam
 Fidentine, putas, eisque credi?
- [108] *De Selio*
 Nullos esse deos, inane coelum
 Affirmat Selius, probatque, quod se
 Factum, dum negat hoc, videt beatum
- Ad Priapum*
- Tu qui pene viros terres, et falce cinaedos,
 Iugera suppositi pauca tuere soli
 Sic tua non intrent vetuli pomaria fures;
 Sed puer, aut longis pulchra puella comis
- In Vacerram
- Et delator es, et calumniator
 Et fraudator es, et negotiator
 Et fellator es, et lanista miror
 Quare non habeas, Vacerra, nummos
- [109] Cenaturit Vacerra, non cacaturit
- Ad Fidentium
- Una est in nostris tua, Fidentine, libellis
 Pagina, sed certa domini signata figura;
 Quae tua traducit manifesto carmina furto.
 Iudici non opus est nostris nec vindici libris;
 Stat contra, dicitque tibi tua pagina, fur es
- [CITAOCU, SD XII.]

(30) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s građom podataka o Titu Liviju, Catonu i rimskoj povijesti te opsežnijim citatom o religiji iz Machiavellijeva djela *Razmatranja o prvoj dekadi Tita Livija*. (ISPUSTENO!)

(31) Uz ekscerpte na francuskom i hrvatskom s građom najrazličitijih podataka o Francuzima i Francuskoj, Matoš je zabilježio i naslov Fouilléoeva djela: *Temperament et Caractere*. (ISPUSTENO!)

(34) Ispisi Marcijalovih epigrama.

Ad Fidentinum
Nostris versibus esse te poetam,
Fidentine, putas, cupisque credi?

(35)

[111] Sta Maria Novella, sv. ruža

[OD FIRENCE DO ZAGREBA,
SD XI.]

Jacky u. Summer

(36)

La philosophie de Platon
La liberté et le déterminisme
La science sociale contemporaine
Critique des systèmes de morale contemporaine
21. N. V. Jelka Simistrella

(36) Naslovi Fouilléovih djela.

BILJEŽNICA XIII.

[ZAGREB, 8. I. 1912 — 13. III. 1913.]

[1912]

Commencé ce 8. I. 1912.

(1)

[1—2] *E. Faguet: le Libéralisme [...]*

(2)

[2] Autor Društvenog ugovora je Jurien

(3)

Nap. III. želi talijan. konfederaciju pod predsjedništvom pape.

(4)

[3] C'est la cendre des morts qui crêa le patrie (Lamartine).

(5)

E. Faguet: l'Anticléricalisme. [...]

(6)

[4—9] *Remy de Gourmont: Promenades littéraires [...]*

(7)

[9] Baour-Lormian, prevodilac Ossiana, piše stih:
Avec impunité les Hugo font des vers.

(1) Ekscerpti u obliku citata na francuskom i parafraza na hrvatskom s tekstom o odnosu države i crkve, slobodi štampe i nastave i o konstitucionalizmu i liberalizmu. (ISPUSTENO!)

(5) Originalni i prijevodni citati s podacima o antiklerikalizmu pojedinih francuskih pisaca (de Vian, Cyrano de Bergerac, Molière, Rousseau, Diderot) te o antiklerikalizmu i antireligioznosti u Francuskoj uopće. (ISPUSTENO!)

(6) Ekscerpti, pretežno u prijevodu na hrvatski, s podacima o životu i radu Huysmansa, Rivarola, Cyrana de Bergeraca, Molièrea, Mallarméa, Hugoa, Gobineaua, Racinea, Balzaca, Mériméa, Ronsarda, Chateaubrianda, Corneillea i s podacima o francuskoj književnosti XVI—XX. stoljeća uopće. (ISPUSTENO!)

(8)

[9—11] *Faguet: Amours d'Hommes de Lettres [...]*

(9)

[11—15] *Jules Huret: Enquête sur l'Évolution littéraire. [...]*

[SRPSKA LIRSKA ANTOLOGIJA, SD VIII.]

(10)

- [15] ždraknu sunce. ulježe (uljesti). dvojan = balvan, što konje u staji dijeli. skrovno — tajno. mekote = njive. težanice = oranice. kiselice i sumporice. struka cvieća. behar. privoljeti se kome. pravac u grad. lakom. tolišni. ala. ljenivac. predstaviti se. plandište. kudjelja. potom. kopanja. utom = uto. smetati oči s koga. ustopice. eda li. uzima (fut. -imati). svekar i svekrva. rekavica = vo-
- [16] denica na potoku. poskočljiv. nije fajde. umiljavati. opravi se — spremi se. popojaske. dulac = ciev na gaj-dama. iskazati. kazati se. fručkati se = praćakati se. zmi-ja drvolaz, kanjug, piuljača, kokošar, goluban. vile roje-nice, vjetrenice, ljutice i poledice. moba (rad besplatn). mobari i mobarice. *namještaj*. ražali se. samljeveno. ljulj (kukolj?). oputa = remen. butalast — mišje dlake. djer-djef = okvir za vezenje. tepsija. djogat = bielac, kulaš = sure (mišje) boje. pjatljunganje = kukuriekanje. za-drigo. telalnica. *na novet* = cik cak. *bištim*. zaludničar. vatralj. crkavica. uslužan. nakaza. snébivam se. pika-vac = čik. jazbina. nahodče. bančiti. probisvjet. baška-riti se. kuljati. dembel. skrušen. kovitlac. porok. krč-miti = trgovati u malo. srozati se. sparušen. hatar — ko-tar. utuviti. nag. unjedriti se. *oklijevati*. od iskona. ur-vine. pastorak.

(11)

[17] 14. I. 12. otputovala Olga u Vinicu.

(12)

[17—19] *Louis Ménard: Rêveries d'un païen mystique. [...]*

- (8) Bilješke na hrvatskom s podacima o ljubavnom životu Voltairea, Mirabeaua, Chateaubrianda, Mériméa, Sainte Beuvea i Musseta. (ISPUŠTENI!)
- (9) Ekscerpti, pretežno na francuskom, iz Huretovih razgovora s Franceom, Lemaitreom, Mallarméom, Ch. Moriceom, Régnierom, Remacleom, Ghilom, E. de Goncourtom, Huysmansom, L. de Lisleom, C. Mendèsom, Tailhadeom i Kahnom. (ISPUŠTENI!)
- (12) Iz ovog kritičkog izdanja Matoš na francuskom citira dijelove predgovora te ulomke Ménardovih feljtona: *Le Banquet d'Alexandrie*, *Lettre d'un Mythologue*, *Lettre d'un Mandarin* i *Le Jour des Morts* te iz pjesme *Panthéon*, dok uz naslov pjesme *Nirvana* bilježi: »Kao L. de Lisle«. (ISPUŠTENI!)

(13)

- [20] Sterne i Balzac drže, da ime pojedinca utječe na njegovu sudbinu.

(14)

Romain Rolland: Jean Christophe. Roman iz muzičarevog života.

Les idées s'usent vite dans une démocratie.

la simplicité littéraire n'est pas chose naturelle, mais acquise.

Vlada imperializama.

Chaque homme, qu'il travaille ou non, a droit à un minimum de vie.

Sentimentalan roman. Ruski utjecaj.

(15)

W. Bölsche: Was ist die Natur.

Jeder Gedanke, jede That eines Künstlers ist ein einiger Protest gegen das Chaotische.

Empedoklov atom Ljubav i Mržnja.

Brontosaurieres — životinje Jura i Krede-vremena osim u glavi mozag i u repu.

Čovjek Nerventhier.

Po Aristotelu se jegulje radjaju dodirom vode i suhog mulja.

Po Pythagori — da zemlja mora biti okrugla.

- [21] Midgard — Zmija i Leviathan.

Deus sive Natura — Spinozin.

(16)

Elémir Bourges: Sous la Hache.

Roman iz Revolucije u Vendeji.

(17)

Hugov prijatelj slikar Louis Boulanger.

(18)

Nacionaliste: novinari Giuseppe Bevione i Giulio de Frenzi, pisci Gualtierio Castellini i Paolo Arcari.

(19)

Polikletov canon: visina glave = osmina tjelesne dužine; glava 3 jednake dužine čelo-nos-dolje.

(20)

l'amour de la femme part de l'âme vers les sens, — celui de l'homme suit une marche contraire.

(21)

Spencer enseigne que la perfection mentale et la perfection du visage sont en rapport fondamental.

(22)

[21—23] *Henri Bergson: Le Rire. [...]*

[LISTIC O FELJTONU, SD IX.1]

(23)

[23—25] *E. Faguet: En lisant Nietzsche. [...]*

(24)

[25] *Eug. Fromentin: Un Été dans le Sahara.*

Datira iz 1856. Putuje 1848.

il y a deux choses que je brûle de revoir: le ciel sangs nuages audessus du désert sans ombre.

khebir = glavni vodja karavane.

[26] La nuit vient ici (u Sahari) comme un évanouissement.

S njim u šatoru druguje noj i antilopa.

Les abricots secs forment le fond de la cuisine arabe.

(25)

Ém. Faguet: *Vie de Rousseau*. Pradjed, izjuren iz Franc. zbog relig. ratova, Didier Rousseau, rođen u Monthlér-ryu, primljen kao stanovnik ženevski 15. X. 1549. kao vinski trgovac.

Otac Isaac, mnogo braće. Jedan, fakin, Franjo, iščezava bez traga i glasa. Isaac urar u Carigradu. J. J. od 7—10 god. čita Ovida, La Bruyèrea, Fontenellea, hist. djela i nada sve Plutarka. Otac R. rani bivšeg kapitana poljačkoga Gautiera, rani ga u lice i bježi sa ž. teritorija, a J. J. i brat Franjo padaju na vrat stricu Bernardu, koji ga namjesti sa rođenim sinom kod pastora Lamberciera, u Bosseyu — pod Salèveom. 77. i d. (feljton).

[DVJESTAGODISNJICA JEANA
JACQUESA ROUSSEAU-A, SD IX.1]

(26)

Početkom ožujka 1912. ranjen i malte ne izgubio oko.

(22) Iz Bergsonova eseja Matoš je ekcerpirao dvadesetak citata na francuskom o vrstama i značenju smiješnoga. (ISPUŠTENI!)

(23) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom o Nietzscheu i njegovu djelu, pa o filozofiji uopće; uz ovu građu Matoš u prijevodu bilježi i nekoliko Nietzscheovih aforizama. (ISPUŠTENI!)

(27)

U krugu George Sandove Mickiewicz, Delacroix, Heine »coquin fieffé, traître a l'amitié, calomniateur, pis encore« (Faguet)

(28)

- [27] Oko George Sandove po 30 parasita. Pumpa je P. Leroux. Chopin do 7 lekcija dnevno. S njom 7 godina bez »fizičke ljubavi«. Chopin voli kćer, Solange, a mrzi ga sin, Maurice Sand. Clesinger muž Solange-e.

(29)

Grofica Castiglione kći markiza Oldoinia. Zovu je Nicchia. Divno i brzo uči jezike. 1855. dolazi u Pariz. Kad se pojavila na dvoru, zape s njene ljepote ples i muzika. Umro joj jedina u Španiji. U Parizu ima više stanova.

(30)

- [27—32] *Bourdeau: Les Maîtres de la Pensée contemporaine. [...]*

[FUTURIZAM, SD IX.]

(31)

- [32—34] *Raoul Allier: La Philosophie d'Ernest Renan. [...]*

[MAETERLINCK O SMRTI, SD IX.]

(32)

- [34—36] *J. Bourdeau: Pragmatisme et Modernisme. [...]*

[NOVI BARRESOV ROMAN, SD IX.]

(33)

- [36] John Knox Bokwé — Kafar, publicist.

(34)

Stevenson nalazi u snu najljepše figure svojih romana.

(35)

L'homme devrait agir comme s'il pouvait tout et se résigner comme s'il ne pouvait rien (J. de Maistre).

(30) Bilješke, pretežno na francuskom, s podacima o životu i radu Stendhala, Tainea, Renana, H. Spencera, Nietzschea, Tolstoja i Ruskina. (ISPUSTENO!)

(31) Citati na francuskom i natuknice na hrvatskom o Renanovoj biografiji, njegovim filozofskim pogledima i o odnosu prema crkvi i religiji. (ISPUSTENO!)

(32) Ekscerpti uglavnom u obliku parafraza na hrvatskom o pragmatizmu i modernizmu u filozofiji s kraja XIX. stoljeća. (ISPUSTENO!)

(36)

- [37] *Rob. de Montesquiou — Breilan de Dames*
Slaba satira proti kaćiperkama.
M. ima la cage de Michelet, la canne de Musset, les
lunettes de Becque.
Muzej Saint-Saëns u Dieppeu.
Sabiraćica Mme de Blocqueville.
Proti pjesnikinji vojvotkinji Rohan.

(37)

- [37—42] *Jugenderinnerungen aus Kroatien — dr. E. I. von
Tkalac. [...]*
[U DOBRO STARO VRIJEME, SD IX.
— PJESMA POBJEDNICA, SD XVI.]

(38)

- [42—48] *Chamfort: Oeuvres. [...]*

(39)

Dramu uskrisava papa Leon X., prvu tragediju piše nad-
biskup Trissino (Sofonizba), prvu komediju (Calandra)
kardinal Bibiena, a operu protežira Richel. i Mazarin.
Machiavellieva Mandragora.

[DUBRAVKA, SD X.]

(40)

- [49] *P. Mérimée: Mateo Falcone*. Korsikanac otac ubija sina
jer oda hajduka. Vision de Charles XI. (švedski). L'enlè-
vement de la redoute, divan opis boja. Tamango: karak-
teristično za M-ovu pesimističnu viziju. La Perle de To-
lède — imitacija španj. romance, La Partie de Trictrac
— pesimistički, Le Vase étrusque.
- [50] *Les Mécontents* komedija, gdje se ruga nezadovoljnim
antibonapartističkim rojalistama. *Pisma iz Španije* Au-
cune tragédie au monde ne m'avait intéressé à ce point
(kao borba sa bikovima). Andalusi majo (fićfirić), ma-
nola (grizeta), picador = na konju, s ostanom; bande-
rillero = pješak, s izazivačkom maramom, *Muleta* =
= skrletni plašt matadorov. Čuveni Pepe Illo dobio 26
rana rogom.
Pablo Romero, Montes.
J'aime ces cérémonies catholiques, et je voudrais y
croire.

(37) Iz njemačkog izdanja Tkalčeve knjige *Uspomene iz Hrvatske* Matoš na
hrvatskom bilježi podatke o piščevu djetinjstvu i životu Hrvatske u prvoj
polovici XIX. stoljeća. (ISPUSTENO!)

(38) Citati na francuskom Chamfortovih misli i anegdota o Molièreu, Voltaireu,
Marivauxu i drugim francuskim književnicima.

Opis vješanja u Valenciji.
la flema castellana = flegma.
Razbojnik José Maria el Tempranito (Jutarnji). Anek-
dote iz njegova života.

(41)

[50—55] *F. R. de Chateaubriand: Vie de Rancé. [...]*

(42)

[55—58] *Jules Lemaitre: J. J. Rousseau. [...]*

(43)

[58] Upliv kazališta drže nemoralnim Faguet, Veuillot, Brunetière

(44)

[58—63] *J. Lemaitre: Chateaubriand. [...]*

(45)

[63—71] *M. Donnay: Molière. [...]*

(46)

[71] De nobilitate et praecellentia feminei sexes 1529 (Cornelius Agrippa von Nettesheim).

(47)

[71—74] *Barrès: Scènes et doctrines du nationalisme. [...]*

(48)

[74] Bourget imanje Costebelle (Var).

(49)

[74—76] *Tancrède de Visan: L'attitude du lyrisme contemporain. [...]*

[FUTURIZAM, SD IX.]

(41) Ekscerpti i natuknice na francuskom i hrvatskom s podacima o životu i radu Armanda de Rancéa. (ISPUSTENO!)

(42) Bilješke na hrvatskom s podacima o Rousseauovu životu i djelima. (ISPUSTENO!)

(44) Ekscerpti na hrvatskom s podacima o Chateaubriandovu životu i nekoliko citata na francuskom iz njegovih djela. (ISPUSTENO!)

(45) Ekscerpti i natuknice, pretežno na hrvatskom, o životu, dramskom i teatarskom radu i djelovanju Molièreovu, kao i o kulturnom životu Francuske u XVII. stoljeću. (ISPUSTENO!)

(47) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom s podacima o razvitku nacionalizma u Francuskoj u XIX. stoljeću. (ISPUSTENO!)

(49) Bilješke i natuknice na francuskom i hrvatskom o francuskom simbolizmu i pjesnicima tog pravca. (ISPUSTENO!)

(50)

[77] Noću 19—20. VII. 12. otrovao se u vili Job u Bukovcu
Arpad Pečić.

(51)

[77—78] Barrès: *Amori et Dolori Sacrum*. [...]

(52)

[78] *Hekabe* Doch mächtig sind die Götter und selbst sie beherrscht Gesetzes Zwang. So denke ich zum wenigsten, dass Recht und Unrecht fest bestimmt im Leben sind. Ein Edler Mann dient stets ja der Gerechtigkeit und straft die Bösen, wo er sie auch treffen mag.

*Za žene: Nicht Meer, nicht Erde trägt solch schändliches Geschlecht, ein jeder weiss es, der mit ihnen hat verkehrt.

Elektra: Osvetnica Dike. Klitaimnestra se zbog Agamemnona na nju poziva. Konac *Elektre* slab.

(53)

Juna 1912. poslao mi Barrès tri svoje knjige.

(54)

[78—80] [Nastavak ispisa iz Barrèsova djela *Amori et Dolori Sacrum*.] [...]

(55)

[80—85] *Renan: Dialogues et Fragments philosophiques* [...]

[LJUDI I LJUDI, SD XVI; — MAE-
TERLINCK O SMRTI, SD IX.]

(56)

[85] Ime vedičkog doktora po Purnoufu znači ὅτι τὸ σπέρμα εἰς
τὴν κεφαλὴν ἀνέβη

(57)

Petrarca za Italiju: Dormire sempre e non fia chi la svegli.

(51) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom iz prvog i drugog dijela knjige (*La Mort de Venise* i *Stanislas de Guaita*). (ISPUSTENO!)

(53) Barrès je Matošu poslao ove tri knjige: *Amori et Dolori Sacrum*, s posvetom: »à Monsieur Gustave Matos, hommage cordial Maurice Barrès Juin 1912« (v. zapis br. 51 i 54), *Adieu à Moreas*, s posvetom: »Monsieur Gustave Matos, Maurice Barrès« i *Pour nos Eglises*, s posvetom: »à Monsieur Gustave Matos, hommage cordial, Maurice Barrès«.

(55) Ekscerpti i citati na francuskom uglavnom iz sadržaja prvog dijela knjige (*Dialogues philosophique*). (ISPUSTENO!)

(58)

- [85—92] *Benedetto Croce: Aesthetik als Wissenschaft des Ausdrucks und allgemeine Linguistik [...]*

(59)

- [92] S ozbiljnim protivnikom se rugaj, sa šaljivim budi ozbiljan — savjetuje Gorgias.

(60)

vir bonus dicendi peritus (Quintilian)

(61)

trucco = glumačka vještina služiti tudju osobu.

(62)

don Miguel Menara Vicentello de Leca, rođ. u Sevilli 1626. Roditelji Korsikanci Tomaso i Girolamo Anfriano. Don Juan oženio Girolamu Carillo de Mendoza.

(63)

- [93] U bitci kod Fontenoya: Pucajte prvi, gospodo Englezi.

(64)

*Žena ubija kad ne ljubi, još više kad ljubi.

[MALO PA NISTA, SD II.]

(65)

Vratite dug, što napraviste pijani.

Kako možete tražiti da pomažem pijanstvo.

(66)

Nije Hrvat, već iz Hrvatske.

*Žena — pravilo vječne iznimke.

*Muškarac diploma, žena diplomat.

[MALO PA NISTA, SD II.]

*Pravi vladar je žena kao kraljica na šahu.

[MALO PA NISTA, SD II.]

*Kod žene suvišan samo jezik.

*Žene vole mokre efekte kao suze etc.

Cinici imaju od psa sve osim vjernosti i filantropije.

*Bog ne stvori žene zbog čovjeka, već zbog djavla

[MALO PA NISTA, SD II.]

- (58) Citati, ekscerpti i natuknice na njemačkom i hrvatskom s građom podataka i općih mjesta o teoriji i povijesti estetike iz Croceove *Estetica come scienza dell'espressione e linguistica generale* u prijevodu na njemački. (ISPUSTENO!)

Vadi oko ako te smeta, a meni je smetalo N-ovo oko.
Kao posljednji udarac zvona što ima najdužu jeku.

(67)

Aug. Montfort: maturizam.

3. VI. ubio se dr. Krnic u sv. Ivanu.

(68)

Lamartine kod rada burmut po sobi.

[94] Stendhal za 23 sveska 5700 fran.

*Ko da ima citron u ustima.

Goya — Pariz — Andra 1912.

Kardinalna i kardinalska pogrješka.

(69)

Richelieu šuljeve u 180 sluga.

kopretina = krizantema.

Duelist Bussy d'Amboise piše grčke stihove.

(70)

kucanje srca i stihovi.

(71)

*unanimizam, šef Jules Romains.

[FUTURIZAM, SD IX.]

(72)

Kao pčela što osvećujući se umire.

Svaki glupan je reprezentativan (za glupane).

Najljepši krajevi najpustiji.

Galima stran humanistični, helenski ideal.

R. metalan, D. fluidan, B. voden.

Kad ide Dis uz mene, imamo Dis-harmoniju.

*Bog stvarajući ženu bijaše indiskretan.

[MALO PA NIŠTA, SD II.]

Bog stvarajući ženu indiskretan.

Od gubitaka najveći gubitak vremena.

X kao Sokrat ništa ne zna.

[MALO PA NIŠTA, SD II.]

[95] Bog je garçon

Ta kronika je kronična kao bolest.

(73)

Rainer Maria Rilke: Das Stundenbuch.

Mističke, teosofske pjesme. Boehme i Swedenborg, Novalis i Maeterlinck, tehnika često Verhaeren.

Ich glaube an alles noch nie gesagte.

Es gibt im Grunde nur Gebete.

Du bist der leiseste von allen

Die Durch die leisen Häuser gehn.

So oft ich bete oder male

Ist Sonntag, und ich bin im Tale

Ein jubelndes Jerusalem

Die Dämmerung, die Zärtlichkeit des Raumes.

Verhaeren:

aus den Ohren der Toren.

Du bist der Gast

Der wieder weitergeht.

Lass mich den Mund der neuen Messiade,

Den Tönenden, den Täufer sein.

Denn Armut ist ein grosser Glanz aus Innen...

(74)

[96—97] *G. Palante: la Sensibilité individualiste [...]*

(75)

[97] »Slabići ne mogu biti iskreni« (Rochefoucauld)

(76)

Descartes piše iz Holandije: »Šetam među ljudima kao da su drveće.«

(77)

*Ne dajmo se nikada okovati prošlošću ni u djelima ni u mislima (Emerson)

[FUTURIZAM, SD IX.]

(78)

[97—101] *T. Carlyle: Der König Friedrich der Grosse [...]*

(74) Bilješke, pretežno na francuskom, o pojmu ironičnog kod Stendhala i Schopenhauera, zatim o moralizmu i o individualizmu općenito. (ISPUSTENO!)

(78) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s podacima o životu i djelovanju Fridriha II. iz prijevodnog izdanja Carlyleova djela *History of Frederic II of Prussia called Frederic the Great*. (ISPUSTENO!)

(79)

[101—102] *Plutarh: Kako treba mladić čitati pjesnike? [...]*

(80)

[102] 31. VIII. otputovala Olga za Sušak, a Leo kod kuće u tifusu.

(81)

[103—106] *Baltazar Gracianov Vrač pogadjač i ogledalo mudrosti [...]*

(82)

[106—107] *Theophrast: Charakter-Bilder. [...]*

(83)

[107] Grk nikad vino bez vode.

Grk samo pijan pleše.

Sv. Hrisostom zove ples »krug kojemu je središtem djavo.«

[DUBRAVKA, SD X.]

Agoranomi = police des mœurs u Ateni.

Lovorov list u Grčkoj amajlija proti svakoj nesreći.

Sanchez probalileter putat, nullum esse peccatum ad menstruantem accedere.

Već u Ateni crnci inoši.

Mljetski (Meleda) psi kao danas bolonjski psići, u Atenama.

Menandar:

Viel Ungeheuer gibt es wohl zu Land und Meer,
Der Ungeheur grösstes aber ist das Weib.

Špartanke emancipirano odgojene. Inače atenske djevojke zabuljene kod javnih svečanosti.

*Apostol Pavle: »Ženiti se dobro je, ali ne ženiti još bolje.« Starijem Katonu žena nužno zlo.

[FUTURIZAM, SD IX.]

(84)

[107—108] *Demosten: Filipski govori. [...]*

(79) Ispisi na njemačkom i hrvatskom s različitim podacima o grčkom pjesništvu. (ISPUSTENO!)

(81) Citati na njemačkom i hrvatskom aforizama i maksima iz Gracianova djela *Oráculo manual y Arte de prudencia*. (ISPUSTENO!)

(82) Ispisi na njemačkom i hrvatskom s podacima i objašnjenjima raznih vrsta ljudskog karaktera. (ISPUSTENO!)

(84) Citati i natuknice na njemačkom i hrvatskom uglavnom sa sadržajem iz *Drugog govora protiv Filipa*. (ISPUSTENO!)

(85)

- [108] Filokrates za Demostena: Nije čudo što smo raznog mišljenja. On pije vodu, ja vino.

(86)

- [108—113] *Bourget: Pages de critique et de doctrine [...]*

(87)

- [113] libido sentiendi, libido sciendi, libido dominandi.

(88)

17. IX. stigao na Rijeku i ostao u Kraljevici do 3. X., a 4. X. 1912. otputovao u Zgb.

(89)

Shakespeare se Shawu nije svidio, kao ni Maeterlincku. promoterapija.

(90)

Coradiniev roman *Patria lontana*.

U tal. literaturi retour a la nature et conception plus bourgeoise de la vie.

D'Annunzieve patriotske pjesme u Corriere della Sera. Neera i Amalia Guiglelminetti (Seduzioni).

- [114] Adolfo de Bosis, sasvim kao Shelley, osnovao art. list Convito, gdje radi d'Annunzio. Pored de Bosisa platoničar Giuseppe Lipparini (Canti di Mellita). Amori ac Silentio sacrum (Bosis).

Kritičari Domenico Pliva, Giustino Ferri (u Nouva Antologia), Borgese (u Vita e il Libro), Emilio Cecchi, *la Voce* s uredništvom Prezzolinia i Papinia.

(91)

Najveći jamačno honorar W. Scott (75.000 fran.) za poem Rokeley.

(92)

Dans Bovary l'auteur nous dit que »le père Rouault vient apporter à Charles le paiement de sa jambe remise, 75 fcs en *pièces de quarante sous*«... Plus loin: Il recut pour sa fête une belle tête phrénologique, toute ma-

- (86) Ekscerpti u obliku citata i natuknica na francuskom i hrvatskom s građom različitih podataka o Taineu, B. d'Aurevillyju, Gautieru, Lamartineu, Feuilletu, L. Daudetu, Balzacu, Spinozi, Micheletu, Heineu, Coppéeu, Sully-Proudhommeu i o društvenom i kulturnom životu Francuske u XIX. stoljeću. (ISPUSTENO!)

gneté de chiffres *jusqu'au thorax* (glava do thoraxa ...) U *Bouvard*: De couleur vert pomme, sa chasuble, que des fleurs de lis agrementaient, était bleu-ciel.»

(93)

[114—115]

Richard Wagner: *Mein Leben*. [...]

[KAZALIŠTE RADOSTI, SD X.]

(94)

- [115] Najmladja Shakespeareova kći Judith. Žena Ana Hathaway = Adriana u komediji Bludnja, Konstancija (kralj Ivan) i Katarina (Ukročena goropad). Shak. prijatelji
[116] clown Chettle i glumac Burbage. U 32. godini ljubi Mary Fitton. Vara ga. Kao brata voli Will Herberta kasnije grofa Pembrokea. Elefant kod Mary i uzme je.

(95)

Kazalište *Gore čelo*. Shawa uzeo ozbiljno londonski etičar dr. Stanton Coit. Fanny posljednji komad Shawow. Iz te škole dramatičari: Barker, Galsworthy, Masfield, Hastings, Bennett. Posljednji Stanley Houghton, radio u Manchester Guardian. On dao ime High-brow (Gore čelo) tom teatru.

[FUTURIZAM, SD IX.]

(96)

Rôtisserie de la Reine Pedauque dužan Entretiens sur les sciences secrètes (abbé Montfaucon de Villars), konac 6. glave Hromog Djavla (prepisan opis dînera), pa Jacques le Fataliste. Jacques Tournebroche: Candide, Pričice d'Asteracove (Rôtisserie) = Les Génies assistants, 1705, celestinski fratar autor.

[1913]

(97)

Šišić: *Rijeka i riječko pitanje*. To pitanje je provizorij, nije riješeno. Falsifikat se desio u kancelariji Eduarda Jelačića, a počinio ga je Stanko Bogut. »No nadajmo se, da će i to pitanje doći na dnevni red, koje nijedan Hrvat nikad neće smetnuti s uma« — svršava djelo.

(93) Ispisi na njemačkom i hrvatskom s građom različitih autobiografskih podataka o Wagneru. (ISPUSTENO!)

(98)

[117—118] Leon Bloy: *L'Âme de Napoléon*. [...]

(99)

[118] Planet Cenopus 8 milion puta veću sfersku dimenziju od sunca. Tako i anonimne duše ...

(100)

»La guerre est l'industrie nationale de la Prusse« (Mirabeau).

(101)

[118—119] Gobineau: *Die Renaissance*. [...]

(102)

[119] Žensko pitanje — to smo mi.

(103)

Aishil — Sofokle — Euripid, Vinci — Rafael — Michelangelo, Hugo — Musset — Lamartine, Mozart — Haydn — Beethoven, Corneille — Molière — Racine.

(104)

[120—122] *Melle de la Vallière (Chroniques de l'Oeil de Boef)*. [...]

(105)

[122—124] *Maeterlinck: L'Intelligence des Fleurs*. [...]
[FUTURIZAM, SD IX.]

(106)

[124] melinit, dinamit, panklastit, hordit, roburit, lidit, balistit.

(107)

To što Kaligula konja pravi konzulom nije manje smiješno od konzula što ga konji napraviše.

(98) Bilješke na hrvatskom i francuskom s podacima o Napoleonovu životu i djelovanju. (ISPUŠTENI!)

(101) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s građom podataka o Michelangelu, Rafaelu, Leonardu, L. Mediciju i papi Aleksandru VI. (ISPUŠTENI!)

(104) Bilješke i natuknice na francuskom i hrvatskom s podacima o društvenom životu Francuske u XVII. stoljeću. (ISPUŠTENI!)

(105) Citati i natuknice na hrvatskom i francuskom iz općeg sadržaja djela. (ISPUŠTENI!)

(108)

Ch. Maurras: *Anthinea*. Sličnost Grčke i Firence. Athenai od Athinea = procvjetala = Firenze. Demokracija troši aristokrat. stečevine.

13. III. 13.

(109)

ce 13. XI. 912. done a théâtre *Malo pa ništa*.

(110)

M. Miljanov: *Primjeri čojstva i junaštva*
i ideš i često uzdahneš iz dubine duše, želeći dobra činjati.

Ne zanesi se za velike pobjede, koje s prosutom krvlju zemlje i gradove obaraju, no se zanesi i za male pobjede, tek koje božanski dišu i mirišu.

(109) Predavši 31. X. 1912. komediju MALO PA NIŠTA Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, Matoš je, pošto mu je 6. XI. intendant Treščec vratio rukopis, preradio svoje djelo i ponovno ga predao 13. XI. 1912, što je ovdje i zabilježio. Ovaj i slijedeći zapis s ekscerptima iz *Primjera čojstva i junaštva* Marka Miljanova Matoš je napisao na posebnom komadiću papira koji ne pripada ovoj BILJEŽNICI, ali se sačuvao uložen među njezinim stranicama; to je i razlog da se oba zapisa objavljuju ovdje.

BILJEŽNICA XIV.

[ZAGREB, siječanj 1912.]

[1912]

- [1] *Priljepčiv kao bolest (1)
- [1—15] *Les Trophées* [...] (2)
- [16] Il est un air pour qui je donnerais [...] (3)
- [17] [Dok tužna (tuga) duša krilom sveta ode
A duh mu (tužni) nošen (snagom sveta) svetim
krilom ode
Na oltar (pa) klonuo
Ja skršen pao na žrtvenik slobode
Ko s neba gromom spržen orao.] (4)
- [18] [Ja sam dete devetnaest veka
Ali nisam sto let star
Puca mi i vinček šmeka]

Mili bože, kud sam pošo
U izbore ja sam došo
Ne znam čemu dadoh glas.
Da sam, ljudi, ovo znao (5)

(2) Iz Heredijine zbirke *Les Trophées* Matoš je, uz naslov i posvetu, pre-pisao ove pjesme: *L'Oubli, Le Vase, Suivant Pétrarque, Sur le livre des Amours de Pierre de Ronsard, La belle Viole, Velin doré, Le vieil Orfèvre, Jason et Médée, Pan, Le Réveil d'un Dieu. A Hermès Criophore, Le jeune morte, A une Ville morte, Vendange i Un Peintre.* (ISPUSTENO!)

(3) Gerard de Nerval: *Fantasie*; prijepis pjesme. (ISPUSTENO!)

(5) Prvopis satiričke pjesme *Revija I. A. G. Matoš: Pjesme i epigrami* (Djela A. G. Matoša, Knjiga V. Zagreb, 1938).

Glasa njemu ne bih dao
— Kažu — prodati će nas.

Mili Bože, kud sam zašo
Sabora još nisam našo
Ali gulaš nadjoh ja
Ja i razni trafikanti,
Korteši i špekulanti
Pravi purgar jesam ja.

- [19] Jedan šmira, drugi [vara] hara,
Dobiti ćeš komesara
Treći veli: Odi pit!
Rauch zapira, Hamruš špara
[Sporčić] Čini mi se: svaki vara
[Šegvić] Čuješ [Šegvić] Zagreb, odi v Rim!

[Konaka sam evo našo
Konaka i ovu flašu]

Još Hrvatska ni propala
Nek se hrusti šaka mala
Štrik nam mećeju za vrat
Glasna jasna od pameti
Mogli bi [me] te još zapreti
Zato Miško odi spat!

- [20] Jedni su za Starčevića
Drugi su za Tomašića
Treći za koliciju
Ovo nije pravi posel
Postal bum [napokon] na koncu osel
Živi bog policiju!

Ovaj ide mirno v Peštu
[Ovaj mirno (sedi) (čubi) ima v reštu]
[Ja bum prijel flašicu]
[Purgar ja sem zagrebački]
Drugi opet ima v reštu
[Na državni trošak] Proti volje mukte stan
Prosto zrakom tica leti
Naj me fićulaj zapreti
Neka živi svaki ban.

- [21] Plovi plovi moja ladjo
[Jer slobode] Zastupnika još ne nadjoh
[Ali nadjoh kraj]
Ali nadjoh [flašicu] čašicu

Zagreb [grade, vele da] grade ti si bieli
Jer si crn i blatan cieli
Tebi dižem [čšašicu] zdravicu!

[Ovaj put se purgarija
Koja nije baš norija]
[Purgar ja sam stare škole]
[Makar stojiš, ti se krećeš]
Makar (pasti, ti) padaš, pasti nećeš
(Ti i tvoj sto) Ti si tudj i ti si moj
Usred gorskog liepog kraja
Gdje bijaše villa Gaja
Sad je gradić Mirogoj]

[22] Makar stojiš, ti se krećeš
Makar padaš, pasti nećeš
Kako tvrde glupani
[Ako pako] [Što je dolje, bit će gore
Čuvajte se, što se gore
Sutra ćete biti]
[Zagrepcani mi smo pravi]
[I juna] Oni što su danas s vama
Jesu bogme proti nama
Pa će biti lupani!

Dugo već nam veli Pokret
Da će biti silan okret
Narodne politike,
[Jesenske oj duge noći]
Oj Hrvati braćo mila
Dugo već nas vodi [vila] sila
Narodne politrike.

[23] Hajd junaci napred žurno
Jer je vreme mučno, burno.
Hajd junaci, ali kud?
[Bog je visok]
[Miruj miruj srce moje]
[Niko Šp] [Preko dola, preko gora]
Miruj [miruj] Zagreb srce moje
Jadran ima novce tvoje
Dumi želim sretan put!

[Izbori su srećno prošli
Novi ljudi već su došli,]
Izbori su srećno prošli
Novi ljudi [je]su nam došli
[Narod je pobedio!]
Ja sam već posiedio!

A [narodu] Hrvat u siromaku
Još je veći mrak u mraku.
Otkad je pobedio!

[REVIJA I, SD V.]

(6)

- [24] [Dobar večer, dragi Japica]
U zatvoru sam bio ja
I ne znam, [tako] zašto stari
Zavedoše me, brucosa
Ti matori bečari
Pa batina sam dobio
Po Turovome polju
Te nemam više lumpati
Baš nikakovu volju.

[Ti čitaš, vidim, novine
I]

- [25] Ti misli neke prevrćeš
Kraj čaše starog vina
I ne znaš da me ranila
Po glavi (pokazuje na tur) neka svinja*
Pa moram [već se bojati] ići k Mandalici
Da vidam teške rane
Dok ti si [stari] tu premeštao
Ko Khuen naše bene,

Natoči meni čašicu
Da vraćim ovaj jammer
[Što mačkice ga poznaju]
Po mačkama što zovu ga
[Taj] Ti znaš već Katzenjammer
I [čitaj] reci mi što novine
[Na bielom mjestu] Između redka kažu
[Što] Jer zajedno sa [glasom] Dečakom
I Novostima lažu.

[U ZATVORU SAM BIO JA, SD V.]

(7)

- [26] Slušaj, sinko, već mi vruće posta
To su tajne jednog [tajnog] crnog mosta.
[Na tom mostu]

(6) *U zatvoru sam bio ja*. Prvopis dosad neobjavljenog dijela Matoševe »revije«.

(7) Prvopis satire *Feljton »Malih novina«* (»Mlada Hrvatska«, V, br. 4, str. 91, Zagreb, 25. 2. 1912). Na kraju teksta u »Mladoj Hrvatskoj« zabilježeno je: »Čitano na pokladnoj cabaret-zabavi 'Gaudeamus' H.A.S.K. u Hrvatskom domu.«

- Na tom mostu vazda [teče voda] voda teče
 Kako ono Zagorka nam reče.
 [Teče voda]
 [Al još nešto ispod toga mosta
 Teče, teče, pa mi vruće posta.]
 [Teče voda teče po papiru
 Kao redak]
 [Taj pak most se nalazi u]
 [Ovaj most i krvav biti znade]
- [27] Ovaj most i drugu tajnu imade
 S vodom krv iz njega teći znade.
 Pa ga zato [Krvavim] Krvavijem Mostom zovu
 Koji znaju groznu [tajnu] školju ovu.
 Šta ti nije na tom mostu bilo!
 Jelo ti se tu i strašno pilo!
 [Kelneri su postali baroni]
 Ljubilo se k[a]o u funtromanu
 U hotelu, [u] privatnom u stanu
 Grofice su [ljubile] kvarile barbare,
 Kelnerice prave kavalire,
 [Ko da] Krv je tekla s vodom i šampanjem
 Bankir se je igro sa imanjem
- [28] Hohštapler je guto bilijare,
 Trbosjek je klao babe stare,
 [Pa je most od čuda posto bedak
 Kao roman, tri filira redak
 Koj je krvav poput Medveščaka]
 Pucale se [svakojake] prangije i bombe,
 [Zevale] [Jecale] Lumpale su crne katakombe,
 Milione Židovi su krali
 [Ko u kakv] Židove su jeli kanibali
 [Samo Ti o svemoguću Bože
 [Znaš što] Opatice [silovahu] milovahu patre,
 [Jezuiti silovahu]
 Vešerice silovahu fratre
 I to tako ide dalje i dalje
 [Pa ti velim sad i tako dalje]
 Ovaj Krvav Most za babe i pralje
 [A to] Ovo istom krvav je početak
 Pa kad dodje krvavi svršetak
- [29] [Zagorka će]
 Zagreb će na mostu krvavome
 Poginut [u funtromanu tome] [u zadnjem grču
 svome]

[na kletom mjestu tome] u zadnjem grču svome
Gdje je zaklan mnogi dobri bedak
Za honorar — [Dva] Tri filira redak.
Zagorko! od krvavoga mosta
Krvavom [kobasom i ti] [mesar ti] ko Krvarić ti
posta

[30] Zato, stani, nemoj više klati,
[Jer ćemo te (od) mi od sada zvati:]
Jer ćemo te pijavicom zvati
[Jer od straha neću moći spati
Makar veli danas bena svaka
Da (je voda) u vodi rieke Medveščaka]
[Jer inače tebe ćemo zvati]
[(Jer) Ja od straha (više nemrem) neću moći spati]
[Da i men(e) i tvome u romanu]
[Ne zakolju]
[Jer bi i ja tvoju]
[Pijavicom rijeke Medveščaka]
[Radi krvi]
Pored krvi, što u novinama
U [feljtonu] romanu svome piješ nama,
[Stani, jer već]
Izreka u [tom] Mostu tvom već svaka
Nosi [miris] parfim rieke Medveščaka.
[O tom] Više sinko ništa me ne pitaj
Uzmi žurnal, pa [mi] ti nešto čitaj.

[FELJTON »MALIH NOVINA, SD. V.]

(8)

[31] Neki conte, inače i knez
Ostade u džepu [sasvim bez] bez penez
Pa je conte uzo mali konto
Hoću reći nekakav akonto
[Otišav u] Pošavši na bliz i dalek put,
Dragi conte, želim srećan put.
Put ne bješe opasan i dug,
[Ali] Al i grof već mora vraćat dug
Pa je conte bieloga iz svieta
Došao sa dramom suncokreta
[Da je ovdje prostije pred]

(8) Prvopis satiričke pjesme *Balada o suncokretu* (»Koprive«, VII, br. 5, str. 4, Zagreb, 2. 3. 1912). U »Koprivama« uz pjesmu je odštampana bilješka: »Svi ovi stihovi bijahu što čitani što zaplijenjeni na Cabaret-zabavi Sport-Clubae«.

[32] Kako javi bivše Zvono-Jug,
 Majstoru sa mora dobar drug.
 Suncokret je golem neki cviet
 Oskaru što Vajldu bješe svet
 Jer je žut ko zlato, kao dukat,
 Žut ko drievo i direktor Dukat
 Žut ko zavist, [zločinac] sušica i grieh
 [I kinezov]
 Žut ko žuti pofarbani smieh.

[Suncokret je dakle mode vila]
 [Mnogi] [Mnogi smešni est]

Conte s ovim cvietom bješe snob
 Stare mode Oskar Vajlda rob
 Jer za starom modom [često] conte hodi
 Kad za nos nas hoće on da vodi
 [Donievši u Zagreb suncokret
 Kao kakav interesantan cviet.]
 Pošavši u sumnjiv neki sviet
 Da donese Wildeov Suncokret

[33] [Ali ovo u drami nije sve]
 Ali conte za naš liepi groš
 Donio nam nješto [novog] drugog još
 [Da] Pa iz zemlje svakojakih nuncija
 Donio nam [staroga] švindlera Annunzia
 Što sad [pjeva] slavi razne topove
 I gurave [razne] rimske lopove.

Vojnovićev lik Venecije
 Ko iz pera kakvog Pecije
 Sjeća moje prokušano oko
 Jedne knjige, nazvane Fuoco
 [Gdje je štrici] [Kad je roman] Gdje je ljubav
 sred Venecije

Bio zločin indiskrecije.

[34] Ali što ćeš! nije conte kriv
 Što se danas svuda traži bluff
 Pa iz [svoga] [tvoga oporbenog] dičnog
 grofovskoga pera
 [Curi] Teče dramski roman hohštaplera
 Roman kakvog Dečak miluje
 Kada tudje kese siluje.

Bog zna, koji [strani] literarni grad
 Hitri conte našao je sad

[Da] [Kad mu]
 [Da sa žutom (damom) dramom špekulira]
 [Da sa žutom damom prohauzira]
 [Pozorištem] Pumpalištem svoje žute dame
 I [lektirom] atrakcijom svoje žute drame
 Da je mene conte pitao
 Nikad drame ne bi čitao!

[35] [Pravo veli narod, da je dug
 Svakom krštenome zao drug
 Pa se gorko onom piscu piše
 (Kome) Kom aconto čudne dame riše
 Kojem dug]

Dosta, [sinko] brucoš, sve sam čuo ovo
 Daj mi čitaj sinko nješto novo!

[BALADA O SUNCOKRETU, SD V.]

(9)

[Gor]
 [Cestom]
 Gorom idu do dva pobratima
 Jedno bješe Milan Ogrizina
 Drugo bješe Vanja zastupniče
 Pa besjedi zastupniče Vanja!
 Ogrizino, [što je tebi danas] da te Bog ubije
 Ili su ti ladje potonule

[36] Ili su te gdje god izabrali
 Da ti nisu pure kruh odnesle?
 Veli njemu Miloš Ogrizina:
 Nit su meni potonule [ladje] šajke
 Nit je mene narod izabrao
 Nit je meni ćurka kruh pojela
 Već su mene bacili iz stranke
 Za koju sam dično vojevao
 Ko general braće legionasa.
 Podmetnuše [neku curu malu] klincuru mi neku
 Neku curu, novine što nosi
 Napraviše sramotnu aferu,
 Pa iz scene moga milovanja
 Napraviše skandal silovanja.
 Bacili su na mene prokletstvo
 Kao nekad na dramu Prokletstvo

[37] Koje sam se mandatu za volju

(9) Prvopis dosad neobjavljene Revije III.

- Odrekao na Kosovu polju,
 Reci mi, što sad da činit znadem
 Vjeruj mi, da briga sto imadem,
 — Ogrizino, [brate ne budali] Bogom pobratime
 Blamiran si spreda i odostrag
 Al to tebi ništa škodit neće,
 Jer jes' nešto, što te napred kreće,
 Uzmi kakvu popularnu pjesmu,
 Kao nekad lepu Hasanaginicu,
 Za Treščeca ti je aranžiraj
 O narodnoj slozi deklamiraj
 Napravi si pomalo reklame,
 Vuk će sit i koza bit će ciela.
 [38] Zagreb brate nije grad blamaže
 [Zagreb može biti tek]
 Zagreb voli onog koji laže
 Onog koji farba [laže] mota maže
 [Jer se boji samo]
 Zagrebac se boji tek gnjavaže.
 [Uzmi brate bana Strahinića]
 Ogrizina vrli savjet primi
 Pa se baci stolcu na ramena
 Pa doziva iz Tuškanca vilu
 I napiše Bana Strahinića.
 [Prvi čin je]
 Punog sloge Srba i Hrvata
 Da kritiku kako god navuče,
 [39] Al da vidiš čuda i belaja
 Kad je došla grozna premiera
 Uzaman je derala se Vavra,
 Uzaman je udarala klaka
 Uzaman se pjevalo o slozi
 Vrag odnese devet Jugovića
 Vrag odnese starog Jug Bogdana
 Fundala se ljuba Angjelija
 Strahinić je zaklo Ogrizinu
 Kao onog ljutog Arapina
 [Ostade] Pa osta Milan nogom kopajući
 A ja odoh kući pjevajući.
 [Mili Bože na svemu ti fala]
 Strahiniću uspjela je šala
 Mili Bože na svemu ti fala

[REVIJA III, SD V.]

- [40] Drag[ec]i Hamruš [već je] bit će miran
 Jer je, dragec, suspendiran
 Kao ticu u zatvori
 Za čašću ga želja mori
 Otišlo je carstvo tvoje
 [Sada drugi (plaće) gaće kroje]
 Miruj miruj srce moje!
- Škole udaro je jako
 Mnogi školnik [je zaplako] ljuto j' plako
 [Tudje zasluge] Avansmane svim je krao
 Jer je samo šparat znao
 Kameleon svake boje
 Miruj miruj srce moje
- [41] Dva je doktorata imo
 Štrosmajer je njega primo
 Bijaše opozicionalac
 Postade pozicionalac
 [Koga se i špicli] Kog se i munkači boje
 Miruj miruj srce moje
- Šebig kao prosjak bješe
 Usne mu se lažno smieše
 [Igra] [I kad ide]
 [Kada] I kad igra mukte šaha
 Guli kakvog siromaha
 Kojemu se groši znoje
 Miruj
- [42] [Prezrenom sad u kutu]
 Pljesnivome sad u kutu
 Pljesnivome u kaputu
 [Žali] [Sj] Čuči lik taj Harpagona
 Što bi htio miliona
 Al će naći Mirogoje
 Miruj — — —
- Nikom ništa nije dao
 Kao kelner on je pao
 [Kad s]
 Mal da nismo mi za bana
 Dobili tog šmuciana
 [S] Koji ne zna duša što je
 Miruj — — —

- [43] [Kao vampir ležo ti si]
 Stari vampir bio ti si
 Čovjek nikad bio nisi
 Škrtac, [Tartif] tiran, jezuita
 [Za te niko (ni) već ne pita]
 Idealni hipokrita
 [Pusti] Čekaj, doć će vrag po svoje
 Miruj miruj srce
 [Kano pticu u zatvorih
 Za slobodom te]
 Legendaran ti ćeš ostat
 Sad kućeber možeš postat
 S Hrvatskom u svome košu
 Možeš [metat] slagat filir grošu
 Groše tvoji prsti broje
 — — — — — [REVIJA II, SD V.]

(11)

- [44] Kad je naša [Polakica] umjetnica
 Još u floru bila
 Vuklo [ju je] ju sto konjskih sila
 [Znaš] Iz — automobila.
 Na manevre se je išlo
 Preko raznih graba
 [Oboružana] Okružena sjajnom svitom
 [Iz generalštaba] Generalnog štaba.
 Za nedelju bjaše [glavni] onaj
 Glavni aboniran
 Onaj drugi [glavni bješe] ipak nije
 bio šikaniran.
 Pravedno je, da se onda
 Kad se ljubi dvoje
 Nadje mjesta i za trećeg
 Ljepše je u troje.
- [45] Dobro je, [da] što više imat
 Muških rivala,
 [A za] Kod rivala ženskih [dodje] pako
 [Češće] Zna doć do [skandala] kravala.
 [Kad se nadju]
 Kad se nadju i na cesti
 Pada vruća pljuska,

(11) Prvopis satiričke pjesme *Kazališna revija* («Koprive», VII, br. 7, str. 5, Zagreb, 30. 3. 1912).

[A šamaru] Vrućoj pljuski odgovara
Patetična čuška.

Samo šteta, što te čuške
[Zažalit] Požalit će obe,
Jer će morat svaka platit
[Pedes] Mnogo kruna globe.

[Kad je još u floru (sja) bila]
[(Al) Već je prošlo, kad je Irma
Još u modi bila
Tramvaj]

[46] [Već je] Prodje doba, kad je [Irma] bila
[Bila] Irma prva moda
[Sad je] Kad si bez automobila
[Pješice] I pješke se hoda.

[Ali nije samo Irma
Rabijatna dama]
Rabijatnost ne da samo
Našoj Irmi mira
[Šupiti za vuho] Boksnuti u rebra zna i
Miloglasna Mira.

Samo šteta što intendant
Abdul Hamid strog je
Ponaša se u teatru
Ko da njegov Bog je.

[47] Jedared je kući došo
Debeloj po tmici,
Pa je ruke zamazao
Baš na ključanici.

Neki glumac, [silan] poznat korteš
Upotrebi kmicu
I na vrata [intendantu] Hamidova
Metne posjetnicu.

[Istina je ovo]
Osvete su naše niske
Ovo nije priča,
Po djubretu svom se pozna
Pleme Drmačića

Dosadan bi naš teater
Bio bez intriga
Po teatru [svuda] stade vonjat
I naša liepa knjiga

- [48] Tako neki Ogrizina
Pisac velik padom
Dugo se je obmanjivo
Intendantskom nadom.

[Vojnoviću bacao je
Klipove pod noge]
Klipove pod noge baco
Vojnoviću on je
[Pišući da genij on] Pišuć da je slabi značaj
I da pravi konj je.

Biedni Srgjan s intendanta
Spade na pisara,
Na pisara što je neka
Vrsta sekretara

- [49] Freudenreich bje degradiran
Ne baš za pisara,
Al je dugo igro rolu
[Prvog] Pravog konobara.

Sad se Karlek u veliko
Bavi svakim lovom
Naročito kao Hruby
Rako i — ribolovom
Zlobni[k] vele, da zna kupit
Rake i da kaže,
Da je on ih ufatio,
Ali fama laže.

Arnošt opet [velik fahman] lakrdijaš
[Hvatao je leptire]
Inače briljira
Kao prvi fahman naš za
Hvatanje leptira.

- [50] Vavra ima samo jednu
Neizmjernu brigu,
Jer joj lice u profilu
[Kaže] Pokazuje figu.

Mihičićka kano Sara
Bernard dugo cvjeta
Ima joj od [tri]dvadesetak
Do šezdeset ljeta.

Još se bolje od nje drži
Naša stara Štroci
Mogo bi [se] je mladom držat
Mnogi mladi štrici.

[Njena kćerka]
Teške starosti ne pozna
Koji ima dara
Zato gospa Savić nikad
Neće biti stara.

- (51) Borštnikovka javno piše
Zaveo me Bela
Ko da zavest možeš damu
Koja [ne bi] nije htjela.
- Muž njen Boršt, dobro igra
[Ali] Naglasak mu stranjski
Igra mu je [hrvatska] domaća tek,
Ali jezik kranjski.

[Naš Štefanac trebao bi
Biti novi Fijan]
Novi Fijan nikad neće
Biti naš Štefanac
Štrovitverom ne bi bio
Da je prefrigranac.

- [52] Ne znam čemu Bacha drže
Tu kod kazališta
[Kad] Već ko poštar nije bio
Kažu nam za ništa.

Mala Hržić [delikatna] delikatna
Graciozna sva je,
[Samo šteta što se vidi]
[Pa] Kad je vidiš, zaboravljaš
I udata da je.

Vušković se svakog ljeta
Ranžirati mora,
Ko da nije dobro plaćen
Ovaj majstor s mora.

- [53] Grdan trbuh da imade
 Jastžebški, žene
 Ne vide, pa kurišu mu
 Žene. E — pa bene!
- Sasvim zgodne u baletu
 Nekoje su madle,
 Samo Vojačkova ima
 Canštoherske vadle.
- Ali [makar s canštoh] premda čačkalicom
 Po zubih se trebi
 S nožicama Vojačkove
 Zube čačko nebi.
- Albini se pravi da je
 Prvi kapelmajstor,
 Ma da znamo da je šegrt
 Zunin, koj je majstor
- [54] Ali kod nas avancira
 Samo nesposobnost
 [I nikad] Nikad se ne protežira
 Pamet i sposobnost.
- Vojnović sa Suncokretom
 [Zato fehtat mora] fehtat mora Zato
 Dok [Al] se drugim sinekire
 Diele obilato.
- Kod drame je parter prazan,
 Vera Violeta
 I orfejske stvari treba
 Ukus našeg sveta.
- [55] Zato dolje taj orfeum
 Vera Violetta
 Operu i dramu dižmo
 Dolje opereta!
- Ako napravimo bilans
 Našeg kazališta
 Naći ćemo tu orfeum
 [Treščeca] [Blagajnu] Treščeca i — — ništa!
- [Ali što da reknem tek o
 Naših kritičarih!]

[KAZALISNA REVIIJA, SD V.]

- [56] [Novina je kod nas preveć
To već svaki zna.]
- Ima kod nas, brate, novinara
Kojim nema u Europi para.
Tako Šlegel, [nekad ures teologa] nekad teologom,
Zamienivši crnu rizu s togom
Tagblatove uvodnike piše
Rigorizmom, kakvog nema više.
- Engleska mu u Australiji smeta,
On zna tajne svjetskih kabineta,
Turska mu je davno već na putu
On opasnost dugo gleda žutu,
On zna cilje raznih pretendenta
Crnijeh i bijelih kontinenta,
Kad je mutno, reć će da je vedro
Jer [se diže] je mrtav pokojni don Pedro.
Ozbiljan kad piše kao Hegel
Neozbiljan vele da je Šlegel
- [57] Rodjen da mu nasledjene rente
Nose teške godišnje procenite
[Rodjeni smo svi za milionare]
[Kada već niesmo mi] Kad niesmo već milionari
Postanimo, braćo, novinari,
Ni to nije posljednji artikl,
Naročito — [liepi] kad je lajbartikl,
Tek — ozbiljan Toni možda nije,
Jer se često ex privata smije.
- Drugi uvodničar, neki [pater] frater
Bio je ko Šlegel nekad pater
Pa i sada [često misu služi] misu služi često
[Jer] Crnorizac nije biti presto.
Kao paž se [zvao] Cherubinom kaže
Ako njegov krsni list ne laže
Neki ga Fra Bulldog [zlobno krste] [kobno krste]
krste zlobno
- Jer mu maska ima lice [zlobno] kobno
[Te je ljepši odostrag no spreda]
- [58] Al [unatoč] usuprot tome neku damu

(12) *Ima kod nas, brate, novinara.* Prvopis dosad neobjavljenog dijela Matosheve pokladne »revije«.

Vidjaju u Talijinom hramu
[Kojoj on novinarsku kartu daje] novinarsku
kartu daje kojoj

[Za] Kao dobroj gazdarici svojoj
Cherubin bo kućicu je steko
Hausbesitzer da je, ne bi reko
Kada ide ulicom ko bulldog
Mrki vuk narečen fra Bulldog.

Doktor Dežman sušičave lieči
I ne piše u Obzoru ni rieči.
Nekada je piso Protiv Struje
[Al] Bezuspješno, pa sad drugo snuje
[Pa jer] Kako nije [mogo] postao županom
[Nosio se]
Nosio se dugo s aeroplanom
[Pa kad ga napokon] Pa napokon kad ga izmislio
[Dirižable] Njegov plan već [je] izumljen je bio.

[59]

[Wilder ima strašno divlje ime
Pa će V]
Kako novine se danas pliene
Mogli bi zapleniti i mene
Zato preć ću preko Srećka Zindla
Koj se sriče tek na rimu »ksindla«
Preć ću preko Mocnaja i Cmoka
Brozovića, Breznića i šmoka
[Žaleći]

Radujuć se, što za novinara
Državni se fiškal [liepo] mnogo stara.

[IMA KOD NAS, BRATE, NOVINARA,
SD V.]

BILJEŽNICA XV.

[ZAGREB, siječanj—prosinac 1912.]

[1912]

(1)

[1]

[Ja puka sam sirotica
Ni mame niti japike]

Blago onoj, kom je sudba [dobra] sliepa
Punu kesu i bogatstvo dala
[Budi liepa] Kad si dobra, odgojena, liepa,
[Ali nemaj] No kad nemaš dosta kapitala
Ostat ćeš na rosi, jer tek bene
Uzimaju bez miraza žene.

A muškarci? koji štogod vriede
Obično su švarc i bez filira,
Drugi opet šuplji kao lopte
Igraju se lažnih kavalira
Pa [im plaće za dug] ih ko žurnale naše pliene
Karte, krčme i lakoumne žene.

[2]

[Čemu tražit što se neda naći
Čemu snivat usred karnevala?
U životu (malo tko će naći) vidimo tek masku,
Nikad lice naših ideala]
[Često nosi kakva sitna duša
Lažnu masku našeg ideala!]
[Ja vam tražim što se naći neda
Tražim sjenu svoga ideala]

Civilisti obično se drže
Kao kakvi budući ministri
Ne znajući, da mi dobro znamo
Da su sasvim obični filistri

(1) Prvopis satiričke pjesme ELEGIJA (»Koprive«, VII, br. 5, str. 4, Zagreb, 2. 3. 1912). Na kraju teksta objavljenog u »Koprivama« stoji bilješka: »Svi ovi stihovi bijahu što čitani što zaplijenjeni na Cabaret-zabavi Sport-Cluba«.

Što [na bračni život] [na] u brak tek onda [mislit]
pasti znadu
[Kad] Želudac kad pokvaren imadu.

- [3] [Kaucija ta je (ono) čime oficiri]
[Kaucijom je (odmah) našem oficiru]
[Ljubav]
[Kaucijom ih kupuju, pa zato
Oficiri misle da su skupi
Kao da je brak i ljubav vrijedna
Kad (se kao vol na placu) ih kao govedinu kupi
Kakva]
[Oficiri misle da su skupi
(Kao) ko da brak i ljubav štogod vrijedi
Kada može da]

- [4] Kauciju još traže [naši] oficiri
Misle da su vrlo, vrlo skupi
Kao da je ljubav funta mesa
Što se može [novčinom] novcima da kupi.
Nedaj bože da si novcem skupim
Danas sutra skupog muža kupim.

[Dolje usko, a široko gore
Uske (stvari) suknje sada su u modi
(To je danas)
Uska suknja je danas moda fina
Ne bojte se! naskoro će (doći) biti
Ženskom modom (crna) stara krinolina]

[Usko gore,]

- [5] Dolje usko, a široko gore
Uski žipon sad je moda fina
Al i tome brzo kraj će biti
I u modu doć će krinolina
[Pa se neće desit mladoj guski]
[Kišobranu danas silno slična]
Pa će balon postat gospodična
Kišobranu [danas vrlo] što je danas [vrlo] slična

[Kada gledam kako stvari danas
(Vrlo zlo) Kritično za mlade dame stoje
Moram reći: kako god se uzme]

- [6] [Kada gledam kako stvari stoje
Kritično u svakom smislu danas
Moram reći svakako da zlo je
(Zlo za svakog, al najgore pak za nas)
Za muškarce, al još gore za nas
(Hoću reći za nas, mlade dame)
(Za nas zagrebačke mlade dame)
(Što)]

Pa bi htjela [u] k opaticam iti
Kad [već] ne mogu jakog spola biti
[ELEGIJA, SD V.]

(2)

- [7] [Ja sam čedo čudnog karnevala]
[Da sam dama, ja bi bio
Danas u liceju]
[U liceju ja bi danas bio
Kojom srećom mlada dama da sam]

- [8] Ovo nije obična gnjavaža:
Čujte pjesmu posljednjega paža.
Pitate me, moje gospe, šta sam:
Ništa nisam, to jest — pjesnik ja sam.

Fini pjesnik, [salonski i riedak,] [6] 3 filira **redak**,
Hoću reći, da baš nisam bedak,
[Da sam bedak, to bi bilo bolje,
Kao moji drugovi budale,]
Kao ona naša glupa stoka
Što još čita našeg Gjuru Cmoka.

[Što se da]
Ja silno ljubim, ali ne znam koga
Nemojte me tužiti, za Boga,
[Da mi] Jer bi mogo uredovat Cuvaj
Daj se, Cuvaj, senjske ruke čuvaj.

- [9] Jerbo svaki, ko Hrvate gnjavi
[Dobio je do danas po glavi.]
Dobiti će makar [sam] kad po glavi.

[Kad bi znao]
[Medjutim — to nije interesantno]
To medjutim nije interesantno,
Pa baš nebi bilo elegantno,

(2) Prvopis dosad neobjavljenog dijela Matoševe pokladne »revije«.

Da zbog toga, što [sam reko] nas gnjavi Pešta
[Dobijem]

Dopanem ko Stipa Radić rešta.

[Jer tad nebi ona cura mala
Što poljubca dva je meni dala]
[Što] [Poljubac što meni nije dala
Držala me svega blieda]

- [10] Jerbo onda jedna cura mala
Poljubca mi svoga nebi dala,
[Ovo nije obična gnjavaža
Čujte pjesmu posljednjega paža
Ovo nisu obične gnjavaže
Zyrove i ostale багаže
Što bi bile velike blamaže]

[OVO NIJE OBIČNA GNJAVAŽA, SD
V.]

(3)

Od Firence pa do Pampelune
[Išao sam] Zvučala je ta gitara

- [11] [Od Pariza pa do]
Od Toleda pa do Avignona
Od Pariza pa do Pampelune
Najljepša si, srca mog madona
Sjetni [akord] suzo moje sjetne strune.
[Osjećam te]
[Diskretna je moja serenada]
[Nekad si me ljubila]
Na samoću pustoga balkona
[Sini] Dodji ko na nebo draga luna
Smetni s uma svojega barona
[Koj te] Kojeg pumpaš zato jer je bluna

- [12] Rieč ti dajem, da on [karta] sada igra
Poker u svom [cercleu] [krugu] serklu Jockey
kluba
Sve do zore trajati će igra
[Igra kralja, dame, pika, her]
[Gdje već dama bode]

(3) Prvopis pjesme SERENADA («Savremenik», IX, br. 6, str. 338—339, Zagreb, lipanj 1914).

[Kec već bode damu, dama puba,]
Gdje će dam[e]a bosti [svoga] [moga] [kakvog]
ludog puba.

Nekad si me, usred ovog vrta
[Gledala] [Gladila pod nogama ko]
[Ljubila ko svoga dragog paža
Kad sam ležo pored tvoga hrta]
Imala pred nogama ko paža
Ležao sam pored tvoga hrta
[Za atak] K jurišu mi falila kuraža.

- [13] Sjećaš li se [one] priče, [je li] oj Manono
Kad ti pričaš, (suze su ti tekle) su ti tekle suze
I kad poče angelusa zvono
Ti mi, [bujnu ko] [dugu] kosu tiho ljubiti uze.

[Pričo sam ti starinsku bravuru]
Grofica je [zavol] (svoga hrabrog Paža) hrabrog
Paža svoga
(Kabestena, slavnog trubadura) slavnog trubadura
Kabestena

[Ljubila ko] Voljela ko na oltaru Boga
[No udata je bila divna] Mada bješe udata već žena

Muž njen, ljuti neprijatelj roga
Jer tek volu nije rog blamaža
[Osjeti] Namami [u šumu] na lov takmaca svoga
I u šumi zakla [pjesničkog] mladog paža

- [14] [Izvadi mu srdašce pa ga] Iščupano srce mu ispeče
[Da ga] Ponudi ga kao biftek ženi
I kod ručka [uljudno] perfidno joj reče
[Jesi l' slatko jela,] Jel ti jelo slatko, reci meni?

[Jesam sladje, sladje nego ikad
Reče (i kroz prozor skoči jedna žena) progutavši
srce — Kabestena]

[Sjetivši se]
[Tebo, rôgo,]
[I kroz prozor skoči]
[I niz kulu skoči, (jer već) više nikad]
[Nikad niko]
[I niz kulu skoči, da je nikad]

[15] [Vrlo] [Jesam] Vrlo slatko, sladje nego ikad
 Reče sjetivši se [kobi] Cabestena
 I niz kulu skoči, da je nikad [te se nikada]
 [Muž] Grof ne dirne [cjelovom] dodirom kretena
 [Sjećaš li se ove priče, kaži]
 [Tako i ti, moga srca damo,]
 Ded se sjeti ove priče stare
 [Pojela si srce moje]
 [Samo reci, pa ću] Pa mi pusti ljestvice [od svile]
 u svili

[Već se Amor diže iz gitare
 Da me digne k mojoj bijeloj vili]
 Već se diže amor iz gitare
 Pa me [diže] nosi k mojoj bijeloj vili.

Samo reci, moga srca damo
 Pa ću vadit živo srce sebi
 [Samo] Reci, reci, daj mi kaži samo
 Pa ću živo srce dati tebi.

[16] To je [sve] sve što ponudit ti [može] smije
 [U sezoni ovog karnevala]
 [To i gulaš u Lovačkom rogu]
 Moja plaha, skromna serenada
 [Sve je led]
 [Led] Fad je tamo gdjeno srce nije
 Srce, dušo, nije salfalada.

U samoći mračnoga balkona
 Daj mi sini kao [majska] draga luna
 Smetni s uma dosadnog baruna
 Kojeg pumpaš, jer je baron bluna.

[17] [Ja ću tebi srce moći reći
 Priču sladju od gitare stare]
 [Od milote suze će ti teći]
 [Ja ću tebi noćas priču reći
 Sladju] [Pa ma umro smrću Cabestena]
 [Primi me i spremi malo teha]
 [Primi me]
 [Primi mene, jer me hvata sanak]
 [Primi me, jer ljubav nema greha]
 [Primi mene u svoj mili stanak,]

Primi mene u svoj mili stanak
Primi me jer ljubav ne zna greha
Primi me, jer već me hvata sanak
Primi me i spremi malo teha.

[SERENADA, SD V.]

(4)

- [18] Na [livadi je paslo] livadi mlado tele
[S očima ko Jupitrova žena]
Oborilo glavicu
Zaljubljeno [kao tele] kako vele
U dražesnu kravicu

Nato dodje mladi mesar
I [odveo] telića poveo
Kroz Ilicu preko malte
Na šlapruk ga doveo.

Ko u nova vrata telić
Gledao je ulice
[Zaborav] Smetnuv s uma svoju kravu
I čobanske frulice.

- [19] Ponašo se kao [pravi] kakav
[Vrli] Pravi gradjanin
Stupajući kao [pravi] mali
Velegradjanin.

Na ladanju plakala je
Za njim kravica
Plakala je [sad ko] kao krava
[Sad] Ne kô lavica.

Držala je da je posto
Barem ministar
[Ovaj telić] Tip taj obrazovan [kao] ko bik
Kakav fin i star.

Ali njega već odavna
Kob ne sekira
Usred čela [udari ga] shvatila ga
Kobna sjekira

- [20] No plakat ga dugo neće
[Krava jedina] Suze Jedine
Jer i ona postati će
Funt govedine.

(4) Prvopis pjesme NAŠE ŽIVOTINJE (»Novosti«, VII, br. 16, str. 2, Zagreb, 17. 1. 1913).

On i ona [doživješe] pokojni su
sudbo krvava!
[Krv su dali] Pokojni su, al' ih neće
žalit država.

Ko Romea ili poput
[Bliede] Kravlje Julije
Što baš sada [umre] hudi mesar
Nožem guli je.

I kod naše marve [zna loš] život
[Vrlo tragičan] Nije magičan
[Pa kad je kolju] Život joj je bič i jaram
Konac tragičan.

[21] Teško onom koj je telić
[Ili kravica] [Luda glavica]
[Ili krava] Teško kravama
Čemu rog, kad [nema] fali soli
[U tim] Nekim glavama?

[NAŠE ŽIVOTINJE. I. ON I ONA, SD
V.]

Na bunjištu slavni kokot
Lecoc de Crevcoeur
K nebu diže svoju pjesmu
Kao Šantekler.

Medju kokam on je kao
[Kakav] Sultan Soliman
Pa se prči, pa se gizda
Kao princ i ban.

[22] On u kljunu zoru nosi
A u pjesmi dan
Hrabar je na svome domu
Kao domobran.

Sve do sunca uzdiže se
[Nje] Kukurikuku
A odasvud odjekuju
[Reko] Čuj? i mi smo tu!

Kad al eto kuharice
[Zakreće mu] Baš kad htjede spat
Zakrenula mu je [glavom] kljunom
I odsjekla [mu] vrat

Poezija i junaštvo
Čemu ti sve to?
U juhu već pretvoren je
Kokorikoko.

- [23] Od staroga vele petla
[Vrlo dobra je] Čorba dobra je
Ko od stare kvočke kažu
Dobra čorba je.

[NAŠE ŽIVOTINJE. II. CHANTE-
CLAIRE, SD V.]

[Na] U Gričkoj gajbi čuči orao:
S okom munje i Napoleona
[Sluša] Pa mu vele grička [staromodna] stara
zvona
I [on] ti si sužanj biti morao.

Na prsa gordu slavu spustio
Pod njim creva i kosti stare mačke
Kraj gajbe šale i rugalice djačke
A oro s oka suzu [s]pustio.

- [24] I reče vrbac s krova bližnjega
— Što plačeš, čičo, sliko one bene
Što bješe [sužanj] rob na klisuri Helene
Jer mučio je svoga bližnjega?

[A oro baš kad podne tuklo]
[Ja ću te, stari, dotle fopati]

[Dok neće] Ja tebe moram dotle fopati
Dok u po plaća i u pola smeja
Ne počnu tebe na radost muzeja
I moju radost [liepo] brate šopati

Kod ovih rieči oro žalosno
Na pod se sruši poput Faetona
Ko suza pade, suza miliona,
A vrbac [sve to vidje] dalje više pakosno.

[NAŠE ŽIVOTINJE. III. KRALJ
PROGNANIK, SD V.]

- [25] Stari majmun naličan Darwinu
Na stolu djipa radost susjeda
Svi ga znaju, koji su pri vinu
[Bili grada starog Suseda.]
Pod brdom bili grada Suseda.

252

[Dršće purpur sladak] Sve sjaji voćka slatka kao
smijeh

U tvome oku vječno drhti suza.

[28]

Na raskrižjima ko Ezekijela
Prokletstvo žene što je roba stojiš
U zagrljaju [kad prodanom] [putenom] tudjemu
se znojiš
Ko psalam sjajna, [i kao Eva] ko nevinost biela.

Oh — što si, reci, starac ili dijete
[Ti zagonetka nisi niti odgonetka]
Što? Zagonetka ili odgonetka?
Početak [ti si naš, ne znajući] ti si mogega svršetka
Ko pčele misli oko tebe lete.

Za zlatom samo srce tvoje teži
Ti kleta kćeri prokletog [Ciona] [Sarona] Siona
Ljepota tvoja želi miliona
A starac k tebi ko k Suzani bježi.

[Ko more ti si]
Svježinu imaš i gorčinu mora
[Za sisom] Pod srcem Sfinge čuvaš gnjezdo zmijske
Ko angeo tvoja čarobnost se smije
Kad krv mi piješ vampirski ko mora.

[29]

Kad gledam [tvoju] te nezasitnosti [tiela] strasti
Taj divni osmijeh, što mi dušu blaži
Taj hram što laž je digla [svetoj] strašnoj laži
Taj kip što dublje neće [ona] više pasti

[Dodje mi da]
Za štapom, [budžom] nožem posižem ko jadnik
U želji, da t[e]i crnu svilu svučem
I da te [kao šćepam, udesim,] mučim, ubijem,
istučem
Ko [svoju ženu kakav] kukavicu [svoju] ženu
pjani radnik.

[Al kao društvo]
Al ruka klone, kad me kao pseto
U bestidnosti svoga traga vodaš
I kad [na] po srcu, srcu mome hodaš
I još se smiješ gledajući sve to.

- [30] [O kleta da]
 Prokletstvo ti si mojih blagoslova
 Ti blagoslov si mojih svih prokletstva
 Ti posveta [si jedna mojih sredstva] i cilj si moga sredstva
 I jadni smisao svakog moga slova.
 Već ti dadoh zdravlje, moj imetak
 Sve ti dadoh, pa mi savjest stenje
 Jer ti [dadoh svoju čast] [bacih kao] dadoh kao groš poštenje
 [Pa] Zbog tebe sam posto pravi bedak.
 Ti ništa više ne možeš uzeti
 Ruinirala si mene poput rata
 [Pa vičem ko] Ruinirala u [zlatu] blatu tvoga zlata
 A sad mi nedaš, hieno, ni umrieti.
- [31] Prokletstvo na te, prokleta mi bila
 Kad tebe vidjeh, vidio sam pako,
 Rad tebe [vidjeh] gade, prvi put sam plako
 Prokletstvo na te, tako si mi mila!
 I opet dodjoh, da me kao pseto
 U bestidnosti svojih stopa vodaš
 Da po srcu mi, živom srcu hodaš
 [I još se s]
 I zabavljaš se, gledajući sve to.

[CANTICUM CANTICORUM, SD V.]

(6)

- [32] Ja sam toranj sv. Marka
 Ja sam piramida
 Ja sam fajerturm
 Ja sam, upravo mi smo tornjevi sv. Kralja. Mi svi se u
 ostalom već davno poznamo po vidjenju. Ah, alaj je do-
 sadno biti toranj!
 Tako dosadno, da bi najbolje bilo tornjati se odavde.
 Da, ali tornjevi nažalost još ne putuju.
 I oni će uskoro putovati, praviti guliverska putovanja.
 Mi se dižemo vječno u zrak, dižemo se i dižemo, a osta-
 jemo vječno na mjestu.

(6) Prvopis scenskog pokušaja MUDROST VRHOVA (»Koprive«, IX, br. 3, str. 4, Zagreb, siječanj 1913).

- [33] Mi smo vječno uzdignuti, vječno stojimo. Drugi ne mogu ni to.
 Hvala ti za to! Vječna eksaltiranost.
 Nas dvojica smo već dosta dugo u Zagrebu, pa ipak još ne vidimo što se događa pod našim nogama, na Kapt. trgu.
 Da vam barem dadu opernguker! Ali mi barem vidimo zvezde.
 Vraga, Bog mi prosti, vraga ih vidimo! Još su dalje od nas od ovih gmizavaca i puzavaca pod nama.
 Govorite glasnije, jer sam već oglušio od ovog silnog zvonjenja! Od tih zvonova već mi dan i noć ušesa brun-
 [34] daju. Naročito cinkuš me spopada kao zubobolja.
 Ja sam mislio, da vam najviše smeta Devica svojim vječ-
 no istim glasom.
 Ta devica ima organ kao bas drugi.
 Ako se sve društvene špice amiziraju kao mi, na čast im bilo.
 Meni nije dosadno, jer mogu studirati geografiju i bo-
 taniku.
 Vi morate biti piramidalno pametni.
 A vi morate biti skolastično učeni.
 Vi ste antiklerikalka! To nisu sve naše dame! Naprotiv!
 Pazite vi na vatru, molim vas!
 Ja sam se već zapalio, gle ti nju!
 [35] Vi ste prost kao toranj

[MUDROST VRHOVA, SD II.]

(7)

Ja sam stara krinolina
 Nosila me Evelina
 Davno bješe to!
 To je bilo pod ampirom
 [Trećim] Kad sam s nekim kavaliirom
 — [Davno bješe to!]
 — Nije bilo zlo!

 [Dovela me u modu]
 Postala sam nova moda
 Kad je [doniela me] javila se roda
 Eugeniji

(7) Prvopis pjesme KRINOLINA («Savremenik», IX, br. 7, str. 379, Zagreb, srpanj 1913).

[Prvoj dami svih (Francuza) Pariza]
[Onoj Španjolci iz] Carici svih paradiza
Što je slave iz Pariza
Dvorski geniji.

- [36] Samo jednom ko za šalu
Sjela sam na jednom balu
Onda — to je sve!
[Pored] Oko mene [klečao je] skakao je
Pored mene [jecao je] plakao je
[(Alfred) kao Musset] Chambre séparé
Tad ne bješe još filira
Ali je bilo još Ilira
Sviet još bješe mlad
[Srce (da mi gine!) pukni sad!]
Samo jednom [ljubio] snubio me
Samo jednom [volio] ljubio me
Srce, [pukni] gdje si sad!
- [37] Zvuci stare violine
Samo uzdah krinoline
[Znaju čuvati] Prašne čuvaju.
[(Stare) Danas pjesme, (mrtve vile) stare svile
Mrtve česme, mrtve vile
Ne valuvaju.]
[Uspomene stare svile]
[Drukče cvile] [Ne shvataju] Drukče cvile nove
vile
Danas pjesme stare svile
Ne valuvaju
Ja sam stara krinolina
Svukla me je Evelina
Davno bješe to!
To je bilo pod ampirom
[Da] S posljednjim sa kavalierom
Nije bilo zlo!
- [38] Samo jednom ko za šalu
Šaptao mi je na balu
Kao de Musset
Nikad nisam pravo znala
Kako sam se poderala
[Hehe] [Pardon-hehehe!] [To je sve — hehe!] Pst,
pardon — hehe!

[Sada (tištim) (pištim) čuvam poput zmaja]
[Suknja, no bez sadržaja.]

Nekad puna maja i raja
Suknja sam bez sadržaja
Ropotarnica
[Roman što se već ne čita]
Baba, koja se ne pita
Roman koji se ne čita
Antikvarnica.

[KRINOLINA, SD V.]

BILJEŽNICA XVI.
[KRALJEVICA—ZAGREB, jesen 1912.]

[1912]

(1)

- [1] Malo pa ništa
Vapić
Bapić
Pabić

[MALO PA NISTA, SD II.]

(2)

- [4] 21. uzeo stan kod Celera
25. platio za 12 dana, do 7. X

(3)

- [5] Henri Matisse izmislio riječ cubisme.

(4)

*stvor dvor zbor hor
toreador bor gor
tor for zor

[Ali on gleda]
[Divni stvor]
[Ženski stvor]
[Dragi je]
Već

- [6] *da a ća da ja
sva ta zna šta
strah plah prah dah ah mah

(2) Jeseni 1912. Matoš je boravio u Hrvatskom primorju: 17. IX. stigao je na Rijeku, a 19. IX. u Kraljevicu, gdje je ostao do 3. X. (iako je, sudeći po ovom zapisu, unaprijed platio stan do 7. X) — a 4. X. vratio se u Zagreb (v. BILJEŽNICA XIII/88). U Kraljevici stanovao je u kući mornara I. Celera u kojoj su prije njega odsjeli slikar Menci Crnčić i književnik Milan Senoa (v. REFULI, SD XI. i KVARNERSKE PRIPOVIJESTI, SD VII).

(4) Prvopis pjesme LIJEPA SMRT («Mlada hrvatska», V, str. 117, Beč, 31. 12. 1912).

*[Stao dah] Jedan ah
Matador,
Zanos strah
Hvata zbor

[Stao dah]
[U taj mah]
[Ženski stvor]

Stao dah
[Svet ko tor] [Već ko tor] [Što ko tor]
Već ko tor

Lud i plah
Urla hor.

[7]

*Jedan ah
Matador!
Žar i strah
Hvata zbor

Stao dah
[Već ko tor] Ljudski kor
[Nijem i plah]
[Bulji] [Nemušt, plah] Bulji plah
Urla hor kao tor

[Vidi nju]
[Ko u snu]
Mili stvor

Leti bik
Grozan krik
[Matador]

[8]

*Jedan [ah] aaah —
Matador
Žar i strah
Guši hor.

Stao dah
[Ljudski] Mnoštva hor
Niem je, plah
Pravi tor.

Matador
[Traži] Gleda nju
Mili stvor
Ko u snu.

Krv i bik
Grozan krik — —

[LIJEPA SMRT, SD V.]

(5)

- [9] Pour moi qui considère le métier de la guerre en philosophie, je ne l'estime qu'autant qu'il vaut, et même j'ai bien de la peine à lui donner place entre les professions honorable, voyant que l'oisiveté et le libertinage sont les deux principaux motifs qui y portent aujourd'hui les hommes. — Descartes, Nassau.

(6)

- [10] Cucla kupicu kak odojek prasicu
Zle navike jače od dobrih
Cigareta piše moje članke.
Razgovor boca — finis — potres
Pravi bez Wagnerova znanja Wagnerovu muziku

(7)

Prežde ubo Slavene

[EXCELSIOR, SD XVI.]

(8)

Puce u soldačiji.

(9)

- [11] Otac i mati ljubeći odviše ljube kao ljubavnici — pomalo animalno stanje.

(10)

ženo ženo ime ti je jakost

(11)

Grabac = fungira
Hrvatska trojednica kao Engleska

(12)

- [12] Kod Pusleta u Karlovcu.

Dalmacija poznata po dalmatikama
starost, smrt
glumac, život
pišem
trunem

(12) Odnosi se na Matoševu komediju MALO PA NIŠTA (v. BILJEŽNICA XIII/199).

31. X predao dramu, komedija
kritičari za pokazati kritiku, ne književnost svog vremena.

(13)

[13] junački od junac, ne junak.

(14)

*druge glumice
di dedajček

parfumom pisati
Remete
golubi
vrapci
ona poezija
zagreb. gracija
Starčević
brat u Tuškancu
da je neznamo
Gjurgjić

[14] Kao sjena stakla, kristala, vedraca
ljubim ruke, poznam a ne poznam
nije dosta biti lep, već znati biti lep
Engleskinja, infantica
karmin, zvuk — usta, Réjane
 lutka
Sorel Francuskinja
Tina di Lorenzo
viola d'amour
Viole du Bellay
Velasquez
u Beogradu
Šumovska bogovske ruke
Baronica

[LADY ŠRAM, SD V. — ZAGREBAČKA KRONIKA, SD X.]

(15)

[28] Ljubljen gore no obratno

BILJEŽNICA XVII.
[ZAGREB, 1912.]

(1)

[1—15] Nerval [...]

(1) Prijeписи pjesama Gérard de Nerval: *Fantasie, Les Chimères, El Desdichado, Myrtha, Horus, Antéros, Delfica, Artémis, Le Christ aux Oliviers* (I, II, III, IV, V) i *Vers dorés*. (ISPUSTENO!)

[ZAGREB, proljeće — 11. X. 1913.]

(1)

- [RIMSKI FELJTONI: SALVE, DEA
ROMA; RIMSKI IZLETI; POSLJED-
NJE ŠETNJE. SD XI.]

[19—20] *L. Tailhade: Poèmes aristophanesques* [...][20] *George Sand: Elle et Lui* [...]

Jules Vallès: Jacques Vingtras I. L'Enfant. — Barrès Déracines rodjen u krevetu qui a des punaises de village et des puces de seminaire

- [21] Comme j'aimerais cette vie de labour, de résuage et de bataille.

milosrdan. Je n'ai jamais pu cependant voir un homme demander un sou pour acheter du pain, sans qu'il me tombât du chagrin sur le coeur, comme un poids.

les criminels n'ont jamais l'air bête.

Tout ce latin, ce grec, me paraît baroque et barbare; je m'en bourre, je l'avale comme de la boune.

- (1) Ispisi na hrvatskom s brojnim podacima najrazličitije vrste iz ukupnog sadržaja Ferrerova djela *Grandezza et decadenza di Roma* u prijevodu na njemački. (ISPUSTENO!) U okviru tih ispisa, uz citirane stihove: »Fortes creantur fortibus et bonis: / Est in iuvenis, est in equis patrum / Virtus, neque imbellem feroces / Progenerant aquilae colombam«, Matoš je zabilježio: »Horac darvinovac kao Njegoš«.
- (2) Citati na francuskom nepovezanih stihova iz Tailhadeove zbirke. (ISPUSTENO!)
- (3) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s citatima karakterističnih iskaza glavnih lica u romanu

L'espace m'a toujours rendu silencieux.
seuls, les pauvres avaient été bons pour moi, quand
j'étais petit.

Roman profesorske i učiteljske djece.
malheur à qui touche!

Le Bachelier: A ceux qui nourris de grec et de latin sont
morts de faim je dédie ce livre.

Je couvrirai éternellement mes émotions intimes du
masque de l'insouciance et de la perruque de l'ironie.
Avec cette tournure de sauvage, une timidité terrible,
qui me rend malheureux et gauche.

U Pariz sa 1 frankom! Čošak rue Mr le Prince, hôtel de
Lisbonne.

Rodjen u Puy-u. U istim ulicama kao ja!

Čita *le Peuple* Proudhonov list.

[22] on était de son village.

glava celava comme une tête de prêtre ou un derrière
de singe.

J'aime ceux qui souffrent, cela est le fond de ma nature
Pourquoi cette soif de bataille, et même cette soif de
martyre?

Čita Micheleta

je ne sais pas causer de ce que je n'ai pas vu.

profesori već po zanatu imaju l'âme malade et appauvrie.
elle me vieillit en arrêtant sa prune ronde sur moi.

u Parizu toute douleur a son remède et toute passion
son écho.

mon air embêté, éternellement embêté.

Ces viveurs méprisent la pauvreté, point les pauvres.

Balzacov utjecaj.

nije ljubomoran.

je n'ai de racines que dans la terre des champs.

Ima velike oči.

Pamfletist za novac.

343 čisti Barrès. Ah! je sens que je suis bien un morceau
de toi, un éclat de tes rochers, pays pauvre qui embaume
les fleurs et la poudre, terre de vignes et de volcans.
goûts d'aristocrate avec mes idées de plébeien.

[23] le porte-voix et le porte-drapeau des insoumis.

Si je suis pauvre, c'est que je l'ai bien voulu.
soif de justice

Stanuje 13 r. St. Jacques.

ide gologlav.

je devais être brave, plus brave que la foule, cette bravoure serait ma revanche de déshéritage, mon arme de solitaire (kult energije)

j'ai eu contre moi tout le monde.

un bachelier ne peut pas faire n'importe quoi, pour manger. Ce n'est pas vrai!

Samotnik.

Udario mater.

L'Insurgé: posvećeno ustašima Komune.

Ne pije i ne puši.

Murger — une bohème de lèches.

trouer l'ombre et déchirer le silence.

Dombrowski, Girardin, Villemessant, Vermorel, Rochefort, Du Camp, Courbet, Jules Simon, Blanqui, Jules Faure, Pelletan, Darboy, Riders.

Svoj list *la Rue*.

Gambetta cabotin jusqu'au bout des griffes.

j'étais plutôt fait pour être nu paysan qu'un politicien.

Cri du Peuple.

[24] Sakriven kod St. Beuveovog tajnika (Trombet)

Pariz iz daleka une grande blouse inondé de sang.

(5)

Revue d.d. Mondes ne plaća prvog članka.

(6)

J. Vallès: Les Refractaires.

= Déracinés

Kremerija Four St. Germain.

Hemonn: gladan, u zimi, cunje: Il est la — Ylayali (str. 54).

Les bouffons m'attirent.

Buffet na glavi.

La folie d'hier la sagesse de demain.

Gustave Planche. Dugo stanovao r. d. Cordiers (u hotel Jean Jacques, gdje Balzacov Rubempré, pa Sandeau i Sand.

Café Tabouret.

Les Victimes du Livre.

Joies, douleurs, amours, vengeances, nos sanglots, nos rires, les passions, les crimes: tout est copié, tout!

Kao Flaubert l'amour du monstre.

J'ai toujours vu les nains tourmenter les géants.
je ne donnerais pas mes douleurs pour le bonheurs des autres.
Le hasard, cette providence des pauvres.

(7)

- [25] *Musset: La Confession d'un Enfant du Siècle.*
Sin Empira i unuk Revolucije.
ce vêtement noir que portent les hommes de notre temps est un symbole terrible.
Grizeta napuštena.
L'affreuse *désespérance* marchait à grands pas sur la terre.
Une littérature cadavereuse et infecte, qui n'avait que la forme, mais une forme hideuse, commença d'arroser d'un sang fétide tous les monstres de la nature.
Les enfants crachaient le pain du Dieu... aux yeux de celui qui voit tout, c'était peut-être une prière.
Le christianisme perdit les empereurs, mais il sauva les peuples.
Bolest vijeka ima 2 uzroka: tout ce qui était n'est plus; tout ce qui sera n'est pas encore.
Pod stolom noga drage na tudjoj nozi.
skida šešir zvijezdi.
Tuče dragu.
Une femme pardonne tout, excepté qu'on ne veuille pas d'elle.
Djače nedouče. Nezavisnost.
l'éclectisme est notre goût.
Priroda afrodisiak.
Perverzna naslada u bolovima.
[26] Vous n'aurez, pour vous arroser, que vos propres larmes, et pour vous nourrir que votre propre coeur.
L'amour vaut mieux que le génie.
autoanalist.
Dao je ljubavi svoje djevičanstvo i zato svi pleziri se vežu kod njega s idejom ljubavi.
»zamišljena harmonija večeri.«
silom pije.
Lice ga vara kad želi lagati.
Oktavij.
Aimer est aussi naturel que de boire et de manger.
constamment en moi un homme qui riait et un autre qui pleurait

kod lumpanja plaču.

Rado valsuje.

deklamacije.

Mme Pierson.

Vivre, oui, sentir fortement, profondément, qu'on existe, qu'on est homme, créé par Dieu, voilà le premier, le plus grand bienfait de l'amour.

164 himna ljubavi.

[27] Ona ga uči ljubiti Boga.

Le femme qui aime un peu et qui résiste n'aime pas assez, et celle qui aime assez et qui résiste sait qu'elle est moins aimée.

notre amour montait à Dieu.

himna ljubavi 192.

l'homme qui souffre veuille faire souffrir ce qu'il aime. elle est douce, la vie, mais c'est à ceux qui ne la connaissent pas.

Florence est triste.

nestrpljiv.

La curiosité du mal est une maladie infâme qui naît de tout contact impur.

Smith = Pagello.

Migita = G. Sand.

Qui a aimé ne vit plus sans amour.

(8)

[27—62] *Flaubert: Correspondance. [...]*

(9)

[62] Karlo XII 6 mjes. u krevetu

Heine = Haine

na Goetheovom satu m. v. memento vivere.

(10)

Literarum intemperantia laboramus (Seneka)

(11)

[63—70] *Renan: l'Antechrist [...]*

[RIMSKI FELJTONI: SALVE, DEA
ROMA; POSLJEDNJE SETNJE, SD
XI.]

(8) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom o Flaubertovu životu i radu iz predgovora izdanju te citati i natuknice s bogatom građom autobiografskih podataka, misli i sudova o književnosti, umjetnosti i o mnogim drugim temama iz Flaubertovih pisama. (ISPUŠTENO!)

(11) Citati, bilješke i natuknice s iscrpnim podacima o religioznom životu u starom Rimu i Orijentu, o kršćanstvu i judaizmu, rimskim carevima i njihovu progonjenju kršćanstva itd. (ISPUŠTENO!)

(12)

[70] *Renan: Averroès et l'averroïsme [...]*

(13)

[71] testemelj ili peštemalj = ubrus od plavetnog pamuka za kupanje, družičalo, kad se na drugi dan duhova momci i djevojke družičaju.

(14)

»Uza sve to što je Flaub bio tako znamenit stilista, ne može se kazati, da je pisao besprikorno franc. jezikom. Mislim, da ne trebam tek tumačiti da su stil i čistoća jezika dvoje i držim da je sasvim dovoljno baš ondje, nakon što sam govorio o Flaubertovu stilu spomenuti, da se u jezičnom pogledu u njegovoj prozi nalazi dosta gramatičnih i sintaktičnih omaški (4. br. Sav. 1913)

(15)

[71—75] *E. pl. Laszowski (dr. V. Deželić i dr. M. Šenoa): Plemenita općina Turopolje. [...]*

[PJESMA POBJEDNICA, SD XVI; —
CAMPUS NOBILIUM, SD XI.]

(16)

[75—79] *Merejkowsky: Tolstoï et Dostoïevsky [...]*

(17)

[79—82] *Turgenjev: Pisma gdji Viardot [...]*

(18)

[82—89] *Voltaire: Dictionnaire philosophique: [...]*

[RIMSKI FELJTONI: SALVE, DEA
ROMA; RIMSKA ZVONA, SD XI.]

- (12) Ispisi na hrvatskom s podacima o Averrošu Ibn-Rošdu, doktrini averoizma i njegovoj sudbini. (ISPUŠTENI!)
- (15) Bilješke s bogatom građom podataka o povijesti Turopolja i o hrvatskoj starijoj povijesti. (ISPUŠTENI!)
- (16) Ekscerpti u obliku citata na francuskom i parafraza na hrvatskom o životu, djelima i književnim, religioznim i političkim stavovima Tolstoja i Dostojevskoga. (ISPUŠTENI!)
- (17) Citati, bilješke i natuknice na francuskom i hrvatskom s građom autobiografskih iskaza Turgenjevlevih, njegovim pogledima na književnost, umjetnost i društveni život. (ISPUŠTENI!)
- (18) Citati i natuknice na francuskom i hrvatskom iz Voltaireovih djela: *Dictionnaire philosophique* i *Lettres anglaises*; ovi citati i natuknice obuhvaćaju uglavnom građu podataka o kršćanstvu, judaizmu i barbarstvu te o načinu života i postupcima katoličkih svećenika, a napose rimskih papa. (ISPUŠTENI!)

(19)

- [89] Herakle za noć 50 djevojaka.
Znao kao Bog sve jezike.

(20)

- [89—106] *Die römischen Päpste, ihre Kirche und ihr Staat*
von Leopold Ranke [...]

[DUBRAVKA, SD X. — RIMSKI
FELJTONI: ŠALVE, DEA ROMA;
RIMSKA ZVONA; CRKVE I TAMNI-
CE; HOLOCAUSTUM DIVINI AMO-
RIS, SD XI.]

(21)

- [106—107] *Sainte-Beuve: Chateaubriand et son groupe litté-
raire sous l'empire [...]*

(22)

- [107—114] *Michelet: le Prêtre, la Femme et la Famille. les Jé-
suites [...]*

[RIMSKI FELJTONI: HOLOCAUSTUM
DIVINI AMORIS, SD XI.]

(23)

- [114] plagiarius — ko ukrade čovjeka.

(24)

priroda je organ duha kao naše tijelo. Danas je još čovjek dijete ne znajući se služiti svojim udima.

(25)

srodnost psiholoških romancijskih škola i popova
(Bourget)

(26)

popovsko čuvanje tajne i licemjerje.

(27)

livre de chevet Diderotu *Klarisa*

(28)

Piranezove vizije užasnih prostorijskih i zgrada.

- (20) Ekscerpti, pretežno na hrvatskom, s podacima o povijesti Vatikanske države, zatim o pojedinim papama, o talijanskom nacionalizmu i renesansnoj umjetnosti, pa o pojavi i širenju jezuitizma i protestantizma. (ISPUSTENO!)
- (21) Citati na francuskom s karakteristikom Chateaubriandova romana *René*, Coleridgeovim mišljenjem o pjesniku i Sainte-Beuveovim sudom o klasicizmu i o jeziku. (ISPUSTENO!)
- (22) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom o povijesti, doktrini i djelovanju jezuitizma. (ISPUSTENO!)

(29)

Deus factus sum. Zanos.

(30)

Stvaraju bolesti da imaju bolnice.

(31)

Vilima Osvojitelja smatra zaručnica gospodarom kad je izbio.

(32)

[115] »Sirota mala ženica sasvim pokrivena grijesima« (sv. Jeronim) kao adidjarima.

(33)

Raymond Lulle automat za mišljenje.

(34)

»La laideur est un passage inharmonique« — Michelet.

(35)

Lujza Collet metresa V. Cousina, G. Flauberta i Alfr. Musseta, Cousin — 10 god, Flaubert 8 god, Musset 15 dana. Flaub. je posjećuje jedared mjesečno u Parizu i ne dopušta posjete u Croissetu. Musset i ona u 42 ili 43. godini oboje.

(36)

Sainte Beuve 3 članka o apokrifnoj korespondenciji Feuillet de Conches-a sa Mar. Antoanetom.

(37)

A. Karr da je mrtav i Les Guêpes se rasprodaje. »Oui, j'étais mort mais cela va mieux.«
Pousinet (18. stolj.) toliko mistificiran da zbog njega stvoren izraz mystification.

(38)

Geimod de la Reynière le roi des gourmands.
Monche (pseudonim Kamille Selden) kasnije prijateljica A. Meissnera i zaručnica Taineova za koga veli »Un homme égoïste et vain, sensible aux flatteries les plus banales, ambitieux, gonflé de son mérite, ne sachant plus parler que de lui-même, exagérant son système jusqu'à descendre, pour en prouver l'excellence, jus-

qu'aux détails les plus puérils, tel était celui dont, j'avais jadis bu les paroles comme Madeleine assise aux pieds du Maître!

(39)

- [116—122] *Dr. A. Brückner: Geschichte der polnischen Literatur. [...]*

(40)

- [122] Samo glupani uvijek istog mnjenja (Puškin)

(41)

- [123] St. Zweig Verhaerena u Njemačku. Alfonz Paquet pod Whitmanovim utjecajem. Ernst Lissauer — (Naturstimungen), Paul Zech — Waldpastelle. Pjesnik A. R. Mayer izdaje kolekciju Lyrische Flugblätter. Wilhelm Schmidtbonn. Zweig u kolu Jung-Wiener oko Hofmannsthala — Zweigov poem dramat Tersites i Do-stoiewski. Paul Friedrich, lirik i esejist. Franz Werfel — *Wir sind*.

(42)

glupan na deset jezika.
Marie Maksimil Izidor Robespierre.
Ernest Lemonon: l'Italie économique et sociale.

(43)

On je kao duša — samo kvalitet.

(44)

Les nationalités ne sont pas des créations de la nature; ce sont l'oeuvre des gouvernements, des civilisations, de l'histoire (Ferrero)

(45)

Velleius Paterculus za Germane: Genus ad mendacium natum.

(46)

Sa svojom dušom u konkubinatu.

(47)

Giboyer (Effrontés) = boem Teodor Pelloquet; Got ga sasvim kopira.

(39) Ekscerpti, pretežno na hrvatskom, s podacima o poljskoj književnosti iz ukupnog sadržaja knjige. (ISPUSTENO!)

[124] Taj portret ne valja. — Nisam kriv što ste vi gore napravljani od svog portaita.

Murger 500 fran za Vie de Bohème.

Degasova Danseuse à la Barre prodana po 435.000 fran.

Chauvin tip iz vodvilja braće Cogniard (Folies dramatiques 1831.) Nikola Chauvin iz Rocheforta

mi katolici jer to nije vjera.

Moje misli bole, ali ne mene.

Umjesto gnjezda jecaju zaljubljene klupe.

Il Principe možda satira.

Duhan po njem smrdio.

Grlica i sv. Duh.

*Čula se kroz ćutanje tek strašna rječitost nemirnih srdaca.

Hamlet po Nordauu neku srčanu bolest.

Labruyèreov Hraton = Lauzun.

*

* *

Finis 11. X 1913.

BILJEŽNICA XIX.

[ZAGREB—RIM, jesen 1913.]

[1913]

(1)

[1—3] *Marq. de Ségur: Julie de Lespinasse [...]*

(2)

[3] Za Zagreb može se reći kao La Rochefoucauld za dvor:
»Elle ne rend pas heureux, mais elle empêche qu'on le
soit ailleurs.«

[RIMSKI FELJTONI: SALVE, DEA
ROMA, SD XI.]

(3)

[3—13] *Jacob Burckhardt: Die Cultur der Renaissance in
Italien [...]*

[RIMSKI FELJTONI: SALVE, DEA
ROMA; RIMSKA ZVONA; CRKVE I
TAMNICE; RIMSKI IZLETI; DOĐOH,
VIDJEH, ODOH, SD XI.]

(4)

[13] Prispio u Rim u petak, 7 s. izjutra, 17. X 1913. Spavao
kod Borkovića, u zavodu sv. Jeronima. 18. X uzeo stan
u III. katu 79 Via Gioacchino Belli. Putem mijenjao voz
na Rijeci, u sv. Petru, Trstu, Mestre, Bolonji.

[RIMSKI FELJTONI: SALVE, DEA
ROMA, SD XI.]

(5)

[13—14] *Dr. Luka Jelić: Hrvatski zavod u Rimu (Viestnik
hrv. sl. d. Zemalj. Arkiva) [...]*

(1) Citati na francuskom i parafraze na hrvatskom s podacima o životu Julie de Lespinasse, njezinu salonu i prijateljstvu s D'Alembertom i drugim francuskim enciklopedistima. (ISPUŠTENOI!)

(3) Ekscerpti na njemačkom i hrvatskom s iscrpnom građom podataka o talijanskoj povijesti i umjetnosti. (ISPUŠTENOI!)

(5) Matoš je otputovao u Rim na liječenje grla; poslije gotovo dvomjesečnog boravka u Rimu, vratio se 16. XII. 1913. u Zagreb.

(6)

[14] Kipovi — da ih ne zaboravimo i jer — ih ne zaboravimo

(7)

Ljepota prolazi, dobrota ostaje

(8)

danas kiparstvo suton plastike

(9)

[14—24] *Stendhal: Promenades dans Rome [...]*

[RIMSKI FELJTONI: RIMSKA ZVONA; CRKVE I TAMNICE; POSLJEDNJE SETNJE; DOĐOH, VIDJEH, ODOH, SD XI.]

(10)

[24—28] *André Maurel: Un mois à Rome [...]*

[RIMSKI FELJTONI: SALVE, DEA ROMA; RIMSKA ZVONA; CRKVE I TAMNICE; RIMSKI IZLETI; POSLJEDNJE SETNJE, SD XI.]

(6) Ispisi s podacima o Zavodu sv. Jeronima u Rimu. (ISPUSTENO!)

(9) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s građom autobiografskih podataka o Stendhalovu boravku u Rimu i njegovim opisima rimskih kulturnih spomenika i znamenitosti. (ISPUSTENO!)

(10) Ekscerpti na francuskom i hrvatskom s građom podataka o rimskim spomenicima, a napose o važnijim zgradama i crkvama. (ISPUSTENO!)

BILJEŽNICA XX.

[ZAGREB, veljača 1913 — RIM, prosinac 1913.]

[1913]

(1)

- [1] Sa Palatina: desno Kvirinal, beli novi i žuti stari Kapitoli, vis-à-vis sv. Petar, pa Janikul. Na desno u grabi forum, parkirano.

[RIMSKI FELJTONI: POSLJEDNJE
ŠETNJE, SD XI.]

30. X. peče sunce.

historija — cvijet, prošla velika djela — mirišu.

realizovati ljepotu najteže

Švabe žderu u Palatinu

30. XI. lepiri

jedva 1½ prsta debele rimske opeke

[RIMSKI FELJTONI: POSLJEDNJE
ŠETNJE, SD XI.]

oleandri, naranče, palme, loza, ruže, izvor

- [3] vino

crkve pune

Tibar plazi kao žuta groznica

[RIMSKI FELJTONI: POSLJEDNJE
ŠETNJE, SD XI.]

zvezda ide i stoji

Banca commerciale

otvaranje parlamenta

Verdi

fanfare i kočije

vojska bez bajoneta

madone po kutima

fiakeri

Lili Konstantinović — Gaston Barrère

Zagoskin i Ruysdael

- [5] Stendh. o Beethov.

lira i lira

velo u August. kao Koloseum
dosta slabi aplauzi
prah na ulicama

[RIMSKI FELJTONI: DOĐOH,
VIDJEH, ODOH, SD XI.]

*»C'est parce que j'ai beaucoup réfléchi et beaucoup
étudié que j'ai la foi d'un Breton; et si j'avais plus étu-
dié encore ce n'est pas la foi d'un Breton que j'aurais,
mais la fois d'une Bretonne«

[RIMSKI FELJTONI: HOLOCAUSTUM
DIVINI AMORIS, SD XI.]

- [7] Oktavian sličan Napoleonu
Kao orao Ganimeda
vizija noći i snivanje čovečanstva
u kafanama nema klinčanice
sir kod jela
šibice
Senesi
sobe
Opisujem što je drukčije no drugdje.

[RIMSKI FELJTONI: DOĐOH,
VIDJEH, ODOH, SD XI.]

- [9] 3. XII Garderoba prazna, prevlake preko stolica, teatar
veći, bina kao naša orkestar nije odijeljen, 4 kata loža
gvozdena sjedala. 3 red 4 lire. Pušenje u zgradi, kafana
kao buffet. Svet ulazi kod prikazivanja. Šeširi na glavi.
Batine. Pjevači. Lunaček, Bazala, Eisenhutt. Zastor. De-
koracije. La Reginetta delle Rose — Gioachino Forzano
i Ruggero Leoncavallo.

[RIMSKI FELJTONI: DOĐOH,
VIDJEH, ODOH, SD XI.]

(2)

- [11] *Sa svojom dušom u konkubinatu

(3)

- [12] *fućkanje
*jelo
*mleko
*birtaši

(4)

- [13] *Žurno, moram ići na kolodvor!
ona kao peć, vruća samo kad se kuri.

(5)

*Madame de Marçay — Prévost — Paradot — Faguet

(6)

*Velleius Paternulus za Germane: Genus ad mendacium
natum.

(7)

* 3 oca
*razgovor stvari
*knjižarstvo

(8)

*zalepio se za nju kao za pofarbanu klupu

(9)

[14] *Žene nar. običaji

*miš
*starosta,
*fanfara
*kokoš i kokoti
*inače prave neprilike jer se ne ljube, ovdje jer se ljube

(10)

[15] ženske indiskrecije.

Znala za boju njegovih gaćicah

*Zofka ... Slob. Reč.

žena je praznovjerica

tuga je zla navika

laž je poluistina, prave laži nema

(11)

[16] Helène de Surgères ljubovnica Ronsardova

(12)

[17] *Holjevac Geyer

*Ante Rakovac odbijen za kartu na reprizi

*razdioba fahova

*Sotošek

*Nučić — režiser

Kinematograf

(13)

*11. II Protivne duše. Nevjerovatan grundmotiv. Tribun,
highs — front. Zora Mucha. Govor Štrocice. Nučić (Da-
niel Servan). Hrčić debelo lice.

(13) Paul Hyacinthe Loyson: *Les Ames ennemies* (Protivne duše), izvedba u Hr-
vatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, 11. II. 1913.

(14)

- [19] *Weber Oberon ouvert.
*St Saens G moll koncert
*Lizst Tasso simf. pjesma
*Čajkovski H-moll Simfonija Pathetique

(15)

- [21] Die Transsvestiten der critische Verkleidungstrieb, —
ein oesterr. Transsvestit von ausgesprochenen androgy-
nen typus.
44 Reiner — R. Berger

(16)

- [22] *Bazala, Bosanac, Čačković, Babić, Krizman, Pasarić, Še-
noa, Treščec. Zamjenici: Turić, Šišić*
[MATICIN NATJECAJ, SD XIV.]

(17)

- *Marko Rakovac, sveuč. gradjanin
*Samo Nušić
*bug. i slov. repertoar
*okružnica
*surovost Bacha, Rajića
*akcenat
Nikola Petrović

(18)

- [28] *glupan na 6 jezika
*zahod — slava
locus, kazalište

(19)

- [29] *Boršnik, Grünhut
*Badalić 75
*Raić 200
*Binički orden
*10 zapovijedi božjih

(20)

- [30] *Gugusse Polite
*Byron
*Augin u Goncourtu

(16) Članovi Književnog odbora Matice hrvatske.

(20) Nacrt za feljton OKO SAVE.

- *u Seini
- *Daumier
- *voda i muzika
- *voda i stil — vodeni stil
- *da se kupamo u vinu bili bi krčmari vodotoče
- *mal tempo
- Dunav
- plivanje
- veseo iz vode
- [31] *gol u Zagreb
- *voda i žena
- *ruska kupanja, rimska, sredovječna kupanja, turska
- *zagrebačke banje
- *Sava nema komaraca
- *Pjesme Savi; Zagr., Ljublj., Beogr.
- *Sisak prestolnica, Brod
- *u daljini cug
- *u daljini žablja pjesma
- *regulacija smrt životinja
- *kako da Suzana nije čista
- [33] *Obedska Bara
- *Sava — duh hrvatski
- *Goveda i konji kraj vode.
- *Kovačević
- *Pjesma izvora
- *More izumio Chateaubr.
- *Grci svaki plivati
- *plivati, jašiti, plesati
- *vile, Venus, Diana
- *muški ljepši gol, žena odjevena
- *duh vatre i vode
- *u bassin Luxemburg
- [35] *dame u kupal.
- *utopljenici Shelley, Maupassant, Loti, Turgenjev
- *značaj globusa voden. Zemlja bi se upalila da nema vode.
- *mlačan stil najbolji.
- *duh božji nad vodama
- *kupanje pod vodom.
- *gol u Teatar
- [37] *drvenjak
- *Kinde
- *marva
- *slavuj 3 koraka
- *trepetljika

- *Pariz — sardine u travi
- *svi pravi pleziri solo
- *nebo nad glavom
- *ribe — o aeroplanu
- *niem danas kao ribe i tice
- *životinje čute; mi smo retorične životinje
- *matovilci — prašinu
- [39] *više dana no kobasica, više dana no sladoleda
- *žedja. Mano negira. Flaubert
- *kao dušu samo kvalitet

4. IX

[OKO SAVE, SD XI.]

(21)

- [42] *Les nationalités ne sont pas des créations de la nature; ce sont l'oeuvre des gouvernements, des civilisations, de l'histoire — G. Ferrero.

(22)

- [43] *Et le football — encore un jeu anglais qui n'a même pas de nom français? Qu'est-ce que veut dire tout ce culte exagéré de l'athlétisme emprunté chez nous au moment où tous les gens sérieux en Angleterre, y compris un grand nombre d'athlètes émérités, sont d'accord que le football devient un fléau national, sauf pour les jeunes collégiens. Le déclin de l'idéalisme en France — I.E. I.Bodley. Et notez bien qu'à part l'aspect économique de cette question, bien grave d'ailleurs, on reconnaît en Angleterre que cet engouement de la foule pour ses jeux est une influence font préjudiciable à cet esprit patriotique — je ne dirai pas militaire — qu'il convient à chaque nation cultiver à l'heure actuelle

[NASA OMLADINA, SD XVI.]

(23)

- [46] *Korenić i sv. Magdalena
- *slavina — propali
- *prim. šiller.

(24)

- *parlamentarizam?
- *Supilo? rušio magjarone kao austriance
- *Lengyel u Smederevu
- *srpska propaganda 2. jača
- *Subotić
- *mi više austrianci, Srbi više magjaroni

[47] *Za Zr. Frankop. misa u Beogradu

*Zmaj magj. prevodilac

*rumunjska iredenta

*U Srbiji

*Irska i Hrvat

*Starč. i Nap. III

kurva

*osobnosti

*kavgadžije kao seljaci

*naprednj kuenovu

*taktiku proti Khuenu

*radije srbi no magjari

* " magj no srbi

* " austrianci no srbi i magj

[49] *isti narod, ista i politika (srpska)

*les Marches de l'Est

*Dubrovnik živio od suza rajinih

*demoralisana jer bila na vladi (ruka drhtala)

(25)

J. Barthou: L'angleterre radicale

(26)

V. E. Michelet: Figures d'évocation

PRILOZI

NAPOMENA O SVESKU OSAMNAESTOM

Ovaj XVIII. svezak Matoševih *Sabranih djela* sačinjava cjelinu s prethodnim, XVII. sveskom, pa se opće uvodne napomene o tom svesku odnose i na ovaj svezak.

DAVOR KAPETANIC

REGISTAR IMENA

(Strane 7—281)

- ABDUL HAMID, v. Treščec Branjski Vla-
 dimir
 ABJANIĆ Ilija 76
 ABLANCOURT Nicolas Perrot d' 59
 ABOUT Edmond 187
 ADA, v. Milčinović Adela
 ADAM Juliette *Lamber* 125
 AGUGLIA Mimi 185
 ALAPIC Gašpar 110
 ALBINI Srećko 240
 ALEKSANDAR 21, 80
 ALHAMBRA Joe 178
 ALLIER Raoul 214
 AMRUS Milan 165, 176, 227, 235
 ANA Austrijska 191
 ANCEL Ivan 76
 ANCERL 76
 ANDRA, v. Milčinović Andra
 ANDRASSY Tereza 48
 ANDREJEV Leonid Nikolajevič 52
 ANDRIC Niko 75
 ANFIANO Girolamo i Tomaso 218
 ANT. KOV., v. Kovačić Ante
 ANTIC Antonije 49
 ANTOINE André 21
 ANTUNOVIC Ivan 156
 ARCARI Paolo 212
 ARCHER William 104
 ARISTIP 185
 ARISTOTEL 119, 212
 ARNOST, v. Grund Arnošt
 ARP. P., v. Pečić Arpad
 A. ST., v. Starčević Ante
 ATANACKOVIC Anka 105
 AUGEREAU Pierre-François-Charles 164
 AUGUSTIN sv. 30, 59
 AULIC 26
 AVENEL Georges d' 201
 BABIĆ Ljubo 278
 BABIĆ Tito 105
 BACH Josip 153, 239, 278
 BACH Josip, st. 137
 BACH Vjekoslav 137
 BACHELLER Irving 188
 BACON Francis 29, 63, 69
 BACON Roger 198
 BADALIC Ivo 278
 BADANJKOVIC Mate i Miloš 110
 BAILEY 49
 BAJAMONTI Ante 140
 BAJER Riza 35
 BAJU 192
 BAKST Leon 192
 BALLIN Claude 186
 BALZAC Honoré 29, 39, 45, 49, 51, 63, 69,
 110, 169, 176, 183, 193, 200, 212, 264, 265
 BAN DIM, v. Rauch Pavao
 BAN Matija 139
 BANVILLE Théodore de 99, 194
 BANJAVČIĆ Ivan 35, 159
 BAOUR-LORMIAN Pierre 210
 BARBEY d'AUREVILLY Jules 187
 BARČIĆ Erazmo 158
 BARINE Arvède 197, 199
 BARKER 223
 BARRERE Gaston 275
 BARRES Maurice 35, 38, 79, 101, 216, 217,
 264
 BARTHELEMY Eduard 20
 BARTHOU Lean-Louis 281
 BARTOLIĆ 76, 86
 BASLER 33
 BAUDELAIRE Charles 25, 32, 74, 81, 123,
 124, 149, 173, 176, 187
 BAUDRILLART Alfred 100
 BAUDRY Paul 187
 BAUER Bruno 146
 BAYLE Pierre 184, 186
 BAZALA Albert 276, 278
 BAZIN René 96
 BEADNELL Maria 204

BEAUNIER André 179
 BECKFORD John 93
 BECQUE Henry de 215
 BEDENKO Albin 76
 BEETHOVEN Ludwig van 57, 120, 224,
 275
 BEGOVIĆ Milan 76
 BEMBO Pietro 198
 BENESIĆ Antun 65
 BENIGAR Janez 150
 BENKO 76
 BENNETT 223
 BENZMANN Hans 52
 BERDAD Emilija 104
 BERGER R. 278
 BERGERAC Cyrano de 172, 192
 BERGERAT Emile 197, 200
 BERGSON Henri 213
 BERNHARDT Sarah 165, 239
 BERINGTON Frank 178
 BERNIS François-Joachim de 188
 BERNUS Alexander von 199
 BERRY vojvotkinja de 169
 BERTAUT Jules 170
 BERTHELOT Marcelin 200
 BESSEMER Henry 191
 BETHGE Hans 95
 BETZ Louis P. 47
 BEVIONE Guisepe 212
 BIBIENA Bernardo 215
 BIGELOW John 69
 BINDERMAN (gospođa) 155
 BINICKI Stanislav 141, 159, 278
 BISMARCK Otto von 146, 186
 BIZET Georges 168
 BJELANOVIĆ Sava 116
 BJELINSKI Visarion Grigorjevič 138, 158
 BJÖRNSON Björnstjerne 40, 109
 BLAKE William 86, 115
 BLANQUI Adolphe 265
 BLAŽEK Toma 136
 BLEI Franz 78
 BLEICHRÖDER 186
 BLOY Léon 90, 224
 BÖCKLIN Arnold 21
 BODJANSKI 106
 BODLEY I. E. 280
 BOEHME Jacob 220
 BOGIŠIĆ Baltazar 139
 BOGOVIĆ Mirko 137, 139, 141
 BOGUT Stanko 223
 BOILEAU-DESPREAUX Nicolas 175
 BOISSIER Gaston 181
 BOLTEK 125
 BOLSCHE Wilhelm 212
 BORKOVIĆ 273

BORSTNIK Ignjat 239, 278
 BORŠTNIK Zofija 239
 BOSANAC Stjepan 278
 BOSIS Adolfo de 222
 BOSSUET Jacques Bénigne 70, 101
 BOTIĆ Luka 136
 BOUCHER François 188
 BOULANGER 176
 BOULANGER Louis 212
 BOUDEAU J. 214
 BOURGES Elémir 11, 116, 212
 BOURGET Paul 67, 77, 175, 216, 222
 BOURRIENNE Louis-Antoine *Fauvelet* de
 181, 183
 BOURSENIL Charles 102
 BOUTET de MONVEL 112
 BOYER Amédée 193
 BRANDES Georg 79, 97, 104
 BRAHMS Johannes 175
 BRANKO, v. Radičević Branko
 BRANKOVIĆ Đurađ 66
 BRANTÔME Pierre de Bourdelles 172
 BREHM Alfred Edmund 64
 BRENTANO Clemens 169
 BREWSTER H.—D. 91
 BRESZTYENSZKY Sándor 32
 BREZNIC 242
 BRICON Etienne 38
 BRISSON Jules 41
 BRILIĆ MAZURANIĆ Ivana 76
 BROCKES Barthold Heinrich 192
 BROWNE Fanny 199
 BROZ Ivan 111
 BROZOVIĆ Stjepan 242
 BRNCIĆ 185
 BRÜCKNER Aleksander 271
 BRUEROVIC-DESRIVAUX Marko 140
 BRUNN 7
 B-SKA 62
 BUBANOVIĆ Fran 76
 BUDISAVLJEVIĆ Bude 136
 BUDMANI Pero 139
 BUJAN A. 168
 BULAU Franz 47
 BULIĆ Fran 141, 155
 BUONARROTI Michel-Angelo 24, 224
 BURBAGE Richard 223
 BURCKHARDT Jacob 273
 BURKE Edmund 25
 BUSSY d'AMBOISE Louis de 219
 BUZOLIĆ Stjepan 136
 BUŽAN Josko 76
 BYRON George Noel Gordon 70, 86, 99,
 167, 191, 278

CALIGULA Caius Julius Caesar Aug. Germanicus 68, 224
 CALLIAS Nina de 188
 CALLOT Jacques 167
 CAMP M xime du 198
 CANNIN George 134
 CANTILY 112
 CANTILY Ljubica 105, 106
 CAR Marko 116, 204
 CARLYLE Thomas 20, 62, 64, 81, 100, 116, 149, 170, 185, 186, 220
 CASTELLINI Gualtiero 212
 CASTIGLIONE Baldassare 67
 CASTIGLIONE Nicchia 214
 CASTRIES duchesse de 169
 CASSAGNE Albert 189
 CAVOUR Camillo Benso 169
 CECCHI Emilio 222
 CELER I. 258
 CERNTHERS Francis 170
 CERVANTES-SAAVEDRA Miguel de 39
 CEZAR Julije 186
 CHAMBERLAIN Houston Stewart 97
 CHAMFORT Nicolas-Sébastien Roch 27, 119, 199, 215
 CHAMISSO Adalbert 25
 CHAMPION Edward 102
 CHAPELAIN Jean 194
 CHARLES IX. 178
 CHARLES XII. 130
 CHARLES-LOUIS PHILIPPE 200
 CHATAN 49
 CHATEAUBRIAND Francois René 59, 102, 110, 179, 200, 216, 279
 CHATILLON Auguste de 191
 CHAULIEU Guillaume *Amfrye* de 188
 CHÉNIER André 128
 CHÉRET Jules 178
 CHERUBIN, v. Šegvić Kerubin
 CHETTL 223
 CHOPIN Frédéric-François 44, 186, 214
 CHURCHILL Winston 188
 CICERON Marko Tulijs 196
 CIGIGOI (profesor) 142
 CIHLAR NEHAJEV Milutin 67
 COIGNY Aimée de 169
 COLERIDGE Samuel Taylor 100
 COLIGNON 7
 COLLET Louise 270
 COLOMBE Michel 169
 CONTE, v. Vojnović Ivo
 CORADINI 222
 CORBIERE Tristan 56
 CORNEILLE Pierre 87, 108, 224
 COROT Jean-Baptiste 187
 CORREARD F. 64

COSTELLO 178
 COTIN Charles 175
 COURBET Gustave 57, 265
 COUSIN Victor 270
 COUTURE Thomas 194
 CRABBE George 100
 CRAIG Frank 126
 CRAIG Gordon 192
 CRNOJEVIĆ Arsenije 144
 CROCE Benedetto 218
 CUVAJ Slavko 169, 245
 CUVELIER 102
 ČACKOVIĆ Miroslav 278
 ČAJKOVAC Sigismund 76
 ČAJKOVSKI Pjotr Iljič 278
 ČAKOVACKI Ivan Ernušt 142
 ČAKOVIĆ Juraj 111
 ČELAKOVSKÝ František Ladislav 106

ČURČIN Milan 76

DAHL 195
 DAHLIA 103
 DAMIENS Robert-François 169
 D'ANNUNZIO Gabriele 222, 232
 DANTE Alighieri 11, 26, 47, 195
 DANSAS 195
 DARBOY Georges 265
 DARWIN Charles 100, 123, 185, 251
 DAUCOURT 187
 DAUDET Alphonse 64, 89, 130, 187, 194
 DAUMIER Honoré 278
 DAVIDS T. W. Rhys 128
 DAVRAY Henry-D. 11
 DEČAK Mirko 229
 DEFFAND Marie du 188
 DEGAS Hilaire-Germain-Edgar 178, 270
 DELACLOS C. 75
 DELACROIX Eugène 214
 DELAMARE Delfine 127
 DELAVIGNE Casimir 59
 DELORMEL Henri 103
 DEMETER Dimitrija 112
 DEMIDOV Anatole 187
 DEMIDOV Mathilde 187
 DEMOSTEN 221, 222
 DERENCIN Marijan 158
 DESCARTES René 24, 220, 260
 DESPIC 61
 DESPORRITES 42
 DESPOT F. I. 136
 DEVČIĆ Virgil 136, 158
 DEŽELIĆ Đuro 137, 138, 139
 DEŽELIĆ Velimir 268
 DEŽMAN Ivan 136, 139

DEZMAN IVANOV Milivoj 151, 157, 164,
 242
 DIAZ 191
 DIDEROT Denis 37, 68, 269
 DIS, v. Petković Vladislav
 DIVKOVIC Virgil 165
 DOLOVČAK 67, 86
 DOMICIJAN 68
 DOMITROVIC 144
 DOMJANIĆ Dragutin 165
 DONADY Jules 87
 DORNIS Jean 171
 DOSTOJEVSKI Fjodor Mihajlovič 86, 114,
 124, 128, 186, 268
 DOUGLAS Alfred 102
 DOUMIC René 108
 DOUNAY M. 216
 DRAZENOVIC Josip 158
 DRECHSLER, v. Vodnik Branko
 DREGNOIS Georges 177
 DRMACIĆI (braća), v. RADICI (braća)
 DRUMONT Edouard 38
 DRYDEN John 58
 DUBARRY Marie Jeanne 37
 DU BELLAY Joachim 32, 87
 DU BELLAY Viole 261
 DU CAMP Maxime 265
 DUCLOS Charles Pinot 40, 97, 188
 DUCIC Jovan 139, 174
 DUFRESNY Charles 188
 DUGAS-MONTREL Jean-Baptiste 85
 DÜHREN Augén 97
 DÜHRING Eugen 146, 183
 DUKA, v. Dučić Jovan
 DUKAT Vladimir 13, 232
 DUMAS Alexandre Sin 79, 187
 DUPARC 31
 DUPARC 102
 DUPLIC Stéf 86, 125
 DUPONT Pierre 37
 DUPONT de NEMOURS Pierre-Samuel
 171, 198
 DURR Oskar 76
 DVORNIKOVIC Ljudevit 22
 DYCK Anthonis van 22
 ĐALSKI Ksaver Šandor 149, 156, 165
 ĐALSKI Mirko Šandor 105
 ĐORĐIĆ Šiško 140
 ĐURĐEVIĆ Nikola 136
 ECKERMANN Johann Peter 50, 203
 EICHENDORFF Joseph Freih. von 51
 EISENHUTH Jurica 206, 276
 E. K., v. Kumičić Eugen
 ELSSLER-CACHUCHE 186

EMERSON Ralph 49, 114, 119, 220
 ENEJA 207
 EPIKTET 24
 ERASMO ROTTERDAMSKI 95, 186
 ERBEN Karel Jaromir 105, 106
 ERLER 192
 ESHIL 224
 EURIPID 224
 EVRARD Simonne 197
 EWANS 98
 FABKOVIC Marija 158
 FABRE Jean-Henri 176
 FAGUET Emile 91, 188, 201, 210, 211, 213,
 214, 276
 FANIKA 155
 FARKAS Daniel 112
 FARKASIĆ Petar 110
 FAURE Jules 265
 FÉLIX Simon 186
 FERAY G. L. 170
 FERDINAND II. 112
 FERRERO Guglielmo 45, 263, 271, 280
 FERRI Giustino 222
 FEUERBACH Ludwig 146
 FEUILLET Octave 187
 FEUILLET DE CONCHES Félix-Sébastien
 271
 FEYDEAU Ernest 68
 FICHTE Johann 75, 185
 FIERENS-GEVAERT A. 39
 FIJAN Andrija 239
 FILIPOVIC Ivan 141
 FITTON Mary 223
 FIUCEK, v. Matoš Milan
 FLAUBERT Gustave 40, 51, 63, 67, 80, 89,
 90, 108, 116, 166, 169, 176, 185, 187, 201,
 265, 267, 268, 270, 280
 FOLNEGOVIC Fran 141, 158
 FONTENELLE Bernard Le Bovier de 27,
 130, 132, 187, 213
 FORAIN Jean Louis 191
 FORZANO Gioachino 276
 FOUILLÉE Alfred 205, 207, 208
 FOURCROY Antoine-François de 48
 FOWLER John 191
 FRANCEK 125
 FRANCE Anatole 48, 61, 78, 79, 89, 96, 99,
 101, 148, 188
 FRANCK César 102
 FRANK Ivica 67
 FRANK Josip 67, 129, 134, 150, 153, 158,
 169
 FRANKOPAN Franjo Krsto 111
 FRANJO ASISKI 195

FRARY 20
 FRENZI Giulio de 212
 FRÉRON Elie Catherine 188
 FREUDENREICH Dragutin 153, 238
 FRIDRIK Veliki 28, 92, 186, 220
 FRIEDLANDER 98
 FRIEDRICH Paul 271
 FROMENTIN Eugène 184, 187, 213
 FUCHS 192
 FUSTEL DE COULANGES Numa-Denis 206

GABRIĆ 204
 GAJ Ljudevit 105, 228
 GAJDEK Toma 158
 GALIANI l'abbé 24, 100
 GALLO 193
 GALSORTHY John 186, 223
 GAMBETTA Léon 265
 GARDNER 192
 GARSIN 109
 GARTINE Louis 193
 GAUNEAU 198
 GAUTIER Théophile 73, 94, 97, 130, 169,
 176, 178, 186, 187, 189, 191, 196, 200
 GAVARNI Sulpice-Guillaume 78
 GEBHART Émile 201
 GEIJERSTAM Gustaf af 65
 GEOFFRIN Marie-Thérèse 187
 GEORGES Billi 178
 GERARD Harry 130
 GIBOYER 272
 GIDE André 184
 GIRARDIN Émile 265
 GIRAUD 187
 GOBINEAU Joseph Arthur de 134, 223
 GOETHE Johann Wolfgang 41, 49, 50, 57,
 59, 104, 116, 119, 120, 150, 197, 203, 267
 GOGH Vincent van 102
 GOGOLJ Nikolaj Vasiljevič 70, 167
 GOLDBERG Mécislas 178
 GOLDSMITH Oliver 39
 GOLUB Janko 35
 GOLUB Josip 31
 GONCOURT Edmond i Jules de 39, 94, 98,
 99, 108, 178, 179, 187, 193, 196, 200
 GONCAROV Ivan Aleksandrovič 195
 GONGORA Y ARGOTE Louis 28
 GONTARD Jacob 95
 GORGLJA 218
 GORKI Maksim 26
 GOSSE Edmund 104
 GOURMONT Remy de 183, 210
 GOYA y Lucientes Francisco 219
 GRACIAN Baltasar 221
 GRADICKI Matek 176
 GRANVILLE Baker 186

GREGH Fernand 60
 GREUZE Jean-Baptiste 75, 187
 GRDENIC Marija 90
 GRGUR XVI. 126
 GRIMM Frédéric-Melchior 188
 GROHOVAC Ivo 168
 GROUX Henri de 102, 197
 GRUND Arnošt 238
 GRUNHUT 278
 GUBEC Matija 142
 GUERIN Charles 92
 GUIGLEMINETTI Amalia 222
 GUIZOT François 101, 199
 GUNDULIĆ Ivan 41
 GUSIĆ Andrija 111

 HACKS Charles 181
 HAJDINOVA Milka, udata Kovačić 158
 HALPER Eduard 136
 HALPER Zlatko 158
 HALS Frans 176
 HAMILTON Ema 98, 126
 HAMRUS, v. Amruš Milan
 HAMSUN Knut 36, 67, 77, 78, 96
 HANDEL Georg Friedrich 31
 HANGI Antun 116
 HANOTAUX Gabriel 20
 HARAMBASIĆ August 76, 136, 156, 158,
 196
 HARMSWORTH Alfred 195
 HARRIS 188
 HASTINGS Warren 223
 HATHAWAY Ann 223
 HAULIK Juraj 141
 HAVLICEK 35
 HAVLICEK Zlata 35
 HAYDN Franz Joseph 224
 HAZLITT William 87
 HEBERT Ernest 187
 HEGEL Georg Wilhelm Friedrich 95, 123,
 241
 HEIDENSTAMM H. von 76
 HEINE Heinrich 46, 47, 56, 88, 99, 100,
 112, 148, 173, 174, 189, 191, 214, 267
 HEKTOROVIC Petar 147
 HELVETIUS Claude-Adrien 188
 HENNEQUIN Philippe-Augustin 188
 HERAK Olga 35, 67, 76, 86, 116, 129, 132,
 154, 166, 168, 185, 196, 211, 221
 HERCOG A. 158
 HEREDIA José Maria de 50, 162, 191, 226
 HERODOT 65
 HEROSTRAT 21
 HERVIEU Paul 194
 HEYSE Paul 108
 HINKOVIĆ Hinko 136, 158

- HIRC Dragan 136
 HOFFMANN Ernest Theodor Amadeus 13, 36, 191
 HOFMANNSTHAL Hugo von 63, 271
 HÖLDERLIN Friedrich 48, 95
 HOLINSHED 99
 HOLPERT 49
 HOMER 59, 199
 HORACIJE 51, 112, 207
 HORMANN Kosta 36
 HORVAT Rudolf 87
 HORVATOVIĆ Đuro 141, 159
 HOUGHTON Stanley 223
 HRANILOVIĆ Jovan 69, 136, 158
 HRZIC Vera 239, 277
 HUBEROVI 86
 HUCH Rudolf 63
 HUET Daniel 192
 HUGO Adele 192
 HUGO Victor 47, 69, 73, 126, 179, 187, 197, 210, 212, 224
 HUMBERT (Madame) 33
 HUNT Walter 188
 HURBAU 106
 HURET Jules 211
 HUYSMANS Jorris Charles 39, 40, 48

 IBSEN Henrik 77, 89, 104, 109, 179
 I. C. 35
 ILIĆ Jovan 159
 ISRAËLS Josef 202
 IVAN APOSTOL 110
 IVAN VII 68

 JACOBI Johann Georg 24
 JAGIĆ Vatroslav 157
 JAKŠA Čedomil (Jakov Čuka) 23
 JAKŠIĆ Đura 80, 151, 159
 JAMES Francis 188
 JANEZ, v. Benigar Janez
 JANKO, v. Veselinović Janko
 JANKOVIĆ Ilija 116, 117
 JEANNE D'ARC 101
 JEAN Paul 24, 25, 191
 JELACIĆ Eduard 105, 223
 JELACIĆ Josip 112, 143
 JELAVIĆ Vladimir 26
 JELIĆ Luka 273
 JELOVSEK Vladimir 76
 JEROMIN sv. 270
 JEVONS Stanley 47
 JORGENSEN Johannes 63
 JORGOVANIĆ Rikard 156
 JOVANOVIĆ Slobodan 125, 133
 JOVANOVIĆ Zmaj Jovan 281
 JOZUA, v. Frank Josip

 JUGOVIĆ-SUD Vladoje 22
 JUKIĆ Franjo 106
 JULES Simon 265
 JULIUS (kavanar) 165
 JURANIĆ Lovro 111
 JURAS 67
 JURATOVIĆ Mika 76, 168
 JURIC ZAGORKA Marija 114, 229, 230, 231
 JURIEŃ 210
 JURINIĆ 105
 JURKOVIĆ Kruno 86
 JURKOVIĆEVA 80
 JUTRIŠA Slavo 23
 JUVENAL 52, 103

 KANT Immanuel 24, 121, 125, 155, 162
 KARADŽIĆ Vuk Stefanović 13, 20, 186
 KARADORĐE K. Petrović 63
 KARLIĆ 61
 KARLO V. 104
 KARLO IX. 127
 KARLO XII. 267
 KARNARUŢIĆ Brne 27
 KARR Alphonse 271
 KARVANIĆ Hildegarda 105, 107
 KATALINIĆ JERETOV Rikard 24
 KATON 221
 KEATS John 199
 KECKEMETI 33
 KELLER Gottfried 104
 KEPLER Johannes 81
 KERNER Justin 185
 KHAYAM Omar 10
 KHUEN-HEDEŖVARY Dragutin 33, 153, 176, 281
 KIERKEGAARD Sören 104
 KISELJAK Ivan 136
 KISELJAK Marija 136
 KLAIĆ Vjekoslav 140
 KLEIN Lavoslav 79
 KLINGER Max 45
 KOČIĆ Petar 62
 KOCONDA Mira 67, 86
 KOHN Otto 176
 KOKOTOVIĆ Nikola 67, 136, 158
 KOLBE Leo 192
 KOLLAR Jan 106
 KONFUCIJE 196
 KONSTANTINOVIĆ Lili 275
 KOPACEVI 196, 197
 KORAB-BRZOZOWSKI Vincente de 103
 KORABLJOV V. N. 70
 KORENIĆ Stjepan 280
 KOS 76
 KOSOR Josip 67
 KOSSUTH Lajos 158

KOSAK Eugen 34
 KOTUR Dušan 157
 KOVAC 76
 KOVACIĆ Ante 103, 151, 158
 KOVACIĆ Ferdo 279
 KOZARAC Josip 93, 159
 KRALJ Placid 106
 KRAMPOLSK 127
 KRANJČEVIĆ Silvije Strahimir 84, 120, 158, 198
 KRAUS Karl 189
 KRAUS Otto 31
 KRČMARIĆ Bogdan 136
 KREZMA Franjo 136
 KRIEGER (obitelj) 105, 106
 KRIEGER Josip i Paulina 105
 KRIZMAN Tomislav 278
 KRIZMANIĆ Ivan 105
 KRNIC Ivan 76, 86, 219
 KRUPP 186
 KRVARIC Dragutin 231
 KUGLER Stef 155
 KUHN Sofija von 173
 KUKULJEVIĆ Sakcinski Ivan 139
 KULMER Franjo 143
 KUMIČIĆ Eugen 22, 151, 157, 158, 165
 KUZMANOVIĆ Adalbert 33
 KVATERNIK Eugen 82, 137, 139
 KVEDER Zofka 22, 165, 170, 277

 L., v. Lunaček Vladimir
 LABORDE A. 171
 LA BRUYERE Jean de 28, 213, 270
 LACIKA 102
 LACORDAIRE Jean-Baptiste-Henri 110, 156
 LA FAYETTE CALLEMART de 177
 LA FAYETTE Marie-Madeleine de 130
 LAFENESTRE Georges 195
 LA FONTAINE Jean de 70, 207
 LAFORGUE Jules 172, 173, 175
 LAMARTINE Alphonse de 52, 60, 75, 110, 169, 210, 219, 224
 LAMBERCIER 213
 LAMBERT 188
 LAMENNAIS Félicien de 156, 169
 LA MOTTE-HOUDARD Antoine 108, 188
 LAMPÉ 61
 LAMZA Z. 35
 LANGBEHN Aug. Jul. 175
 LANGHOFFER August 86
 LANN Adolf 97
 LAPRADE Victor 100
 LA ROCHEFOUCAULD François de 273
 LASZOWSKI Emilije 156, 268

LATOUCHE Henri de 178
 LAUDON Walter Savage 119
 LAUDURNIER 195
 LAUVRIERE Émile 80
 LAVATER Jean Gaspard 25, 193
 LEBLOND Marius Ary 178
 LECA Miguel Menara Vicentello de 218
 LECKY William Edward Hartpole 146
 LECONTE DE LISLE Charles Marie 21, 47, 87, 124, 171, 177, 178, 188, 194
 LECZINSKI Marie 62
 LEE Jemmy 178
 LEECH John 76
 LEIBL Wilhelm 77
 LEMAITRE Jules 20, 188, 216
 LEMERRE Antoine-Marin 188
 LEMONON Ernest 271
 LENAU Nikolaus 29, 46
 LEO, v. Matoš Leon
 LEON X. 120, 215
 LEONARDO DA VINCI 224
 LEONCAVALLO Ruggero 267
 LEOPARDI Giacomo 10, 39, 101, 109, 119, 186, 197
 LEROUX Pierre 214
 LESAGE Alain-René 129
 LESIC Arnold 149
 LESKOVAR Janko 35
 LESLIE Stephen 23
 LESPINASSE Julie de 273
 LESSING Gotthold Ephraim 83
 LÉVY Arthur 200
 LIPPARINI Giuseppe 222
 LISSAUER Ernst 271
 LITTMANN 192
 LIVIJE 207, 208
 LISZT Franz 112, 278
 LOINY l'abbé 110
 LOMBARD 35
 LOMBROSO Cesare 39
 LORENZO Tina di 261
 LORKOVIĆ Ivan 134, 157
 LORRAIN Jean 103
 LORSCHY Vilim 35
 LOTI Pierre 279
 LOUIS X. 200
 LOUIS XIV. 36, 200
 LOUIS XV. 37, 62, 98, 191, 192
 LOURIE Ossip 89
 LOUYS Pierre 96, 194
 LOVRIC Božo 67
 LOVRENČEVIĆ Martin 158
 LUCILIJE 207
 LUGARIC 76

- LUKRECIJE 98, 175, 187
 LUKŠIĆ Abel 136
 LULLE Raymond 270
 LUNACEK Vladimir 67, 151, 276
 LUNTOWSKI Adalbert 185
 LUTHER Martin 135
 LULY John 28

 LJUBIBRATIC Mića 116
 LJUBISA MITROV Stjepan 52, 140

 MACAULAY Thomas 64, 92, 99, 158
 MACHIAVELLI Niccolò 37, 82, 215
 MAETERLINCK Maurice 130, 154, 220, 222,
 224
 MAHNIC Lovro 129
 MAINTENON Francoise d'Aubigné 36
 MAISTRE Joseph de 37, 214
 MAJČEN Josip 31
 MALHERBE François de 31, 42
 MALIBRAN Maria Felicia Garcia 44
 MALIN Naum 106
 MALLARME Stéphane 92
 MANET Edouard 78
 MANTEGAZZA Paolo 87
 MARAT Jean Paul 197
 MARCIJAL 186
 MARIJA ANTOINETTA 271
 MARINO Giambattista 28
 MARIO THE A. 176
 MARJANOVIĆ Milan 186
 MARKOVIĆ 30, 48
 MARKOVIĆ Franjo 70
 MARKOVIĆ M. T. 81
 MARMONTEL Jean-François 188
 MARTIĆ Grga 106, 136
 MARTIN Henri 7
 MARULIĆ Marko 103, 147
 MARX Karl 49
 MARŽIK 161
 MASFIELD 223
 MASSARYK Tomaš 100, 161
 MASIN Draga 125
 MATASIĆ 158
 MATAVULJ Simo 116, 117
 MATIĆ Eugen 136
 MATISSE Henri 258
 MATOK Milan 134, 137, 158
 MATOS Antun Gustav 13, 23, 24, 28, 31,
 33, 34, 35, 48, 52, 61, 62, 65, 66, 67, 69,
 75, 76, 79, 83, 86, 87, 90, 95, 98, 116, 129,
 132, 150, 151, 152, 153, 154, 165, 168, 172,
 183, 185, 186, 196, 205, 211, 213, 217, 222,
 225, 258, 261, 273
 MATOŠ Danica 61
 MATOŠ Leon 76, 197, 221

 MATOŠ Marija 61
 MATOS Milan 67, 90, 126
 MATTACHICH Geza 62
 MAUCLAIR Camille 172
 MAUD Allan 80
 MAUPASSANT Guy de 75, 89, 90, 93, 172,
 186, 194, 279
 MAUPERTIUS Pier-Louis Moreau de 188
 MAUREL André 274
 MAURIN Pierre 126
 MAURRAS Charles 225
 MAX 103
 MAYER A. R. 271
 MAZARIN Jules 215
 MAZZINI Giuseppe 100
 MAZURANIC Ivan 112, 113, 141, 150, 158
 MEDIC Danilo 135, 151
 MEISSNER A. 271
 MELKUS Julius 34
 MENAGE Gilles 169, 175
 MENANDAR 221
 MENARD Louis 211
 MENCETIĆ Šiško 27, 140
 MENDES Catulle 188
 MENDOZA Girolamo de 218
 MEREAU Sophie 169
 MEREDITH George 59, 76, 77, 90, 91
 MERESKOVSKI Dimitrij 268
 MERIMÉE Prosper 51, 88, 94, 119, 127,
 166, 168, 171, 183, 184, 187, 199, 215
 MERLICEK (obitelj) 76
 MERLICEK Ema 67
 MESTROVIĆ Ivan 76, 164
 MICHELET Jules 64, 97, 169, 215, 264, 269,
 270
 MICHELET V. E. 281
 MICKIEWICZ Adam 169
 MIGUEL 62
 MIHALOVIĆ Josip 156
 MIHALJKOVIĆ Marijan 88
 MIHICIC Milica 239
 MIJATOVIĆ Čeda 62, 66
 MIKSZÁTH Kálmán 170
 MIKSIĆ-LUKOVACKI Henrik 112
 MILAN OGRIZINA, v. Ogrizović Milan
 MILAROV Ilja 136
 MILČINOVIĆ Adela 76
 MILČINOVIĆ Andrija 67, 76, 219
 MILE 165
 MILETIĆ Stjepan 69
 MILEUSNIĆ Marko 196
 MILICEVIĆ Milan 63
 MILL John Stuart 198
 MILLET Jean François 78, 100
 MILOJEVIĆ 135
 MILTON John 166

MILUTINOVIC-SARAJLIJA Sima 36
 MILJANOV Marko 225
 MIRABEAU Honoré Gabriel 41, 223
 MIRANDOLA Picco della 30
 MIRBEAU Octave 40
 MISTRAL Frédéric 124, 178, 194
 MISKATOVIĆ Josip 83, 157
 MOCA 76
 MOCKEL Albert 92
 MOCNAJ 242
 MOEURS de 192
 MOLIERE Jean-Baptiste *Poquelin* 98, 121,
 169, 175, 224, 266
 MONCHE (Camille Selden) 271
 MONTAIGNE Michel Eyquem de 59
 MONTÉPIN Xavier Aymon de 139
 MONTESQUIEU Robert de 215
 MONTEZ Lola 186
 MONTFORT Auguste 219
 MOREAS Jean 103, 164
 MOREAU Gustave 162
 MORENO (gospodica) 165
 MONSELET 102
 MOSSELMANN Hipolit 187
 MOSINSKI Adolf 33
 MOUILLERON 78
 MOUNIER Sophie 41
 MOUREY Gabriel 12
 MOZART Wolfgang Amadeus 186, 224
 MUCAFIR Đuro 76
 MUCHA Zora 277
 MURAT Joachim 154
 MURAT Karolina 187
 MURGER Henri 192, 265, 270
 MUSSET Alfred de 86, 124, 155, 176, 186,
 197, 215, 224, 256, 266, 270
 MUTHER Richard 45

 NACHT Siegfried 35, 103
 NADSON Semjon J. 70
 NAHAE Šomen 187
 NANTEUIL Célestin 78
 NAPOLEON Bonaparte 59, 60, 69, 79, 82,
 124, 165, 180, 181, 183, 192, 200, 223, 251,
 276
 NAPOLEON III. 143, 145, 186, 210, 281
 NASTIĆ Đorđe 169
 NEDIC Ljubomir 159
 NEERA (Anne Radius) 222
 NELSON Horace 126
 NEMČIĆ Antun 136, 139
 NENADOVIĆ Ljubomir 96, 113
 NERON 98
 NERVAL Gérard de 171, 226, 262
 NETTESHEIM Agrippa von 216
 NEUMAN Dragutin 204

NEWTON Isaac 124, 186, 188
 NIETZSCHE Friedrich Wilhelm 23, 59, 96,
 117, 121, 128, 142, 162, 169, 192, 212
 NIKOLAJ I. 102, 195
 NIKOLIĆ Rikard 170
 NOBEL Alfred 191
 NODILO Natko 134
 NOHL Ludwig 57, 104
 NOLHAC Pierre de 62
 NORDAU Max 62, 156, 270
 NORRIS Frank 188
 NOVAKOVIĆ (opančar) 67
 NOVAKOVIĆ Iv. 110
 NOVAKOVIĆ Stojan 95
 NOVALIS (Friedrich Leopold von Harden-
 berg) 173, 220
 NOVOSEL Marko 23
 NUCIĆ Hinko 277
 NUGENT Albert 150
 NUSIĆ Branislav 159, 278

NJEGOŠ Petar Petrović 105
 NJEGUŠ 12

O., v. Herak Olga
 OBRENOVIĆ Milan 32
 OBERSKI Štef 150
 O'CONNELL Daniel 101
 OGRIZOVIĆ Milan 67, 76, 86, 153, 233, 234,
 238
 OKRUGIĆ Ilija 77
 OLBRICH 126
 OLGICA, v. Herak Olga
 OPERMAN Dragutin 136, 155
 OREŠKOVIĆ Ante 159
 ORŠIĆ Stjepan 111
 ORŠIĆ SLAVETICKI Adam 99
 ORTNER Stjepan 23
 OSKAR, v. Dürr Oskar
 OSSIAN 210
 OSWALD Eugen 100
 OTOVČEVIĆ 76
 OVERBECK Friedrich 7
 OVIDIJE 166, 213
 OZANAM Antoine 11

PACHER-KISIĆ 22
 PAGANINI Niccolò 186
 PAGELLO 267
 PAINE 192
 PALACKÝ František 106
 PALANTE G. 220
 PALMOVIĆ Andrija 136, 155, 158
 PANČIĆ Josip 141, 159
 PANKHURST Emmeline 192
 PAPINI Giovanni 222

- PAPRATOVIC Vuk 111
 PAQUET Alfonz 271
 PARADOT 276
 PARE Ambroise 126
 PARKER Gabriel 188
 PASARIC Josip 150, 278
 PASCAL Blaise 30, 101
 PASKIJEVIC-CIKARA Peroslav 34
 PATAČIC Petar 111
 PATER Walter 20, 21, 63, 201
 PAVLETIC Krsto 35
 PAVLINOVIC Mihovil 136, 140, 141
 PEARL Cora 170
 PECIJA, v. Petrović Pecija Petar
 PEČIĆ Arpad 41, 217
 PELEGRINOVIC Nikša 147
 PELIVANOVIC Voja 79
 PELLETAN 265
 PELLETIER Pierre 192
 PEMBROKE William Herbert 223
 PETKOVIĆ DIS Vladislav 62, 219
 PETRANOVIC Božidar 140
 PETRARCA Francesco 28, 103, 217
 PETROVIC Nadežda 80
 PETROVIC Nikola 278
 PETROVIC PECIJA Petar 232
 PERIKLE 88
 PERKOVAC Ivan 112, 165
 PERSIĆ Ivan 67
 PETAR I. Veliki 78
 PETAR III. 47
 PFEFFER 185
 PHILOS 88
 PINTEROVIĆ Žaver 156
 PIRON 187
 PISACIĆ Zorica 86
 PISKOREC Makso 134
 PITAGORA 28, 157, 212
 PITT William 64
 PLANCHE Gustave 265
 PLATEN August von 71
 PLATON 34, 76
 PLINIJE 24
 PLIVA Domenico 222
 PLUT Milan 67, 90
 PLUTARH 112, 213, 221
 POE Edgar Allan 36, 64, 69, 70, 80, 121, 129, 155, 166, 177, 186
 POGACIĆ Milka 158
 POLONSKI Jakov P. 70
 POLIT DESANCIC 141
 POLLAK Irma 152, 236, 237
 POMPADOIR Antoinette Poisson 96, 188
 PONCHON 103
 POPOVIC Bogdan 23
 POPOVIC Čeda 80
 POPOVIC Đorđe 12
 POPOVIC Jovan Sterija 112
 POPPENBERGER Felix 78
 POUSSIN Nicolas 271
 PREAULT Antoine-Auguste 191
 PRERADOVIC Petar 29, 88, 112, 136
 PRESEREN France 106
 PREVOST Marcel 276
 PREZZOLINI 222
 PROUDHON Pierre-Joseph 169, 264
 PRZYBYSZEWSKA Dagny 103
 PUCIĆ 136, 140, 141
 PUKLER Antun 137, 157
 PUNTIAR 76
 PUPANOVIĆ, v. Bubanović Fran
 PURNOUF 217
 PUSKIN Aleksandr Sergejevič 167, 195, 271
 QUINCEY Thomas de 81, 114
 QUINTILIJAN 207, 218
 RABAR Krešimir 37
 RABELAIS François 103
 RACINE Jean Baptiste 83, 194, 202, 224
 RACKI Franjo 76, 101, 155, 164
 RADICEVIC Branko 107, 112
 RADIĆ Antun 86
 RADIĆ Stjepan 246
 RADICI (braća) 237
 RAFAEL Sanzio 139, 224
 RAFFAELLI Jean François 123
 RAIC Ivo 151, 278
 RAKOVAC Ante 277
 RAKOVAC Dragutin 105
 RAKOVAC Marko 278
 RAKOCZY Franjo 143
 RANČE Armand de 216
 RANKE Leopold von 66, 78, 268
 RANQUET Elisabethette 87
 RAŠKAJ 76
 RATHENAU Emil 186
 RAUCH Pavao 149, 151, 227
 REBELL Hugues 183
 RÉGNIER Henri de 42, 61, 79, 114, 125, 204
 REINHARDT Max 192
 REIS Filip 102
 REISS Božena 153
 REJANE Gabrielle 261
 REMBRANDT van Rijn 37, 175, 180
 RENAN Ernest 7, 47, 95, 110, 127, 128, 148, 162, 163, 187, 200, 214, 217, 267, 268
 RENARD Jules 96, 179, 184
 REYMIERE Geimod de la 271
 RIBARAC Stojan 133
 RIBERA Josè 77

- RICHELIEU Armand-Jean du Plesis 215, 219
 RICHEPIN Jean 41, 45, 46, 48
 RICLUS 103
 RIDERS 265
 RIGGENBACH Nik. 191
 RIGUET 79
 RIIS Jacob A. 188
 RILKE Rainer Maria 220
 RILLEY 188
 RITTER Franz 192
 RITTER VITEZOVIC Pavao 110
 ROBESPIERRE Maximilien 271
 ROBICEK, v. Tkalčić Ivan
 ROCHEFOUT Victor Henri 265
 ROCHEFOUCAULD François de la 142, 220
 ROHIS 102
 ROINARD 192
 ROLINSON 100
 ROLLAND Romain 212
 ROMAINS Jules 219
 RONSARD Pierre 277
 ROPS Félicien 78
 RORAUER Julije 157, 158
 RÖRDAM Waldemar 63
 ROSEBERRY 192
 ROSSINI Gioacchino 186
 ROTHSCHILD 81, 186
 ROUSSEAU Bernard 213
 ROUSSEAU Didier 213
 ROUSSEAU François 213
 ROUSSEAU Isaac 213
 ROUSSEAU Jean Jacques 24, 37, 68, 98, 141, 184, 187, 188, 213
 ROUVEYRE André 161, 164
 RUKAVINA (barun) 136
 RUSKIN John 40, 58, 194
 RUYSDAEL Jacob van 275

 SAAR Franz von 64
 SABATIER (gospoda) 187
 SADE Alphonse François marquis de 97
 SAINT MEURICE de 192
 SAINT-SAËNS Camille 215, 278
 SAINTE-BEUVE Charles Augustin de 57, 82, 98, 177, 187, 192, 200, 265, 269, 271
 SALLE 64, 69
 SALOMON Michel 184
 SAMAIN Albert 21, 61, 91, 169, 188, 196
 SAND George 126, 169, 170, 214, 263, 265, 267
 SAND Maurice 214
 SAND Solange 214
 SARAH Austin 100
 SARCEY Francisque 93, 151
 SAVIĆ (gospoda) 239

 SAVONAROLA Girolamo 195
 SCALIGER 114, 186
 SCHACK (grof) 10
 SCHAMS Ferdinand 183
 SCHAMS Hedwiga 61, 183
 SCHEFFER Ary 187
 SCHELLING Friedrich Wilhelm Joseph von 95
 SCHILLER Johann Friedrich von 129
 SCHLEGEL August Wilhelm 57
 SCHLEGEL Toni 162, 241
 SCHMIDTBONN Wilhelm 271
 SCHÖNTHAN P. von 192
 SCHOPENHAUER Arthur 28, 146, 162, 164, 186
 SCHUMANN Robert 168, 175, 186
 SCHURÉ Édouard 179
 SCHWARZ (profesor) 137
 SCHWOB Marcel 21
 SCOTT Walter 28, 58, 99, 100, 222
 SÈCHÉ Alphonse 170
 SÉGUR Pierre de 201, 273
 SEKULIC Mikula 111
 SÉNANCOUR Etienne de 200
 SENEKA 267
 SERATO Arrigo 175
 SEZE Aurelien de 126
 SHAKESPEARE Judith 223
 SHAKESPEARE William 97, 120, 222
 SHAW Bernard 101, 104, 116, 186, 222, 223
 SHELLEY Percy Bysshe 100, 199, 222, 279
 SIEMENS William 191
 SIEYÈS Emmanuel-Joseph 119, 134
 SILVESTAR II. 188
 SIMISTRELLA Jelka 209
 SIROVATKA Hinko 38, 58
 SIROVATKA Dinko 58
 SK., SKERLA, v. Skerlić Jovan
 SKABICEVSKI 105
 SKERLIĆ Jovan 66, 128, 149
 SOFOKLO 13, 70, 224
 SOKOLIC Milan 168
 SOKRAT 163, 219
 SOMBART Werner 104
 SOREL Cécile 261
 SOTOŠEK Franjo 277
 SOULAVIE Jean-Louis Giraud 96
 SOUTHEY Robert 28
 SPASKI 195
 SPEIDEL 151
 SPENCER Herbert 95, 100, 213
 SPINOZA Baruch 212
 SRĐAN, v. Tucić Srđan
 SREČKO, v. Zindl Srečko
 SREMAC Stevan 159

SREZNJEVSKI Izmail Ivanović 105, 106
 St., v. Starčević Ante
 STAËL Germaine de 193
 STARČEVIĆ Ante 103, 121, 134, 135, 141,
 142, 143, 145, 158, 161, 168, 261, 281
 STENDHAL Henri 126, 176, 179, 183, 202,
 219, 274, 275
 STÉPHAN 103
 STERLING John 81
 STERNE Lawrence 212
 STEVENSON Robert Louis 65, 77, 214
 STRASSNOFF Ignác 153
 STRATIMIROVIĆ Stevan 144
 STRAUSS Richard 192
 STRINDBERG August 78
 STROSSMAYER Josip Juraj 101, 141, 145,
 235
 STROZZI-RUZICKA Marija 239, 277
 STUCK Franz von 21, 50
 STUMM 186
 SUBOTIĆ Jovan 112, 280
 SULLY J. 47
 SUPILO Fran 66, 140, 168, 280
 SURGERES Hélène de 277
 SVANDSTRÖM Valborga 175
 SWEDENBORG Emanuel von 37, 220
 SWIFT Jonathan 64, 124, 198

 SAFARIK Pavao Josip 106
 SEGVIC Kerubin 86, 227, 241, 242
 SENO A August 107, 136, 149, 151, 158, 159,
 165
 SENO A Milan 268, 278
 SIMANOVSKA 152
 SIMUNOVIĆ Dinko 76
 SIŠIĆ Rudolf 223, 278
 SKALABRIN 67
 SKRLEC (učitelj) 197
 ŠRAM Lavoslav 159
 STAUDUAR Dragojla 105
 STOOS Pavao 155
 STUR Ljudevit 106
 SUMOVSKA Hermína 261
 SULJOK Aleksa 112

 TAGLIONI Marie 186
 TAILHADE Laurent 102, 263
 TAINE Hippolyte 79, 80, 96, 98, 104, 109,
 171, 192, 200, 208, 270
 TALETOV Pera 40
 TALLEYRAND Charles Maurice 82
 TASSO Torquato 41
 TAYLOR W. M. 100
 TENIERS David 167
 TENNYSON Alfred 149
 TEOFRAS 221

THACKERAY William 128
 TIBERIJE 78
 TICAŽ Jože 86
 TIECK Ludwig 191
 TKALAC Imbro 139, 215
 TKALČIĆ Dragica 41
 TKALČIĆ Ivan Krstitelj 100
 TKALČIĆ Ivo 163
 TKALČIĆ (braća) 161
 TOLSTOJ Aleksej 70
 TOLSTOJ LAV Nikolajevič 104, 112, 268
 TOMAC 37
 TOMASIĆ Nikola 33, 165, 227
 TOMIĆ Petar 158
 TOMIĆ Veljko 76, 86
 TOMMASEO Nikola 202
 TONČIĆ D. 158
 TONI Bogumil 125
 TRESIĆ PAVIČIĆ Ante 38, 61, 96, 156,
 157
 TRESČEC Vladimir 151, 234, 237, 240, 278
 TREVIEWUX Gabriel 185
 TRISSINO Giangiorgio 215
 TRNSKI Ivan 105
 TROUBAT 103
 TRÜBNER Wilhelm 77
 TUCIĆ Srđan 238
 TUKIDID 94
 TURGENJEV Ivan Sergejevič 90, 268, 279
 TURIC Jure 158, 278
 TURK Dragan 168
 TURNER William 12
 TWAIN Mark 163

 VALLES Jules 263, 265
 VALLIERE de la 224
 VALJAVEC Matija 158
 VANCAS (gospođa) 106
 VANJA ZASTUPNICE, v. Ogrizović Milan
 VASILI Paul 82, 83
 VATTEL Emerik 142
 VAUQUELIN Nicolas-Louis 48
 VAVRA Nina 138, 154
 VELAZQUEZ Diego Rodrigues de Silva y
 77, 261
 VENTURI 196
 VERHAEREN Emile 115, 177, 220, 271
 VERIPHANTOR 88, 89
 VERLAINE Paul 63, 73, 81, 103, 115, 164
 VERMOREL 265
 VESELINOVIĆ Janko 12, 159
 VIARDOT Pauline 268
 VIDALI Ivan 111, 140
 VIDRIĆ Vladimir 168
 VIGNY Alfred de 84, 171, 188, 194
 VILLEMESANT M. de 194, 265

VILLIERS de l'Isle-Adam August de 172, 191

VILLON François 44

VINKOVIĆ Božo 136, 155

VISAN Tancrède de 216

VITELLIUS Aulus 68

VITRUVIJE 49

VODNIK Branko 67, 70, 76, 79

VOGUE Eugène Melchior de 201

VOISENON l'abbé 75

VOISIN Julija 30

VOJNOVIĆ Ivo 102, 152, 158, 231, 232, 233, 238, 240

VOJNOVIĆ Kosta 139

VOLTAIRE François Marie Arouet 27, 33, 68, 79, 87, 101, 130, 135, 163, 200, 206, 268

VOROS Slavko 168

VRAZ Stanko 105, 106, 107, 112, 136

VRBANIC Fran 139, 150

VRHOVAC Maksimilijan 142

VUCETIĆ PASKO

VUK, v. Karadžić Stefanović Vuk

VUKELIĆ Lavoslav 136

VUKELIĆ Zvonimir 28, 33, 67, 76

VUKIĆ 149

VUKOTINOVIĆ Ljudevit 139

VULOVIĆ Svetozar 113

VULJAKOVI 76

VUSKOVIĆ MARKO 239

WAGNER Richard 104, 128, 146, 223, 260

WALH Joe 178

WARD Artemus 177

WALTER (obitelj) 195

WARNER Charles Dudley 177

WASHINGTON Booker T. 188

WATTEAU Antoine 126

WEBER 278

WEININGER Otto 128

WEISSMANN Adolf 168

WELLS Herbert George 183

WENDELL Holmes 177

WENZELIDES Arsen 87, 151

WERFEL Franz 271

WHISTLER James Abbott Mac Neil 12, 40, 58, 163, 193, 203

WHITMAN Walt 57, 104, 115, 271

WIESNER Ljubo 148, 186

WILDE Oscar 11, 62, 65, 73, 80, 81, 88, 95, 191, 232

WILDE Willie 196

WILDER Većeslav 242

WILHELM II. 186

WILKINS 114

WILLEMER Marianna von 104

WINCKELMANN Johann Joachim 7, 127, 146

WINTER Henry-Louis 204

WINTERHALTER 165

WOLFF Ernest 168

WORDSWORTH William 28

ZAGORKA, v. Jurić Marija

ZAGORSKI Vladimir 26

ZAGOSKIN 275

ZAVISKA 67

ZECH Paul 271

ZEPPA 103

ZIEGSBERGER Antun 23, 65, 86

ZIEGSBERGER Josefina 23

ZIMMERMANN 28

ZINDL Srećko 168, 242

ZLATARIĆ Dinko 111, 140

ZOFKA, v. Kveder Zofka

ZOLA Emile 75, 90, 148

ZRINJSKI Nikola 33

ZRINJSKI I FRANKOPANI 281

ZULOAGA Ignacio 191

ZUNA 152, 240

ZWEIG Stefan 271

ZYR XAPULA, v. Vukelić Zvonimir

ZARKOVIĆ Delivud 110

ŽEPIĆ Sebastijan 67

ZIGER 76

ŽIVADINOVIĆ 49

ŽIVKOVIĆ Jovan 140

ZUKOVSKI Vasilije A. 195

D. K.

KAZALO

BILJEŽNICA VII.	
[Pariz, 1902.]	7
BILJEŽNICA VIII.	
[Pariz, jesen 1902 — Samobor, 17. VIII. 1908.]	12
BILJEŽNICA IX.	
[Pariz, 1903 — Zagreb, 16. IX. 1909.]	108
BILJEŽNICA X.	
[Beograd, jesen 1906 — Zagreb, prosinac 1910.] . . .	133
BILJEŽNICA XI.	
[Zagreb, 18. IX. 1909 — jesen 1911.]	166
BILJEŽNICA XII.	
[Zagreb, proljeće — jesen 1911.]	204
BILJEŽNICA XIII.	
[Zagreb, 8. I. 1912 — 13. III. 1913.]	210
BILJEŽNICA XIV.	
[Zagreb, siječanj 1912.]	226
BILJEŽNICA XV.	
[Zagreb, siječanj — prosinac 1912.]	243
BILJEŽNICA XVI.	
[Kraljevica — Zagreb, Jesen 1912.]	258
BILJEŽNICA XVII.	
[Zagreb, 1912.]	262
BILJEŽNICA XVIII.	
[Zagreb, proljeće — 11. X. 1913.]	263
BILJEŽNICA XIX.	
[Zagreb — Rim, jesen 1913.]	273
BILJEŽNICA XX.	
[Zagreb, veljača 1913 — Rim, prosinac 1913.] . . .	275

PRILOZI

NAPOMENA O SVESKU OSAMNAESTOM	
(<i>Davor Kapetanić</i>)	285
REGISTAR IMENA (<i>D. K.</i>)	287

Izdavači:

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

»LIBER« IZDANJA INSTITUTA ZA ZNANOST O KNJIZEVNOSTI

»MLADOST« IZDAVAČKO-KNJIZARSKO PODUZEĆE

Za izdavače

Marijan Matković

Kontrolno čitanje

Bratoljub Klaić

Vanjska oprema

Josip Vaništa

Tehnički urednik

Katica Zorzut

Korektor

Zdenka Fabijančić

Br. M. K. 49

Naklada: 5.000 primjeraka

Tiskanje završeno: 25. studenog 1973.

Tisak

»Ognjen Prica« Zagreb

7

